Elif Shafak

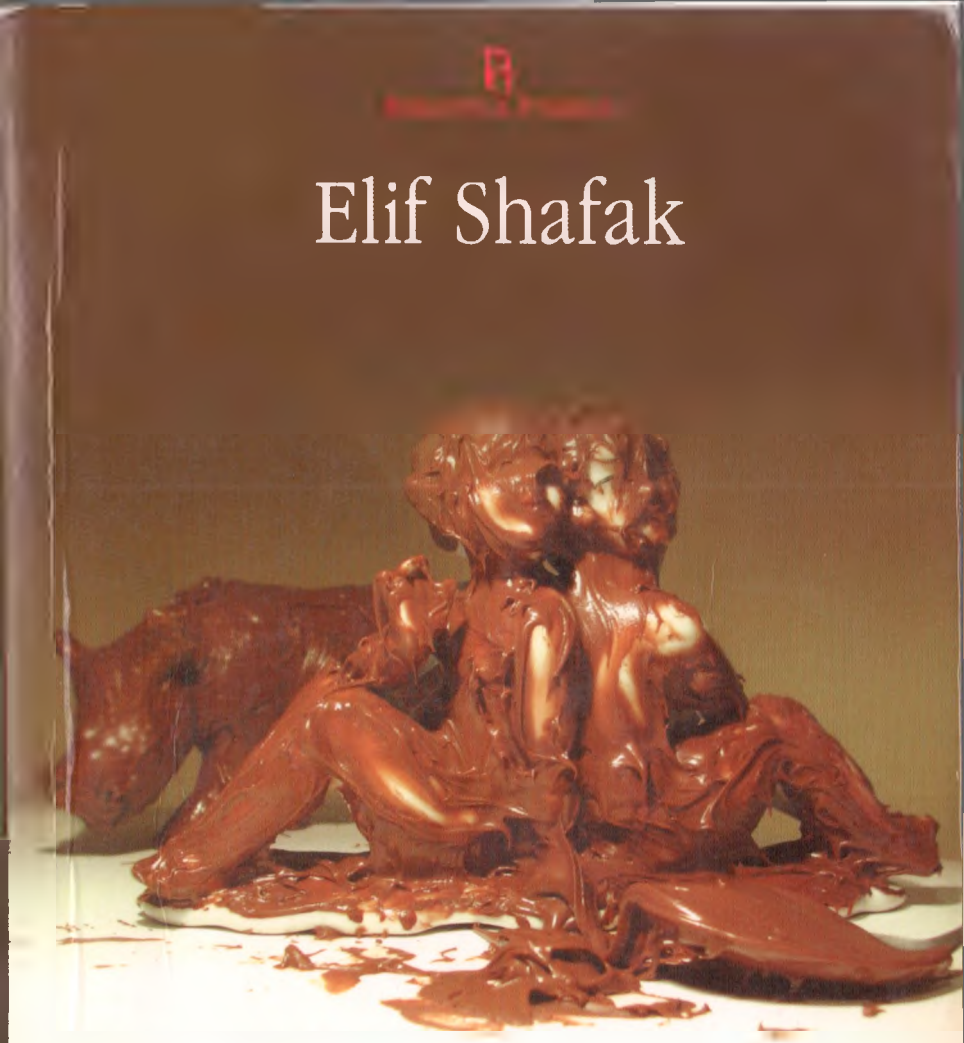

Sfântul nebuniilor incipiente

POLIROM

PROZĂ XXI

„Un roman tragicomic, povestea unui grup de prieteni absolut neobişnuiţi care încearcă din greu să se găsească pe ei înşişi în America zilelor noastre."

The Economist

„Romanul lui Elif Shafak ascunde semnificaţii neaşteptate. Autoarea cunoaşte prea bine atât spaima, cât şi iubirea pe care le sădeşte în sufletele noastre străinătatea. Mesajul ei, fără înfloriturі multiculturale, este simplu şi profund umanist. Viaţa în lumea modernă, lipsită de graniţe, îl poate aduce chiar şi pe cel mai puternic dintre noi în pragul unei nebunii incipiente."

The Washington Post

„Elif Shafak descrie ciudăţeniile şi metehnele personajelor sale în cele mai plastice detalii, iar personajele reuşesc să distingă şi să înţeleagă lucruri pe care, din păcate, am ajuns să le ignorăm prea des."

The San Francisco Gate

www.polirom.ro

POLIROM

Foto copertă: Laurenţiu Midvichi

Colecţia BIBLIOTECA POLIROM este coordonată
de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Elif Shafak, *The Saint of Incipient Insanities*

Copyright © 2004 by Elif Shafak
All rights reserved

© 2009 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37;
P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

SHAFAK, ELIF

Sfântul nebuniilor incipiente / Elif Shafak; trad. şi note de Ada Tanasă. – Iaşi: Polirom, 2009

ISBN 978-973-46-1548-3

I. Tanasă, Ada (trad.)

821.512.161-31=135.1
821.111(73)-31=135.1

Printed in ROMANIA

Elif Shafak

Sfântul nebuniilor incipiente

Traducere din limba engleză şi note
de Ada Tanasă

POLIROM
2009

Scriitoare de origine turcă, **Elif Shafak** s-a născut în Franţa, la Strasbourg, în 1971. Şi-a petrecut copilăria şi adolescenţa în Spania, după care a revenit în Turcia, împreună cu familia sa. În prezent este profesor la Departamentul de Studii despre Orientul Apropiat al Universităţii din Arizona. A debutat în literatură în 1994 cu povestirea *Kem Gozlere Anadolu*, însă a obţinut succesul şi recunoaşterea publicului turc cu primul său roman, *Sufiştii*, publicat în 1997 şi distins un an mai târziu cu premiul Mevlana. Cel de-al doilea roman, *Oglinzile oraşului*, publicat în 1999 şi distins în 2000 cu premiul Uniunii Scriitorilor Turci, a impus-o definitiv în literatura turcă. Acestuia i-au urmat *Privirea* (2000) şi *Palatul Păduchilor* (2002). Elif Shafak a publicat şi două romane în limba engleză, *Sfântul nebuniilor incipiente* (2004) şi *Bastarda Istanbulului* (2006; Polirom, 2007). Cărţile ei, traduse în numeroase limbi, se bucură de un succes considerabil, iar revista *The Economist* vede în ea un rival promiţător al marelui scriitor turc Orhan Pamuk.

Romanul *Sfântul nebuniilor incipiente* spune povestea unui grup de prieteni, cu nesfârşitele lor încercări de a-şi îndeplini visurile, menirea sau pur şi simplu de-a nu-şi pierde minţile. Omer, Abed şi Piyu sunt colegi de cameră, veniţi de puţin timp în Statele Unite. Omer este din Istanbul, urmează un doctorat în ştiinţe politice şi e îndrăgostit de o feministă americană, care se simte străină în ţara ei, are o mulţime de obsesii şi tendinţe sinucigaşe. Abed îşi continuă studiile în biotehnologie şi e în permanenţă îngrijorat – din cauza modului scrântit de viaţă al lui Omer, de o vizită neaşteptată din partea propriei mame sau de prejudecăţile americanilor împotriva arabilor. Iar Piyu e spaniol şi îşi doreşte să devină dentist, în ciuda fobiei lui acute faţă de obiectele ascuţite. Fiecare personaj este dezorientat într-un fel sau altul, iar monologurile lor sunt o încercare de a descoperi ce-şi doresc în viaţă şi, eventual, de la cine. O abordare contemporană a unor teme majore precum iubirea, prietenia, cultura, naţionalitatea, exilul şi nevoia de a aparţine cuiva, undeva.

Am văzut alături o cioară şi o barză
M-am mirat îndelung şi am cercetat cazul lor
Ca să descopăr cheia
A ceea ce aveau în comun

Când m-am apropiat de ele uimit şi tulburat
Am văzut într-adevăr că amândouă şchiopătau.

The Cause Of A Bird's Flying And Feeding With A Bird That Is Not Of Its Own Kind

Rumi, *Mathnawi*, Cartea a doua

S-a apucat din nou de băut

În bar n-au mai rămas decât doi clienți. Doi doctoranzi ale căror studii și chirii depășesc cu mult bursele lor, amândoi străini în acest oraș, amândoi din țări musulmane.

În ciuda asemănării lor aparente și a faptului că sunt prieteni buni, e posibil să nu aibă prea multe în comun, cel puțin nu în acest moment, nu la ora 2:36 dimineața, când unul din ei e beat criță, iar celălalt la fel de treaz ca întotdeauna. Stau unul lângă altul, într-un contrast din ce în ce mai izbitor, de ore întregi. Mai precis, de cinci ore.

Însă acum a venit timpul să plece și, în câteva minute, cel treaz, care se întâmplă să fie mai scund, mai oacheș și mult mai vorbăreț decât celălalt, va ieși din toaletă, îi va zâmbi în semn de scuză chelnerului care spală plictisit podelele și se va îndrepta țeapăn spre silueta osificată, lipită de un scaun fără spătar a prietenului său. În timpul ăsta, amicul se strâmbă cu niște ochi încețoșați de *ouzo* la scrisul de pe un șervețel. E complet nemișcat, complet inconștient de privirea fioroasă a barmanului portorican care stă în picioare chiar în fața lui.

Data : 16 martie 2003
Locul : BOSTON
Ora : 2:24 a.m.
Temperatura : FRIG
Subiectul : OMER OZSIPAHIOGLU

Extras : S-a apucat din nou de băut... după unsprezece luni și șaisprezece zile de abstinență totală... (11 luni și 16 zile = 351 de zile = 8 424 de ore = 505 440 de minute = 30 326 400 de secunde = 175 458,46 de ori* As I sat sadly by her side *de Nick Cave)

— Ce scrii pe şerveţelul ăla?

— Îmi notez impresiile, murmură silueta de pe scaun, care acum părea mai puţin osificată. Îmi notez pe scurt impresiile... ca să nu le uit.

Barmanul solid şi lat în umeri le aruncă amândurora o privire iritată, se uită teatral la ceasul de pe perete, apoi din nou la ei, ca să le dea de înţeles că era pe punctul, dar chiar pe punctul, să-i dea afară. La drept vorbind, purtările bărbatului se schimbaseră enorm. Fusese un barman din cale-afară de politicos, mai ales la început, şi rămăsese aşa pe parcursul următoarelor patru ore, după care amabilitatea sa începuse să se topească în mod constant, vizibil şi ireversibil. În ultimele douăzeci de minute fusese oricum, numai politicos nu.

— Nu le-ai notat destul? Au trecut deja cinci ore, bătrâne. Mişcă-te, hai să mergem! urlă tipul scund.

Numele său era Abed. Engleza lui era marcată de un accent puternic, gutural şi totuşi extrem de inconsecvent, care oscila nebunește între absenţă şi omniprezenţă. O clipă dispărea aproape complet, pentru ca în următoarea să se ivească la fiecare cuvânt.

— Hai, că se închide, îşi înghionti Abed prietenul pe când se uita încordat în jur, încercând să evite contactul vizual cu chelnerul şi cu barmanul şi eşuând lamentabil în ambele cazuri.

Să fii treaz pe lângă un beţiv, conchise, era cea mai nesuferită treabă. Cel de-al doilea putea să facă tot felul de prostii, de care avea să scape pur şi simplu a doua zi dimineaţă, în vreme ce primul nu putea decât să asiste îndurerat la o farsă care îi era în acelaşi timp străină şi totuşi nu avea nici o şansă să rămână astfel.

Abed inspiră printre dinţi, îşi scărpină gropiţa din bărbie, aşa cum făcea întotdeauna când era încordat, şi trase de un cârlionţ din părul lui extrem de creţ, aşa cum făcea întotdeauna când scărpinatul gropiţei din bărbie nu-i era de nici un folos. Îşi smuci capul în direcţia toaletelor, dar se trezi din nou uitându-se fără să vrea la cei doi ochi ca nişte fascicule stacojii ai păsării, care îi priveau fix de pe raftul unde fusese aşezată, încremenită într-o demnitate obscură ce o făcea să

arate mai degrabă ca o jucărie înspăimântătoare decât ca o coţofană care zbura odată până în înaltul cerului şi trepida de viaţă. Abed nu reuşise niciodată să înţeleagă cum puteau oamenii să se bucure expunând păsări împăiate. Cu o stânjeneală crescândă, se întoarse către prietenul lui, ca de data asta să-l găsească făcând găuri imense cu stiloul în şerveţel.

— Ce naiba mai faci acum?

— Pun punctele pe literele numelui meu, oftă tipul celălalt, privind dezolat petele albastre de cerneală care se învârtejeau deasupra literelor numelui său, fiecare punct dizolvându-se uşor pe şerveţel, mărindu-se din ce în ce mai mult pe măsură ce se dezintegra, ca pentru a dovedi că una dintre căile de-a deveni vizibil în ochii celorlalţi în viaţa asta e să te îndepărtezi cât mai mult de propria chintesenţă:

Se zice că atunci când îţi laşi în urmă ţara natală, trebuie să renunţi la cel puţin o parte din tine. Dacă lucrurile stăteau într-adevăr aşa, Omer ştia exact ce lăsase în urmă: punctele sale!

În Turcia, era OMER OZSIPAHIOGLU.

Aici, în America, devenise OMAR OZSIPAHIOGLU.

Punctele lui fuseseră eliminate doar pentru ca el să fie mai bine integrat. La urma urmei, americanilor, la fel ca tuturor, le plăcea grozav sentimentul de familiaritate dat de numele pe care le puteau pronunţa şi sunetele pe care le puteau articula, chiar dacă nu prea aveau sens, oricum ai fi luat-o. Totuşi, puţine popoare puteau fi atât de sigure pe ele ca americanii în reprelucrarea numelor de familie şi de botez ale străinilor. Dacă un turc, de pildă, îşi dă seama că tocmai a pronunţat greşit numele unui american în Turcia, va fi stânjenit şi, cel mai probabil, va considera că este greşeala lui sau, în orice caz, ceva care are de-a face cu el. Însă, dacă un american îşi dă seama că tocmai a pronunţat greşit numele unui turc în Statele Unite, după toate probabilităţile, nu el, ci numele însuşi va fi făcut responsabil de această greşeală.

Când numele se adaptează la o țară străină, se pierde întotdeauna ceva, fie că e un punct, o literă sau un accent. Ceea ce se petrece cu numele tău pe un alt teritoriu seamănă cu ceea ce se întâmplă cu o legătură voluminoasă de spanac atunci când e gătită: ingredientul principal poate să capete un nou gust, însă dimensiunea lui se micșorează vizibil. Această diminuare este primul lucru pe care îl învață un străin. Cerința de bază a acomodării într-o țară străină este înstrăinarea de lucrul care ți-a fost cel mai familiar până atunci: numele tău.

Te joci cu pronunția, tai câteva litere, modifici sunetele, cauți cel mai bun înlocuitor și, dacă se întâmplă să ai mai multe nume, renunți cu totul la cel mai puțin prezentabil vorbitorilor nativi... Străinii sunt oameni cu una sau mai multe părți ale numelor lor cufundate în întuneric. La fel, **Omer** își înlocuise numele cu mai puțin dificilul și mai prezentabilul **Omar** sau **Omer**, în funcție de alegerea vorbitorului.

Stând nemișcat pe scaunul de bar în vreme ce lumea se învârtea în jurul lui și el se învârtea în jurul petelor albastre care se dizolvau pe șervețel, Omer se simțea inspirat, aproape în culmea fericirii, și perfect capabil să filozofeze pe marginea unui punct de cerneală ore și ore în șir. Însă Abed trebuie să fi simțit și el lucrul ăsta, fiindcă îl trase fără milă pe Omer de braț ca să-l facă să se dea jos de pe scaun. Cu acest imbold, reușiră să iasă din bar chiar înainte ca barmanul să se lase în voia pornirilor sale criminale.

Afară noaptea era rece. Prea rece pentru 16 martie în Boston. Totuși, pe când înaintau cu greu pe Somerville Avenue, nu păreau deloc deranjați de temperatură. Nu frigul îi făcea să se încrunte așa, ci altceva. Ceva mai puțin tăios și umed, mai difuz și mai înfiorător... ceva pe care, dacă ar fi fost întrebați, l-ar fi putut defini ca pe un *sentiment neașteptat de singurătate ursuză*, deși probabil nu cu cuvintele astea și cu siguranță nu în ordinea asta. Fiindcă, în ciuda faptului că fuseseră o companie fidelă unul pentru celălalt în ultimele cinci ore și în ciuda tuturor remarcilor obscene și a glumelor și mai obscene, a chicotelilor virile și a jurămintelor frățești de solidaritate, când se năpustiră în cele din urmă pe ușile

batante ale barului și ieșiră în strada întunecată cu o grabă ce amintea de panica de-a ajunge la suprafața apei a unui om care se îneacă, fiecare, simultan și totuși separat, își recunoștea propria singurătate deznădăjduită. Împreună cu pala de aer rece, discrepanța stridentă dintre stările sufletești și dispozițiile lor, ca să nu mai pomenim de nivelurile alcoolemiei, dacă ar fi fost puși să sufle în fiolă, trebuie să fi jucat un rol semnificativ în această posomoreală neașteptată.

Totuși, după o clipă de tăcere stângace, nu cel beat, așa cum te-ai aștepta, ci cel treaz începu să vorbească; din gură îi ieșeau nori de aburi, urmați de nori de cuvinte:

— Ai remarcat numele barului în care m-ai silit să stau vreme de cinci ore, *dostum*[1]? Știi cum se chema spelunca aia deprimantă? Cinci ore prețioase din viața noastră! pufni Abed. *Coțofana Râzătoare*, așa se chema blestemăția aia! Dar coțofenele nu râd, ciripesc! Există chiar și o expresie, una americană: „Să ciripești ca o coțofană"! Te-ai putea gândi: ce detaliu irelevant! Adică, poate nu gândești așa în clipa asta, însă numai pentru că ești prea beat ca să gândești. Dar ascultă-mă, dacă americanii l-ar auzi pe vreun străin spunând: „O, fata aia râde ca o coțofană!", ar corecta imediat greșeala. N-am dreptate? Atunci de ce n-o corectează când o văd pe o firmă extravagantă de alamă? Sau pe suporturile de pahare? Fapt care îmi dă dreptul să întreb: dacă n-o corectează acolo, de ce-l corectează pe străin? Înțelegi ce vreau să spun?

Subiectul Omer Ozsipahioglu se opri și se uită cu ochii îngustați la prietenul lui, de parcă ar fi sperat să-l vadă mai bine în felul ăsta.

— Bineînțeles, ăsta e doar un exemplu minor, continuă Abed să meargă și să vorbească viguros înainte să-și dea seama că Omer rămăsese în urmă. Doar o miniatură a unui defect mai mare care operează la nivelul întregii societăți.

— Gail spune..., se auzi din spate vocea tremurătoare a lui Omer, pe când încerca să-l ajungă din urmă. Dar apoi fu

1. Bătrâne (în turcă, în orig.).

nevoit să se oprească și să înghită în sec de vreo câteva ori, de parcă pronunțarea acestui nume pentru a suta oară în seara aceea i-ar fi lăsat în cele din urmă un gust acru în gură. Spune... spune că cioara este venerata străbună a veneratei familii a păsărilor. Și dacă găsești o cioară suficient de bătrână, există șanse ca aceasta să se fi uitat odată drept în ochii străbunicii tale.

— Gail! Gail! Gail! țipă Abed întorcându-se și desfăcând disperat brațele. Turui despre ea de cinci ore. Am stat chiar lângă tine și am fost numai ochi și urechi, ții minte? Așa că ai milă și mai scutește-mă câteva minute cu Gail. Nici un strop de Gail în monologul meu despre coțofene, se poate? Să n-aud nimic despre prezervative, băuturi și Gail, până nu te duc acasă viu și nevătămat, OK?

Omer îl ajunse din urmă și scoase un suspin trist. Paharele de *ouzo* pe care le dăduse pe gât în seara aceea, cu struguri, anason stelat, coriandru, cuișoare, rădăcină de angelică și tot restul, dăduseră o oarecare nuanță de „exagerare" purtărilor sale.

— De altfel, nu sunt surprins deloc să aflu despre contactele vizuale ale lui Gail cu ciorile. E o ciudată. Dacă n-ai aflat asta până acum, atunci n-o s-o afli niciodată, frate. E cea mai ciudată femeie care a intrat în viețile noastre și, dacă toți oamenii ăștia care dorm liniștiți în toate casele astea ar avea ocazia s-o cunoască, ar fi cu siguranță și cea mai ciudată femeie din viețile lor. Înclină ușor capul pe spate și zbieră pe strada pustie: Așa că dormiți, norocoșilor! Dormiți neîntorși!

Așa și trebuiau să doarmă, fiindcă dinspre clădirile vechi, dinspre magazinele țipătoare și dinspre casele hâde nu veni nici un răspuns. Doar o mașină scumpă de culoarea topazului trecu pe lângă ei, sfârâind de parcă ar fi fost făcută dintr-o bucată de unt care se topea într-o tigaie și care avea să dispară curând, lăsând în urmă doar o replică lichefiată a ceea ce fusese odată. Totuși, înainte să dispară, Omer apucă să zărească o fată cu cozi negre care scosese capul pe geamul din spate și care părea surprinzător de calmă, în ciuda palorii cadaverice a feței lui mici, rotunde și mahmure. Când mașina

încetini, înainte să dea colțul, se aplecă în față ca să vadă mai bine, dar fata nu mai era acolo. Omer se simți derutat, neștiind cum să interpreteze lucrul ăsta. Dacă ar fi fost acolo, Gail l-ar fi luat cu siguranță drept un semn, dar el nu se putea hotărî dacă avea să fie unul bun sau unul rău. Se uită supărat în jur, simțind că îl apucă durerea de cap. Nu că l-ar fi deranjat potopul de nemulțumiri care îl însoțea. Abed era tot timpul așa, tot timpul arțăgos, un agitator fervent care avea un impact mult mai puțin semnificativ asupra auditoriului său decât asupra lui însuși. Și mai rău, alcoolul părea să scoată la iveală oratorul frustrat din el, mai degrabă printr-un fel de efect vizual decât printr-un efect secundar. De fiecare dată când vedea atâta băutură consumată de cineva de lângă el, Abed devenea automat mai țâfnos și mai înverșunat în criticarea *societății în general*. În momentele alea, Omer îl asemuia cu oamenii care nu pot să stea liniștiți într-o încăpere unde tablourile nu sunt așezate simetric. Întocmai ca ei, simțea cu disperare nevoia de-a corecta fiecare asimetrie pe care o observa, chiar și atunci când își dădea seama că era menită să rămână așa. Totuși, spre deosebire de ale lor, intervențiile sale erau mai curând pur verbale decât fizice. Să vorbească și să se plângă constituia principala lui cale de-a îndrepta relele. Și cu cât își dădea mai bine seama că nu izbutea, cu atât se plângea mai tare.

— Asta trebuie să fie cea mai proastă noapte pe care am avut-o anul ăsta, de la catastrofa aia de Halloween, răsună vocea lui Abed, cuprinsă de un acces puternic de furie. Tu bolboroseai Gail-în-sus-Gail-în-jos în dreapta mea, nătărăul ăla de bariton îngăima Doris-în-sus-Doris-în-jos în stânga mea, iar domnul barman făcea glume stupide la adresa întregului neam femeiesc... Ai idee cât de ridicol arătați toți trei? Nici nu-i de mirare că spelunca aia se cheamă Coțofana Răzătoare! Cât despre cel care a avut ideea să-i pună numele ăsta *splendid*, deși lui Gail nu i-ar plăcea să spun chestia asta, o s-o spun oricum: *Cherchez la femme!* Sunt sigur că a fost ideea unei femei. Probabil a nevestei ăleia îmbujorate a patronului. „Iubitule, zice ea într-o zi, am găsit un nume pentru barul nostru!" Tipul face probabil niște calcule

complicate în momentul ăla, chinuindu-se să priceapă de ce costurile depăşesc profiturile. Aşa că mormăie, doar de dragul de-a spune ceva: „E un nume drăguţ, iubito, dar crezi într-adevăr că e potrivit pentru un bar?". „Sigur, răspunde ea, o să dea locului un aer vesel." Tipul nu zice nimic, sperând că nevastă-sa o să uite în curând de chestia asta. Ce greşeală gravă! Între timp, ea a botezat deja barul *Coţofana Râzătoare*!

Tocmai în astfel de momente era greu să apreciezi vârsta lui Abed. Se presupunea că era un bărbat tânăr, destul de tânăr ca să se încadreze la rubrica „între 20 şi 30 de ani" a chestionarelor personale, însă în ochii celor care îi ascultau monologurile alambicate mai mult de jumătate de oră, categoria aceea începea să se estompeze, fluctuând de la „între 40 şi 45 de ani" sau „peste 60" până la „sub vârsta admisă". Uneori vorbea ca un bătrân încăpăţânat, cu o piele atât de tăbăcită încât nici un fel de provocare nu-l mai putea atinge, iar alteori vorbea ca un adolescent cu pielea subţire, care lua foc imediat, chiar şi la cea mai mică neplăcere. Totuşi părea întotdeauna mult mai tânăr în rarele ocazii când reuşea să rămână tăcut decât în orele în care îşi dădea drumul la gură. Când începea să protesteze, firul gândirii sale se îndrepta direct spre miezul problemei, aşa cum o vedea el, rămânând orb la toate drumurile alternative şi cărările ocolite până acolo. S-ar putea spune că o asemenea francheţe are un dublu efect, îmbrăţişând cu generozitate ambele sensuri ale cuvântului. Spre deosebire de mulţi alţii, Abed era inocent, neavând cutii cu nemulţumiri în subsolul sufletului unde să depoziteze remarci pe care *e-mai-bine-să-le-ţii-pentru-tine* până când începeau să se descompună şi să duhnească. Şi era şi direct, în cel de-al doilea înţeles al cuvântului, fiind prea la obiect sau prea *falogocentric*, după cum îi plăcea lui Gail să-i reamintească din când în când.

În clipa în care gândul la Gail îi trecu din nou prin minte, chipul lui Omer se întunecă şi paşii i se împleticiră. Se întrebă ce făcea în momentul ăla, singură acasă cu pisicile. Se întrebă ce reacţie avea să aibă când va vedea că se apucase din nou de băut. Oare îi fusese dor de el şi, dacă da, i-ar spune-o, iar

dacă nu-i spunea nimic, asta însemna că nu-i fusese deloc dor de el...? Omer voia să-şi pună în continuare întrebări cu voce tare şi probabil că ar fi făcut-o, dacă Abed s-ar fi lăsat întrerupt.

— Apoi, ta-dam... vine ziua deschiderii. Cum se zice în engleză când un nou bar sau magazin e deschis pentru prima oară?

— Nu ştiu, se încruntă Omer.

Acesta era într-adevăr cel mai bun lucru atunci când un străin conversa cu un alt străin într-o limbă care le era străină amândurora. Când unul din ei nu reuşea să găsească un cuvânt anume, se dovedea că nici celălalt nu era în stare.

— OK, dar înţelegi, continuă Abed încrezător.

Acesta era cel de-al doilea lucru bun atunci când un străin conversa cu un alt străin într-o limbă care le era străină amândurora. Când unul din ei nu reuşea să găsească un anumit cuvânt, iar celălalt nu era nici el în stare, izbuteau totuşi să se înţeleagă pe deplin.

Precum o fantomă care se amesteca în treburile lumeşti fără să fie într-adevăr acolo în carne şi oase, cuvântul acela nedescoperit găsea totuşi o cale de a-şi transmite înţelesul fără a apărea el însuşi în scenă. Printre oamenii care conversează într-o limbă străină comună, cuvintele dezvoltă o putere misterioasă de-a vorbi prin tăceri, de-a fiinţa chiar în absenţele lor. Un fel de sindrom al membrului lingvistic absent. Întocmai ca pacienţii ce continuă să-şi simtă membrele amputate multă vreme după operaţie, oamenii rupţi complet şi brusc de limba lor maternă şi, prin urmare, siliţi să supravieţuiască într-o limbă străină, continuă într-un fel să simtă vocabulele dezmembrate din trecutul lor îndepărtat şi încearcă să construiască fraze folosind cuvinte pe care nu le mai posedă.

— Fiindcă e ziua deschiderii, primele băuturi sunt gratis. Nu e de mirare că întregul cartier se înghesuie aici. Patronul e prea fericit, prea ocupat şi, probabil, prea beat. Atunci, singurul bărbat treaz pe care-l zăreşte în tot barul se apropie şi-l întreabă: „Domnule, iertaţi-mi curiozitatea, dar de ce aţi numit barul Coţofana Râzătoare?". Patronul rămâne perplex.

Pur şi simplu nu ştie ce să-i răspundă! Atunci îşi aminteşte cuvintele nevesti-sii: „Pentru că dă locului un aer vesel". Angajaţii îi aud explicaţia şi o reproduc imediat, fiindcă şi ei s-au chinuit să rezolve misterul acestui nume stupid. Şi aşa se răspândeşte, ca o boală contagioasă. Mulţi ani mai târziu, tu mă târăşti în spelunca asta, eu pun aceeaşi întrebare şi ghici ce îmi răspunde barmanul: „Pentru că dă locului un aer vesel!". *Uahahau!*

Interjecţia asta s-ar putea să nu redea exact ultimul sunet pe care l-a scos, dar e varianta cea mai apropiată la care ar putea ajunge orice idiom. „*Uahahau*" era un efect sonor general ce se aplica la o mulţime de lucruri care nu-i plăceau lui. Era un termen-umbrelă sub care puteau fi îngrămădite eficient diverse bunuri personale, printre care numeroase nemulţumiri şi un melanj de sunete (hohote, urlete, icnete şi gemete de diferite intensităţi). Oricare ar fi fost sentimentul precis pe care era menit să-l exprime, „*uahahau*" era în realitate mai puţin o exclamaţie finală şi mai curând un pistol de start. In momentul în care se auzea scoţând sunetul acela, Abed lansa un nou atac în maratonul neobosit al vorbăriei.

— De ce te plângi tot timpul? bombăni Omer cu o voce răguşită. Ce câştigi cu asta? Nu bei niciodată! Naiba să te ia, Abed! N-ai băut nici în ziua când ai aflat că prietena ta te aştepta încă în Maroc. N-ai băut nici când am cerut-o pe Gail în căsătorie sub ochii tăi. Dacă bucuria nu e o ocazie destul de bună pentru tine, atunci ce spui de durere? N-ai băut nici când ai aflat că prietena ta se căsătoreşte cu vărul tău! Dacă nu bei la vârsta asta, ai să sfârşeşti înecat în alcool la bătrâneţe.

— Deci asta ai făcut tu în seara asta? Ai investit într-un viitor mai bun! mormăi Abed cu ochii scăpărându-i de dispreţ. Însă încruntarea ce însoţea dispreţul luă imediat o întorsătură mai îngăduitoare. Omar, prietene, de ce te-ai apucat din nou de băut? Anul trecut pe vremea asta zăceai aproape în comă la spital, borându-ţi şi maţele din tine sub un pom de Crăciun. Ai promis că nu mai bei niciodată. Şi acum, uită-te la tine!

— Unsprezece luni şi şaisprezece zile, zise Omer încuviinţând din cap şi chicotind de parcă şi-ar fi spus o glumă bună în sinea lui. Ştii de ce mi-am dat seama? Dacă acum unsprezece luni mi-aş fi pus pur şi simplu căştile şi aş fi ascultat melodia aia a lui Nick Cave fără întrerupere..., se opri, căutând şervetelul pe care făcuse calculele, ...după 175 458,46 de runde, aş fi putut să-mi dau căştile jos de la urechi şi să constat că au trecut unsprezece luni. Pentru mine, ar fi fost o singură melodie.

Abed întoarse capul şi îşi miji ochii, privindu-l pe jumătate stupefiat.

— Omar, ăsta e cel mai inteligent lucru care ţi-a ieşit din gură în seara asta. De ce nu punem noi doi ani la socoteală? Hmm, ia să vedem... în ultimii doi ani ai părăsit Istanbulul şi ai venit în State să-ţi faci doctoratul; ai lăsat baltă doctoratul şi te-ai specializat în schimb în *iubite*, dar ai dat-o în bară cu toate; ţi-ai distrus stomacul şi după aia stomacul aproape că te-a distrus pe tine... apoi, desigur, ori îţi era rău, ori erai îndrăgostit, nimeni n-ar fi putut să observe diferenţa; după aia te-ai căsătorit şi, pe deasupra, te-ai căsătorit cu Gail şi ţi-ai nenorocit complet viaţa! Da, ar fi fost cu siguranţă mult mai bine, dacă în momentul în care ai ajuns în America, ţi-ai fi pus căştile şi ai fi ascultat fără întrerupere orice melodie ai fi vrut de un catralion de ori. Dacă ai fi făcut asta, acum am fi fost cu toţii liniştiţi.

Se opri, scoase o batistă din buzunar şi îşi şterse nasul care îi curgea, apoi şi-l mai şterse o dată. Omer aşteptă la o oarecare distanţă, ştiind bine că atunci când nasul lovit de rinită alergică al lui Abed începea să curgă, timpul se oprea în loc.

— Cât despre faptul că nu beau, fonfăi Abed când nasul îl lăsă, în cele din urmă, să continue. Poţi să fii foarte deschis şi foarte agresiv. În fond, Gail face chestia asta tot timpul cu noi, nu-i aşa? Deci, dacă îţi închipui cumva că sunt un tâmpit desuet şi plictisitor care se chinuie să-şi asigure un loc călduţ în rai de unde să-ţi facă ţie cu mâna de sus, spune-o răspicat. Lasă-ţi nemulţumirile să curgă liber!

Se uitau unul în ochii celuilalt nerăbdători şi îngreţoşaţi. Nerăbdător era Abed, care aştepta să se dezlănţuie potopul

de critici. Îngrețoșat era Omer, care strângea din buze, temându-se să nu-i scape din gură ceva mai rău. Era un vechi tipar care revenea. În trecut, de câte ori se apuca de băut, bea prea mult și, de câte ori bea prea mult, își sfârșea noaptea vomitând.

— Bine, dacă asta vrei să auzi, se simți Omer obligat să spună câteva lucruri, când îi deveni clar că *nerăbdarea* avea să învingă *dezgustul*. Am să-ți spun ce minte de păianjen ai!

— Ceee?

— Asta e expresia folosită în turcă pentru oameni ca tine. Când cineva e cu totul depășit, conservator, demodat, tradiționalist... spunem că are o minte de păianjen.

— De ce?

— *De ce?* De aia!

„*De ce?*" era un surogat de întrebare, o monedă scoasă din uz, care nu mai era folosită nicăieri și de nimeni odată ce pășeai în văile liniștite, în regiunile calme ale tărâmului vast, dar familiar numit limbă maternă. Acolo îți puteai petrece întreaga viață fără să te îndoiești că aveai toate răspunsurile la toate felurile de „*de ce?*"-uri, până când cineva îți punea o asemenea întrebare.

— Vreau să zic, e ca și când ai spune: „creierul tău e mic ca un păianjen"? Sau te referi mai degrabă la pânză decât la păianjen? Ca și când ai spune: „mintea ți-e prăfuită fiindcă n-ai folosit-o de secole întregi". Dar chiar și așa, nu are nici un sens, dacă nu spui *minte ca o pânză de păianjen* în loc de *minte de păianjen*.

Omer lăsă să-i scape un geamăt disperat, de parcă s-ar fi luptat cu un alt acces de greață. S-ar fi gândit să iasă la aer curat, dacă n-ar fi fost deja acolo.

— Mă rog, ridică Abed din umeri. Punctul tău de vedere e acceptat. Cel puțin ai încercat să spui ceva inteligent pentru prima oară... de fapt, pentru *a doua oară* în seara asta. Am într-adevăr o minte de păianjen. De tarantulă sau ceva de genul ăsta. Dar asta nu mă supără. Nu, chiar deloc, pentru că asta înseamnă „pios" în cartea mea. Sunt un musulman pios, pe când tu ești unul *pierdut*.

— Un musulman pierdut..., repetă Omer pe un ton afectat, închizând ochii într-un soi de transă, de parcă s-ar fi așteptat să i se ivească dinaintea lor un desen animat despre musulmani pierduți care să-i vorbească despre tragediile muritorilor.

Fiindcă nu se ivi nimic, deschise din nou ochii și observă că un sentiment profund de nefericire umplea golul în care se așteptase să apară imaginea. Pe când nefericirea se adâncea, simți mai întâi o înduioșare paternă, apoi o empatie camaraderească și, în cele din urmă, o milă copleșitoare pentru umila sa existență pe pământ. „Pierdut" – chiar așa era, așa fusese mai mult decât oricum altcumva în ultimii cinci, zece, cincisprezece ani din viață... un absolvent de științe politice incapabil să-și găsească un loc în torentul *politicii* sau pe insula *oamenilor de știință*; un soț nou-în-branșă căruia i se părea greu să respire în flora și fauna instituției căsătoriei; un expatriat care avea încă sentimentul că aici nu era acasă, dar care deja nu mai știa unde era casa lui, chiar dacă avusese una la un moment dat în trecut; un musulman prin naștere care nu voia să aibă nimic de-a face cu Islamul sau cu oricare altă religie; un ateu convins, nu atât pentru că se îndoia de existența lui Dumnezeu, ci mai curând pentru că se îndoia că Dumnezeu avea știință despre existența sa...

— Nu beau, nu, domnule. Și cu cât sunt luat mai mult în râs pentru că nu beau, cu atât mă simt mai onorat. Când am să mor, am să spun acolo sus că nu am nimic de declarat. Nu știu ce gust are vinul alb sau whisky-ul. Nu știu ce gust are *raki*-ul. Dar știu cum miros toate chestiile astea în gurile oamenilor. Și, mulțumită ție, știu și cum miros când ies din gurile lor! *Uahahau!*

Omer se făcu pământiu la față, dându-și seama că să audă pe cineva vorbind despre vomitat în acea stare gastrointestinală delicată putea avea un efect stimulator asupra lui.

— Pur și simplu nu sunt în stare să pricep. Dacă oricum ai de gând să vomiți tot în cele din urmă, continuă Abed fără să-și dea seama de agravarea stării fizice pe care era pe cale să i-o provoace prietenului său, de ce îți mai dai osteneala să bei?

— Abed... nu vrei să încetezi?

— De ce? Te-am ascultat răbdător vreme de cinci ore, iar acum, când te-ai mai trezit puţin datorită aerului curat şi vremii reci, mă rog, am şi eu câteva lucruri de spus... Lasă-mă cel puţin să te întreb ceva: dat fiind că nu am băut niciodată alcool în trecut şi presupunând că nu voi bea nici în viitor, eşti drăguţ să-mi spui ce naiba caut eu în baruri?

— Nu ştiu, mormăi nervos Omer.

Însă răspunsul lui greşit nu făcu decât să mărească presiunea pentru cel corect.

— Ba *sigur* că ştii!

Deşi ameţit de-a binelea după cinci ore de dat *ouzo* pe gât şi cu ochii încercănaţi, Omer avea încă bunul-simţ să-şi dea seama că orice fel de obiecţie la acest *sigur* era sortită *în mod sigur* eşecului.

— Erai acolo din cauza mea, zise Omer cu răsuflarea tăiată, de parcă ar fi fost pe punctul de-a mărturisi un păcat... sau mai degrabă un şir lung de păcate. Pentru că te-am sunat şi ţi-am spus că nu mă simt în apele mele în seara asta...

— Asta-i tot? Ai mai spus şi altceva, îţi aminteşti?

— Am spus că simt... că mă simt... ca şi când aş fi fost aruncat într-o fântână secată.

— Exact. **Fântâna**! chicoti Abed sărind în sus şi fluturându-şi braţele în aer.

Săritul era un fel de semn de triumf. De fiecare dată când obţinea confirmarea după care tânjea într-o dispută în desfăşurare, se punea pe sărit, în parte fiindcă deborda mereu de energie, dar mai mult fiindcă, în adâncul sufletului, era nemulţumit de înălţimea lui. Se putea spune că e frumos şi-i mulţumea într-adevăr lui Dumnezeu pentru asta, numai de-ar fi fost ceva mai înalt. Nu la fel de înalt ca Omer Bărzoiul, desigur, doar puţin, acolo... treizeci de centimetri, ca să fim mai exacţi. Fiindcă nu era cu treizeci de centimetri mai înalt, bănuia Abed, toate lucrurile care l-ar fi putut înveşmânta în *carismă* – fruntea înaltă, părul creţ, ochii negri şi strălucitori, nasul uşor acvilin şi gropiţa din bărbie – îl făceau în schimb să arate ca un doctorand din anul doi care studiază

utilizarea catalizatorului pe bază de oxid de ceriu pentru a obţine hidrogen din vapori de apă şi monoxid de carbon.

Dar să descopere resorturile latente şi elaborate din spatele gesturilor extrem de simple ale prietenului său era ultimul lucru care îi trecea prin cap lui Omer pe când continua cu valul său dezlănţuit de proteste:

— ...eram deprimat pentru că Gail era deprimată. Chestia asta durează de mult timp şi astăzi am simţit în fine nevoia să beau ceva, aşa că te-am sunat... apropo, vezi legătura, Abed? Mai întâi ai senzaţia că eşti aruncat într-o fântână secată şi pe urmă te trezeşti că tânjeşti după ceva de băut...!

Cu o uluială batjocoritoare sclipindu-i în ochi, Abed părea încurcat, sfâşiat între dorinţa de-a îndura liniştit, dacă nu chiar de-a savura în secret *valul dezlănţuit de fraze sforăitoare* şi aceea de a-l stăvili printr-o şarjă de contraargumente.

— ...m-ai implorat să nu mă apuc din nou de băut, dar ştiai că aveam să o fac oricum şi te-ai gândit probabil că aş fi mai în siguranţă cu tine. Aşa că ai venit. Apoi a trebuit să facem turul tuturor barurilor din cartier, fiindcă te-am convins că alcoolul fermentat n-o să-mi facă rău la stomac, iar acel alcool anume trebuia să fie *raki*. Dar n-am reuşit să găsim aşa ceva. În schimb, am dat peste locul ăsta în care se servea *ouzo*. Asta a fost oarecum ironic, fiindcă oamenii îşi închipuie că grecii şi turcii n-au nimic în comun. Dar lasă-mă să-ţi spun ceva: posibilitatea ca un turc să-şi înlocuiască băutura naţională cu *ouzo* e mai mare decât... posibilitatea ca o persoană de orice altă naţionalitate să-şi înlocuiască băutura naţională cu *ouzo*. La fel, deşi îi spun fără nici o ruşine cafelei turceşti „cafea grecească", şansele ca un grec să prefere cafeaua turcească în locul oricărei alte cafele sunt mai mari decât şansele ca... oricine... de orice altă naţionalitate să... să... să... prefere... cafeaua turcească... uuf!

Omer lăsă să-i scape un geamăt, dându-şi seama exasperat că nivelul englezei lui n-avea să-i permită niciodată să păstorească toate cuvintele alea pe care le împrăştia cu atâta nesocotinţă.

— Înțelegi ce vreau să zic? se tângui.

Dar știa că Abed avea să înțeleagă. Ăsta era cel de-al treilea lucru bun atunci când un străin vorbea cu un alt străin într-o limbă care le era străină amândurora. Orice dificultate ar fi avut unul dintre ei în a vorbi engleza, celălalt trebuia să acorde un oarecare credit pretenției tacite conform căreia „sunt-sigur-că-aș-fi-scos-ceva-mai-inteligent-dacă-aș-fi-stăpânit-vocabularul-și-gramatica".

— ...deci ți-am spus că n-am nimic împotrivă să beau *ouzo*, dar asta trebuie să te fi enervat, fiindcă nu înțelegeai de ce te pusesem să bați atâta drum căutând *raki*, dacă tot aveam de gând să mă mulțumesc cu *ouzo* până la urmă...

— Omar, prietene... e în regulă, încercă Abed să-l liniștească, însă fără nici un rezultat.

— Nu, nu e! Nimic nu mai e în regulă. Nu pot s-o fac pe Gail fericită. Nu sunt în stare să ajung la ea. Când e fericită, e atât de exuberantă, că mă înspăimântă. Când e tristă, e atât de disperată, încât mă simt neputincios. Nu pot să fac nimic în privința asta... sunt terminat..., continuă Omer să se învârtă în cercuri de tânguieli pe când plonja tot mai adânc în vârtejul disprețului de sine.

— Gail o să fie bine, iar noi o să ne ajutăm unul pe altul, *dostum*, zise Abed încurcat, neștiind ce altceva să mai spună și căutând un proverb potrivit, așa cum făcea întotdeauna când se afla în încurcătură, dar nu reuși să găsească ceva mai bun decât: „*Un prieten bun e mai bun ca laptele*".

— Chiar mai bun ca laptele, strigă Omer cu însuflețire, proverbul având extrem de multă logică pentru procesul său cognitiv extrem de deraiat.

Apoi, surprinzător, nu se mai rosti nici un cuvânt în următoarele zece minute sau chiar mai mult, până când ajunseră la treptele unei clădiri de cărămidă din Davis Square. Odată aflați acolo, fața lui Omer se schimonosi într-o grimasă, de parcă locul în care ajunseseră după acel drum greu și aventuros n-ar fi fost propriul lui apartament, unde se sfârșea noaptea, ci arcul unui curcubeu, unde se sfârșea lumea. Cunoscându-l suficient de bine ca să-i recunoască puterea de a aplica metode din ce în ce mai severe de înduioșare trupului

său șovăitor și sufletului său și mai șovăitor, în momentul despărțirii, Abed nu se putu abține să nu-și îmbrățișeze strâns prietenul, lucru care îl făcu pe celălalt și mai duios.

Când se desprinse din îmbrățișare, roșu ca rubarba și agitat, Omer repetă ca un ecou cu efect întârziat:

— Chiar mai bun ca laptele!

Apoi plecă.

Abed rămase în picioare pe trotuar, privind trupul deșirat și subțire al prietenului său cum dispare pe ușile pantagruelice și întrebându-se ce va spune Gail când va vedea că se apucase din nou de băut, simțindu-se vinovat că nu se străduise mai mult să-l împiedice, făcându-și griji pentru el, pentru ea și, înainte să-și dea seama, făcându-și griji pentru ei toți.

O zeiță asiro-babiloniană însărcinată

Pe dinăuntru, clădirea avea un miros ciudat. Nu puteai spune că era plăcut, dar nu era nici urât. Un miros de vechi numai al ei, care însemna că avea, după cum pretindea Gail, o poveste veche numai a ei. Îi plăceau poveștile de genul ăla.

Se mutaseră acolo la începutul verii.

Se mutaseră la începutul verii, aducând cu ei mult mai multe lucruri decât avuseseră de gând inițial, printre care cel mai simplu mobilier, constând dintr-un pat dublu, două birouri din lemn de stejar și un scrin de bambus, și apoi restul: câteva mii de CD-uri (ale lui Omer), patru filtre de cafea diferite (ale lui Omer, deși mai mult ca un tribut adus zilelor de odinioară, când stomacul lui încă funcționa), tămâie de toate felurile (a lui Gail), pachete și punguțe cu plante-mirodenii-ierburi medicinale-ceaiuri (ale lui Gail), o mulțime de fotografii cu zeițe, una dintre ele cu barbă (ale lui Gail, fără nici o îndoială), o colecție de linguri de argint (ale lui Gail, fără absolut nici o îndoială), apoi cărți (ale lui Omer), cărți (ale lui Gail) și iar cărți... și un anunț public în turcă, folosit pe feriboturile din Istanbul pe la sfârșitul anilor '20, care le interzicea pasagerilor să scuipe. Omer îl modificase puțin, îl făcuse mai poetic și îl venera ca pe mottoul plin de înțelepciune sclipitoare al vieții sale:

O, pasageri, nu scuipați niciodată pe feribotul care vă poartă!

La început, Omer și Gail căzuseră de acord într-un unison ostentativ să nu ia nimic cu ei, literalmente **nimic**, doar

eurile lor umile și muritoare și cele două pisici persane (deși, până în ultima clipă, Omer sperase în secret că aveau să fie lăsate și ele în urmă).

Hotărâseră cu stoicism să se mute într-o casă cu desăvârșire goală și, odată ajunși acolo, să o ia de la capăt, *ușori ca un fulg*. Era un plan grozav, simplu, dar plin de entuziasm. Omer se dezlănțuise într-un discurs sclipitor asupra strămoșilor de mult uitați ai turcilor, risipiți pe undeva prin stepele Asiei Centrale, unde duceau o viață nomadă și șamanică fericită cu mult înainte să ajungă pe pământul care avea să devină Turcia zilelor noastre, și încheiase exprimându-și regretul profund că undeva, de-a lungul istoriei lor, își pierduseră spiritul aventuros și aleseseră în schimb să se așeze într-un loc, doar pentru a rămâne în urmă în cursa nebunească a civilizației. Nomazii erau nobili și neobosiți. Nu erau nici intoxicați de doctrina unui „viitor mai bun", care se îndopa cu pofta nesățioasă a consumului capitalist, nici prinși în capcana unui fetișism-solid-de-modăveche, care pretindea să strângi grămadă vestigiile sentimentale ale unui trecut lipsit de sentimentalism. Pe șaua calului unui nomad nu era loc pentru *memento mori*, albume de familie, fotografii din copilărie, scrisori de dragoste sau jurnale adolescentine – toate moarte de mult, însă niciodată lăsate să se odihnească în pace. Nu, nici unul dintre aceste lanțuri solide. Doar o libertate care își merita numele, extrem de pură și de simplă, putea călări pe calul unui nomad.

La câteva zile după acest discurs, pe când Omer se chinuia să facă loc unui citat pe care îl scosese cândva dintr-o carte, un citat care trebuie să fi avut mai multă noimă pe atunci decât avea acum, prin labirintul de paragrafe care trebuia să ia forma celui de-al doilea capitol al lucrării sale, ușa s-a trântit de perete și o cutie pe roți, de o formă nedefinită, s-a strecurat înăuntru, urmată de Gail, urmată de pisică, urmată la rândul ei de motan.

— Asta cu ce mai e?

— O, săpunuri și tot felul de chestii din astea. Nu cine știe ce...

Nici o obiecție. Nomazii își luau săpunuri cu ei, nu-i așa? Iar dacă puteau să-și ia săpunuri, nu vedea nici un rău dacă

îşi luau şi câteva CD-uri. Asta se întâmplase marţi dimineaţă. Până să se încheie ziua, au urmat şi alte lucruri nepreţuite, bunuri prea dragi ca să fie lăsate în urmă s-au strecurat în Cutia cu Excepţii, iar când n-a mai fost loc în ea, au făcut pur şi simplu o nouă cutie. Cu cât se lungea lista cu lucruri excepţionale, cu atât creştea numărul cutiilor care trebuiau cărate în viaţa lor nouă-nouţă şi *uşoară ca un fulg*. Vineri căutau deja o firmă de transporturi. Au ales-o pe prima, cea mai mică şi cea mai ieftină, care s-a ivit. Întâmplător, numele ei era *Firma de Furgonete Calul în Galop*.

*

Amuşinând în continuare clădirea, Omer se îndreptă spre căsuţele poştale de la intrare şi cercetă atent toate numele de familie scrise pe plăcuţe până când, în cele din urmă, îl descoperi pe-al lui. Iată-l... însă fără puncte! Dacă Gail, care numai Dumnezeu ştie ce făcea în momentul ăla la etajul al patrulea, ar fi ştiut că îşi petrecea timpul de după băută aici, meditând la faptul că numele lui de familie nu avea puncte şi că era mult prea lung ca să încapă pe plăcuţa unei cutii poştale, ar fi râs amar şi ar fi interpretat întreaga scenă ca pe un alt exemplu al spaimei de castrare. Bărbaţii, susţinea ea cu infatuare, erau îngroziţi de ideea de a-şi pierde numele mult mai mult decât femeile, care cunoşteau volatilitatea numelor de familie încă din copilărie.

Oare ăsta era motivul pentru care nu voise ca numele ei de familie să fie scris acolo? Omer Ozsipahioglu nu era în stare să reflecteze la o asemenea problemă în momentul ăla. Deschise cutia poştală şi trase afară un teanc de corespondenţă. Erau aceleaşi tâmpenii dintotdeauna: reclame la reduceri, fluturaşi, oferte de carduri de credit curgând din toate părţile. În teanc erau şi un catalog de la o librărie din apropiere, cel de-al doilea număr din *FĂRĂ DURERE NU SIMŢI CĂ TRĂIEŞTI*, ziarul ultranihilist al unei adunături superconfuze de DJ cu preferinţe muzicale incredibil de antagonice, dar toate post-punk – un ziar la care Omer se abonase pe un an, deşi ştia prea bine că publicaţia n-avea să reziste

atât. Dar pentru că şansele sale de supravieţuire erau atât de mici, ziarul le oferea în fiecare lună cititorilor săi o bucurie suplimentară, când primeau noul număr şi vedeau că într-adevăr reuşise din nou să apară!

Sub ziar erau iarăşi mai multe reclame şi un plic pentru un oarecare... un oarecare *Zarpandit...*?! De obicei, Omer îi înmâna toate plicurile trimise pe adresa greşită unui bărbat scund şi sfrijit, care se întâmpla să fie cel mai apatic coreean din lume şi de asemenea portarul lor, însă plicul ăsta avea scris pe el numele de familie al lui Gail.

Oare Gail mai avea un alt nume?

Dintr-odată, întrebarea aceea presantă, pe care cel mai adesea evita să şi-o pună, se năpusti înapoi şi puse stăpânire pe mintea lui. *Cât de bine îşi cunoştea soţia?* Descoperirea secretelor îngropate dintre ei era oare doar o chestiune de timp sau era esenţialmente, realmente, epistemologic imposibilă, chiar dacă petreceau multă vreme împreună, fie şi o viaţă întreagă?

Etajul al doilea. Pufnea şi gâfâia pe când urca scările în fugă. Alerga pe trepte întrebându-se cât de strânsă era legătura pe care o avea Gail cu trecutul ei. Omer cu siguranţă n-avea nici una cu al lui! Însă din când în când se surprindea tânjind după zilele de burlăcie, mai ales după vremurile când locuia cu prietenii lui, Abed şi Piyu.

Nu pentru că Gail n-ar fi înţeles ce însemnau Abed şi Piyu pentru el, fiindcă înţelegea perfect, şi nici pentru că n-ar fi putut să se ducă şi să rămână acolo peste noapte oricând ar fi dorit, fiindcă putea. Cu toate că acum era împlinit şi însurat, dorul după zilele acelea i se părea, într-un fel, mult mai nelămurit şi mai greu de îndurat. Din cauza vinovăţiei, probabil. Era ca şi când ai fi continuat să-ţi păstrezi vechiul obicei de-a te masturba constant, deşi acum aveai parte de sexul fantastic şi regulat pe care ţi-l doriseşi întotdeauna cu ardoare. De fapt, chiar continua să-şi păstreze vechiul obicei de-a se masturba constant, deşi acum avea parte de sexul fantastic şi regulat pe care şi-l dorise întotdeauna cu ardoare, însă asta nu-l făcea să se simtă

vinovat. Dar faptul că îi era dor de viaţa de doctorand pe care o ducea în Pearl Street nr. 8 îl făcea.

Însă era mai mult de-*atât*. Fiindcă pericolul real pe care îl presupunea faptul de a-i mărturisi soţiei tale că, din când în când, ţi se făcea dor de viaţa de dinainte de căsătorie nu era acela că putea să nu înţeleagă ce voiai să spui, ci că putea să înţeleagă prea bine. Era oare posibil ca lui Gail să-i fi fost, la rândul ei, dor de viaţa de celibatară pe care o ducea împreună cu Debra Ellen Thompson, colega ei de apartament dintotdeauna? Fiindcă, în cazul în care îi era, *asta* putea să însemne mult mai mult de-*atât*!

La început, Omer credea că nu-i păsa de lucrul ăsta, dar când a descoperit că, de fapt, îi păsa, a hotărât să nu se mai gândească la el. Nu numai pentru că astea erau lucruri dureroase, pe care, de aceea, era mai bine să le eviţi, ci şi pentru că era pur şi simplu îndrăgostit de Gail şi, după cum îi şoptise ea odată la ureche, „avem tendinţa să ne împotrivim dorinţei iubiţilor noştri de-a ne schimba de teamă să nu-i pierdem, dar poate că schimbarea care vine odată cu iubirea este singura noastră binecuvântare salvatoare".

Omer era gata s-o lase să-i remodeleze obiceiurile, standardele şi chiar părerile, dacă îi mai rămăseseră vreunele. Dar să scape de suspiciune se dovedise a fi cel mai chinuitor. După atâta timp, nu se putea abţine să nu se întrebe încă dacă putea fi adevărat că ele două împărţiseră mai mult decât o casă. Oare fusese un fel de „căsătorie bostoniană", după cum se zvonea pe-atunci? Oare Gail şi Debra Ellen Thompson fuseseră amante mai demult şi, dacă da, cum se sfârşise legătura aceea, dacă se sfârşise vreodată? O parte din el tânjea după răspunsuri, în timp ce cealaltă parte voia pur şi simplu să le evite. Mai bine te spălai pe mâini. Deşi se poate să fi fost amândoi deprimaţi în ultimele zile, aveau o căsnicie fericită. Mai bine nu-şi făcea griji.

Să nu scuipi pe feribotul care te poartă, o, călătorule!

Nu că l-ar fi deranjat legăturile ei trecute, atâta timp cât erau într-adevăr trecute. Exact aşa voia să vadă bisexualitatea lui Gail: ca pe flacăra firavă a unei lumânări care se stinsese de mult sau ca pe o boală din copilărie care nu lăsase

nici un fel de urme, ceva în genul pojarului sau al vărsatului de vânt, deşi probabil mai puţin sumbru, în fine, oricare ar fi fost analogia, ca pe un alt *obiect personal* pe care îl exclusese din cutiile pe care *Firma de Furgonete Calul în Galop* le transportase neglijent în viaţa lor matrimonială.

Etajul al patrulea. Apartamentul optsprezece. Omer alese o cheie din legătura sa, rămase în picioare fără nici o expresie câteva clipe, ca şi când n-ar fi ştiut ce să facă mai departe, şi, nereuşind să găsească o alternativă mai bună, deschise uşa.

— Gail! strigă, împleticindu-se înăuntru.

Să te îndrăgosteşti înseamnă să-ţi însuşeşti numele persoanei iubite, la fel cum să încetezi să iubeşti înseamnă să ţi-l însuşeşti din nou. Numele sunt punţile spre castelele existenţei oamenilor. Numai prin ele ceilalţi, prieteni sau duşmani, pot găsi o cale să se strecoare înăuntru. Să afli numele cuiva înseamnă să surprinzi mai bine de jumătate din viaţa lui, restul e doar o chestiune de crâmpeie şi detalii. Copiii ştiu asta în adâncul sufletelor lor. De aceea refuză instinctiv să răspundă când un străin îi întreabă cum îi cheamă. Copiii percep puterea numelor, însă, pe măsură ce cresc, uită pur şi simplu toate astea.

Istoria religiilor este o strigare a numelor care trebuie venerate şi totodată o mărturie a venerării numelor. Evreii practicau tradiţia ocultă de a da nume, mai ales în momentul morţii. Schimbau numele celor aflaţi pe patul de moarte pentru a le da o a doua şansă la viaţă. Musulmanii practicau şi ei această tradiţie, în special în momentul naşterii. Şopteau în urechile fragile ale copilului abia născut numele pe care avea să-l poarte, repetându-l de trei ori, ca să se asigure că a ajuns până în adâncul sufletului său. Creştinii ortodocşi, care până şi azi refuză să spună Istanbul în loc de Constantinopol, practicau şi ei această tradiţie. La urma urmei, cucerirea unui oraş seamănă cu pierderea iubitei în favoarea altcuiva. În ambele cazuri, oricât de mult timp ar trece, ai să ţi-o aminteşti după numele pe care i-l rosteai tu, niciodată după cel pe care l-a primit după plecarea ta.

— Te-ai apucat din nou de băut?

Iat-o, sorbind dintr-un ceai de plante la ore târzii, cu pisica alături şi motanul alături de pisică.

— Poate că da, zâmbi Omer cu o aroganţă dată de *ouzo*, sau poate că nu. Am hotărât să mă cinstesc cu un pahar, dar n-am nici cea mai vagă idee dacă m-am apucat din nou de băut sau nu.

Un zâmbet straniu trecu fugar peste buzele lui Gail când se îndreptă spre bucătărie, urmată de pisica persană cu blana foarte deasă şi fumurie, urmată de motanul cu blana şi mai deasă, din aceeaşi rasă, dar tărcat.

— E un plic aici..., şovăi Omer holbându-se la lingura de argint care atârna din părul ei uimitor de negru. În momentele de luciditate s-ar fi mirat de ce naiba îşi atârnase Gail o lingură de argint în păr. Dar, fiindcă acesta nu era unul din ele, a lăsat-o pe mai târziu şi a întrebat: Cunoşti din întâmplare pe cineva cu numele de... *Zar-pan-dit*?

— Da, veni răspunsul din bucătărie. Pe mine.

E adevărat, numele sunt poduri primitoare spre castelul vieţii fiinţei importante de lângă noi, dar nu sunt neapărat singura cale prin care poţi intra sau ieşi de-acolo. Pot să existe întotdeauna şi, de obicei, chiar există şi alte drumuri, ascunse în primă instanţă privirii. Alte nume, porecle sau apelative, cu siguranţă dintr-un alt timp şi dintr-o altă conştiinţă, nume neoficiale, neatestate şi neidentificate, o parte moarte pentru totdeauna, altă parte nepieritoare, fiecare din ele un tunel subteran ascuns în labirintul iubirii, prin care iubita poate să fugă înainte ca iubitul să-şi dea măcar seama de absenţa ei. Aşa stă treaba cu numele, lucrurile cel mai uşor de aflat despre oameni, însă totodată cel mai greu de luat în stăpânire.

Gail ieşi din bucătărie ţinând în mână un pahar cu lapte, înşfăcă plicul din mers şi, fără să mai piardă timpul să-l deschidă, se îndreptă direct spre baie, din nou cu un mers absent şi împleticit. Era înduioşător ce făceau pisicile alea. În afară de asta, contrazicea în totalitate mitul conform căruia „pisicilor-le-place-independenţa-pe-când-câinilor-nu".

— Chestia aia aiuristică e numele tău?

Gail încuviinţă din cap cu un oftat, înainte să-şi tragă pantalonii în jos şi să se aşeze pe toaletă. Ochii lui Omer alunecară dincolo de ea şi se concentrară asupra oglinzii din spate, pentru a evita stânjeneala de-a o privi când făcea pipi. Cercetă atent mulţimea de sticluţe şi recipiente din faţa oglinzii, toate prosoapele de pe rafturi şi fiecare caracatiţă roz care îi zâmbea de pe perdeaua de duş, toate lucrurile din baie, în afară de ea. Cum şi de ce insista să facă pipi în public, în faţa pisicilor, în faţa *lui*, n-avea să înţeleagă niciodată. Nu că *el* s-ar fi simţit ruşinat sau deranjat de chestia asta, dar cum se făcea că *ea* nu se simţea?

Pe când continua să facă pipi, Gail se aplecă şi mângâie burta pisicii, care începu imediat să toarcă într-un ecou absurd, iar motanul se apucă să toarcă lângă ea, de parcă ar fi fost un singur trup şi plăcerea lui se hrănea dintr-a ei. Omer se încruntă la creatura aceea umflată, cu nas turtit şi mutră teşită. Nu fusese niciodată în stare să-l îndrăgească. Nu fusese niciodată în stare să îndrăgească nici pisica, dar ea nu părea să-şi dorească prea mult să fie îndrăgită. Fiindcă nu cerşea niciodată iubirea nimănui, chiar şi o simplă mângâiere o răsplătea cu mult mai mult decât ceruse. Însă, spre deosebire de ea, motanul cerea mai multă iubire din partea oricărei fiinţe vii din preajmă, mai ales a pisicii, şi de aceea sfârşea întotdeauna prin a primi mai puţină decât îşi dorise.

— Vorbeşti singur? De ce le tot spui pisică şi motan? Au nume, ştii bine chestia asta, zise Gail cu o voce inexpresivă.

Omer clipi de două ori, câte o dată pentru fiecare nume. **Vestul** şi **Restul**. Numele pisicii era **Vestul**, un nume născocit de Gail ca o critică la permanenta feminizare a Estului sub influenţa discursului orientalist, ceea ce era în regulă, dacă motanul n-ar fi fost botezat **Restul**. Tocmai el îl enerva cel mai tare pe Omer, cu nevoia lui nesăţioasă de-a fi adorat de pisică. Până să termine de clipit a doua oară, furia lui trecuse de la motan la soţia sa. Dacă nu se sinchisea să facă pipi în public, de ce se preocupase să-i ascundă soţului numele ei şi *Dumnezeumaiştiecealtceva*? Implicaţiile acestui lucru erau subtile şi tăioase. Din nou, o parte din el voia să

capete răspunsul atunci, *pe loc*, în timp ce cealaltă parte prefera să nu scuipe pe feribotul care îl purta și să facă ceva care merita mai mult osteneala, ca, de pildă, să se cufunde *pe loc* într-un somn adânc și plăcut.

— De ce nu mi-ai spus niciodată? gemu el când își dădu seama care parte a sa câștigase bătălia.

— Probabil fiindcă nu m-ai întrebat niciodată.

Pisica scruta fără să clipească o prezență invizibilă, Omer se holba la sticluța mov de tonifiant din fața oglinzii și se întreba dacă era nouă, pisoiul își privea coada care se mișca, iar Gail nu se uita la nimic în mod special.

— Și ce-ar fi trebuit să întreb? *Apropo, Gail, se întâmplă cumva să ai cel mai ridicol nume din lume?* Sau poate ar fi trebuit să întreb ce a fost în mintea părinților tăi când i-au pus copilului lor ciudățenia asta de nume?

— Știi ce, oamenii au râs atâta de el în trecut, încât mi-a ajuns, zise Gail. Așa că, dacă vrei să râzi și tu, n-ai decât, ești invitatul meu. Nu prea îmi mai pasă.

— Dar Debra Ellen Thompson? se trezi Omer țipând. Numele ăsta caraghios al tău o s-o șocheze și pe ea sau îl știe deja? Voi două ați fost foarte apropiate în trecut, nu-i așa?

Preț de o clipă se lăsă o tăcere stânjenitoare, timp în care Gail îl privi uimită.

— Încerci să mă întrebi ceva?

— Ca de exemplu? țipă Omer încruntându-se în continuare la sticluța insuportabil de mov, apoi la caracatițele insuportabil de vesele de pe perdeaua de duș, apoi la pisoiul insuportabil în sine... din nou, la toate lucrurile din baie, în afară de ea.

— Ca de exemplu, dacă eram un cuplu de lesbiene sau nu?

Gail se ridică, trase apa și își miji ochii, aplecându-se să-l cerceteze mai de aproape.

— Fiindcă, dacă asta încerci să mă întrebi, va trebui să îți reîmprospătezi memoria! Tu, cu gura ta, mi-ai spus că nu vrei să știi nimic despre trecutul meu, decât dacă țin eu să-ți povestesc, că ar trebui s-o luăm de la capăt și să trăim întocmai ca nomazii și că, oricare ar fi istoria mea personală, îți e perfect egal, atâta timp cât știi că te iubesc... bla-bla-bla!

Și ia uită-te la tine acum. Te apuci din nou de băut și îți omori creierii cu Abed, vii acasă praf și, dintr-odată, îți dai seama că cea mai cumplită catastrofă din viața asta a ta nenorocită de muritor este dacă soția ta și o oarecare Debra Ellen Thompson au avut o legătură lesbiană în trecut. Așa că spune-mi, ce s-a întâmplat cu legendara ta gândire progresistă? Ai lăsat-o pe tejgheaua barului?

Omer o privi cu niște ochi triști și servili, pe care abia mai era în stare să-i țină deschiși. Avea cu siguranță un contraargument, dar nu reușea să-și aducă aminte care era acela. Pe deasupra, era prea multă lumină în jur. Îi rănea ochii. Câteva minute mai târziu, când îi deschise din nou, stătea singur pe podeaua băii, ghemuit în poziție fetală. Jos era cald și confortabil, singura problemă fiind un miros respingător care venea din apropiere. Cineva vomitase pe carpetă.

Legătura necesară dintre momentul în care zăcea-fericit-pe-podeaua-băii și cel în care s-a trezit în pat, curat și îmbrăcat în pijamale, lipsea. Nu avea nici cea mai vagă idee cum și când îl adusese Gail acolo. Un zâmbet îi înflori pe fața încruntată pe când o privea cum își dădea jos lingura de argint din părul ei negru ca pana corbului, uimitor de des și teribil de unduitor. După aproape douăsprezece luni de conviețuire intimă, cum naiba reușea Gail să-și atârne o lingură în păr în fiecare dimineață era încă o treabă care lui Omer i se părea deosebit de misterioasă, iar cum reușea să și-o dea jos în fiecare seară, fără să-și strice forma părului, i se părea și mai și.

— Spune-mi, numele... *Zarpandit*, murmură el vag, aproape pierdut în uitare, înseamnă ceva?

— Da, înseamnă, îi răspunse ea aprinzându-și veioza, care trebuia să lumineze modest doar partea ei de pat, dar care nu se simțea niciodată mulțumită până când nu invada și cealaltă jumătate.

Încercând să evite lumina și în același timp să se uite drăgăstos la Gail, Omer surprinse o imagine încețoșată a chipului ei concentrat asupra titlului cărții: *Ați spus cumva totalitarism?*.

Omer își îngropă fața în perna lui și strigă cu disperare în gând: *O, nu, nu din nou Zizek*[1]!

Îndrumătorul tezei sale fiind un contestatar înverșunat al lui Zizek, iar soția sa o admiratoare înfocată a acestuia, nimeni, nici măcar Žižek însuși, cu toată inteligența lui subtilă, n-ar fi putut înțelege chinurile prin care Omer trecea deja de luni de zile, ascultând cum același om era condamnat și venerat, apoi venerat și condamnat mai târziu în aceeași zi, de cele mai multe ori pentru exact aceleași motive.

— Nu-i așa că-i genial? Să-ți citesc câteva pagini înainte să te culci? se entuziasmă Gail, situându-se la o depărtare de kilometri întregi de realitate.

— Nuuu! răspunse Omer – sau mai curând țipă, fiindcă de data asta uitase să-și îngroape fața în pernă.

Gail se întoarse cu un zâmbet ironic și îi mângâie tandru fața și buzele, apoi își lăsă mâinile să alunece încet pe pieptul lui și mai jos, spre penis, ca și când ar fi vrut să verifice cât de vlăguit era. Răspunsul trebuie să fi fost edificator, fiindcă în câteva clipe renunță la orice strădanie, ușor dezamăgită.

— Zarpandit e un nume antic, îl lămuri ea după un moment de tăcere. A aparținut unei zeițe asiro-babiloniene însărcinate care era venerată în fiecare noapte când răsărea luna. Înseamnă „strălucitor ca argintul".

— Serios? E poetic! murmură Omer pe jumătate adormit și o compasiune ursuză i se strecură în glas, de parcă *poetic* ar fi însemnat ceva care nu mai era acolo.

Dintr-odată se simți rușinat de toată tevatura pe care o făcuse în noaptea aia. Puțin câte puțin, lucrurile se legau și, surprinzător, căpătau o logică. Paharele de *ouzo* de pe tejgheaua barului, punctele de cerneală întinzându-se pe șervețel, zeița antică asiro-babiloniană însărcinată și venerată în fiecare noapte senină când răsărea luna, coțofana răzătoare și fața albă a unei copile singure într-un taxi la orele târzii ale nopții... totul căpăta un sens și era într-o armonie desăvârșită. Avea senzația că, dacă reușea să aștepte suficient,

1. Slavoj Zizek (n. 1949) – sociolog marxist, filozof și critic cultural sloven.

în liniște și cu multă răbdare, toate minunile universului aveau să se închege într-un tot spectaculos și semnificativ și apoi să i se ofere în întregime.

— Dacă te surprinde atât de mult, mai bine îți spun că mai am și alte nume.

— Cum ar fi...? întrebă Omer mecanic, însă înainte să termine propria interogație, ca să nu mai vorbim de răspunsul ei, trupul lui se cufundă în somnul dulce după care tânjea.

*

Acolo era cald, foarte cald. Gura i se uscase și jinduia după ceva de băut. La câțiva pași mai în față, zări intrarea strălucitoare a unui bar. Lumina era supărătoare, dar intră oricum. Privindu-l cum se apropie, barmanul portorican, care era acum chelner, și chelnerul, care devenise acum barman, îi aruncară un zâmbet silit. Toate rafturile din spatele barului erau pline de cutii și păsări împăiate.

— În cutiile astea e cafea? întrebă Omer așezându-se pe cel mai apropiat scaun. Cum se cheamă?

— O, depinde ce vrei. Au atâtea nume...

Omer întoarse capul pentru a se feri de lumina soarelui ce pătrundea prin ferestrele imense.

— Asta, de exemplu, se cheamă *caffe latte*, continuă barmanul cu o voce tânguitoare, punând pe tejghea un cocteil cu multă spumă, decorat cu felii de ananas. Dar recomand hotărât..., se răsuci, se repezi înapoi la cutiile de pe rafturi și scoase trei, patru pahare de cocteil deodată, ...*caffe mocha* sau pe asta, specialitatea noastră, *caffe Zanzibar*.

— *Zanzibar... Ține minte numele ăsta*, își zise Omer. *Zanzibar... Ține minte... numele... ăsta...*

Pe când își servea singurul client cu diferite tipuri de cafea de pe rafturile din spate, gesturile barmanului deveneau uimitor de rapide, de parcă ar fi încercat să-l înșele.

Oricât de mult se străduia Omer să-l urmărească, fiecare cocteil pus pe tejghea nu era mai mult decât o străfulgerare într-un carusel de oglinzi schimbătoare și fiecare nume rostit rămânea un strop de ploaie în aer.

Cioara

Litera dinăuntrul bananei

Dacă ceva care seamănă cu tulburările maniaco-depresive, atacurile de panică sau accesele de sociofobie se remarcă printre faptele tale personale, atunci probabil că o coadă-la-poza-pentru-legitimaţia-de-student ce şerpuieşte încolo şi-ncoace prin Biroul Serviciilor Sociale în prima zi a semestrului nu e tocmai locul potrivit unde să fii prins în capcană pentru mai mult de o oră. Unora s-ar putea să nu li se pară atât de îngrozitor. Probabil plictisitor, dar suportabil. Pe când altora s-ar putea chiar să le placă situaţia şi s-o vadă ca pe un prilej de-a întâlni oameni noi, de-a pălăvrăgi, de-a face schimb de informaţii şi de-a afla cum stau lucrurile şi încotro se îndreaptă.

Categoric, ea nu făcea parte dintre aceştia.

Singura consolare care îi trecea prin minte şi care ar fi putut s-o ajute să îndure toate astea era faptul că ştia că mai avea un baton de ciocolată pe undeva prin fundul genţii. După ce avea să-l termine pe cel pe care îl începuse deja, putea să se apuce să-l mănânce. Spera ca până atunci coada să înainteze destul ca să ajungă la femeia ţâfnoasă de la ghişeu care striga din când în când: „Următorul! Pot să vă ajut cu ceva?“, cu o voce tunătoare ce părea mai degrabă să poruncească decât să întrebe.

Îşi aranjă părul strâns într-o coadă neagră ca smoala. Nu statul-la-coadă o supăra cel mai tare, ci partea cu statul-la-coadă-împreună-cu-alţi-oameni. Întotdeauna problema erau oamenii. Discuţiile lor, glumele lor, pur şi simplu, felul lor de-a fi... ei erau mereu problema, aceeaşi dintotdeauna. Luă încă o gură, una cât mai mică posibil, pentru ca efectul ei să

dureze mai mult. Încă de când sosise în campusul acela, se hrănea cu două lucruri despre care îi plăcea să creadă că aveau mai multe în comun decât s-ar fi părut: batoane de ciocolată şi banane. Amândouă erau consumate cu acelaşi simţ practic, desfăcute pe măsură ce erau mâncate. Putea să stea toată ziua fără să mănânce nimic altceva. Uneori mânca batoane de ciocolată la cină şi banane ca desert, iar alteori mânca banane la cină şi batoane de ciocolată ca desert.

Chiar în faţa ochilor ei era o pereche de urechi elefantine anexate unei fete slabe, cu un păr la fel de scurt ca iarba proaspăt tunsă şi la fel de roşcat precum frunzele de stejar. Cu greu puteai ghici cum arăta la faţă, dar gâtul îi era atât de alb şi de fără pată, încât părea ceva bun de mâncat. Roşcata pălăvrăgea cu însufleţire cu un grup de fete care o înconjurau şi, din când în când, toate izbucneau în râs.

În timp ce rândul mai înainta cu un pas, se apucă să scotocească prin geantă după celălalt baton de ciocolată. Printre toate tâmpeniile de acolo descoperi în schimb o banană pe jumătate mâncată, care în interior se înnegrise aproape de tot. Îşi aminti cum ajunsese acolo. Mergea pentru prima oară cu transportul în comun şi stătea lângă şofer, mâncând liniştită o banană, chiar banana asta, când zărise trei afişe deasupra. Primul întreba: „Ştiţi că limbajul violent e o crimă?". Da, ştia. Cel de-al doilea afiş era o reclamă la un Centru de Sănătate pentru Femei, cu poza unei tipe tinere şi zâmbitoare care făcea o săritură în aer. Chestia asta n-o înţelegea. Nu-şi aducea aminte să fi văzut vreo femeie ţopăind aşa după o vizită la ginecolog, oricât de vesele ar fi fost locul sau veştile primite. Cel de-al treilea afiş spunea: „Nu se bea şi nu se mănâncă în autobuz". Pusese banana înapoi în geantă, urmărind cu coada ochiului gesturile şoferului, căruia nici că putea să-i pese mai puţin. Asta se întâmpla cu două zile în urmă. Acum banana se înnegrise pe dinăuntru şi era un contrast izbitor între culoarea ei extrem de întunecată şi albeaţa desăvârşită a gâtului la care se uita. Hotărî să ia contrastul drept un semn bun. Chiar în aceeaşi clipă, fata din faţă se întoarse spre ea şi îi zâmbi.

— Îţi place ciocolata, nu-i aşa?

Roşi panicată, ca şi când cuvintele ar fi venit din partea şoferului de autobuz care stătea sub afişul pe care scria: „Nu se bea şi nu se mănâncă în autobuz".

— Mă cheamă Debra Ellen Thompson, zise roşcata întinzându-i mâna.

Un smoc sârmos din dreptul frunţii îi creştea într-o direcţie total opusă faţă de restul părului.

Înainte să poată răspunde ceva, o voce familiară strigă:

— Următorul! Pot să vă ajut cu ceva?

Următoarea la coadă la pozat era Debra Ellen Thompson, ceea ce însemna că ea avea să intre după aceea. Asta era bine, se gândi scoţând în sfârşit din geantă batonul de ciocolată rămas, desfăcându-l imediat şi grăbindu-se să-l înfulece înainte să-i vină rândul. Experienţa o învăţase că majoritatea copleşitoare a batoanelor de ciocolată puteau fi terminate din două guri şi jumătate, însă acum se străduia să-şi reducă scorul obişnuit la o gură şi jumătate. Cu acest ţel în minte, luă cea mai mare înghiţitură posibilă, în timp ce se uita cu indiferenţă la un bărbat cu barbişon negru care tocmai apăruse în spatele ghişeului.

— Scuze c-am întârziat, mormăi bărbatul cu o voce umilă.

— Nu m-ar fi deranjat, dacă ar fi fost vorba de oricare altă după-amiază în afară de asta, când sunt atâtea de făcut..., ţipă femeia la el cu arţag, părând acum şi mai ţâfnoasă ca înainte.

Fiind mustrat atât de aspru în faţa unei hoarde de studente, bărbatul se întunecă la faţă şi chipul lui căpătă o culoare foarte apropiată de cea a mustăţii. Îşi suflecă mânecile şi strigă cu răceală:

— Următorul, vă rog!

Următorul, vă rog? Dar mai avea cel puţin încă zece minute până să i se spună: „Următorul, vă rog!". Un geamăt îi ţâşni din gâtlej pe când încerca panicată să înghită îmbucătura uriaşă care îi umfla obrajii. Nu reuşi şi începu să tremure uşor.

— Următorul, vă rog! strigă bărbatul uitându-se la ea.

Asta era. Asta era clipa nefastă pentru cineva printre ale cărui fapte se remarcă ceva ce seamănă cu tulburările maniaco-depresive, atacurile de panică sau accesele de sociofobie.

— Ai de gând să te miști sau nu? zise bărbatul cu barbișon îngustându-și ochii de parcă ea s-ar fi micșorat rapid sub privirile sale.

Poate că se micșora într-adevăr. Deja se simțea redusă la dimensiunile unui ac cu gămălie.

Cu siguranță, nu e vina mea că te-ai întors târziu de la masa de prânz și că ai fost mustrat de femeia aia mojică de față cu toată lumea, vru să-i spună cu un aer perfect calm și nepăsător, dar în schimb nu reuși să scoată decât un fornăit. Era înmărmurită, precum o vulpe surprinsă de lumina farurilor. Fetele din fața ei începură să rânjească și să chicotească. Dar nu mai avea nici o importanță. Nu putea să le audă când era împietrită.

Exact în clipa aia, Debra Ellen Thompson se întoarse și se uită uimită la fata din spatele ei, preschimbată acum într-o sculptură cu jumătate de baton de ciocolată în mână. După un moment de șovăială, îndrăzni s-o atingă și s-o zgâlțâie ușor, dar nici gând, fata părea incapabilă să iasă din spaima ei încremenită. Debra Ellen Thompson deschise cu prudență geanta în formă de sac ce atârna pe umărul celeilalte. Acolo, printre ambalaje de ciocolată, frunze de stejar, castane, hărți ale campusului, pietre, pietricele și o grămadă de tâmpenii care te lăsau cu gura căscată, reuși să găsească actele fetei și i le întinse bărbatului cu barbișon negru înainte ca acesta să se înfurie de-a binelea.

După aceea o așezară pe un scăunel și îi făcură o poză, ca s-o lipească pe legitimația ei de studentă la Colegiul Mount Holyoke.

Toate acestea fiind zise și făcute, Debra Ellen Thompson cără cu grijă sculptura prin mulțimea de fete care mai chicoteau încă și o scoase direct afară, la aer, unde s-au așezat în tăcere pe cea mai apropiată bancă.

— Ce ți s-a întâmplat înăuntru?

— Când sunt tensionată, intru în panică, răspunse statuia destinzându-se vizibil.

Au stat acolo vreo jumătate de oră, învăluite în pâcla de liniște care se ivește întotdeauna după loviturile emoționale, uitându-se la fetele celelalte care ieșeau din rând cu pași sincronizați. Nu și-au spus prea multe. Statuia nu părea genul vorbăreț.

— Ești sigură că te simți bine?

— Da, mersi!

— Ascultă, după ce te instalezi, nu uita să treci pe la mine, îi zâmbi neliniștită Debra Ellen Thompson, scriind în grabă numărul căminului și al camerei sale pe o bucățică de hârtie. Și dacă ai nevoie de ceva... vorbesc serios, dacă ai vreo problemă, nu ezita să mă cauți oricând.

— Sigur, mersi!

O privi pe Debra Ellen Thompson îndepărtându-se până când capul ei roșcat dispăru după Abbey Chapel. Când rămase din nou singură, scoase un suspin adânc de ușurare și aruncă bucățica de hârtie în buzunarul din stânga al genții ei prăfuite, pescuind de acolo o banană, de data asta una întreagă. N-avea nici cea mai vagă idee cum și când ajunsese acolo, dar hotărî să ia lucrul ăsta drept un semn, unul bun, din câte s-ar spune, însă nu poți ști niciodată până când nu te uiți înăuntru. Luă o gură, una mică, și observă pata întunecată, zimțată din mijlocul fructului moale și alb. Ca întotdeauna, înăuntrul bananei era o literă și, de data asta, semăna cu un „P", ca în „Pitic", „Puternic" sau „Placebo", ceea ce era un semn bun. Totuși semăna și cu un „R", ca în „Resentiment", „Renegat" sau „Ranchiună", ceea ce nu era așa de bine.

Era un joc din copilărie, pe care îl practica împreună cu mama ei. Îl jucau pentru că, într-un trecut îndepărtat, Dumnezeu își gătise sus în rai o supă din literele alfabetului și o lăsase la răcit într-un castron uriaș, lângă fereastra bucătăriei sale. Însă un vânt puternic și obraznic sau un înger zvăpăiat și parșiv sau poate chiar diavolul însuși răsturnase, fie întâmplător, fie intenționat (această componentă specifică a poveștii se schimba ori de câte ori era spusă), castronul pe jos,

adică în ceruri, şi toate literele din supă se împrăştiaseră prin întreg universul, fără să mai poată fi strânse vreodată. Literele erau pretutindeni, aşteptând să fie descoperite şi culese, dorindu-şi să fie asociate cuvintelor pe care le-ar fi putut scrie dacă ar fi rămas în castronul lor din rai.

Jocul trebuia să fie în acelaşi timp amuzant şi educativ. Poate că era într-adevăr educativ, dar amuzant nu fusese niciodată. Cu toate astea, nu renunţase nici o clipă să-l joace; nici când îşi alungase mama din paradisul copilăriei şi nici măcar când înţelesese cu durere, în absenţa ei, că şi dacă îşi primea mama decăzută înapoi, copilăria ei tot nu fusese niciodată un paradis. Il juca şi în ziua de azi, dar refuza să se întrebe de ce. Îşi termină banana într-o tăcere netulburată, neputându-se hotărî ce literă era înăuntru.

Dar trebuie să fi fost „R", fiindcă săptămânile următoare se dovediră groaznice. Nu din cauză că orele de curs ar fi fost plictisitoare, fiindcă nu erau, deşi tot nu se ducea la cele mai multe dintre ele. Nu din cauză că mâncarea servită la cantină ar fi fost rea, fiindcă nu era, deşi n-o mânca oricum. Nu din cauză că s-ar fi simţit dintr-odată cuprinsă de o singurătate fără margini, fiindcă se simţea deja. Oricum ar fi stat lucrurile, s-ar fi putut descurca mult mai bine. Era frumos acolo şi, în plus, copacii erau minunaţi. Campusul era prea mic, însă se putea totuşi să-ţi placă, iar singurul magazin de acolo nu vindea banane, însă putea oricând să se ducă la supermarketul din zonă... Cu siguranţă, s-ar fi putut descurca mult mai bine, dacă n-ar fi fost oamenii, aceeaşi veche problemă. Întotdeauna era vorba despre oameni, deşi, în cazul ăsta, se întâmpla să fie numai fete. Mount Holyoke mişuna de fete şi, de asemenea, de veverite.

Fetele şi veveritele care alcătuiau populaţia campusului vădeau aceeaşi vioiciune şi agilitate. Totuşi, spre deosebire de veverite, fetele umblau în grupuri şi zâmbeau tot timpul. Zâmbeau întruna oricui şi, în principiu, oricărui lucru care avea doi ochi şi-o gură. Mâzgăleau bileţele stupide pe foi de hârtie colorate, desenau sori strălucitori şi scriau propoziţii ostentative prin caiete, îşi lipeau cu scotch feţe zâmbitoare

pe pereţii camerelor, descărcau aforisme de pe internet şi apoi şi le împărtăşeau unele altora, ca semn de prietenie şi de profunzime. Dacă, dintr-un motiv sau altul, nu reuşeau să se vadă câteva zile, la următoarea întâlnire alergau unele spre altele ţipând şi continuau să ţipe chiar şi după ce se ciocneau la jumătatea drumului. Scoteau exclamaţii la tot pasul, vorbeau într-un limbaj cifrat complicat pe care Zarpandit se prefăcea că-l înţelege şi idolatrizau o noţiune tulbure de prietenie pe care o considerau *foarte specială*. Pe pereţii camerelor, pe băncile şi chiar pe foile lor de examen, Zarpandit zărea un potop de maxime care venerau prietenia. Ceea ce nu putea cu nici un chip să înţeleagă era cum se făcea că un lucru considerat absolut unic era în acelaşi timp atât de răspândit. Prietenia era lucrul cel mai uşor de clădit în campusul ăla. Ca să aibă încredere unele în altele, fetele respective nu trebuiau să devină mai întâi prietene, pentru că erau deja. Când se întâlneau pentru prima oară, când călătoreau împreună cu acelaşi autobuz spre Colegiul Hampshire vreme de un sfert de oră, când li se întâmpla să meargă în aceeaşi direcţie în acelaşi timp sau când stăteau alături la coadă la cantină, deveneau instantaneu cele mai bune prietene, bârfeau şi pălăvrăgeau, neavând evident nici o dificultate în a-şi destăinui cele mai intime secrete cuiva pe care îl cunoscuseră cu câteva minute înainte. Trăgeau atât de repede concluzii şi după aceea erau atât de sigure de ele, încât Zarpandit se simţea stânjenită din cauza incertitudinilor ei permanente. Fetele alea şi agonia de-a observa că reuşeau în mod clar să se descurce întotdeauna acolo unde ea dădea fără îndoială greş îi tulburau echilibrul interior, căruia doar batoanele de ciocolată şi bananele puteau să-i aducă puţină mângâiere.

În săptămânile următoare, s-a transformat dintr-o tânără antisocială, chinuită de anxietate cronică, de curând plecată de-acasă, sigură că locul ei nu era acolo şi că educaţia la colegiu ar putea să-i facă bine, într-o tânără antisocială, chinuită de anxietate cronică, încredinţată că se împotmolise în mijlocul vieţii din campus, sigură că locul ei nu era acolo şi că nimic n-ar putea să-i facă bine.

A trecut ceva timp până să se gândească serios s-o viziteze pe salvatoarea ei cu păr roşcat. Deşi bucăţica de hârtie, pe care era convinsă că o pusese în ziua aia în buzunarul din dreapta al genţii, nu era de găsit, în mod cu totul surprinzător, îşi amintea încă numele căminului Debrei.

Numele ei e Zarpandit

Patru fete cu hanorace în diferite nuanţe de albastru au dat colţul, zâmbind la unison, în timp ce ea zăbovea în faţa căminului Brigham Hall. Văzând că se îndreptau în direcţia ei, se grăbi sau cel puţin se strădui s-o facă. Îşi scoase legitimaţia din geantă şi o trecu prin aparatul de lângă uşă. Însă aceasta refuză să se deschidă. Încercă s-o treacă din nou, aproape mecanic, apoi din nou, frenetic, întorcând legitimaţia cu poza invers, în toate felurile posibile. Însă uşa rămase neclintită. Putea să le vadă pe fete îndreptându-se spre cămin, care acum părea să fie fără nici o îndoială căminul *lor*. Simţea cum îi iau foc obrajii, dându-şi seama cât de proastă fusese să-şi închipuie că putea intra cu legitimaţia ei în căminul altcuiva. Nimeni n-ar crede-o şi, chiar dacă cineva ar face-o, acea persoană cu siguranţă n-ar fi una din fetele alea care erau martore la eforturile ei de-a intra. Firește, putea să le spună adevărul, să le explice că venise în vizită la o prietenă, dar fetele ar întreba-o probabil de ce încercase să intre cu legitimaţia ei. Sau putea să le spună că încurcase căminele, dar nimeni n-ar înghiţi aşa ceva. Sau poate chiar să plece, dar asta ar fi însemnat să-şi recunoască vinovăţia. Incapabilă să decidă între aceste lucruri imposibil de pus în aplicare, hotărî să rămână fermă pe poziţii. Fermă şi împietrită.

Dar, la urma urmei, uşile nu se deschid numai din afară, pot fi deschise şi dinăuntru. Chiar în clipa când fetele în albastru ajungeau la locul faptei, cineva împinse dinspre interior uşa căminului Brigham Hall şi pe ea se strecură un cap de un roşu intens, aproape incandescent.

Coincidențele au un farmec al lor. Și, dacă sunt destul de neașteptate și de plăcute, pot să strălucească asemenea unor miracole în miniatură înfăptuite de muritori, dar totuși miracole în ochii destinatarilor, mai ales ai celor fără speranță.

— Buuună! exclamă în extaz. Tocmai te căutam!

Cele patru fete trecură pe lângă ea în nuanțe de albastru din ce în ce mai închise, neavând nici cea mai mică idee de panica pe care o provocaseră.

— O, bună! îngăimă Debra Ellen Thompson, neștiind ce să răspundă la un salut atât de entuziast. Îmi pare rău, am uitat cum te cheamă.

— Nu, n-ai uitat! strigă ea, încă nereușind să-și revină din emoția pricinuită de coincidență. Vreau să spun, n-aveai cum să uiți. Nu ți-am spus *niciodată*...

Expresia de pe chipul celeilalte o făcu să se întrerupă și cumva să o ia de la capăt.

— Numele meu e... Zarpandit.

— Zir-pin-diiit??? rostogoli Debra Ellen Thompson numele prin gură, de parcă ar fi fost o bomboană acră. E un nume interesant.

Asta spunea toată lumea. Însă acum știa prea bine că „interesant" era adjectivul cu cea mai tare carapace dintre cele folosite în discuțiile curente dintre oameni, adjectivul cu cea mai tare carapace și totodată cel mai ascuns, ceea ce nu însemna neapărat că înăuntru se afla ceva plăcut. Carapacea era greu de străpuns, însă chiar dacă reușeai să treci de ea și aruncai o privire înăuntru, de cele mai multe ori era goală. Cuvântul „interesant" nu era deloc interesant.

Văzând-o cum se cufundă puțin câte puțin într-o tăcere tenebroasă chiar sub ochii ei, Debra Ellen Thompson simți că ar trebui să spună ceva, așa că se hazardă să întrebe:

— Înseamnă ceva?

— O, da, e numele unei zeițe asiro-babiloniene..., răspunse Zarpandit, dar nu avu chef să intre în detalii.

— Doamne, îmi e și frică să întreb cum îi cheamă pe frații și surorile tale.

Scuturând de mai multe ori din cap, Zarpandit părea să se aștepte la întrebare.

— Nu am așa ceva.

Debra Ellen Thompson îi zâmbi consolator, ca și când ar fi iertat-o pentru asta – pentru asta și pentru tot restul, inclusiv pentru faptul că nu era ceea ce nu putea să fie și că era în schimb cine era.

— Hotărât lucru, ar trebui să vii la întâlnirile noastre, cred că o să-ți prindă bine. Ai ceva de făcut miercurea viitoare la ora două?

Dar știau amândouă că nu avea.

Disperare! Disperare! Disperare!

— Debra! Bună, Debra!

Debra Ellen Thompson îşi ridică bărbia ascuţită deasupra ciorovăielilor neîntrerupte din jurul ei şi scrută atent încăperea înţesată cu aproape treizeci de trupuri, până când privirea i se opri asupra fetei cu păr negru şi nume ciudat care flutura acum din mâini plină de entuziasm în timp ce o striga întruna. Se îndreptă direct spre ea, dar trebui să se oprească de vreo zece ori pe drum ca să vorbească şi cu alte fete. Când ajunse într-un sfârşit acolo, se sili să zâmbească:

— Zarpandit, mă bucur să te văd! Ce drăguţ că ai venit. Ascultă, vrei să-mi faci o favoare?

Asta ar putea fi, se gândi imediat Zarpandit, punctul de cotitură din cariera ei de tânără antisocială, chinuită de anxietate cronică. Debra Ellen Thompson nu numai că o invitase la întâlnirea asta, pe care în mod clar o conducea, nu numai că era bucuroasă să o vadă, ci o ruga chiar să-i facă o favoare.

— Sigur, îi răspunse luminându-se la faţă, încântată că progresase atât de mult într-un timp atât de scurt.

— Nu mă mai striga aşa, te rog.

— Sigur, răspunse Zarpandit, gândindu-se încurcată cum anume o strigase.

— Toată lumea de-aici îmi spune pe numele întreg, Debra-Ellen-Thompson, aş prefera să mă strigi cu toate trei numele. Sper că nu te superi.

Zarpandit roşi, pătrunsă de un regret profund şi de o consimţire încă şi mai profundă. Şi ea ar fi preferat să i se

spună pe numele întreg, dacă acesta ar fi sunat la fel de fascinant ca *Debra Ellen Thompson*.

Întâlnirea a durat toată după-amiaza, însă numai câteva momente scurte au rămas întipărite în mintea lui Zarpandit. Momentul agasant când nou-venitele au fost rugate să se prezinte şi momentul chiar mai agasant când i-a venit şi ei rândul s-o facă; clipa emoţionantă când Debra Ellen Thompson le-a invitat pe toate să ia parte la discuţia despre nevoia de-a scoate la iveală misterele nedescoperite din fiecare femeie şi le-a rugat să vină cu sugestii care ar putea servi acestui scop; momentul incredibil când o fată cu codiţe de culoarea caramelei le-a propus tuturor celor din încăpere să dezvăluie femeia-care-se-urăşte-pe-sine dinăuntrul lor, momentul şi mai incredibil când această sugestie a fost acceptată imediat de toată lumea; momentul înspăimântător când Zarpandit şi-a dat seama cu amărăciune, singura ieşire fiind blocată de tot mai multe fete, că era prinsă acolo; şi momentul de uşurare când Debra Ellen Thompson a intervenit, cerându-şi iertare că nu i se putea da fiecăreia şansa de a scoate la iveală femeia-care-se-urăşte-pe-sine dinăuntrul ei, fiindcă întâlnirea trebuia să se termine la ora cinci. Înainte să părăsească încăperea, a fost anunţată data întâlnirii următoare şi toate au fost rugate să se ofere voluntare la împărţirea sarcinilor pentru evenimentele viitoare.

Sarcina încredinţată lui Zarpandit în urma împărţirii era să se ocupe de treburile mărunte, lucru care s-a dovedit mult mai obositor decât se aştepta. În zilele următoare, s-a trezit pierzând din ce în ce mai mult timp pregătind, colorând şi multiplicând fluturaşi, iar apoi alergând dintr-un loc într-altul, cu boldurile şi scotch-ul după ea, ca să le distribuie prin tot campusul. Dar asta nu era tot. Mai avea o sarcină de îndeplinit: să citească!

De îndată ce a devenit evident că Zarpandit avea să fie membră permanentă, liderele grupului condus de Debra Ellen Thompson au căzut de acord în unanimitate că erau într-adevăr multe de scos la iveală dinăuntrul ei, dacă reuşea să-şi învingă timiditatea, nervozitatea sau orice altceva o împiedica să se exprime în colectivitate, şi că cel mai bun

combustibil pentru a pune în mişcare acest proces chinuitor de trezire a conştiinţei erau „cărţile". Zarpandit *ar trebui* să citească mai mult. Pe undeva cineva confundase cumva introvertirea cu introversiunea şi introversiunea cu ignoranţa. Totuşi pe Zarpandit n-o deranja confuzia, fiind ea însăşi o cititoare împătimită. Astfel au urmat zile şi săptămâni întregi în care toată lumea îi aducea cărţi şi broşuri pe care considera că *ar trebui* să le citească. Şi le citea într-adevăr; fără nici cea mai mică ezitare, continua să citească, să devoreze munţi de cărţi, dar şi de banane şi de batoane de ciocolată.

Era obişnuită cu aşa ceva. Să o îndoape cu cărţi fusese unul dintre cele mai dragi proiecte ale mamei sale şi singurul care avusese, de fapt, succes la ea. Zarpandit nu reuşea să înţeleagă cum puteau oamenii să-şi amintească atât de puţine despre copilăria lor, când ea era în stare să o rememoreze pe a ei până la al doilea an de viaţă pe această planetă. Multe detalii se pierduseră, dar cadrul general al primei sale amintiri îi rămânea întotdeauna viu în minte. Fiindcă, întâmplător, cea dintâi amintire pe care o păstra era aceea a primei sale tentative de *„sinucidere"*.

Zarpandit îşi aducea vag aminte bucătăria şi mult mai clar alte lucruri, printre care supa pasată ca o vomă din castronul de pe masă şi supa pasată ca o vomă care i se scurgea pe bărbie. Şi-o amintea pe mama sa, nimbul părului ei negru, strălucitor şi moale, pe tatăl său, un bărbat cu un surâs trist, şi pe bunicul său, deşi pe-atunci acesta începuse să uite cine era. Îşi aducea aminte că maică-sa îi îndesa în gură substanţa dubioasă din castron şi că ea o scotea întruna afară. Maică-sa fusese întotdeauna o bucătăreasă groaznică. Apoi îşi amintea cum taică-său experimentase un nou fel de mâncare pe ea, gustul de omletă, mirosul greu al untului topit şi o bucăţică de hotdog picantă şi fierbinte, imposibil de scos afară, imposibil de înghiţit, înţepenită undeva în gâtlejul ei de bebeluş.

— Bate-o pe spate, bate-o pe spate, şi-o amintea pe maică-sa strigând.

Bătută pe spate de o pereche de mâini zdravene şi cu trupul cât un calendar de perete întors cu susul în jos ca un

pui ţinut de picioare înainte să i se taie gâtul, în timp ce plutea chiar în epicentrul unui vârtej de ţipete ce se răsuceau şi se învârteau în jurul ei, iar încăperea devenea dintr-odată prea înceţoşată ca să distingă tavanul de pereţi şi pereţii de podele, simţea că se prăbuşeşte cu o viteză ameţitoare şi cu o uşurare şi mai vertiginoasă într-un loc unde nu mai conta dacă respira sau nu. Rememorând de multe ori scena în anii care urmaseră, Zarpandit trăsese trei concluzii ce-i deveniseră tovarăşe de viaţă.

Unu: Chiar dacă ceva solid te ţine ferm de o parte a corpului, poţi totuşi să cazi.

Doi: Să cazi nu înseamnă neapărat să te îndreptţi în jos; dacă eşti ţinut destul de mult cu capul în jos, e posibil să reuşeşti să cazi în sus.

Trei: În ciuda tuturor prejudecăţilor contrare, să cazi în sus în moarte s-ar putea să nu fie, la urma urmei, o experienţă cumplită.

După alte una, două... trei secunde, alte trei ţipete scoase de maică-sa şi alte trei bătăi pe spate, bucăţica de hotdog sărise din gura lui Zarpandit ca un dop dintr-o sticlă de şampanie.

— E imposibil să-ţi aminteşti toate astea, obiecta maică-sa de fiecare dată când venea vorba despre incidentul cu pricina. Doar îţi închipui că-ţi aminteşti pentru că am discutat de mii de ori despre ce s-a întâmplat în ziua aia.

Dar Zarpandit era absolut convinsă că lucrurile stăteau altfel. Îşi aducea aminte detalii pe care maică-sa nu i le-ar fi spus niciodată, detalii prea reale ca să fie închipuite, prea nesemnificative ca să aibă vreun rol într-o realitate reconstruită ulterior, ca de pildă, pata mare şi maronie de pe puloverul cu nasturi al bunicului, grimasa plină de reproş de pe chipul tatălui ei sau faptul că maică-sa plângea lângă aparatul electric de făcut pop-corn de pe blatul de bucătărie, recunoscătoare că îşi recăpătase bebeluşul şi că viaţa ei nu se schimbase, sincer recunoscătoare pentru toate astea şi tristă în secret.

Prin urmare, la un moment dat în timpul celei de-a patra întâlniri generale, când Debra Ellen Thompson a început să

vorbească despre strategia DD – Distorsionarea Deliberată a codurilor lingvistice patriarhale în încercarea de a le răsturna –, tocmai fervoarea primei sale amintiri de pe această planetă i-a trezit lui Zarpandit interesul pentru acest subiect.

— O să jucăm *squash* cu patriarhatul, declară Debra Ellen Thompson. O să devenim de bunăvoie zidul pe care îl lovesc rachetele patriarhale cu biluţele lor!

Izbucni un val de râsete când Debra Ellen Thompson o imită pe Zarpandit, care roşea.

— Ce s-a întâmplat? îi zâmbi aceasta compătimitor. N-ai mai auzit pe nimeni spunând *biluţe*? Dumnezeule, câteodată am impresia că ai fost crescută într-o mănăstire sau aşa ceva. Înveseleşte-te, Zarpandit, şi nu te simţi prost, pentru că în asta constă întreaga strategie.

Întreaga strategie consta în a-ţi învinge duşmanul cu propriile sale arme. Săgeţile fiind în cazul acesta insulte, întreaga strategie consta în a adopta termeni antifeminişti, până când nu aveau să mai fie consideraţi nici antifeminişti, nici legaţi în vreun fel de femei.

— Şi cu cât ne vor lovi mai tare, cu atât mai puternic vom riposta. Vreme îndelungată femeile au fost acuzate, atacate, au devenit ţinta tuturor batjocurilor din cauza isteriilor lor, n-am dreptate? Isteria era doar un alt nume al feminităţii. Însă unele femei au rămas în defensivă, încercând să dovedească lumii că nu au nimic de-a face cu această boală. Altele au încercat să demonstreze că şi bărbaţii sunt, la rândul lor, isterici. Nimic din toate astea nu ne va ajuta. Propun, în schimb, să îmbrăţişăm până şi cea mai mică acuzaţie adusă femeilor. În momentul în care îi vom accepta de bunăvoie toate injuriile, patriarhatul nu va mai avea puterea să ne insulte. Vedeţi cât de simplu şi totuşi cât de complicat e?

Zarpandit se holbă nervoasă la urechile Debrei Ellen Thompson, de parcă abia acum ar fi observat cât de mari erau.

— Însuşiţi-vă armele lor, continuă Debra Ellen Thompson, îmbrăţişaţi săgeţile otrăvite care erau menite să vă doboare. Nu căutaţi adăpost sau protecţie, rămâneţi ferme pe poziţie. Dacă vă fac „curve", nu încercaţi să vă dovediţi castitatea,

nu încercaţi sub nici o formă să vă daţi aere de inocenţă. Fiecare virgină e cauza unei alte târfe de pe stradă. Cea din urmă e doar un corolar al celei dintâi. Strategia DD urmează o cale complet diferită. Luăm cuvintele peiorative din mâinile păroase ale patriarhatului şi le folosim ca să-i tratăm pe oameni, bărbaţi şi femei deopotrivă, cu respect.

Când s-a încheiat întâlnirea, Zarpandit a întrebat-o între patru ochi pe Debra Ellen Thompson, ca să se asigure că înţelesese bine:

— Vrei să spui că trebuie să folosesc în mod favorabil cuvintele injurioase?

— Exact. Şi, de asemenea, să foloseşti complimentele patriarhale la modul peiorativ. Fă din „târfă" un compliment şi din „fecioară" o insultă! se înflăcără Debra Ellen Thompson. Smulgem termenii îndreptaţi împotriva femeilor din pământul lor. Să sustragi bunurile obscene ale altcuiva e un furt nobil!

Furt nobil! Pe moment, Zarpandit nu se putu gândi decât la Robin Hood.

— Mă rog, da, într-un fel, cam asta e. E ca şi cum ai fura de la bogaţi în numele săracilor, cugetă Debra Ellen Thompson. Dar nu în genul lui Robin Hood, ci mai degrabă al coţofenelor, aş spune. Ştii ce fac coţofenele? Fură orice obiect strălucitor, scânteietor din lumea oamenilor. Suntem nişte coţofene feministe care fură cuvintele patriarhatului ca să nu mai fie folosite împotriva femeilor.

În prima ei zi în calitate de coţofană feministă, Zarpandit s-a trezit la nouă, a mâncat o banană înainte să se dea jos din pat şi încă una după ce a ieşit din aşternuturi, iar apoi s-a dus la seminarul lui Tracy Harley de la 10:30. *Dreptate, nedreptate şi toate celelalte* s-ar putea să nu fie un titlu plin de modestie pentru un seminar din anul întâi, însă Harley nu era deloc tipul asistentei universitare pline de modestie. Dacă era ceva, atunci era o legendă; jumătate dintre fete se chinuiau s-o imite, în timp ce cealaltă jumătate se chinuiau să le imite pe imitatoare. Era întotdeauna plină de înflăcărare şi lirism. Şi astăzi era plină de înflăcărare şi lirism, chiar şi când recita pasaje din *Principele*, atât de inspirată

și de elegantă în interpretările sale, ca un orator elocvent, cu o prezență electrizantă, încât, dacă ar fi auzit-o vorbind, însuși Machiavelli ar fi fost subjugat de scrierile sale.

Când se termină seminarul, Zarpandit găsi o masă unde să se așeze la aer, repetându-și în gând maxima zilei: *„Cea mai bună cale pentru ca principele să nu fie detronat este să evite să fie urât"*. Un sfat inteligent, într-adevăr, își zise scoțând din geantă ultima banană din stocul ei zilnic. Va trebui să se ducă la piața din împrejurimi.

Litera dinăuntrul bananei arăta ca un „B", ceea ce era bine, fiindcă îi aminti imediat de cuvântul „Banană". Dar problema cu „B"-ul era că putea fi la fel de bine și un „D", ca în „Descurajare", „Damnare" sau „Durere". Pe când stătea și cerceta fructul moale, o indiancă numai piele și os, pe care o știa de la seminarele lui Harley, se apropie cu un zâmbet reținut și îi ceru voie să se așeze la masa ei. Mâinile îi erau încărcate de inele și brățări.

— Pfoai, cursul ăsta a fost fenomenal! spuse scoțând un sendviș imens, din care atârna o frunză ofilită de salată. Harley e extraordinară, nu crezi?

— Da, e extraordinară, mormăi Zarpandit mestecând de zor. *E într-adevăr o pizdă neagră dată naibii*, aș zice.

Fata o privi cu o uimire care se preschimbă curând în spaimă.

— Nu, te rog, nu mă înțelege greșit! se alarmă Zarpandit observând cu groază că cealaltă fată n-avea nici cea mai vagă idee despre strategia DD. Îmi place mult... vorbesc serios... o ador chiar... am spus cuvintele alea peiorative dinadins. Cred că e... e... grozavă!

O umbră trecu peste chipul fetei – iertare sau poate îngăduință, speră Zarpandit, dar își dădu seama că nu era nimic din toate astea când o văzu ridicându-se de la masă și așezându-se în altă parte, zdrăngănindu-și nervoasă brățările.

Prin urmare, trebuie să fi fost un „D". Era un „D". Și litera asta anume o făcu să se gândească la un singur cuvânt: DISPERARE! DISPERARE! DISPERARE!

În prima ei zi de coțofană feministă a sfârșit ca o scroafă șovinistă.

Și nu-i plăcuseră niciodată scroafele, nici măcar pe când era copil.

La opt ani, Zarpandit a hotărât că venise timpul să experimenteze din nou căderea în sus în moarte. Își amintea perfect ziua aia, fiindcă era aniversarea zilei sale de naștere. Maică-sa îi făcuse un tort și îl botezase „Porcușorul-de-lângă-păr". Cât despre întrebarea: „Ce Dumnezeu căuta un porc lângă un păr?", Zarpandit nu putea să dea un răspuns clar. Bănuia că avea legătură cu ingredientele aflate la dispoziție. Poate că maică-sa acoperise mai întâi tortul cu glazură, apoi colorase părul și, deși inițial intenționase să creeze un animal care să se potrivească mai bine cu părul, o potârniche sau ceva de genul ăsta, descoperise dintr-odată că singura culoare care-i mai rămăsese pentru ornat era rozul. Și singurul animal roz la care reușise să se gândească se întâmplase să fie porcul.

În clipa în care îl văzuse, Zarpandit urâse tortul la fel de mult pe cât ura aniversarea și faptul că ea era sărbătorita. Nu exista nimic mai deprimant în viață, trăsese ea concluzia, decât să fii silit să te distrezi. În după-amiaza aceea, pe când stătea și mânca niște pizza, o bucățică de hotdog îi făcuse cu ochiul, în semn de recunoaștere. Arăta exact la fel ca aceea cu care se înecase cu șase ani în urmă. Zarpandit a răsucit bucățica în gură și a încercat s-o facă să i se înțepenească în gât. Zadarnic. Toate bucățelele de hotdog pe care se chinuia să le facă să se oprească la jumătatea drumului sfârșeau prin a fi înghițite. Între timp a presupus că, chiar dacă nu reușea să se abțină să înghită, putea în schimb să-și țină respirația, lucru care ar fi trebuit să ducă, în principiu, la același rezultat.

— O să mori cu siguranță, dacă mai faci asta, murmură calm un băiețel cu o cravată de aceeași culoare cu pistruii de pe fața lui, fără să-și ia ochii de la tortul Porcușorul-de-lângă-păr, de parcă încerca să estimeze cu cât urma să crească

porția lui, dacă ea avea să moară. Erau mai mult de cincisprezece copii la petrecere. Absența unuia nu putea să mărească decât cu foarte puțin felia pe care avea s-o primească fiecare. Scoase un scâncet și alergă înăuntru s-o caute pe mama lui Zarpandit.

Nu era ca prima oară. Era mult mai greu. Din nu se știe ce motiv, respirației sale nu-i plăcea să fie întemnițată. Se strecura afară de fiecare dată când încerca să o rețină. Dar nu voia să se dea bătută atât de ușor.

— Ce naiba crezi că faci?

Deschise ochii doar ca să o vadă pe maică-sa spumegând de furie și să fie scuturată cu putere, de parcă ar fi fost un copac în floare, însă nu un păr, spera. Cu tot tărăboiul din jur, concentrarea ei s-a risipit ca un abur. Cuprinsă de o revoltă amară, a început să plângă. De ce, Doamne, era atât de greu să mori?

*

In fiecare sâmbătă dimineață se strângeau la Mintea Insetată să discute despre o carte, un articol, un film sau despre viața unei femei cu o personalitate neobișnuită, plecând de la prezentările pe care fetele trebuiau să le facă pe rând. Când devenise evident că nu mai putea amâna, Zarpandit a anunțat, spre încântarea tuturor, că voia să prezinte grupului povestea fascinantă a unei femei fascinante: Lou Andreas-Salome.

Intr-adevăr, așa avea de gând, însă pe măsură ce aprofunda subiectul a sfârșit prin a pregăti o prezentare despre Rilke. Lou era o semizeiță, Nietzsche era un semigândac, dar Rilke era amândouă la un loc, un dublu mutant, un semizeu-semigândac.

Fără-ndoială, e straniu să nu mai locuiești pe pământ,
să nu mai urmezi abia deprinsele-obiceiuri,
trandafirilor, și altor lucruri pline de făgăduințI

Zarpandit înghiți în sec de câteva ori ca și când ar fi sorbit dintr-o ceașcă de cafea, fie prea acră, fie prea amară. Avea să fie mai greu decât își închipuise.

să nu le mai dai înțelesul viitorului omenesc;
să nu mai fii ce ai fost în nesfârșita neliniște a mâinilor,
și însuși numele tău să-l lași deoparte ca pe o jucărie stricată.

Îndrăznind să ridice capul, întâlni nenumărate perechi de ochi dureros de plictisite care o priveau cu un aer ce friza totala ignoranță. Îl lăsă imediat în jos.

Straniu, dorințele să nu le mai dorești[1].

Urmă o tăcere stânjenitoare. Ceea ce se anunțase ca o prezentare a personalității energice a lui Lou Andreas-Salome se transformase într-o recitare siropoasă de poezie. Zarpandit regretă greșeala, dar era prea târziu. Începu să transpire, deși își simțea tot trupul înghețat.

— A fost o contribuție foarte bună la evocarea lui Rilke *și* a lui Lou, mulțumesc, îi sări în ajutor Debra Ellen Thompson. Din acest punct putem să trecem la Nietzsche, al cărui misoginism e un lucru la care trebuie să medităm serios.

Și chiar au meditat. Tot semestrul au meditat la problema misoginismului și a perspectivelor unei opoziții, la problema pornografiei și la perspectivele unei opoziții, la problema orgoliului masculin și la perspectivele unei opoziții și, în grupuri mai mici, au meditat de asemenea, pe ascuns și fără speranță, la problema lui Zarpandit și la perspectivele unei opoziții.

La ceva vreme după vacanța de Ziua Recunoștinței, Zarpandit a ajuns din nou la concluzia că venise timpul să experimenteze iarăși și poate să finalizeze acea cădere neterminată din prima sa amintire de pe pământ. Bineînțeles, nu plănuia o scenă de genul celei din *Profeția*, în care trupul ei să zboare dintr-odată de la fereastra unei clădiri vechi din fundal, în timp ce Debra Ellen Thompson și celelalte fete se distrau în grădină, și în care ultima ei suflare să fie înăbușită de țipetele de groază și plânsetele de regret ce se revărsau

1. Rainer Maria Rilke, *Elegiile duineze. Sonete către Orfeu*, „Elegia întâia", traducere de George Popa, Editura Polirom, 2000 (n. r.).

dedesubt. Nu ăsta era planul ei. De fapt, nu avea nici un fel de planuri, era doar acea atracţie abisală a morţii care se afla deja acolo, în adâncul sufletului ei, o companie fidelă oriunde se ducea, lovind şi zvâcnind, uneori mai slab, alteori mai puternic, dar nefiind niciodată cu desăvârşire absentă.

De data asta, se întâmpla să fie singură în cameră, cu o coardă de gimnastică în mână.

— Ce faci acolo sus? strigă femeia de serviciu la ea, cu o faţă încruntată, un mop în mână şi o gumă de mestecat în gura deschisă.

Părea mai scundă cum o vedea ea de sus, iar guma ei de mestecat era posibil să fie sau nu cu aromă de scorţişoară. N-ar fi trebuit să se afle în camerele studenţilor la ora aceea din zi, dar, fiindcă nici ea n-ar fi trebuit să se afle acolo, Zarpandit nu era deloc în postura de-a o lua la întrebări.

— Nimic, răspunse calm. Asemenea multor hiperanxioşi care intră în panică din nimic, avea capacitatea să rămână calmă şi netulburată atunci când exista într-adevăr un motiv de panică. Vreau doar să văd care e cel mai bun loc unde să agăţ un poster nou.

— Hmm, nu zăresc nici un loc pe pereţii ăia unde ai putea să agăţi măcar un bileţel, scumpo, aşa că ai face mai bine să cobori.

Deşi era o persoană îndărătnică şi chiţibuşară, femeia de serviciu avea totuşi dreptate. Pereţii camerei pe care o împărţea cu alte două fete erau tapetaţi până la refuz cu poze, postere şi un calendar lunar la fel de mare ca luna însăşi. Zarpandit se dădu jos de pe teancul de enciclopedii pe care le aşezase una peste alta pe un scaun pe care îl urcase pe masă. Cât despre motivul pentru care ţinea în mână o frânghie şi nu un poster, femeia de serviciu nu se mai obosi să pună vreo întrebare. Zarpandit deschise un sertar, băgă frânghia înăuntru, îşi scoase notiţele şi se pregăti să facă o nouă prezentare, de data asta despre istoria mişcării homosexuale din America.

*

Pentru că istoria mişcării homosexuale din America era lungă, complicată şi minuţioasă, Zarpandit nu simţise deloc nevoia să-şi facă prezentarea într-un mod diferit. După cincizeci şi cinci de minute de expunere amănunţită încă vorbea, deşi cu o voce mai răguşită, bombardându-le pe cele treizeci de fete, acum uşor obosite, dar încă atente, cu detaliile prozaice şi întâmplările interminabile care se revărsau din notiţele ei.

— Steagul în culorile curcubeului a fost unul dintre cele mai populare simboluri ale mândriei lesbiene şi homosexuale. Cele opt culori iniţiale ale steagului erau menite să reprezinte diversitatea. Rozul aprins simboliza sexul, roşul – viaţa, portocaliul – vindecarea, galbenul – soarele, verdele – natura, turcoazul – arta, indigoul – armonia şi movul – spiritul. În 1979, când s-a decis producerea în masă a steagului, rozul a fost scos şi indigoul a fost înlocuit cu albastrul regal, din cauza constrângerilor impuse de producţie. La început, steagurile erau, desigur, vopsite manual. Fiindcă rozul aprins nu era preferat din punct de vedere comercial, culorile au fost reduse la şapte. După ce Harvey Milk, primul homosexual declarat ales în consiliul orăşenesc din San Francisco, a fost asasinat, Comitetul Paradei Mândriei Homosexuale a eliminat indigoul pentru a putea împărţi în mod egal culorile pe fiecare parte a rutei pe unde trecea parada. Adică, trei culori pe o latură şi trei pe cealaltă latură a străzii. Astfel, foarte curând, steagul în culorile curcubeului a ajuns la varianta cu doar şase culori. Dar, personal, nu înţeleg de ce comitetul a scos cea de-a şaptea culoare. Adică, înţeleg perfect dificultatea de-a împărţi şapte la doi, dar s-ar fi putut găsi totuşi o soluţie, câte trei culori pe fiecare latură şi cineva care să meargă pe mijloc şi care să reprezinte a şaptea culoare. Obiecţia mea e următoarea: de ce a fost sacrificat indigoul în favoarea producţiei în masă? Îmi place culoarea asta, cred că simbolizează foarte bine armonia. Ştiu că ar trebui să dau mai puţină atenţie acestor detalii, dar nu mă pot abţine să nu deplâng pierderea indigoului. În plus, albastrul

ăsta regal nu se potrivește deloc. Ce legătură are albastrul regal cu armonia?

Răspunsul veni sub forma unui cor de suspine.

Debra Ellen Thompson era o lesbiană permanentă, ca să folosim propriile ei cuvinte, nu una dintre acele turiste în trecere, dornice să adopte obiceiurile localnicilor cât timp erau prin preajmă, doar ca să lase totul în urmă în clipa în care se întorceau acasă, după absolvire. Lumea era plină de astfel de soții heterosexuale dincolo de orice îndoială, dar cu trecuturi îndoielnice. Să fii lesbiană, susținea Debra Ellen Thompson, nu era în primul rând o chestiune de sex sau de sexualitate, ci ținea de ceva mult mai abstract și mai cerebral: de LUCIDITATE. Pentru a ajunge la o asemenea limpezime, trebuia să faci o alegere, nu atât ca să înțelegi cine erai, cât mai ales ca să înțelegi cine nu erai. Totuși, pentru Zarpandit, lucrul ăsta era mai ușor de spus decât de făcut. Nu era deloc sigură cine nu era. Să aleagă între heterosexualitate și homosexualitate nu avea nici o logică pentru ea. Dacă ar fi fost posibil, ar fi ales să nu aleagă deloc, să fie cea de-a șaptea culoare, cea exclusă de pe ambele laturi ale străzii, să urmeze destinul indigoului.

Nu fusese iubită de nimeni, orice ar fi fost, bărbat sau femeie. Nu iubise pe nimeni, orice ar fi fost, bărbat sau femeie. Ce rost avea să-i separe, când toate tipurile de imposibilitate de-a iubi erau, în esență, îngemănate?

*

— Zarpandit, ai o clipă liberă? o întrebă Miriam după prezentare. În spatele ei stătea țeapănă Debra Ellen Thompson. Amândouă păreau într-o stare de *îngri-nervare*, o combinație tristă de îngrijorare și enervare. Ne-am gândit mult la tine, după cum ne închipuim că aveai nevoie.

Odată, speraseră din toată inima și crezuseră stăruitor că Zarpandit putea fi schimbată, eliberată, transformată într-o femeie independentă și că ele aveau să fie autoarele acestei prefaceri radicale. Totuși, după atâtea luni în care îi urmăriseră

lipsa totală de progrese, păreau să-și fi pierdut încrederea în ea. Însă nu au lăsat să le scape o vorbă despre asta. În schimb, Miriam spuse:

— Am găsit cartea asta de vizită și ne-am gândit că te-ar putea interesa.

— Ia-o, interveni Debra Ellen Thompson cu un zâmbet obosit. E o profesionistă. Fă-i o vizită.

Ce întrebase sau ce se mai spusese în ziua aia, Zarpandit nu reușea să-și amintească. Poate că nu era nimic important sau, dimpotrivă, era ceva prea important ca să-și amintească. Oricare ar fi fost misterul mnemonic, cuvintele încețoșate ale conversației se estompaseră, însă cartea de vizită rămăsese.

Pe față scria:

Ava O'Connell, Masterand,
Consilier Acreditat în Sănătate Mentală

Psihoterapie jungiană feministă
Terapeută experimentată, specializată în integrarea principiilor feminismului în practica terapiei

Onorarii negociabile

Iar pe spate:

Părere proastă despre sine/ură de sine/stres/supărări/codependență/anxietate/depresie/lipsă de voință/probleme de cuplu/probleme ale vieții de zi cu zi/recuperare posttraumatică/probleme de identitate sexuală/teama de a vorbi în public/timiditate/tulburări alimentare...
Dacă credeți că aveți una sau mai multe dintre aceste probleme, vă putem ajuta, dați-ne o șansă.

Zarpandit a băgat cartea de vizită în geantă și, spre surprinderea ei, nu i-a venit deloc greu s-o găsească ori de câte ori a vrut să se gândească mai bine la asta. Două săptămâni

mai târziu, pe când stătea pe o bancă, mâncând un baton de ciocolată şi încruntându-se la veveriţe, încă nehotărâtă ce să facă cu cartea de vizită, o castană a căzut de sus, de pe crengile cele mai înalte, chiar la picioarele ei. Coaja ţepoasă s-a crăpat, ca o gură lăţită într-un zâmbet prostesc în momentul unei mărturisiri. A luat mesajul ca pe o confirmare şi, până când primea un semn contrar, a hotărât să-i dea o şansă Avei O'Connell.

Vin vechi în sticle noi

Ava O'Connell arăta „mai puţin" din toate lucrurile pe care ţi le închipuiai uitându-te la cartea ei de vizită, mai ales când îşi încrucişa picioarele subţiri ca nişte beţe, aşa cum făcea acum. Mai puţin în vârstă, mai puţin severă, mai puţin voinică, mai puţin înaltă... şi, cu siguranţă, mai puţin *profesionistă* decât se aştepta Zarpandit.

— Există o serie de întrebări la care aş vrea să răspunzi înainte să începem. E mai mult o chestie de rutină, aşa că vom trece prin ele cât mai repede posibil. Dar informaţiile sunt esenţiale ca să-mi fac o idee despre istoricul tău personal. E în regulă? Cum îţi sună?

„Cum îţi sună?" era refrenul Avei O'Connell. Însă Zarpandit nu-şi dădea seama încă. Tot ce ştia până atunci era că, deocamdată, suna bine. Aşadar, au trecut printr-o serie de întrebări personale, inclusiv prin cele referitoare la vârsta ei (nouăsprezece ani), locul naşterii (Massachusetts), apartenenţă religioasă/etnică (pe jumătate evreică, dar fiindcă nu maică-sa, ci taică-său era evreu, Zarpandit nu ştia ce anume făcea lucrul ăsta din ea per total), medicamentele care îi fuseseră prescrise în trecut (exista un sirop de tuse delicios, pentru care se prefăcea că avea o durere de gât ca să-l primească, însă nu reuşea să-şi aducă aminte cum se chema), bolile copilăriei (dureri de gât), afecţiuni cardiace (nici una), boli genetice recurente în istoricul familiei (diferite tipuri de cancer), boli mintale în familie (exista un unchi paranoic, schizofrenic şi rasist, care în ultimii zece ani de viaţă nu putuse să meargă pe stradă fără să treacă pe cealaltă parte ori de câte ori zărea vreo bancă, fiindcă se temea îngrozitor

să nu se ciocnească de niște hoți negri musculoși, cu cagule pe fețe și arme în mâini – mai mult o fantezie reprimată decât o teamă reală, bănuia Zarpandit; mai era o verișoară care nu putea să bea apă din restaurante sau din rezervoare, fiind absolut convinsă că, dacă cineva hotăra s-o otrăvească într-o bună zi, acela avea să fie mijlocul; mai exista o mătușă care făcuse tratamente pentru mai multe afecțiuni psihosomatice, deoarece se plângea întruna că în adâncul ei se simțea sufocată de tot ce o înconjura, dar asta ar fi putut să nu se pună la socoteală pentru că, după ani îndelungați de tratamente greșite, s-a descoperit că avea o formă neobișnuită de astm. În afară de aceștia, desigur, maică-sa nu părea deloc întreagă la minte, iar bunicu-său suferise de Alzheimer, însă Zarpandit a păstrat ultimele două informații pentru sine).

Când s-au terminat întrebările, Ava O'Connell a scris cu majuscule în partea de sus a paginii, rostind melodios cuvintele:

— Deci numele tău e... Deb-ra El-len Thomp-son.

— Exact, zâmbi larg Zarpandit, bucurându-se pe deplin de noua ei identitate.

Pe la jumătatea ședinței, o cioară s-a așezat pe pervazul ferestrei și Zarpandit s-a oprit să se întrebe dacă era un semn bun sau unul rău. Nu era în stare să decidă, având atât de puține date. Însă, între timp, Ava O'Connell i-a descoperit fixația și a transformat-o într-o sursă de investigare. Așadar, în minutele următoare, Zarpandit s-a trezit războindu-se cu o nouă serie de întrebări, care au condus-o spre un monolog încâlcit despre semnele și premonițiile risipite împrejurul nostru. Când a simțit că nu prea avea sens să continue pe această pantă, s-a lansat într-un monolog și mai încâlcit, de data asta despre păsări.

— Cred că invidiez păsările, așa cum fac mulți oameni. Dar le invidiez din motive total diferite. Nu mă interesează aripile lor. Vreau să spun, poate fi interesant să zbori, dar nu sunt atrasă în mod special de lucrul ăsta. Invidiez păsările din cauza numelor lor. Noi avem doar unul sau două

nume. Însă păsările au sute. Chiar și o singură specie are o mulțime de nume diferite.

— Spune-mi, Debra, de ce crezi că e *bine* să ai o mulțime de nume? o întrebă Ava O'Connell, încrucișându-și din nou picioarele.

Zarpandit remarcă un lucru curios la ea. Când își încrucișa picioarele, se încrunta imediat sau poate că era invers, poate că, atunci când se încrunta, își încrucișa picioarele. În fine. N-avea să afle niciodată.

De ce era atât de bine să ai o mulțime de nume?

Dar de ce i se dă unei persoane un nume o-dată-pentru-totdeauna, când i s-ar putea spune oricum altcumva, chiar folosind literele acelui nume aranjate într-o ordine diferită? Când ni s-a luat puterea de a reboteza totul din jur, inclusiv pe noi înșine? Cum aș putea să nu-mi fac griji din cauză că sunt legată pentru totdeauna de numele ăsta, când singura consolare pentru faptul de-a fi eu este șansa de-a deveni contrariul?

Sunt ancorată într-o lume care fixează numele pentru totdeauna, unde literelor nu li se permite să intre în delir. Dar de fiecare dată când bag lingura în supa alfabetului, sper să pescuiesc noi litere care să-mi recompună numele și, odată cu el, destinul. Tânjesc după posibilitatea *să nu mai fii ce ai fost în nesfârșita neliniște a mâinilor... și însuși numele tău să-l lași deoparte ca pe o jucărie stricată...*

Era cel mai elocvent discurs pe care Zarpandit îl ținuse de multă vreme. Dar cu greu se putea spune că Ava O'Connell părea impresionată.

— Vreau să-mi vorbești puțin despre mama ta, zise ea, nevăzând, evident, nici un rău în a o smulge din reverie și a o readuce la propria realitate. Cum îți sună?

— Mama mea... Zarpandit trase adânc aer în piept și încercă să câștige ceva timp, cercetând fiecare obiect din încăpere. Vai, camera era mobilată extrem de minimalist. ...e o bucătărească groaznică.

Să dea orice altă informație în plus despre maică-sa ar fi însemnat, în adâncul sufletului, să dezvăluie unul dintre

secretele ei, lucru pe care nu credea că avea dreptul să-l facă. Însă nu vedea nici un rău în a spune că era o bucătăreasă groaznică. Nu era nici un secret.

Totuşi, vorbind de secrete, nu toată lumea era la fel de sensibilă la intimitate. Înainte de sfârşitul săptămânii, toate fetele şi toate veveriţele de la Colegiul Mount Holyoke păreau să fi aflat că Zarpandit era „sub supraveghere psihoterapeutică". Aceasta fiind schema generală a bârfelor care circulau, înfloriturile depindeau de gusturile destinatarului. Prin urmare, după cum umblau zvonurile, Zarpandit era victimizată ca un copil abuzat sexual de către tatăl/fratele/unchiul/vecinii ei, bătut cu sălbăticie de mama vitregă (mamele vitrege), adoptat la diverse vârste cuprinse între unu şi zece ani, care aflase accidental că era adoptat la diverse vârste cuprinse între zece şi douăzeci de ani, dependent de acest drog imaginar al schimbării numelor, care era răspunzător pe termen lung de tarele nefaste ale supra-eului ei... şi aşa mai departe. Faptul că nimeni nu credea frânturile de poveste ce îi ajungeau la urechi făcea ca nevoia de-a descoperi restul să fie cu atât mai irezistibilă.

Oricare ar fi fost realitatea ce rămânea să fie descifrată şi oricât de sumbră s-ar fi dovedit în final, toată lumea recunoştea că Zarpandit *trebuia* să treacă printr-o perioadă dură. Totuşi, nu acesta era motivul pentru care începuseră să se poarte mai bine cu ea, fiindcă, în absenţa ei, grupul îşi dăduse seama că... mă rog, nimeni nu ştia prea bine cum să exprime lucrul ăsta în cuvinte, dar se părea că... le lipsea!

Stranii sunt căile colectivităţilor. Cu toate că, în ultimă instanţă, toată lumea aleargă după popularitate, dorinţa generală de persoane nepopulare şi introvertite o poate depăşi pe aceea de persoane populare şi extravertite. Primele sunt aproape ca oxigenul: nu au nici o valoare când sunt prin preajmă, dar începi să tânjeşti imediat după ele când lipsesc. Aşadar, după ce fusese îndepărtată de grup şi îndrumată cordial spre o terapeută, în stadiul următor al vieţii sale de studentă, Zarpandit s-a trezit întâmpinată cu bunăvoinţă de către cele care o alungaseră, bucurându-se acum de o toleranţă obscură pe care ea, la rândul ei, a folosit-o nu

ca să se apropie de ele, ci ca să se distanţeze mai mult şi mai bine. „Deviaţia" ei fiind în cele din urmă acceptată şi incredibil de apreciată, putea să continue pe aceeaşi pantă şi, de ce nu, să-şi savureze autonomia. Până acum, aceasta era schimbarea fundamentală pe care Ava O'Connell o adusese vieţii sale. Bineînţeles, nu dezvăluia lucrul ăsta când era întrebată despre mersul şedinţelor ei de terapie. Pentru această întrebare anume, Zarpandit avea pregătit un răspuns anume. „Facem progrese, obişnuia să spună şi apoi adăuga gânditoare: Dar o să dureze ceva."

Celelalte încuviinţau blând din cap. Pe undeva, avea logică. „Progresul" părea să fie cheia de aur care deschidea porţile cooperării. Odată ce era considerat *în curs de desfăşurare*, orice sau oricine primea cu generozitate încrederea tuturor. Totuşi, partea sinistră a iluziei de-a fi „în curs de desfăşurare" nu era atât ceea ce îi făcea pe ceilalţi să aştepte de la tine, cât ceea ce te făcea să aştepţi tu însuţi de la tine. Fiindcă, dacă repeţi destul de des cuvântul, e posibil să ajungi să crezi în el. Cu această energie nouă, într-o zi cu vânt când se opriseră să se uite la o pereche de raţe pe malul lacului Lower, Zarpandit a făcut prima încercare notabilă de-a o critica pe Debra Ellen Thompson.

— Obiectezi la *orice*, i-o trânti din senin.

Nu intenţionase decât să o tachineze puţin, dar începuse să şovăie pe la mijloc şi se panicase de-a binelea spre sfârşit.

— ...doar de dragul de-a... obiecta la *orice*.

Însă Debra Ellen Thompson nu părea deloc jignită când se aplecă binevoitoare spre ea după o clipă de tăcere:

— Apreciez ce mi-ai spus.

— Serios? îngăimă Zarpandit.

— Sigur că da. Autocritica e cel mai greu de aplicat în orice tip de colectivitate umană. Ca grup, trebuie să fim atente să nu ne complăcem într-o stare de automulţumire permanentă şi să încurajăm în schimb autocritica, oricât de dură şi de dureroasă s-ar dovedi. Ştiu că ai îndoieli în privinţa grupului. Dar ştiu totodată că îndoielile tale vor fi mai folositoare decât devotamentul orb al multor altora.

Zarpandit rămase înmărmurită mai mult de tonul de blândeţe forţată sau de bunăvoinţă rece decât de lucrurile pe care le auzise.

— Ascultă, de ce nu abordezi subiectul la următoarea întâlnire? Fă o altă prezentare, dar de data asta nu una despre cercetările tale. Critică-ne pe noi.

Să le critice pe *ele*? Nici gând. Însă Avei O'Connell i-ar fi plăcut cu siguranţă cum *suna* lucrul ăsta.

Şi totuşi a făcut-o. La întâlnirea din săptămâna următoare, iat-o în faţa grupului, criticându-le pe *ele*. Îndoindu-se cumplit de tot ce avea să-i iasă din gură, Zarpandit simţea că ar trebui să-şi înmoaie cuvintele în sosul obscur al lui „poate" cât mai des posibil:

— Poate că emanciparea nu ar trebui impusă din afară... Planul de-a scoate la iveală ceea ce e mai bun din fiecare femeie poate fi dăunător uneori... pentru unele dintre noi, poate. Nu că ar fi o idee proastă în sine, dar poate că dacă îl impunem cu prea multă tărie, ceea ce iese la iveală s-ar putea să nu fie ceea ce este mai bun în fiecare femeie...

Poate că da sau poate că nu, un lucru miraculos s-a întâmplat când s-a oprit. Erau de acord! Toate.

Însă ea nu ştia asta şi de aceea avea să-i vină foarte greu să găsească o cale de ieşire rezonabilă din harababura ce avea să urmeze, dar în interiorul grupului exista deja o scindare care preceda prezentarea ei şi care nu avea, de fapt, nimic de-a face cu ea. Rolul ei în scena asta era unul minor. Ca atunci când o faţă de masă abia spălată, de un alb pur şi mătăsos, cade din întâmplare de la balcon, unde era lăsată la uscat, peste un biciclist care trece pe dedesubt, acoperindu-i capul şi ochii pentru câteva secunde, destul ca să-l împingă în faţa unui autobuz ce vine din partea opusă şi să-l facă pe şofer să tragă de volan până când autobuzul cu cei treizeci de călători ai săi intră într-un *pet shop*, luând pe sus căţeii şi pisoii cu cuştile lor cu tot şi făcând zob acvariile în care înoată liniştiţi caraşii japonezi. Genul ăsta de rol minor. La doar câteva secunde după impulsul neînsemnat dat de Zarpandit-faţa-de-masă, o reacţie în lanţ începu să scoată la iveală conflictele pentru putere îndelung ascunse din interiorul

grupului. La fel de uşor ca un pepene uriaş, copt şi zemos trântit de pământ, grupul se crăpă în două părţi mari şi o felie subţire. Fetele strânse acolo ca un grup unitar ieşiră din încăpere sub forma a trei pâlcuri ce îşi luară fiecare un nume nou ca să se diferenţieze de celelalte.

Primul grup, condus de Miriam, se numea **Fiicele Tăcerii**. Acestea susţineau că, prin natura sa, „iubirea care nu îndrăzneşte să-şi rostească numele" nu trebuia exprimată clar şi pledau în schimb pentru integrarea lesbienelor în marea societate heterosexuală. S-ar putea spune că, într-o oarecare măsură, obţinuseră deja anumite succese în acest sens, fiindcă, deşi lesbienele erau pomenite frecvent, nu făceau parte din nici un grup.

Fetele din a doua facţiune şi-au luat numele de PCE-iste, o abreviere pentru **„Preocupate de Conservarea Embrionului"**, un termen furat de la Kant, care era destul de îndrăzneţ ca să afirme că, de fapt, caracterul femeii, spre deosebire de cel al bărbatului, era în întregime definit de nevoile naturale şi preocupat de conservarea embrionului, care la rândul ei implanta frică în caracterul femeii şi o făcea să simtă nevoia protecţiei masculine aproape pe toată durata vieţii. PCE-istele, în loc să-l combată pe Kant, îmbrăţişaseră bucuroase diagnosticul lui părtinitor împreună cu strategia denaturării deliberate. Inevitabil, Debra Ellen Thompson era în centrul acestui grup. Zarpandit se afla şi ea undeva pe la periferia lui.

Al treilea grup, cel mai mic dintre toate, în ciuda numelui de **Femini Mundi**, proclama nevoia de a se organiza după nişte limite mai largi, în numele unei comunităţi de surori care transcend graniţele clasei, etniei, religiei şi naţionalităţii. Însă această atotcuprindere era mai mult rezultatul componenţei grupului decât cauza sa, fiindcă acolo se adunase o mulţime pestriţă de fete care aveau foarte puţine în comun, în afară, probabil, de cele care nu doreau să ia parte la lupta pentru putere dintre Debra Ellen Thompson şi Miriam sau de cele care voiau să stea deoparte pe moment, ca să nu-şi piardă şansele de-a negocia cu fiecare grup în viitorul apropiat.

Ca de obicei, scindarea radicalizase fiecare grupare în felul său propriu. Le radicalizase şi le reînveninase, ar adăuga

Zarpandit, fiindcă toate alunecaseră din nou în obişnuita lor răceală faţă de ea, ca şi când ar fi fost un fel de agent provocator, impulsul ambulant din spatele Marii Schisme.

*

— La prima noastră şedinţă ai spus ceva foarte interesant despre tine. Ceva de genul... *litere în delir*. Îţi mai aduci aminte, Debra?

Asta era cea mai înfiorătoare parte a terapiei. Mai întâi te încurajau să vorbeşti vrute şi nevrute, fără nici un fel de rezerve, iar apoi notau tot ce spuneai, ca să te poată judeca pentru fiecare cuvinţel.

— Zilele trecute luam prânzul cu Helen Lehman, o prietenă apropiată care editează o revistă locală în Northampton. Îmi spunea cât de disperată e fiindcă tipa care răspundea la scrisorile cititorilor şi-a dat brusc demisia. Aşa că are nevoie urgent de cineva care să o înlocuiască... apoi, în timp ce o ascultam, mi-am amintit ce ai spus tu de curând: „litere în delir". Oamenii care au dificultăţi de comunicare în faţa unui public pot fi foarte pricepuţi la scris, ştii? Aşadar m-am gândit: tu îmi datorezi plata pentru ultimele cinci şedinţe, eu îi datorez lui Helen o favoare din trecut, iar Helen nu îi datorează nimic nici uneia dintre noi. Uite care e târgul. Du-te să-i faci o vizită într-o zi şi să vezi ce e cu slujba asta. Cum îţi sună, Debra?

Zarpandit trase adânc aer în piept, aproape că suspină.

— De fapt, poate să se întâlnească cu tine chiar azi. Ai ceva special de făcut în după-amiaza asta?

Nu, nu avea nimic special de făcut în după-amiaza aia şi nici în următoarea. Dar de ce se mai oboseau să întrebe, dacă ştiau deja răspunsul?

Litere în delir

Zarpandit hoinări în voie prin Northampton, privi spectatorii care urmăreau mulţumiţi o reprezentaţie stradală de pantomimă, mâncă o banană, evitând să se uite la litera dinăuntru, bău o ciocolată caldă la HayMarket, contemplând familiile şi cuplurile, cugetă la lucrurile bune pe care le adusese Ava O'Connell în viaţa ei, nereuşind să găsească cine ştie ce răspunsuri, şi mâncă încă o banană. În ziarul local, la pagina sportivă, citi despre istoria primului grup de majorete de la Liceul Catolic Holyoke, din 1947-1948, anul în care şcolile Sacred Heart, Our Lady of the Rosary şi St. Jerome se asociaseră la sporturi. Era şi o fotografie a „Majoretelor Pioniere" – unsprezece fete, şase în picioare şi cinci aşezate. Sub ea apăreau numele fetelor: rândul din spate, rândul din faţă, de la stânga la dreapta. La sfârşitul listei era o propoziţie care îi atrase atenţia lui Zarpandit mai mult decât orice altceva. Aceasta spunea: *„Cea care lipseşte din poză e Gartheride Keith"*.

Zarpandit încercă să şi-o imagineze. Era oare diferită de celelalte? De ce lipsea din fotografie? Nu voise să apară în ea sau ceva o împiedicase să facă asta? Probabil că acesta era pur şi simplu felul în care stăteau lucrurile şi în care stătuseră mereu. Legea absenţelor cerea să existe întotdeauna un gol, o pierdere, ceva lipsă din fiecare întreg. Cât meditä la toate lucrurile astea mai mâncă încă două banane şi mai bău o ciocolată caldă. În ciuda tuturor tărăgănărilor, ajunse la adresa dată la timp.

Înăuntru dădu peste un birou lipsit de gust, peste nişte funcţionari plictisiţi de viaţă şi o Helen Lehman, întocmai cum se aşteptase, doar că Helen Lehman nu părea s-o aştepte pe ea.

— O, sigur, te aşteptam, dădu ea din cap în cele din urmă, când ceaţa confuziei care îi înnegura chipul se risipi la auzul numelui Avei O'Connell. Era scundă şi osoasă, întocmai ca Ava, dar totodată severă, spre deosebire de aceasta. Privirea îi era dură, vocea deloc. Cred că ţi-am înţeles greşit numele, îmi pare rău, draga mea. Zilele de miercuri sunt infernale în meseria asta. Miercurea uit până şi cine sunt... dar nu uit niciodată cine e soţul meu!

Zarpandit se simţi obligată să elibereze un chicotit înfundat.

— Ca să fiu sinceră cu tine..., continuă Helen uitându-se cu suspiciune la fata aceea brunetă şi plinuţă, cu o urmă maronie de ciocolată în partea stângă a buzei de sus.

— Gartheride, spuse Zarpandit cu o voce uşor tremurătoare.

— Ca să fiu sinceră cu tine, Gartheride, n-aş mai da niciodată slujba asta cuiva care abia a intrat pe uşă, mai ales după ce mi-a făcut jigodia aia. Vin aici într-o zi, întreb unde e Ilena şi nimeni n-are nici cea mai vagă idee. A dispărut! Îţi poţi închipui? Îşi exprimă dezaprobarea printr-un oftat zgomotos. Însă Ava mi-e prietenă bună, vrea să încerci chestia asta şi mi-a dat cuvântul ei. Uite ce e, draga mea, poate că nu suntem *New York Times*, dar cititorii noştri au încredere în noi. Au încredere în... *tine*... o, dar eşti atât de tânără..., oftă ea din nou.

Zarpandit se gândi că asta era totul. Acum avea să fie condusă cu amabilitate spre uşă. Dar uşa spre care o conduse Helen Lehman ducea într-o încăpere unde o aştepta un teanc de scrisori destul de modest. Fiindcă îşi închipuise întotdeauna că editorii de reviste inventau toate scrisorile alea de la cititori, a fost surprinsă să vadă că cele din teanc erau de la oameni reali, cu nume reale.

— Era deşteaptă jigodia aia de Ilena. Sclipitoare. Vreau să spun, nu dau doi bani pe caracterul ei, dar îşi făcea bine treaba. Nu ştiu cum ai să reuşeşti s-o înlocuieşti.

Zarpandit încercă să se simtă umilită, însă ceva din zâmbetul femeii ăleia, atât de perfid şi de răutăcios, o făcu să se îndoiască de faptul că ar fi trebuit.

— Te rog, n-o lua ca pe-o jignire, zise Helen Lehman remarcând nedumerirea de pe faţa ei. OK, uite ce e, hai să facem o încercare. Dar nu trebuie să-i lăsăm pe cititori să afle ce se petrece aici. Cititorii sunt oameni conservatori care se aşteaptă să fie trataţi ca şi cum n-ar fi aşa. Nu le-ar plăcea să vadă că li s-a schimbat corespondenta. Ilena le răspundea la scrisori de mai bine de şase ani, dând sute de răspunsuri pe care, pot să te asigur, draga mea, oamenii *chiar* le iau în serios. Pentru ei e corespondenta ideală, eternă. Nu le putem spune că, de fapt, era o scârbă! Jigodia aia şi-a luat salariul în avans pe două luni şi a şters-o împreună cu iubitul ăla al ei de doi bani. Nu, draga mea, nu putem să-i supărăm pe cititori cu detaliile astea. Trebuie să păstrăm numele Ilenei. Ai priceput?

Nu încă. Dar cu siguranţă începuse să-i placă.

— Nu ne putem aştepta ca oamenii să aibă încredere în noi, dacă sunt nevoiţi să-i scrie în fiecare lună altcuiva. Ar fi ca şi când le-am spune: „Ne pare rău, oameni buni, am dat-o în bară pe-aici". Pot oare să aibă încredere în noi când sunt nevoiţi să scrie într-o săptămână „Dragă Ilena", iar în săptămâna următoare „Dragă..."?

— Gartheride, îi sări în ajutor Zarpandit.

— Da, ascultă, nu trebuie să-i informăm pe cititorii noştri că de-acum înainte vor coresponda cu o tipă tânără, fără nici un fel de experienţă de viaţă, deoarece corespondenta dinainte a fugit cu banii editorului. Ne vom preface că Ilena e în continuare aici, însă nu mai e singură. Acum are o asistentă: Gartheride! Ai priceput?

Da. Aproape.

— Sigur, s-ar putea să trebuiască să facem mai întâi câteva aranjamente. De exemplu, ce-ar fi să răspundeţi amândouă la aceleaşi scrisori din două puncte de vedere diferite, ceva în genul dualităţii optimist-pesimist? Fiindcă Ilena era o jigodie, ar trebui să înfăţişeze latura întunecată a vieţii. Atunci Gartheride va vorbi în numele laturii luminoase. Va fi ca şi când ai auzi lupta îngerului tău păzitor cu diavolul. Şi îi vom lăsa pe cititori să hotărască! O să le placă la nebunie

chestia asta! zise luminându-se la faţă şi devenind din ce în ce mai entuziasmată de idee pe măsură ce se auzea vorbind despre ea. Crede-mă, draga mea, îmi cunosc cititorii, cunosc femeile şi sunt sigură că le înţeleg nevoile mai bine decât o grămadă de terapeuţi, printre care şi scumpa de Ava, dar sper că nu eşti atât de rea încât să-i spui lucrul ăsta!

Zarpandit îi zâmbi femeii aceleia mărunte şi descurcăreţe, pline de viaţă şi de blasfemii, nici una din ele deconstruită conform strategiei Distorsionării Deliberate, simţind dintr-odată că aveau să fie cele mai improbabile prietene.

— Draga mea, de ce nu te aşezi şi nu te apuci să lucrezi... la... asta, de exemplu, spuse luând o scrisoare din teanc, bătând-o pe Zarpandit pe umăr, aducându-i o ceaşcă de ceai şi apoi lăsând-o singură în camera aceea murdară.

*

Dragă Ilena,

Acum trei săptămâni am cunoscut un tip. Mi-a schimbat viaţa. Ne-am îndrăgostit imediat unul de celălalt. Săptămâna trecută m-am mutat în apartamentul lui. E fenomenal, e tot ce mi-am dorit. Insă există o mică problemă. Se pare că suntem trei care stăm în apartamentul lui, pentru că el locuieşte împreună cu o iguană. Creatura asta verde, urâtă şi penibilă se plimbă peste tot, pe scaune şi pe covoare, de parcă ar fi stăpâna casei. De fiecare dată când mă uit la ea simt că-mi vine să vomit. Ca să pună capac la toate, Stephen (prietenul meu) vrea ca Edgar Allan Poe (iguana) să stea cu noi la masă. Are farfuria ei şi mănâncă salată împreună cu noi. Îmi taie tot cheful, dar nu pot să spun nimic.

Ce să fac? Să mă mut înapoi în casa mea? Dar avem o relaţie perfectă. Să rămân aici şi să încerc să-l îndrăgesc pe Edgar Allan Poe? Crezi că dragostea vine cu timpul, aşa cum ne învăţau mamele noastre?

Annie Lee

Zarpandit rămase înmărmurită preţ de o clipă. Dar, se gândi apoi, de ce să nu comunice cu această Annie Lee apărută de pe altă planetă? Ca să se concentreze mai bine, desenă un soare strălucitor, încercă să-şi aducă aminte câteva

aforisme pe care fetele de la Mount Holyoke le lipeau pe uşile lor şi se apucă de scris.

Dragă Annie,

Iubirea demnă de acest nume este un dar nepreţuit de la Dumnezeu. Deoarece crezi că acest dar ţi-a fost oferit ţie, trebuie să fii extrem de sinceră cu el şi cu tine însăţi. Dacă Stephen e atât de minunat pe cât spui că este, ar trebui să încerce să-ţi înţeleagă sentimentele. Vorbeşte cu el. Spune-i cât de mult îl iubeşti, cât de plăcut este să locuiţi în aceeaşi casă şi, de asemenea, cât de greu îţi este să îl ai tot timpul în preajmă pe Edgar Allan Poe. Roagă-l să-ţi arate o cale de rezolvare. Fii sinceră. Iubirea nu are nevoie de ascunzişuri. Şi nu uita că, dacă vei fi întotdeauna sinceră cu el, va fi şi el întotdeauna sincer cu tine. Sunt sigură că împreună veţi găsi cea mai bună soluţie.

Mult noroc,
Gartheride

Când termină, Zarpandit schiţă o lună întunecată, ca s-o ajute să se concentreze asupra fazei următoare, şi încercă să-şi închipuie ce-ar scrie Ilena, dacă ar fi acolo. Pe când medita la asta, imaginea Ilenei văzută cu ochii minţii deveni neclară, invadată de o mulţime de figuri feminine familiare: un strop din profesoara Harley, un strop din Miriam, un strop din mama sa şi câteva linguri bune din Debra Ellen Thompson.

Annie, scumpo,

Îmi vine într-adevăr foarte greu să le înţeleg pe tinerele americance în ultima vreme. Cum ai putut să te muţi cu un tip pe care îl cunoşti doar de trei săptămâni? Oricum, nu are rost să plângi pentru oalele sparte, aşa că hai să vedem ce putem face acum.

Desigur, să vorbeşti cu Stephen e o opţiune pe care ai putea-o lua în considerare. Dar dă-mi voie să-ţi spun dinainte că **n-o** să meargă. O să se simtă jignit. Chiar dacă va încerca să facă aşa cum e mai bine, întotdeauna va păstra în adâncul sufletului o urmă de resentiment. Şi sămânţa aceea de ură, scumpo, va creşte neîncetat până când, într-o zi, în momentul în care veţi discuta despre ceva cu totul lipsit de importanţă, veţi descoperi

că vă certaţi de fapt din cauza incidentului cu iguana, pe care îl credeaţi de multă vreme uitat.

Deci iată sfatul meu. Păstrează totul secret şi prefă-te că nu te deranjează să locuieşti în aceeaşi casă cu o iguană. Nu exagera. Nu te apuca să iei animalul la pupături când Stephen se află prin preajmă. Nu încerca să-l păcăleşti. Străduieşte-te doar să rămâi calmă şi să te comporţi de parcă într-adevăr nu te-ar deranja. Lasă să treacă ceva vreme, ai răbdare. Iar când timpul s-a scurs şi a venit ziua potrivită, iată cele două opţiuni pe care le ai:

1. Deschide uşa larg şi lasă-l pe Edgar Allan Poe să plece. S-ar putea să meargă, deşi e posibil ca Stephen să-ţi poarte totuşi pică şi să te acuze că eşti neglijentă.
2. Pune un somnifer, nişte barbiturice, ce-o fi, în mâncarea lui Edgar Allan Poe. Asta te va ajuta să-i încetineşti mişcările. Când ţi se pare destul de ameţit, bagă creatura sub perna canapelei pe care e cel mai probabil să se aşeze Stephen şi fă-l să-şi cureţe propria iguană. Toată vina va cădea asupra lui, iar rolul tău va fi să-l consolezi şi să-l mângâi. Promite-i că îi vei cumpăra altă iguană. Probabil îţi va spune că nu va mai fi niciodată acelaşi lucru, că Poe era o fiinţă specială, nu un obiect pe care poţi să-l înlocuieşti oricând. Cu atât mai bine.

Dar te-aş sfătui să nu laşi lucrurile aici şi să cumperi un animal de casă cu care să vă împăcaţi amândoi, de ce nu o pisică? Veţi fi iarăşi trei în apartament, dar de data asta în condiţiile impuse de tine. Eşti o fată în toată firea. Pune-ţi mintea la treabă.

Noroc în tot ce faci,
Ilena

P.S. Ce fel de persoană îi dă iguanei sale numele stimabilului Edgar Allan Poe? Eşti sigură că e tipul potrivit?

*

In zilele, săptămânile şi lunile următoare, Zarpandit – coţofana, Zarpandit – scroafa şovinistă, Zarpandit – faţa de masă uşor de amăgit, Debra – subiectul terapiei, Gartheride – corespondenta abilă şi celelalte nume cameleonice pe care le folosea drept camuflaj, ego-uri balcanizate aflate într-un conflict permanent, îşi găsiră toate în mod ezitant, surprinzător şi

miraculos un adăpost călduros în acest nou rol de a asista o femeie care era doar un nume să răspundă la scrisorile confidenţiale ale unor oameni care nu erau mai mult decât nişte nume. Vagul în care plutea îi făcea mult bine. Uşurarea de-a vedea realul şi imaginarul amestecându-se cu seninătate, uşurarea de-a fi înconjurată de nume care se schimbau neîncetat, uşurarea de-a putea vorbi simultan pe două voci, trecând fără oprire de la una la cealaltă, uşurarea *de a-ţi lăsa însuşi numele tău deoparte ca pe-o jucărie stricată, de-a nu mai fi ce ai fost în nesfârşita nelinişte a mâinilor*... Tocmai această ambivalenţă o ajută să facă faţă lumii ei întortocheate şi pline de anxietate. Faptul că i se dăduse prilejul să penduleze liber între doi poli a domolit fluctuaţia ei bipolară. La urma urmei, leacul poate să fie uneori de aceeaşi natură cu boala, aşa cum antidotul e geamănul otrăvii.

Spre sfârşitul celui de-al doilea semestru, pe când stătea singură pe o bancă pe malul lacului Lower, uitându-se la apele sale odinioară îngheţate care acum se agitau frenetic, privind lumea din spatele imaginarului ei dual, al dualităţii sale imaginare, al Ilenei şi al lui Gartheride, al lui Gartheride şi al Ilenei, turnă literele aflate la îndemână în Castronul Raiului şi amestecă iar şi iar supa alfabetului, până când literele intrară din nou în delir. Pe când lingura metaforică a vagului trasa cercuri largi, îi trecu prin minte ideea de a-şi agăţa din acel moment o lingură adevărată de haine, poate chiar de părul unduitor. Lingura aceea îi va aminti neîncetat că, oricare ar fi fost numele de care s-ar fi trezit legată, acesta putea fi şters şi înlocuit cu literele altuia.

Când vârtejul gândurilor sale se potoli în sfârşit, scoase lingura ca să vadă ce pescuise. In ea se afla o nouă combinaţie de litere care spuneau: GAIL. Îi plăcu mult cum *suna* şi hotărî că acesta avea să fie noul ei nume.

Numele Omer Ozsipahioglu avea s-o ia în căsătorie şapte ani mai târziu.

Barza

Nou-venit pe Noul Continent

Omer Ozsipahioglu a pus pentru prima oară piciorul în America la jumătatea lui iunie 2002. Întocmai ca nenumăraţii nou-veniţi dinaintea lui, s-a simţit în acelaşi timp străin într-un spaţiu străin şi totuşi locul în care sosise nu i se părea chiar *atât de străin*. Ceea ce a făcut America a fost să răstoarne cu blândeţe corelaţia convenţională străin – ţară străină. Prin alte părţi ale lumii, să fii nou-venit însemna să fi ajuns într-un loc nou, ale cărui obiceiuri şi mecanisme nu le cunoşteai, dar aveai probabil să le înveţi pe majoritatea, dacă nu pe toate, la timpul cuvenit. Pe de altă parte, să vii în America pentru prima dată impunea sentimentul unui loc nu *foarte* nou, de vreme ce aveai senzaţia că ştii aproape tot, dacă nu chiar tot ce era de ştiut despre el, ajungând în cele din urmă, odată cu trecerea timpului, să te dezveţi de propriile învăţături şi obiceiuri. Probabil, în acelaşi spirit, înainte să înceapă să locuiască aici, Omer Ozsipahioglu avea deja imaginea şi istoria ţării clare şi bine rânduite în minte, tot ce mai trebuia să facă fiind să umple golurile, să lucreze la zonele tenebroase şi să surprindă detaliile. Înainte să se sfârşească cea de-a doua lună, nu-i mai rămăseseră decât golurile, zonele tenebroase şi detaliile, fiindcă motivul principal se evaporase pe undeva, cândva.

Inainte, se obişnuise să perceapă America precum un spaţiu-simplu-în-esenţă-în-ciuda-vastităţii-şi-diversităţii-sale, ca pe un soi de soluţie diluată, îmbuteliată în tot felul de sticle ce conţineau fiecare, mai mult sau mai puţin, acelaşi ingredient de bază. După ce a început să trăiască acolo, percepţia asupra

Americii i s-a schimbat, aceasta devenind un spațiu-cu-o-diversitate-extrem-de-vastă-în-ciuda-simplității-sale, ceva mai degrabă ca un praf concentrat pe care puteai să-l transformi în miriade de băuturi, în funcție de felul în care îl diluai. Apoi a urmat o a treia fază, după ce stângăcia și curiozitatea zilelor de început s-au evaporat, lăsându-l în mijlocul unei enigme complicate a străinătății care nu cerea neapărat să fie rezolvată și cu care s-a acomodat în cele din urmă, pierzându-și însă atenția pentru fapte și detalii pe care o dovedise înainte. Aceasta, a presupus, trebuia să fie „adaptarea sa personală la adaptarea culturală".

Diverși factori au înlesnit probabil acest proces, în special factorii *S*. La urma urmei, era un fan înflăcărat al serialului *Seinfeld*, un cititor fidel al benzilor desenate *Sandman*, un împătimit al *Familiei Simpson* și, într-o mai mică măsură, al emisiunii *Saturday Night Live* ; era destul de conștient de importanța festivalului de film *Sundance*, un foarte mare iubitor al serialului animat *Southpark* și al oricăror lucruri legate de el, un admirator inveterat al reginei punk-ului, Patti Smith. Avea un respect profund pentru romanul grafic *Maus* al lui Art Spiegelman, pentru legendarul Tupac Shakur, pentru single-ul *Born to be Wild* al formației Steppenwolf, mai ales în secvența de început din *Easy Rider*, îi plăceau Sean Penn și tot ce produsese Stanley Kubrick, deși înțelegea foarte bine de ce distinsul regizor renega cu înverșunare filmul *Spartacus*, în ciuda *S*-ului. Însă putea întotdeauna compensa acea pierdere a *S*-ului prin afecțiunea sa pentru Susan Sarandon. Dat fiind că era un cafegiu înrăit, era gata să devină un client nesățios al localurilor Starbucks. Deși de la distanță, îi ținuse fără îndoială sub observație atentă pe Steven Spielberg și Stephen King și fusese interesat de știrile despre scandaluri sexuale și despre criminali în serie. Cu toate că în general îi plăcea să analizeze fiecare serie din *Războiul Stelelor*, păstra de obicei tăcerea când venea vorba despre *Zbor deasupra unui cuib de cuci*, filmul pe care îl adora cu desăvârșire și care îl făcea curios în privința orașului Salem. În adâncul sufletului, Omer Ozsipahioglu se simțea pregătit să lupte împotriva oricărei figuri autoritare de

genul surorii Ratched care se așeza în calea lui spre noul continent. Pe măsură ce lista se lungea în același spirit, părea relativ bine echipat în privința factorilor *S*. În ciuda a ceea ce ar crede mulți americani, acest străin era mai familiarizat cu cultura lor decât cu propria cultură.

Fără îndoială, *S* era o literă prolifică, dar până la sfârșitul alfabetului era cale lungă. Curând avea să afle cât de puține știa și la câte alte litere mai trebuia să devină priceput. Cu siguranță, avea multe de recuperat, o grămadă imensă de practici zilnice de explorat și de învățat. Totuși în cele din urmă nu învățatul l-a enervat, ci recuperatul. Ömer Ozsipahioglu era, în fiecare strat, până la cele mai adânci eșaloane ale sufletului său, demoralizat și întors pe dos, speriat de moarte și atât de istovit încât fusese redus la cea mai lentă mișcare posibilă de hiperviteza acelei holograme crepusculare numite „timp". Oricum, *ce era timpul* ? Deși aprecia punctul de vedere propus de Sfântul Augustin, se îndoia serios că sfântul cunoștea într-adevăr răspunsul, chiar și atunci când nimeni nu-l întreba care era acela. Ömer nu-l cunoștea cu siguranță. Și totuși nu definiția timpului îl călca pe nervi, nici măcar timpul *per se*, ci ceea ce se presupunea că trebuie să facă el necontenit : să curgă... să curgă... să curgă... Tocmai curgerea asta, care nu era deloc o unduire lirică, ci un galop în mare viteză, îl aducea într-o asemenea stare de tensiune. Timpul, în ochii săi puțin miopi și încețoșați, trebuia permanent problematizat, segmentat, analizat, stigmatizat și măsurat, neacumulându-se niciodată într-un tot semnificativ, neajungând niciodată nicăieri. Nu exista nici o cale de-a păși în afara timpului. Era ca un pântece care înghițea totul, dând naștere unor copii morți și concepând imediat alții, fără ca măcar să-i jelească pe cei dispăruți. Te sufoca încetul cu încetul, având grijă să-ți lase destul aer ca să respiri, pentru a te putea sufoca în continuare.

Când el și fratele său erau copii și când tatăl lor, după un atac de cord prematur, fusese sfătuit să se recreeze, iar singurul lucru la care reușise să se gândească fusese să angajeze un pescar ursuz să-i ducă pe el și pe fiii săi în fiecare duminică în zori tocmai în largul mării, unde stăteau și tremurau ore în șir, privind tăcuți apele întunecate ale Bosforului,

într-una din acele zile de demult, Omer văzuse leşul umflat al unei pisici plutind pe curenţii mareei, înainte să se prindă în năvod. Din pricină că pescuiseră o pisică moartă, fratele lui vomitase, Omer încetase să mai mănânce carne de peşte şi, poate atunci sau poate la ceva vreme după aceea, tatăl lor abandonase ideea de recreere. Din câte ştia, pescarul ursuz nu păţise nimic. Acum, privind în urmă la acel incident, asemuia ideea de timp cu acea maree infernală în care trupuri vii şi moarte înotau împreună.

Şi fiindcă timpul însuşi era de nesuportat, Omer Ozsipahioglu găsea că era cu atât mai insuportabil să-l măsoare. De aceea, nu purta ceasuri de mână, nu avea nevoie de deşteptătoare ca să se trezească dimineaţa devreme şi sfârşise prin a nu mai izbuti deloc să se trezească devreme. Punctualitatea nu fusese niciodată una dintre calităţile sale. La întâlniri, cursuri, programări, îndatoriri... de obicei întârzia la toate. Dacă existau cumva ceasuri în locurile publice prin care i se întâmpla să treacă, le arunca o privire neliniştită, nereuşind să înţeleagă de ce erau răspândite peste tot şi cum de nimeni nu era deranjat de obligaţia permanentă de-a fi nevoit să ţină seama de ceva căruia nu-i păsa deloc dacă se ţinea seama de el.

Astfel trăise în Istanbul şi, odată ajuns în Boston, vechiul său obicei nu a dispărut. Şi totuşi, deşi deprinderea era aceeaşi, felurile în care se practica erau uşor schimbate. Pentru a afla în turcă ce oră era, îi întrebai pe oameni dacă aveau un „ceas". Însă pentru a afla acelaşi lucru în engleză, îi întrebai pe oameni dacă aveau „timp". Era ca şi cum în cea de-a doua limbă deţineai timpul sau cel puţin posibilitatea de a-l deţine, pe când în prima aveai mijloacele cu care să-l măsori, dar niciodată timpul în sine. Observând această distincţie cultural-lingvistică, Omer nu ştia ce să înţeleagă din ea. Tot ce ştia era că, asemenea multora care ajung să fie acaparaţi de ceea ce încearcă mai mult să evite, dincolo de limitele minţii sale nu se putea abţine să nu măsoare curgerea timpului. Nemulţumit de sistemul convenţional de măsurare a timpului, dar incapabil să renunţe cu desăvârşire la idee, inventase un fel de metodă alternativă de măsurare pe care o folosea

unde şi când putea. Ideea era simplă: ca să repare echilibrul, pentru a măsura ce îi plăcea mai puţin, folosea ceea ce iubea mai mult: muzica!

În loc de ore, minute şi secunde, folosea albume, melodii şi ritmuri. Lungimea unei perioade dintre două lucruri care se succedau era egală cu lungimea unei anumite melodii ascultate iar şi iar. În principiu, era bine să ţi se aducă aminte că, spre deosebire de timp, muzica putea fi întotdeauna derulată înainte, înapoi, oprită şi reascultată. Muzica nu era un leş umflat. Nu se lipea de fluxul unidirecţional al timpului, îndreptându-se spre o noţiune banală de progres. Bucla circulară a cântecelor uşura povara ireversibilităţii timpului liniar.

Prin urmare, zborul său de la Istanbul la New York nu a durat unsprezece ore şi cincisprezece minute, ci zeci de albume şi sute de melodii repetitive. Avionul a decolat cu zece minute întârziere, la 10:45. Având în faţă ecranele imense care afişau informaţii despre zbor şi despre durata acestuia, Omer n-a avut cum să nu remarce. La 10:46, copilul de pe rândul din faţă a început să plângă, iar Omer şi-a pus căştile şi a ascultat de douăsprezece ori *It's Alright, Ma* de Roger McGuinn, până când s-a servit ceaiul. La 9 000 de metri undeva deasupra Balcanilor, nu apăruseră prea multe schimbări în vieţile lor: el asculta încă acelaşi cântec, copilul plângea cu aceeaşi înverşunare. Perioada dintre prima şi a doua oară când a cerut cafea în plus trebuie să fi durat patru minute şi zece secunde, pentru că exact atât ţinea melodia *Made of Stone* a celor de la The Stone Roses. Iar după ce stewardesa l-a întrebat în glumă dacă nu ar vrea să-i dea toată cafetiera, timpul de care a avut nevoie ca să-şi domolească mânia a fost de două ori mai lung decât *Save Me from My Hand* de Barry Adamson.

După ce s-a calmat, s-a apucat să mediteze. Însă meditatul nu e un proces obişnuit în timpul unui zbor continental. E un declic ontologic. Curând Omer s-a trezit copleşit de o serie de întrebări existenţiale precum: ce făcea (nu în avionul acela, ci în viaţă), încotro se îndrepta (în aceeaşi privinţă), de ce îşi părăsea ţara, la ce îi folosea să-şi ia doctoratul în

ştiinţe politice în America, acela era oare motivul real pentru care se afla acum în avion sau nu făcea decât să fugă de persoana care era şi aşa mai departe. Undeva deasupra Oceanului Atlantic, seriei de întrebări deprimante i-a luat locul o serie de decizii înălţătoare. În linii mari, a hotărât să nu mai fie el însuşi. În special, a hotărât să fie mai tolerant, fapt care îi impunea de asemenea să fie mai puţin tensionat şi mai liniştit, să se concentreze asupra muncii sale, să se lupte pentru ţelurile lui de-o viaţă, iar dacă nu avea aşa ceva, să-şi găsească unul satisfăcător cât mai curând, să se împace cumva cu trecutul lui în adâncul sufletului, să înceteze să mai încerce să-şi schimbe părinţii şi să se simtă frustrat când aceştia refuzau schimbarea, să înceteze să mai confunde amorul cu iubirea şi să se abţină să se arunce cu capul înainte în relaţii noi până când nu le rezolva pe cele vechi, să fie mai puţin sceptic faţă de ceilalţi şi mai sigur pe sine... pe scurt, să se maturizeze cât mai repede posibil.

Sentimentul care l-a invadat după aceea era atât de paşnic şi de mângâietor, încât a avut impresia că transformarea începuse deja, că era deja o persoană mult mai matură. Ar fi putut fără îndoială să parcurgă restul celor 5 000 de kilometri cu această convingere, dacă copilul de pe rândul din faţă nu s-ar fi întors la un moment dat, încă plângând cât îl ţineau puterile, însă fără nici o lacrimă care să tremure în ochii lui rotunzi, căprui şi ipocriţi, şi din cine ştie ce motiv ciudat, nu s-ar fi apucat să tragă de căştile lui Omer în timp ce acesta asculta *Where's My Mind* a celor de la Pixies pentru a şasea oară. Omer a smucit căştile din mâna lui, poate puţin cam dur, însă având în vedere istoricul personal al copilului, nu s-a considerat responsabil pentru plânsetele care au urmat. Totuşi, după câteva minute, s-a simţit prost din cauza incidentului, luând în considerare rezultatul slab pe care-l obţinuse la primul său test de maturitate. Cu toate că, din clipa aceea, a stat cu ochii pe copil şi pe mama lui cumplit de plictisită, la fel ca timpul liniar, aceştia s-au ferit să-i dea o a doua şansă de-a fi un om mai bun. Semnalul pentru legarea centurilor de siguranţă s-a aprins şi, în această stare de spirit, a aterizat în America.

Odată ajuns pe aeroportul JFK, nu a înregistrat un rezultat mai bun când persoana nouă-nouţă care devenise s-a trezit într-o cabină telefonică, sunând la Istanbul doar ca să descurce debandada lăsată în urmă de predecesorul lui.

— Eu sunt...! a zis şi apoi a tăcut, de parcă acele două cuvinte ar fi rezumat tot ce voia să spună şi, prin urmare, putea să închidă.

Dar Defne era prea emoţionată ca să observe ceva.

Era oarecum ironic. Ieşeau împreună de doi ani, iar în ultimele şase luni se îndepărtaseră ezitant, încet, dar sigur. Iar apoi, n-ar fi putut spune dacă înainte sau după, dar cândva în preajma zilei când a aflat că Omer fusese acceptat la Universitatea din Boston, iubirea lui Defne a suferit o ruptură epistemologică, doar ca să renască mai intensă şi mai profundă, dublându-şi resentimentele când a sosit momentul despărţirii. „De ce nu te-ai dus înainte?" îl întrebase iar şi iar. Deşi nu specificase nici o dată exactă pentru acel „înainte", ştiau amândoi că acesta putea fi oricând între infidelităţile reciproce, despărţirile obişnuite sau după acea criză din urma avortului, când îi mărturisise că nu era copilul lui şi petrecuseră săptămâni întregi torturându-se unul pe altul – el chinuind-o ca să afle numele tatălui, ea chinuindu-l cu tăcerea ei, el chinuind-o şi mai mult, ea mărturisindu-i în cele din urmă că nu era nimeni altul decât el, că îl minţise în tot timpul ăsta ca să-l facă gelos, el neputând s-o creadă, ea neputând să-l ierte pentru că se îndoia de ea şi tot aşa. S-ar fi putut despărţi la fiecare dintre acele răspântii, însă nu acum, părea să spună Defne, nu acum.

Când a devenit clar că el urma să plece la începutul verii, şi-au petrecut restul timpului prefăcându-se că nu avea s-o facă şi evitând astfel durerea de-a făuri planuri în privinţa unui viitor nesigur, când Omer avea să se întoarcă acasă cu o diplomă de doctorat în mână. Întocmai ca ardeii lăsaţi să se usuce la soare sau ca un dinte de lapte pe cale să pice în orice clipă, au delegat sarcina de-a pune capăt acestei relaţii adversarului de-o viaţă al lui Omer: timpul!

— Ştiu că n-ar fi trebuit, dar mi-a fost dor de tine, a zis ea.

Omer a pasat imediat problema noii sale personalităţi mature, care, după o tăcere iritată, interminabilă, a murmurat în cele din urmă:

— Cât e ceasul acolo?

În Istanbul era ora prânzului.

— Şi mie mi-a fost dor de tine, a adăugat apoi, de parcă faptul că era amiază acolo i-ar fi uşurat mărturisirea lui de aici.

După aceea a sunat acasă. A vorbit cu fratele lui. Omer nu trebuia să-i pună nici o întrebare ca să se convingă că maică-sa nu era acasă în momentul ăla, altfel n-ar fi lăsat niciodată pe altcineva să răspundă.

Când a terminat cu telefoanele, mai avea douăsprezece minute înainte să se îmbarce pentru zborul New York – Boston. Şi-a pus căştile şi a ascultat *I'm Afraid of Americans* a lui David Bowie de cinci ori la rând. Însă existau lucruri mai urgente de care trebuia să se teamă, aşa cum avea să înţeleagă imediat ce se va fi urcat în avionul următor. Copilul de coşmar şi mama lui se îmbarcaseră pentru aceeaşi cursă şi stăteau lângă el, mult mai aproape de data asta. Totuşi copilul părea surprinzător de liniştit şi de drăgălaş pe când lingea o acadea uriaşă, de un roz ţipător, care nu te ducea cu gândul decât la chimicale. De fiecare dată când înălţa capul de la acadea, Omer se aştepta să înceapă din nou să plângă, însă pur şi simplu n-a făcut-o. Omer Ozsipahioglu a găsit lucrul ăsta şi mai supărător şi a tras concluzia că era mult mai greu să faci faţă calmului aberant al vieţii decât perturbărilor prevăzute.

*

În Boston a fost întâmpinat de prietenul unui prieten care l-a dus la un amic de-al lui care avea o cameră liberă în căminul de la MIT[1], unde putea sta vreo câteva zile. Pentru

1. Massachusetts Institute of Technology (Institutul de Tehnologie Massachusetts) – universitate particulară situată în Cambridge, Massachusetts, Statele Unite.

a ajunge acolo, au luat T[1]-ul şi abia după aceea un taxi, ca să economisească bani. Pe când se chinuiau să târască cele trei valize imense ale sale pe coridoarele aglomerate, sub privirile pline de compătimire ale călătorilor nocturni, Omer se gândea că era oarecum ironic că primul lucru pe care îl făcea în acest oraş era să mătură praful de pe jos.

Când au ajuns în sfârşit la căminul de la MIT, toate cele trei valize fuseseră avariate prin unele locuri, iar fundul uneia dintre ele era sfâşiat destul de rău. Intrând în clădirea spaţioasă, Omer a zărit o brunetă drăguţă aruncând un zâmbet încântător, care dezvăluia un şir perfect de dinţi albi, spre telefonul mobil, în timp ce privea în direcţia uşii. Deşi zâmbetul îi era adresat fără îndoială persoanei de la celălalt capăt al firului, celei care nu-l putea vedea, Omer s-a simţit totuşi onorat şi i-a întors zâmbetul. Ochii migdalaţi ai brunetei au sclipit pentru o clipă surprinşi, pe când ea se întrerupea din convorbire ca să vadă la ce se uita deja, remarcându-l pe tipul înalt, zvelt şi atrăgător care se chinuia din toate puterile să împingă înăuntru două valize uriaşe şi să-i zâmbească în acelaşi timp. Văzându-i eforturile, s-a simţit obligată să-i răspundă şi să dezvăluie alt surâs încântător, de data asta adresat chiar lui.

Prietenul prietenului unui prieten era un individ scund, sfrijit, inginer predestinat, care părea extrem-de-plin-de-preaiubitul-lui-sine şi nerăbdător să-l pună pe Omer în legătură cu o reţea de prieteni turci sau de prieteni ai turcilor. O gamă largă de informaţii (de la detalii banale, ca, de exemplu, cum să dai telefon acasă mai ieftin sau de unde să cumperi măsline negre de bună calitate pentru micul dejun, până la împărtăşirea intereselor academice şi a bârfelor jignitoare) părea să circule prin intermediul acestei reţele de o solidaritate şubredă, provocând întâmplător mici explozii din loc în loc, într-o reacţie în lanţ. De îndată ce intrai în ea, cu

1. Simbolul metroului din Boston, administrat de societatea publică Massachusetts Bay Transportation Authority, fondată în 1964 de către statul Massachusetts pentru a deservi transportul în comun din oraş şi din împrejurimi.

orice problemă te-ai fi confruntat aici ca străin, puteai întotdeauna să găsești un prieten al unui prieten al unui prieten care să te ajute și să-ți dea un sfat prețios și pe care trebuia să-l ajuți la rândul tău într-o zi.

Nu numai turcii făceau lucrul ăsta. Toți ceilalți studenți străini formau rețele naționale similare, dintre care unele se suprapuneau, se intersectau sau colaborau pur și simplu cu altele, dând astfel naștere altor rețele de solidarități, încă și mai șubrede. Totuși, cu cât țara de origine era mai îndepărtată și condițiile cu care te confruntai aici mai grele, cu atât mai repede păreau să se înmulțească aceste rețele, precum ciupercile după ploaie, deși erau mai puțin rizomorfe în dezvoltarea lor. Păsările migratoare erau cele mai stranii din tot păsăretul. Inițial se detașau de stolurile lor ca să migreze spre tărâmuri îndepărtate și, odată ajunse acolo, se strângeau în detașamente.

Ca să găsească un loc în care să stea câteva zile, Omer deja descoperise rețeaua și avusese de-a face cu ea pentru prima oară. Dar în clipa în care intuise că acel organism călduț și umed voia să-l înghită în schimbul sentimentului de siguranță pe care promitea să-l asigure, se retrăsese imediat. Oricare ar fi fost urmările, în ciuda amenințării singurătății, prefera să rămână în afara stolurilor, ale lui sau ale altora ca el. Totuși, fiindcă aceasta nu era o hotărâre ușor de explicat prietenului predestinat să devină inginer, pentru a evita efortul, lui Omer nu i-a trecut altă soluție prin minte decât să se refugieze într-un somn neputincios, provocat de decalajul de fus orar. Prin urmare, și-a petrecut practic primele două zile în America dormind, visând că se afla în America.

In cea de-a treia zi, a deschis ochii umflați și, deși a încercat imediat să-i închidă la loc, în curând a fost nevoit să accepte faptul sumbru că pur și simplu nu mai putea să doarmă. Și-a urnit trupul greu ca un sac jos din pat, și-a pus căștile și a ieșit la plimbare ca să vadă cum era orașul care avea să-l adopte în următorii patru ani sau chiar mai mult, cât avea să dureze doctoratul. Pe când stătea absent, bând

ceşti mari de cafea neagră într-o cafenea din Harvard Square şi ascultând-o pe Patti Smith care cânta *Paths That Cross*, privea mulțimea pestriță care se revărsa de pe străzile laterale, din magazinele vesele, de la metrou și de pretutindeni. Dintr-odată, sentimentul din ce în ce mai fascinant al unei revelații a coborât asupra lui. Iată-l acolo, înconjurat de sute de fețe de o diversitate uluitoare, și nici măcar una dintre ele nu îi era familiară. Nici unul din oamenii aceștia nu avea idee cine era el. Nici măcar un singur suflet. Era un Nimeni pentru fiecare dintre ei, atât de pur și de imaculat, cu desăvârșire lipsit de nume, de trecut și, prin urmare, de vină. Și pentru că era un Nimeni, putea fi Oricine. Era atât de minunat acest vid uniform, făcut dintr-o substanță translucidă, aproape invizibilă sub furnirul anonimatului; devenise un străin perfect într-o lume a familiarităților sufocante, unde îi cunoștea pe prea mulți până în cele mai mici detalii ale vieților lor. Își termină cafeaua și se îndreptă încet spre ușă, cu o ușoară îngâmfare în picioarele sale lungi și subțiri și în mersul lui de barză, bucurându-se pe deplin de exclusivitatea de-a fi într-o eclipsă totală, de libertatea unică de-a se afla aici, în văzul tuturor și totuși nevăzut de nimeni. Libertatea de...

— Omer! *Abi naber ya, n'ariyosun burda*[1]

Smuls din luciul poetic al iluziilor sale, Omer se încruntă în direcția vocii. Ochii săi înceţoşaţi de viziuni au avut nevoie de câteva secunde în plus ca să-l recunoască pe bărbatul îndesat, îmbrăcat în pantaloni scurți, care îl striga. În Istanbul, cu mult, mult timp în urmă, fuseseră vecini pentru câțiva ani cu o familie formată din patru persoane, însă capabilă să facă zgomot cât zece. Cei doi copii adolescenți erau gemeni și semănau atât de mult, încât nu-i puteai deosebi. Acum, în fața lui stătea replica matură a unuia dintre acei băieți, cu un rânjet imens întipărit pe fața care nu mai era deloc suptă. Omer nu se deranjă să se prefacă încântat, deși reuși să afișeze un zâmbet pe jumătate amabil, în timp ce stătea și-l

1. Frate, cum o mai duci, ce faci pe-aici? (în turcă, în orig.)

asculta pălăvrăgind despre viaţa lui de inginer petrolier, despre soţia lui americancă şi despre planurile lui de viitor. Tipul îi notă o grămadă de numere de telefon, spunându-i că trebuia neapărat să-l sune, că trebuia neapărat să vină la cină cândva şi că trebuia neapărat să facă cunoştinţă cu o întreagă reţea de buni prieteni turci.

Lipsit astfel de plăcerea privilegiată de a fi un Nimeni, pe drumul de întoarcere spre căminul de la MIT, Omer hotărî că era timpul să-şi caute o casă. Dar să găsească un apartament unde să locuiască în Boston presupunea să găsească mai întâi nişte colegi cu care să-l împartă.

Colegii de apartament

Primul lucru pe care l-a observat Omer când a început să-şi caute o locuinţă şi nişte colegi cu care s-o împartă era că se afla din nou în întârziere. Cele mai multe anunţuri păreau să fi fost puse în circulaţie în săptămânile trecute şi o majoritate copleşitoare a acestora primiseră un răspuns în aceeaşi perioadă. Prin urmare, până când a început el să-şi caute locuinţă, alegerile sale se reduseseră la pleava din branşă, incluzând cele mai scumpe case sau pe cele mai ieftine, dar aflate într-o stare jalnică, şi la cei mai pretenţioşi colegi sau la cei care nu pretindeau nimic, dar nici nu ofereau nimic. Apoi a dat peste următorul anunţ:

Doi Tipi Obişnuiţi şi Un Câine Deloc Obişnuit caută:
COLEG DE APARTAMENT

Curat & ordonat, iubitor al mediului înconjurător, chibzuit, spiritual, echilibrat psihologic, manierat & respectuos... (sau care cel puţin îşi dă silinţa să fie), dar cel mai important

PRIETENOS

pentru a împărţi o casă cu 3 camere

în Pearl St. Somerville, locaţie convenabilă

Podele solide din lemn/Tavane înalte/Ferestre mari/ Plăcinte gustoase

750/lună plus utilităţile

Lăsându-le pe celelalte deoparte pentru moment, Omer hotărî că, deşi nu era deloc prietenos, putea să înveţe să fie un bun coleg de apartament. Pe deasupra, după zile întregi de căutări necontenite, obosise să mai citească anunţurile din ziare, să navigheze pe internet, să colinde tot oraşul. Trebuia să fie ăsta. A sunat la numărul respectiv. I-a răspuns o voce somnoroasă de bărbat cu un accent puternic. Vorbea în propoziţii scurte, concise şi tăioase, de parcă era pe cale să adoarmă la loc în orice clipă.

— Ai adresa, spuse repede vocea. Vino mâine! Nu, nu! Vino azi! La şapte!

— Nu mă întrebi nimic? îngăimă Omer, folosindu-şi întreaga experienţă căpătată până atunci.

— Ca de exemplu? mormăi nerăbdătoare vocea.

La celălalt capăt al firului se auzi un foşnet zgomotos, ca şi cum cineva ar fi desfăcut o pungă de chipsuri.

— Nu ştiu, ce-ar fi să mă întrebi cum mă cheamă?

— Nu-i nevoie! răspunse vocea, însoţită acum de crănţăneli. Cu siguranţă, chipsuri din cartofi, îşi zise Omer. Dacă aştepta îndeajuns pe fir, putea spune chiar şi de care erau. Avem un chestionar aici pentru toate detaliile astea, dacă nu te superi. OK?

Omer mormăi un „OK" şovăitor, mai mult un prolog interogativ decât o hotărâre fermă, însă înainte să apuce să întrebe ce înţelegeau prin *chestionar*, interlocutorul lui închisese.

Încă în cabină, introduse în fanta aparatului cartela pentru telefoane în Orientul Mijlociu. Când verificase listele cartelelor telefonice ca să se lămurească pe care s-o cumpere, fusese dezamăgit, într-un fel tipic pentru turci, observând că Turcia era exclusă de pe lista ţărilor europene, pe ale căror cartele strălucea o încântătoare imagine nocturnă a turnului Eiffel, şi inclusă în schimb printre ţările din Orientul Mijlociu, pe a căror cartelă lucea o cămilă. Părea o cămilă fericită, cu zâmbetul ăla superior pe faţă. Fiindcă nu văzuse nici una până atunci, Omer se întrebă dacă o cămilă putea într-adevăr să zâmbească aşa. Şi cu acea îndoială în minte sună la Istanbul.

— Bună, mamă! Te-am trezit cumva?

Deşi era evident că o trezise, ea avea, evident, să nege lucrul ăsta. Dar era mai bine aşa, îşi zise Omer, mult mai bine. Fiind smulsă dintr-un somn adânc, avea să fie mai confuză şi, prin urmare, mai puţin înclinată să-i dea sfaturi.

— Eşti bine? Ce s-a întâmplat în timpul taifunului?

— Ce taifun, mamă?

Cu o zi înainte, o furtună tropicală provocase pagube uriaşe, smulgând acoperişuri, distrugând recolte şi spărgând ferestre într-un oraş sau în cine ştie ce târguşor. Nu-şi aducea aminte numele aşezării lovite de furtună, dar era convinsă că se afla pe undeva prin America.

— Nu ai de ce să-ţi faci griji, oftă Omer.

Ce rost avea să-i spună că nici măcar nu auzise de aşa ceva?

— Ai grijă, şopti vocea ei plină de compasiune. Promite-mi că o să ai mare grijă.

I-a promis. I-a promis să aibă mare grijă la cicloni şi tornade, dezastre naturale, atacuri teroriste, criminali în serie, răfuieli între bande sau la gloanţe răzleţe care puteau veni de nicăieri fără nici un motiv.

Apoi, cu ce îi mai rămăsese în rezervele cămilei zâmbăreţe, formă numărul de mobil al lui Defne. Spre deosebire de mama lui, Defne era trează. Era trează şi bea cu prietenii, ai ei şi ai lui, la una din mesele acelea mici, cu feţe albe, de pe cea mai dionisiacă stradă din Istanbul, unde toată lumea stătea alături şi bea şi pălăvrăgea, bea şi se strâmba, bea şi cânta, întreaga stradă plutind după o vreme ca o pană într-o rafală de bâlbâieli. Acolo era, chefuind la una dintre mesele acelea. Era atâta zgomot pe fundal, încât Omer trebuia să ţipe întruna ca să acopere vacarmul în mijlocul căruia se afla ea, enervându-se din cauza ecoului vocii sale în cabina telefonică, sub privirile în parte curioase, în parte dojenitoare, dar cu totul distante ale trecătorilor din preajmă. La celălalt capăt al firului a izbucnit un hohot gâlgâit de râs când restul celor de la masă a aflat că el era cel care suna. După aceea, mobilul lui Defne a fost trecut de la unul la altul, fiindcă toţi păreau să aibă ceva să-i spună lui Omer, cu vocile lor îngroşate de ţigări şi împleticite de alcool. Unii îi

erau prieteni apropiați, însă acum păreau distanți, alții care înainte erau distanți păreau acum apropiați. Totuși putea să simtă o doză de dușmănie nelămurită, înăbușită în tonul celor mai mulți dintre ei, o dușmănie pe care cei rămași în urmă au tendința să o simtă pentru cel care a plecat.

Un potop de imagini inundă mintea lui Omer. Putea să vadă masa la care stăteau până în cele mai mărunte detalii: o mulțime de platouri mici cu gustări, mirosul calamarilor prăjiți și al peștelui la grătar, vinetele în ulei de măsline, bucățelele triunghiulare de brânză albă și salatele de grădină copioase pe care ospătarii le reîmprospătau întruna și o sticlă de *raki* care se golea rapid pe măsură ce discuțiile înaintau și mai rapid. Și gheața... aproape putea să zărească cubulețele de gheață care se topeau pe nesimțite într-o frapieră de metal dintr-un capăt al mesei. Putea să distingă începutul unei nopți lungi și să prezică, mai mult sau mai puțin în amănunt, fiecare etapă a acesteia din cabina lui telefonică din Harvard Square.

— Hei, *Omer, amice*, prima înghițitură e în cinstea ta, strigă cineva de la masă, însă Omer nu recunoscu vocea.

Putea să prezică de asemenea și urmările. După ce fusese golită ultima sticlă de *raki*, mințile deveniseră încețoșate și mâncarea se sleise într-o risipă tristă pe farfuriile cândva de un alb imaculat, după ce lăutarii țigani fuseseră plătiți și fiecare ceașcă de cafea folosită pentru ghicirea viitorului celui care băuse din ea, putea să-i vadă plecând de la masă, doar ca să fie înghițiți de străduțele lăturalnice întortocheate ale Istanbulului.

— Scrie-mi un e-mail diseară, țipă Defne când reuși în sfârșit să-și smulgă mobilul din mâinile intrușilor. Povestește-mi totul. O să-l citesc când mă trezesc.

Îi promise că o să-i scrie. Ea îi răspunse că o să aștepte. Omer nu înțelese ce anume avea să aștepte, e-mailul sau întoarcerea lui acasă. O pauză stânjenitoare. Altă explozie de râsete în fundal. Ea se apucă să-i povestească gluma, însă legătura se întrerupse.

Când ieși din cabina telefonică, Omer se uită absent la mulțimea din Harvard Square, pierzând simțul continuității

timpului. Pe drumul de întoarcere spre cămin, ascultă de șapte ori *Open Up* a celor de la Leftfield și fumă trei țigări la rând. La intrarea în clădire, o zări din nou pe bruneta aceea splendidă, exact acolo unde stătea și prima oară. Vorbea cu o femeie mai în vârstă, care părea să fie mama ei, o mamă încântată să vadă camera veselă a fiicei sale. Omer se îndreptă spre lift, de data asta întorcând ușor capul într-o parte pentru a evita orice contact vizual.

Avea de gând să tragă un pui de somn, apoi să facă un duș și să-i scrie un e-mail lui Defne înainte de-a merge să vadă ce era cu anunțul. Pentru că se trezi târziu, reuși să ducă la îndeplinire doar prima sarcină de pe listă. Se îmbrăcă panicat, se repezi în stradă, luă T-ul, se așeză lângă o adolescentă de culoare, însărcinată și se strădui să nu se simtă însingurat, să nu simtă nimic special în acel moment. Drumul trebuie să fi durat zece minute și cincizeci și șase de secunde, ceea ce era egal cu de patru ori *Hits From the Bong* a celor de la Cypress Hill. Coborî în Davis Square, întrebă pe cineva cât era ceasul, află că era 19:38, străbătu Pearl Street de la un capăt la celălalt, întrebă pe cineva de adresă, apoi făcu grăbit cale întoarsă și în cele din urmă o găsi: o casă tipică din lemn de culoarea cenușii.

— Ai întârziat, îi zise tipul care deschise ușa, zâmbindu-i binevoitor, în ciuda nuanței de mustrare din voce.

Era scund, avea ochi negri strălucitori, un păr roșcat foarte creț și o gropiță caraghioasă în bărbie care îndulcea încruntarea frunții sale late. Omer se gândi că era posibil să fie arab, însă nu putea fi sigur. Singurul lucru cert era că nu cu el vorbise la telefon.

Ușa de la intrare dădea într-un holișor ce ducea direct spre o bucătărie spațioasă, foarte curată și văruită în culori vesele. Aruncând o privire rapidă în jur, Omer nu se putu abține să nu se întrebe dacă nu cumva era opera unei femei, dar își păstră bănuiala pentru el.

— Bine ai venit! îl întâmpină alt tip apropiindu-se dinspre cealaltă ușă.

Era puțin mai înalt decât primul și cu siguranță mult mai solid, aproape corpolent. Avea niște ochi căprui și blânzi în spatele ochelarilor și obraji cu gropițe acoperiți de o roșeață

puternică, asemănătoare cu cea a diabeticilor sau a timizilor. Omer îl plăcu imediat.

Schimbară câteva cuvinte de complezenţă şi ceva mai multe priviri curioase cât stătură în bucătărie, care, observa acum Omer, avea un miros specific uşor picant. In living îl întrebară de unde e şi, de îndată ce îi auziră răspunsul, „Din Turcia", exclamară într-un glas: „O, din Turcia?".

Omer se obişnuise deja cu reacţia asta. Oamenii din America îl întrebau frecvent de unde vine şi, imediat ce primeau răspunsul, i-l aruncau înapoi, fie sub formă de lămurire: „O, din Turcia!", fie sub formă de întrebare: „O, din Turcia?", cercetându-i între timp faţa cu o curiozitate binevoitoare, de parcă ar fi spus, respectiv, fie: „O, ce păcat!", fie: „O, nu e păcat?".

— Deci pot să văd casa? întrebă Omer.

— Sigur, poţi să vezi casa, încuviinţă din cap tipul cu obrajii rumeni, iar Omer îşi dădu seama după voce că el era cel de la telefon. Omer se gândi că era hispanic, însă nu putea fi sigur. Dar să începem cu începutul. Avem un mic chestionar. Nu durează prea mult.

— Doar ca să vedem dacă ne vom înţelege bine. De ce să ne grăbim? aprobă tipul scund. Cum se spune, doar nu dau turcii, nu-i aşa?

Lui Omer nu-i trecea prin minte ce ar fi putut să răspundă. Nu-i trecea prin minte nici că ar fi putut exista un Chestionar pentru Colegul de Apartament, până când n-a văzut unul.

Chestionar pentru Colegul de Apartament

Întrebările următoare nu au scopul de-a judeca personalitatea sau moralitatea ta, ci de-a ne ajuta să ne facem o părere despre cât de bine ne vom înţelege, pentru binele tuturor. De aceea, te rugăm să răspunzi sincer.

1. **Oamenii care mă cunosc îndeajuns de bine vă vor spune că sunt:**
   a. **Complet obsedat de ordine şi curăţenie**

   b. **Îngrijit şi ordonat**
   c. **Nici ordonat, dar nici îngrijorător de dezordonat**
   d. **Puţin cam dezorganizat**
   e. **Dezordinea întruchipată!**

2. **În ceea ce priveşte *Clanul Soprano*, politica mea e:**
   a. **Să nu pierd nici un episod**
   b. **E de ajuns să spun: Am autograful lui James Gandolfini**
   c. **Să-l urmăresc atâta timp cât am un răgaz pentru lucrurile mărunte ale vieţii**
   d. **Mi-ar plăcea să-l văd pe DVD într-o bună zi, însă acum trebuie să învăţ**
   e. **Nu-mi place opera**

3. **Dacă într-o zi am un musafir care rămâne peste noapte, cel mai probabil acea persoană ar fi:**
   a. **O rudă**
   b. **Un prieten apropiat**
   c. **Logodnica/prietena mea stabilă**
   d. **O aventură de o noapte**
   e. **Oricine, atâta timp cât îmi place compania**

Omer inspiră printre dinţi, străduindu-se să-şi dea seama dacă era un fel de glumă sau dacă erau serioşi în privinţa acestei absurdităţi, astfel încât să se poată lămuri pentru ce anume ar trebui să-i deteste. În cel de-al doilea caz i-ar urî pentru aroganţa lor, în primul, pentru simţul umorului. Aruncă o privire cercetătoare spre cei doi tipi, dar zărind în schimb zâmbetul exasperant de blând de pe faţa fiecăruia, se îndoi că înţeleseseră corect mesajul din privirea lui. Atunci hotărî să termine cu el cât mai repede posibil. De ce să se mai obosească să-l citească în întregime? Nu trebuia decât să încercuiască acelaşi răspuns pentru fiecare întrebare şi apoi să vadă ce avea să se întâmple în continuare. După o scurtă ezitare, decise că răspunsul fix avea să fie „e" şi se apucă să încercuiască punctul „e" de la fiecare întrebare.

4. **Dacă o emisiune notorie pentru intoleranţa sa religioasă/etnică/rasială/sexuală/naţionalistă este difuzată la televizor, probabil următorul meu pas va fi:**

a. Să închid imediat televizorul şi să-i împiedic pe ceilalţi s-o vadă
b. Să o urmăresc o bucată de timp şi să-mi dau o şansă, poate că are să-mi placă
c. Să o urmăresc în întregime cu o neutralitate ştiinţifică pentru a putea analiza mai bine acest fenomen social
d. Să o urmăresc oricum, nu e mare lucru
e. Nu mă uit la televizor!

5. În materie de muzică prefer: muzica clasică/bluesul şi jazzul/heavy metal/muzica new age/muzica populară pe care îmi place să o ascult:
   a. Întotdeauna la căşti
   b. Fără căşti, dar cât mai încet posibil
   c. Doar atât de tare cât să se audă în camera mea
   d. Poate destul de tare ca să se audă de la etaj
   e. TARE!!! Aşa cum ar trebui ascultată orice muzică, dacă e să-şi merite numele

6. În privinţa somnului, deprinderile mele pot fi asemănate cu cele ale:
   a. Găinilor. Mă culc devreme, mă trezesc devreme, preţuiesc ziua
   b. Bufniţelor. Stau noaptea până târziu, mă trezesc târziu
   c. Mă culc târziu, dar mă trezesc destul de devreme, nu ştiu ce animal face lucrul ăsta
   d. Pisicilor pe canapea. Îmi place să dorm
   e. Unui câine numit Arroz Insomniacul

7. Dacă într-o noapte hotărăsc dintr-odată să invit la mine un grup de prieteni cu care am stat toată seara, pasul imediat următor pe care l-aş face ar fi probabil:
   a. Să sun mai întâi acasă şi să cer permisiunea colegilor mei de apartament
   b. Să invit oamenii şi apoi să sun acasă şi să-mi anunţ colegii de apartament
   c. Să invit oamenii şi să-i pun pe ei să-i sune pe colegii mei de apartament
   d. Să invit oamenii, să sar peste partea cu sunatul, dar să ajung acasă înaintea celorlalţi şi să-mi anunţ colegii de apartament despre grupul care e pe drum

   e. Să apar dintr-odată împreună cu toţi oamenii ăia şi să-mi iau colegii de apartament prin surprindere

8. În principiu, părerea mea despre filmele de groază este:
   a. Sunt un opiu vizual răspândit cu viclenie de puteri hegemonice pentru a ţine tinerii departe de orice formă de gândire critică ce ar putea perturba starea lucrurilor
   b. Sunt doar o pierdere de timp
   c. Nu foarte favorabilă, dar s-ar putea să mă uit la ele din când în când
   d. Aş putea să mă uit la ele doar dacă sunt destul de bune din punct de vedere cinematografic
   e. Ce au filmele de groază, îmi plac la nebunie

9. În ceea ce priveşte rolul Ritei Hayworth din *Casablanca*, părerea mea sinceră este:
   a. A fost unul dintre cele mai bune roluri
   b. Clasic, cred, ca în toate filmele clasice
   c. Nu am amintiri speciale legate de Rita Hayworth
   d. Nu am amintiri speciale legate de *Casablanca*
   e. Filmul a fost captivant, dar în acelaşi timp marcat de o atitudine intolerantă, ascunsă sub o glazură fină de dulcegării, la adresa orientalilor

10. În privinţa usturoiului, abordarea mea generală este:
    a. Negativă. Nu suport să-i simt mirosul în mâncare şi, mai ales, pe oameni, vă rog!
    b. Indiferentă. Mi-e perfect egal, atâta timp cât mâncarea e gustoasă
    c. Democrată. Nu mănânc niciodată usturoi, dar nu mă deranjează dacă alţii o fac
    d. Pozitivă. Nu mă deranjează dacă oamenii mănâncă usturoi, şi eu mănânc
    e. Părtinitoare. Îmi place la nebunie usturoiul!

— — — — — — — —

Asta era tot. Ajunsese la capătul stupizeniei ăleia. Omer se lăsă pe spate, îşi încrucişă braţele, se încruntă şi îşi dori cu disperare să-şi poată aprinde o ţigară, tânjind cu ardoare după o cafea neagră ca smoala.

— Îl vom evalua imediat, spuse tipul cu faţă de arab pe un ton jovial, în timp ce lua formularul. Apoi adăugă: Fii sincer, chiar dacă adevărul umblă cu capul spart, cum se spune.

Cine spune? s-a abţinut Omer cu greu să nu întrebe. Cine altcineva din lume mai repeta frazele astea? Dar nervozitatea lui avea să se domolească imediat, la vederea unui platou generos cu tartă cu coacăze aşezat în faţa lui, despre care spera că avea să fie însoţit de o băutură caldă, cum ar fi nişte cafea.

— E delicioasă, prietena mea e o bucătăreasă grozavă, zise tipul cu faţă de hispanic plecând capul şi roşind şi mai puternic când pronunţă cuvântul „prietenă".

Apoi dispărură.

Rămânând singur şi supărat că nu se arăta nici o cafea la orizont, Omer studie camera, dar nu găsi prea multe lucruri asupra cărora să-şi concentreze atenţia. O canapea imensă, confortabilă, un bufet, un televizor cu ecran lat, un teanc de casete video, dintre care cea de deasupra se numea *Masacrul din Texas*, câteva reviste în spaniolă pe ici, pe colo, benzi desenate peste tot. Omer oftă şi luă o gură din tartă, apoi mai luă imediat încă una. Nu se aştepta să fie atât de gustoasă. Terminase deja prima felie, când uşa se crăpă şi înăuntru se strecură cel mai mare şi mai lăţos Newfoundland negru cu alb pe care îl văzuse, cu cea mai boţită faţă din câte existau. Chiar sub ochiul stâng avea o pată neagră de mărimea unei nuci, care îl făcea să arate de parcă fusese smotocit zdravăn într-o luptă de stradă. Dar indiferent cum fusese lupta, trebuie să-i fi făcut o foame de lup, fiindcă, după ce îl adulmecă scurt şi fără chef pe străinul dinăuntru, întreaga atenţie a câinelui se concentră asupra tartei cu coacăze. Primi bucuros bucata oferită, o înfulecă într-o clipită şi se uită din nou cu jind la Omer, cu ochii aceia îngrozitor de negri şi îngrozitor de hămesiţi.

Din fericire, nu îl făcură să aştepte prea mult.

— Juriul a deliberat? întrebă Omer când îi văzu pe cei doi tipi intrând, cu un glas ceva mai tăios decât intenţionase,

din cauza tensiunii generate de ezitarea între a-i da toată tarta câinelui sau a-i îndura privirea jalnică din ultimele cinci minute.

— Felicitări! Ai obţinut cel mai bun punctaj la testul nostru legat de usturoi.

— Ce test legat de usturoi? întrebă Omer nedumerit, deşi bănuia cam care era răspunsul. Toată aiureala aia a fost pentru usturoi? De ce nu m-aţi întrebat direct dacă aveam ceva împotriva usturoiului?

— O, ar fi fost prea evident, veni răspunsul.

Se făcură prezentările. Tipul cu faţă de hispanic se dovedi a fi din Spania. Numele lui era Joaquin, dar din nu se ştie ce motive prefera să i se spună Piyu. Avea o bursă la Şcoala de Medicină Dentară Tufts. Tipul cu faţă de arab se dovedi a fi marocan. Numele lui era Abed şi exact aşa voia să i se spună. Şi el era la aceeaşi universitate şi îşi dădea doctoratul în inginerie biotehnologică.

— Ce e cu câinele?

— Nu mă întreba pe mine, strigă Abed. Întreabă-l pe Piyu şi numai pe el. Burdihanul uriaş de colo e câinele lui.

— El e Arroz din chestionar, îl lămuri Piyu, apărând cu o mătură mică în mână şi strângând într-o clipită cele câteva firimituri pe care Arroz le scăpase pe covor. Arroz Insomniacul. Nu-l lăsa să te păcălească, e tot timpul flămând.

Aşadar, păstrară pentru ei ce mai rămăsese din tarta cu coacăze. Omer ceru ceva de băut, cum ar fi nişte cafea, şi Abed îi aduse o ceaşcă mare de ceai care mirosea a picături nazale Vicks.

Apoi, hotărând să doarmă în noua lui casă în noaptea aceea, Omer se întoarse la căminul de la MIT, îşi luă câteva lucruri, îi lăsă un bilet turcului care era-predestinat-să-devină-inginer şi descoperi că, acum când cunoştea adresa, drumul de la metrou până la noua lui casă dura cât de patru ori *Chop Suey* a celor de la System of a Down. Când ajunse la noua lui casă, îşi găsi cei trei noi colegi cu ochii lipiţi de ecranul televizorului, uitându-se la *Clanul Soprano*, şi chestionarul i se păru mai plin de noimă, cel puţin în privinţa asta.

Pe bufet era o nouă tartă şi, când ceru ceva de băut la ea, cum ar fi nişte cafea, Piyu îi aduse o cană mare cu ciocolată caldă.

— E un lucru pe care aţi uitat să-l includeţi în chestionar, zise Omer după o înghiţitură, inspectând umplutura cremoasă care se prelingea din aluat. De data asta era cu măr şi scorţişoară. Sunt fumător şi, dacă nu vă deranjează, aş vrea să fumez în camera mea.

— Camerele noastre sunt camerele noastre, spuse Piyu fără să-şi desprindă privirea de la ecranul televizorului.

În mod evident mai relaxat acum, că obţinuse permisiunea de-a fuma, Omer întrebă zâmbind:

— Apropo, sunteţi siguri că Rita Hayworth juca în *Casablanca*?

— Nu, la naiba, ai dreptate, răspunse Abed ridicând din umeri de dragul efectului. Aia era întrebarea-capcană.

Aşadar, se părea că le plăceau farsele.

*

Le plăceau cu siguranţă farsele. Chiar şi în privinţa usturoiului, era greu de spus dacă fuseseră absolut sinceri. Ca să fie în stare să înţeleagă pe deplin profunzimea scurgerii de informaţii referitoare la ei, Omer trebuia să înceapă să locuiască împreună cu noii lui colegi. Însă nu prea multă vreme, chiar şi o singură săptămână era de-ajuns ca să-şi facă o imagine mai clară.

Prin urmare, în timpul primelor sale şapte zile în casă, Omer descoperi că noii săi colegi nu erau nici consumatori de usturoi, aşa cum se pretindeau a fi, nici iubitori de usturoi, aşa cum lăsaseră să se înţeleagă, ci de-a dreptul *adoratori ai usturoiului*, indiferent care ar fi susţinut că era religia lor adevărată. Usturoiul era considerat un lucru sfânt aici, principiul călăuzitor al casei.

Şi dacă tot vorbim de adevăruri distorsionate, acesta nu era singurul de pe listă. În primul rând, existau lucruri despre casă pe care uitaseră să le menţioneze. Nimeni nu-i spusese lui Omer că, asemenea multor case din partea aceea din East

Somerville, şi aceea era destul de veche şi de şubredă. Vestea bună era că de ceva timp se afla în renovare. Vestea proastă era că asta avea să mai dureze ceva vreme, implicând faptul că avea să fie nevoit să suporte vacarmul în fiecare dimineaţă, când muncitorii îşi făceau apariţia pe scările sprijinite de faţadă, cu câte un ciocan în fiecare mână. De asemenea, nimeni nu-l avertizase să nu umple cada de la etajul al doilea, fiindcă toată apa din cadă se scurgea, picurând chiar prin tavanul bucătăriei. Toate acestea şi altele asemenea lor erau încă un mister pentru Omer Ozsipahioglu.

În momentul de faţă afla alte lucruri. Să-l luăm pe Abed, de pildă. Desigur, Omer nu ştia că tipul era nemaipomenit de vorbăreţ, debordând de proteste, comentarii şi proverbe presărate la tot pasul, legate de aproape orice subiect. Mai ciudat era că toată vorbăria aia nu părea să-l epuizeze la sfârşitul zilei. În fiecare seară avea încă destulă energie ca să urmărească două filme de groază pentru a putea dormi liniştit. De cele mai multe ori, pe la mijlocul celei de-a doua casete video, adormea pe canapea, sforăind împăcat în timp ce personajele din film aveau parte de tot felul de morţi cumplite. Cât despre sforăitul lui răsunător, acesta părea să fie altă povară pe care nasul uşor acvilin al lui Abed o aducea în viaţa lui. Suferind de o rinită alergică neîntreruptă, întreaga lui viaţă, trecută, prezentă şi viitoare, părea să fie înrobită nasului său. Picături Vicks, vapori mentolaţi, inhalatoare, spray-uri nazale... şi o groază de chestii care nu însemnau nimic pentru alţii erau prietenii de-o viaţă ai lui Abed.

Şi despre tipul celălalt, Piyu, erau câteva lucruri de aflat. Era obsedat de curăţenie şi igienă. De parcă renunţase de mult să mai spere la ceva din partea celorlalţi, se ocupa singur de curăţenie, ceea ce la prima vedere era bine, dar devenea plictisitor pe termen lung. Un fir de tutun, o firimitură, un ghemotoc de hârtie... în secunda în care atingeau podeaua, Piyu se apuca de curăţat, terorizând pe toată lumea dimprejur şi făcându-i să se simtă ca nişte porci murdari. Pe lângă obsesia pentru curăţenie, avea o fobie extrem

de ciudată față de obiectele ascuțite, chiar și față de cele ușor țepoase. Nu suporta să vadă un cuțit, darămite să atingă unul. Din cauza lui erau atât de puține cuțite în bucătărie și în cea mai mare parte a timpului mâncau cu bețișoare și linguri. Cât despre întrebarea cum avea să-și exercite profesia de dentist în condițiile astea, la început Omer nu s-a simțit destul de apropiat de el ca să o rostească cu voce tare, iar când a făcut-o, a simțit că Piyu ar fi preferat să o țină pentru el. Lui Piyu îi plăceau ordinea și curățenia nu numai în bucătărie, ci în fiecare compartiment al vieții sale, străduindu-se să țină lucrurile sub control cu orice preț. Dacă acela era motivul pentru care prefera să doarmă la etajul al treilea, Omer n-ar fi putut spune, dar se părea că voia să fie cât mai aproape de Dumnezeu. Era un catolic fervent, iar prietena lui era și mai și. O tânără americancă de origine mexicană, subțire ca o pojghiță de gheață, în pofida faptului că era o bucătăreasă grozavă, cu ochi profunzi și triști, atât de nepotriviți pentru numele ei: Alegre.

Erau, de asemenea, lucruri de descoperit și despre Arroz. Lucruri concise, animalice și fără rezerve silențioase, fiindcă Arroz era surd. Având urechile înfundate și o vedere nu prea bună, Arroz își delegase nasul drept singura călăuză a vieții sale. Iar în privința asta era extraordinar de competent. Poate că nu era în stare să audă sunetele, nici măcar țipetele, dar putea *să miroasă* ticăiturile, țiuiturile, șuierăturile, până și cel mai slab susur. Pentru el nu avea nici o importanță dacă era noapte sau zi, fiindcă acest mascul Newfoundland de nouă ani cu aer meditativ nu dormea niciodată. Toată noaptea patrula prin casă, privea gânditor pe fiecare fereastră, mânca orice lucru comestibil care îi era la îndemână și îi veghea ore întregi pe fiecare dintre locuitorii casei în timpul somnului celui mai adânc, încercând să adulmece pe unde hălăduiau când trupurile le erau țintuite în paturi.

Așadar, în ultima zi din iunie 2002, Omer adormi cu sentimentul că era norocos să aibă o casă plăcută într-un cartier plăcut, cu trei colegi care își vedeau de treburile lor, mergând pe drumul propriilor vieți. Și, pe măsură ce zilele și nopțile

treceau, se trezi treptat într-o altă realitate, în care era un străin în America și locuia împreună cu un marocan grozav de guraliv și un spaniol grozav de plin de fobii, ca să nu mai vorbim de foamea grozavă a câinelui, într-o casă veche din Somerville, zguduită în fiecare dimineață de lovituri de mai și de ciocan. Toate astea pentru 750 de dolari pe lună, plus utilitățile.

Alegre și agonia

Luni dimineața, stând la biroul ei din cabinetul doctorului Marc Fitzpatrick, Alegre terminase deja de citit toate numerele noi ale revistelor săptămânale pentru femei. Acum, pe pagina deschisă în fața ei, o fetiță de șase ani zâmbea cu o mândrie știrbă sub titlul „Fata care nu se poate opri din citit!". Se spunea că fata învățase să citească la cinci ani și din ziua aceea până în momentul interviului dăduse gata 2 278 de cărți, o sumă pe care intenționa s-o mărească la 4 000 până la sfârșitul anului, citind câte șase cărți pe zi. „Nu putem ține pasul cu ea!" se plângea, chipurile, mama ei, iar tatăl mărturisea cu sinceritate că aduceau cărțile împrumutate de la biblioteci sau cumpărate de la librăriile din zonă într-un cărucior uriaș. Pe pagina următoare era o altă poză a fetiței, de data asta în pat, în pijamale, încadrată de părinții care stăteau lângă ea de parcă ar fi fost bolnavă, deși păreau cu toții foarte fericiți.

Alegre luă altă revistă și aruncă o privire înăuntru. Dădu peste un sondaj de opinie făcut pe un eșantion de șase sute de persoane în privința legăturii dintre supa preferată a unei femei și modul ei de a interacționa cu partenerul. Preferința pentru supa de pui cu tăiței indica faptul că erai mai curând ca o cloșcă în relațiile tale cu bărbații; dacă îți plăcea supa de zarzavat cu paste făinoase sau orez însemna că voiai o relație deschisă; dacă te dădeai în vânt după supa de legume, erai întotdeauna inventivă și independentă; iar dacă apreciai supa de roșii, asta făcea din tine o aventurieră neobosită. Alegre, pe de altă parte, avea supele ei preferate. De obicei făcea supă *gazpacho* picantă sau supă de linte cu

chorizo, atunci când gătea pentru prieteni și pentru familie; când se ducea la cantina pentru săraci, îi plăcea să gătească supă de vită cu fasole ca să le-o distribuie celor fără adăpost; dacă era singură acasă, prefera supa limpede de *zucchini*, iar când lua cina la restaurant, alegea supa chinezească dulce-acrișoară, pe care o ingurgita cu lăcomie și pe care apoi o dădea afară. Sondajul nu includea nici una din aceste opțiuni, așa că trecu mai departe.

În plus, prefera să evite să se gândească la relațiile ei cu bărbații. De fapt, acestea se reduceau până acum la o singură relație adevărată cu un singur bărbat, dar ea și Piyu se despărțiseră și se împăcaseră de atâtea ori, încât simțea că avusese nenumărate legături amoroase. Pe pagina următoare erau prezentate cinci modalități surprinzătoare de-a avea succes la serviciu. Prima: *vorbiți calm!* Un sondaj arătase că persoanele care vorbeau calm erau estimate ca fiind cu 38% mai bine informate despre subiect decât cele care vorbeau repede. Alegre o bifă. Spre deosebire de *las tías*[1], ea vorbise întotdeauna calm. A doua: *fiți politicoasă*. Bifă din nou. A treia: *oferiți-vă ca voluntară pentru activități caritabile*. Persoanele care se ofereau ca voluntare pentru activități caritabile erau cu 25% mai mulțumite de joburile lor și aveau mai mult respect de sine, dezvăluia alt sondaj. Câteva bifări. Anul trecut Alegre ajutase veteranii în aprilie, meditase individual copiii unei familii de refugiați somalezi în decursul lunii mai, sortase îmbrăcăminte pentru distribuirea în adăposturile din zonă în iunie și de la începutul lui iulie servise mâncare celor nevoiași la Cantina pentru Săraci a lui Kate. A patra sugestie era *să țină un jurnal*, conform unui alt sondaj care arătase că persoanele care țineau un jurnal regulat al speranțelor și visurilor lor aveau cu 32% mai multe șanse să le ducă la îndeplinire. Bifă iarăși.

A cincea: *frecventează cercurile potrivite*. „Dacă ieși la prânz cu toți trântorii, spunea un psiholog cu convingere, atunci șeful tău te va asocia cu aceștia și te va considera și pe tine o trântoriță, chiar dacă muncești din greu." Alegre

1. Mătuși (în spaniolă, în orig.).

lăsă pixul jos, se strâmbă la fotografia psihologului şi meditä la asta. La vremea prânzului, de trei ori pe săptămână, se ducea la un grup de terapie prin lectură menit să ajute femeile cu tulburări alimentare. Nu era cu siguranţă un cerc potrivit, ci mai degrabă unul format din suspecţii obişnuiţi cu care psihologul de aici te sfătuia că era mai bine să nu fii asociată în ochii şefului tău. Însă situaţia era ceva mai complexă, fiindcă tocmai şeful ei, doctorul Marc Fitzpatrick, o silise pe Alegre să meargă acolo. Dădu pagina.

— Mă întreb cât o să-ţi ia să observi că stau aici.

Alegre se prăbuşi în scaun, dar îi aruncă imediat un zâmbet doctorului Marc Fitzpatrick, care stătea în picioare chiar în spatele ei. La rândul lui, doctorul îşi lăţi buzele într-o dungă care putea fi luată drept zâmbet de către oamenii care nu-l cunoşteau, şi probabil chiar de Alegre însăşi, dacă nu ar fi fost acea privire încruntată din ochii săi.

— Văd că eşti îngrijorată în ultima vreme, parcă ai mai slăbit. Ai pierdut din nou în greutate?

Alegre înghiţi în sec, iar faţa i se schimonosi de parcă tocmai ar fi ingurgitat un microcip ultrasecret care risca să cadă în mâinile inamicului. Preţ de câteva secunde, rămase cufundată într-o tăcere meditativă. Nu avea rost să nege, pentru că atunci ar fi pus-o să se urce pe cântar. Regreta mai mult decât orice după-amiaza aceea de rău augur când îi mărturisise că da, *uneori* îşi făcea *griji* legate de corpul ei. Asta fusese totul, nu-i mai spusese altceva. Iar în ziua imediat următoare se trezise înscrisă fără drept de apel în acest grup de terapie prin lectură, unde de trei ori pe săptămână trebuia să stea într-un cerc de femei nesănătos de plictisite, împreună cu plictisitor de sănătoasa Connie, şi să citească cele mai plicticoase cărţi scrise de femei care îşi depăşiseră tulburările alimentare, femei care aveau „poveşti de spus". Discuţiile pe marginea capitolelor acestor cărţi erau urmate de pasaje interminabile, chinuitoare şi de obicei sumbre din literatura universală. Pe când acestea erau citite cu voce tare, luau prânzul împreună, mâncând un fel pregătit de cineva din grup care primise sarcina de a „prân-urzi" – un cuvânt născocit de Connie.

Întregul proiect era conceput de Connie, o absolventă ambiţioasă de psihologie, hotărâtă să câştige un premiu prestigios înainte de-a urma o carieră în domeniul neuropsihologiei. Aceasta susţinea că cea mai gravă problemă a femeilor cu tulburări alimentare nu era **mâncarea**, ci **singurătatea**. Mâncatul era pentru ele un act solitar. De obicei aveau puţini oameni în preajmă şi cinau singure. Prin urmare, Connie îşi propunea să le strângă laolaltă pe toate aceste femei în trei cercuri largi. Cercul iniţiatelor: grupul de lectură unde fiecare membră reprezenta o dovadă pentru toate celelalte că nu erau singure. Cercul al doilea: cu ajutorul cărţilor scrise de femei aflate în situaţii similare de pe întreg cuprinsul Statelor Unite, membrele erau ajutate să-şi dea seama cât de răspândite la nivel naţional se dovedeau problemele de care sufereau de atâta vreme în singurătate. Cercul al treilea: cercul cunoaşterii era extins la nivel global prin intermediul pasajelor din literatura universală, alese anume ca să pună în discuţie noţiunile culturale de „mâncare" şi „corp". În acest scop, citeau frecvent despre ţări afectate de subnutriţie sau de foamete ori despre culturi care valorizau femeile grase. Într-un rând citiseră o povestire despre un băiat african, Chiamaka, iar altă dată, o poveste despre o arăboaică ce se străduia să se îngraşe ca să ajungă favorita şeicului din harem. Faptul că lua parte la planul lui Connie de-a obţine premiul după care tânjea atât de mult nu o făcea pe Alegre să se simtă mai bine. În acelaşi timp, se îndoia în adâncul sufletului că această colaborare între Connie şi infantilul neuropsihiatru Marc Fitzpatrick era pur *profesională*.

— *Deci cum se descurcă Alegre în grup, întreabă el în liniştea elegantă a unei camere de hotel (pentru că era căsătorit, iar ea de asemenea), pe când Connie îi sărută, îi linge, îi suge şi îi muşcă uşor sfârcurile, adorându-i trupul fără un dram de grăsime. (Doctorul se ducea la sală regulat şi de trei ori pe săptămână, în timpul pauzei de prânz, mergea la saună, în vreme ce Alegre era la grupul de lectură.)*

— *O, ştii cum e Alegre. Şansele ei sunt extrem de slabe, cu toată cultura aia latino mega-macho. Iar pe deasupra, mătuşa*

ei e un model teribil pentru ea. Alegre nu e în stare să-şi înfrunte mătuşile. Nu are nici un fel de control asupra vieţii sale!

— Ştiu, iubito, ştiu, gângureşte doctorul Fitzpatrick cu glasul tremurând de plăcere, pe când ţine strâns între palme capul lui Connie, înainte de a-l împinge în jos.

La gândul ăsta, Alegre plecă imediat ochii, de parcă s-ar fi temut că şeful său va vedea în ei fantezia voluptuoasă pe care o construia în jurul lui şi al lui Connie.

— Te duci la lectură azi, nu-i aşa? Poţi să pleci mai devreme, dacă e nevoie, zise repede doctorul, uitându-se meditativ la globul ieftin cu zăpadă de pe biroul ei, care altminteri îi plăcea pentru că era ordonat.

Înăuntrul globului se afla Nuestra Señora de San Juan de los Lagos, îmbrăcată într-o mantie de un albastru ca al lagunelor, cu flori roz şi roşii la picioare. De fiecare dată când scuturai globul, o burniţă de zăpadă aurie o învăluia calm. Alegre ţinea tot timpul globul pe birou, dar rareori îl scutura.

— Te rog, Alegre, încearcă să fii mai deschisă. Connie e genială. Poţi să ai încredere în ea. Nu toată lumea trebuie să fie preot catolic ca să-ţi merite încrederea, nu-i aşa?

Era ceva tipic pentru el. Doctorului Marc Fitzpatrick îi plăcea să se considere un creştin lipsit de prejudecăţi faţă de orice religie şi credinţă din lume, cu condiţia să nu fie dogmatice. Problema cu catolicismul (şi islamismul, şi iudaismul, şi hinduismul) era că nu reuşea să se supună acestui criteriu. Totuşi avea întotdeauna grijă să nu discute astfel de chestiuni cu persoanele care aparţineau acestor credinţe. Nu o judeca niciodată pe Alegre. Prefera în schimb s-o ajute să *descopere singură adevărul*. În ultimele săptămâni, Alegre găsise de multe ori pe biroul ei periodice cu ştiri despre controversa Bisericii Catolice din Boston. Genul acela de aluzie era, de asemenea, tipică pentru doctorul Marc Fitzpatrick.

O clipă mai târziu, chiar când păreau pe punctul de-a se cufunda într-o tăcere incomodă, se auzi soneria de la intrare, spre uşurarea lui Alegre. Era doamna Serrano împreună cu fiul ei retardat în vârstă de şase ani, Manuel. Pe când mama lui se afla înăuntru, discutând în particular cu doctorul despre

situaţia lui, Manuel stătea cu Alegre în sala de aşteptare, tăcut şi ascultător, cu câte o carte colorată în fiecare mână.

Manuel adora cărţile. Oriunde se ducea, îşi lua câte cinci sau şase cu el. Iar cărţile îl plăceau probabil la rândul lor, fiindcă îl lăsau să mâzgălească vârtejuri multicolore pe paginile lor, să mâzgălească şi să mâzgălească până când în cele din urmă se plictisea să facă asta şi le sfâşia în sute de bucăţi. Îi plăceau confetti mai mult decât orice.

Doar când rămânea singură cu Manuel scutura Alegre globul cu zăpadă de pe biroul ei.

*

Între 10:33 şi 10:35 dimineaţa, o dubiţă UPS[1] încărcată cu scrisori şi colete, o briză călduţă neobişnuită pentru perioada asta a anului, un hacker pe cale să intre în computerul unuia dintre profesorii săi despre care auzise că îl acuzase că era „hacker", un turist norvegian care rătăcise drumul spre Muzeul de Artă Modernă şi un băiat care livra pizza şi care tocmai primise două telefoane de la nişte oameni necunoscuţi – primul de la cineva care comandase o pizza vegetariană mare cu multe ciuperci, cel de-al doilea de la o persoană care îl informase că prietena lui îl părăsise noaptea trecută – înaintau pe Pearl Street, fiecare în ritmul său, dar la fel de gânditori şi de tăcuţi. Pe când treceau unul după altul, un muncitor vânjos şi vesel de pe o scară rezemată de o casă cu trei etaje aflată în renovare îi urmări netulburat de sus, fluieră o melodie pe care o auzise la Joe's de dimineaţă, scoase un ciocan din centura de la brâu şi se apucă să bată cuiele slab fixate de pe faţadă. Exact în acelaşi timp, de partea cealaltă a peretelui, Omer tresări în somn de parcă fusese lovit peste faţă şi deschise panicat ochii spre prima sa dimineaţă în prima sa casă din Statele Unite.

După zgomot, ceea ce îl izbea şi mai tare era mirosul înţepător din casă, un miros care devenea tot mai intens cu fiecare pas pe care îl făcea spre bucătărie. Erau acolo. Toţi

1. United Parcel Service – companie de curierat din Statele Unite.

trei. Piyu prăjind cârnați, Abed bătând niște ouă, iar între ei Arroz, cu ochii săi negri, triști și flămânzi, așteptând să i se dea de mâncare.

— Bună dimineața! strigară într-un glas noii săi colegi.

Omer le aruncă o privire iritată. Întotdeauna puțin nervos dimineața, era o enigmă pentru el cum reușeau oamenii să fie atât de absurd de veseli și de energici imediat ce se trezeau.

— N-am știut cum îți plac ouăle, așa că facem o omletă, zise Piyu zâmbind plin de încredere. Cârnații nu sunt de porc.

Omer simți că-l apucă o durere groaznică de cap.

— N-am nimic cu carnea de porc. Nu-mi place omleta. Unde e cafeaua?

— Nu-ți place omleta? se miră Piyu.

— N-ai nimic cu carnea de porc? se miră Abed.

Apoi se mirară împreună:

— Cafea? Vrei cafea?!

Însă era mai degrabă o exclamație de rău augur decât o întrebare plină de promisiuni. Fiindcă se dovedi că noii săi colegi aveau un filtru de cafea (trebuie să fie prin dulap), dar nici o lingură de cafea în casă (își amintiră că văzuseră așa ceva pe undeva). Dar, dacă se răzgândea, era mai mult decât bine-venit să împartă cu ei niște ceai de mentă sau niște ciocolată caldă.

Astfel, în prima sa dimineață în noua lui casă, Omer s-a văzut silit să facă mai multe descoperiri, printre care faptul că cel mai apropiat loc de unde puteai cumpăra o pungă cu cafea boabe era un magazin de delicatese aflat la un bloc distanță, că drumul de acasă până acolo dura cât de cinci ori *The Vibes Ain't Nothin' But The Vibes* a lui Barry Adamson, că exista într-adevăr un filtru de cafea pe undeva prin dulap, chiar unul destul de bun, în mod surprinzător, dar că râșnița de cafea se stricase de mult și că fusese o mare prostie din partea lui să nu-și cumpere o cafea gata făcută odată cu boabele, ceea ce l-ar fi ajutat cel puțin să depășească urgența de moment. Își petrecu restul dimineții reparând râșnița și reuși să transforme boabele de cafea într-o pulbere

zgrunțuroasă înainte ca muncitorul vânjos și vesel de pe scară să ia prima pauză. Apoi cără cu reverență o cafetieră plină cu această creație neagră ca smoala și aburindă în camera lui.

După ce se calmă într-un sfârșit, se strâmbă gânditor la o bucățică de hârtie împăturită. Înainte să plece din căminul de la MIT, i se prezentase brunetei, o întrebase cum o cheamă, aflase că numele ei era Tracey și apoi îi spusese că se muta într-o casă și că singura șansa de-a ajunge s-o cunoască era să facă schimb de numere de telefon chiar atunci, lucru pe care era mai mult decât doritor să-l facă, dacă ar fi avut un telefon, așa că de ce nu-i dădea ea în schimb numărul ei? Spre mirarea lui, i-l dăduse.

La urma urmei, întocmai cum Piyu și Abed îl dezinformaseră în legătură cu ei înșiși, Omer le ascunsese la rândul lui anumite adevăruri. Nu că ar fi mințit în privința chestiunii fundamentale a usturoiului sau ceva de genul ăsta. În general, era ușor să te înțelegi cu el... teoretic... atâta timp cât își primea cafeaua și țigările, și iarba, și alcoolul. Putea cu siguranță să se dovedească un bun coleg de apartament în condiții normale de dependență. Lucrul pe care uitase să-l anunțe înainte era probabilitatea unui șir de femei ce aveau să viziteze casa într-o succesiune interminabilă. Mai precis, lucrul asupra căruia nu-i informase sau la care nu făcuse nici măcar aluzie în prealabil era această atracție și oroare a vieții sale, evident supusă greșelii, dar necontenit repetabilă: iubitele!

Atracția lui Omer pentru sexul opus putea fi comparată cu bâzâitul patetic al unei mașinuțe de jucărie în fața fiecărui obstacol de care se lovea în timp ce înainta cu repeziciune pe drumul ei. Întocmai ca mașinile pe baterii, de fiecare dată când nu reușea să treacă peste un obstacol și se rostogolea pe spate, bâzâia zgomotos ca o broască-țestoasă răsturnată cu burta în sus și, când în cele din urmă izbutea să se întoarcă, urca din nou și se răsturna iar și iar, fără să se gândească vreodată să-și schimbe căile, până când bateriile erau complet epuizate sau vreo forță externă îl smulgea din lațul

acela. Pentru ca lucrurile să fie şi mai complicate, factorul extern care îl scotea din laţul unei femei se întâmpla cel mai adesea să fie altă femeie.

*

— Îmi pare foarte rău, gâfâi Alegre năpustindu-se înăuntru.

— E în regulă, Alegre, abia am început, zise Connie zâmbind de jur împrejur ca să includă pe toată lumea în cercul zâmbetului ei. Amy ne vorbea despre interpretarea pe care a făcut-o asupra jurnalului lui Maureen.

Amy Alberts câştigase o oarecare reputaţie şi nişte bani frumoşi vânzând biscuiţii pentru câini pe care îi făcea acasă, asta înainte să fie scoasă cu brutalitate de pe piaţă de către propria ei fiică şi internată în spital din cauza unei căderi nervoase. Din ziua aceea nu mai putuse să mănânce, nici măcar nu mai suporta să vadă în faţa ochilor grâu, tărâţe, secară... orice care semăna la culoare sau care avea aceleaşi ingrediente cu biscuiţii pe care era odată atât de mândră să-i producă. Această terapie alimentară făcea parte din procesul ei de recuperare, aşa spunea ea, însă Alegre se gândea adesea că venise acolo doar ca să-şi bage nasul în vieţile altora şi că acesta era probabil motivul pentru care propria ei fiică îi întorsese spatele. În orice caz, era fără îndoială cea mai energică din tot grupul, mărul cel frumos în ochii lui Connie. Ca să nu-şi piardă această superioritate, muncea din greu, interpretând fiecare detaliu din fiecare afurisit de JURNAL ALIMENTAR AL SĂPTĂMÂNII, pe care fiecare membru al grupului era *încurajat* cu vehemenţă să-l ţină. Alegre era convinsă că în asta consta problema majoră a grupurilor de terapie. Unii dintre membrii grupului sfârşeau prin a se confunda pe ei înşişi cu terapeutul.

— Când am văzut jurnalul lui Maureen, când am văzut lucrurile pe care le-a mâncat în weekendul ăsta, m-am simţit tristă şi furioasă... Tristă şi furioasă, repetă Amy în eventualitatea că nu fusese înţeleasă de prima oară. Uitaţi-vă la ziua ei de sâmbătă. Cartofi prăjiţi, inele de ceapă, un hamburger

dublu! Numai porcării. Acelaşi lucru duminică. Evident, pentru că în weekend este Ken acasă şi asta mănâncă el. Când e Ken prin preajmă, Maureen nu poate să fie ea însăşi.

Ken, aşa cum aflaseră cu toţii până atunci, era cel de-al doilea soţ al lui Maureen. O aducea la fiecare şedinţă cu maşina şi o lua când aceasta se termina. Alegre se întrebă dacă avea idee cât de profund era discreditat acolo de nişte oameni complet străini şi dacă şi-ar mai conduce cu atâta bunăvoinţă soţia în cazul în care ar afla.

— Dar tu, Alegre? Ţi-ai adus jurnalul? o întrebă Connie.

Alegre zâmbi politicos, distribuindu-le câte o copie a jurnalului ei din săptămâna trecută tuturor celor din încăpere şi în cele din urmă îi înmână una şi lui Connie.

Luni, 21: Am venit la serviciu hotărâtă şi plină de energie. Doctorul Marc Fitzpatrick avea şapte programări, era o zi încărcată. Sendviş cu curcan la prânz. Cina acasă.

Marţi, 22: Am vizitat-o pe *tía* Piedad la spital. A vrut să-i aduc *gazpacho* şi să vin cu Piyu data următoare.

Miercuri, 23: La serviciu toată ziua. Sendviş cu şuncă la prânz.

În ciuda avertismentelor insistente ale lui Connie, jurnalele lui Alegre erau scurte şi ciuntite, dezvăluind foarte puţin despre sufletul ei şi chiar mai puţin despre mâncarea pe care o înfuleca şi, cu siguranţă, nimic despre ce vomita la scurt timp după aceea. Cele din grup se uitară unele la altele, neştiind prea bine de unde să înceapă procesul de interpretare. O femeie se oferi să vorbească, însă fu imediat redusă la tăcere de către celelalte, când confundă numele supei *gazpacho* cu al unui bărbat, încercând să descopere un triunghi amoros în viaţa lui Alegre.

— Vrei să „prân-urzeşti" într-una din zilele astea? o întrebă Connie când deveni clar că nimeni nu avea nici o interpretare de făcut.

Alegre încuviinţă cu bunăvoinţă din cap, la fel de politicoasă ca întotdeauna. La urma urmei, gătitul era lucrul pe care îl făcea cel mai bine în viaţă şi singurul avantaj al faptului că se afla acolo. Lăsă jurnalul jos, îşi scoase LISTA

CU LUCRURI DE FĂCUT SĂPTĂMÂNA VIITOARE și notă: *Prân-urzit pentru ședința următoare!*

În ultima parte a ședinței, Connie citi confesiunile unui bărbat care își spunea Admiratorul Eleganței Planturoase. Tipul ieșise întotdeauna cu femei grase, iar într-o zi scrisese acest manifest pentru a explica întregii lumi de ce. Critica fervent cultura Occidentului pentru că le impunea femeilor tiparul acesta scheletic și lua în schimb apărarea altor culturi, în care fetele erau îngrășate pentru a deveni atrăgătoare. Dădea exemplul bărbaților latino, cărora, susținea el, le plăceau *las chicas gorditas*[1] pentru că erau îndeajuns de înțelepți ca să știe că „oasele sunt pentru câini, iar carnea pentru om".

Între timp, Alegre stătea tăcută pe scaun, prefăcându-se că nu observă cum unele dintre membrele grupului îi studiau sânii plați cu un zâmbet critic.

1. Fetele durdulii (în spaniolă, în orig.).

Americanii !!!

Nu era vina bărbatului solid și necioplit, un apicultor de prin partea locului care venise de la Amherst pentru a-și reînnoi contractele cu câțiva proprietari de magazine de pe-aici, că vărsase un pahar mare de cafea neagră, fără lapte și fără zahăr, pe pantalonii lui Omer, pe când stăteau amândoi la coadă în magazinul de delicatese. Apicultorul, fără îndoială, putea să fie mai atent, dacă mintea nu i-ar fi stat la altceva: partenerii lui de afaceri îi spuseseră că erau destul de mulțumiți de calitatea mierii și a siropului de arțar pe care li le furniza, dar că nu voiau să mai cumpere gogoși cu cidru de la el. *Ce aveau cu gogoșile lui cu cidru?* se chinuia să priceapă omul pe când se întorcea, poate puțin cam neatent, și dădea peste tânărul înalt și zvelt care stătea chiar în spatele lui, cu o față posomorâtă și un pahar mare cu cafea în mână. Dacă trebuia să fie învinovățit cineva pentru acel incident, acesta era Omer și nu bărbatul, pentru că stătea prea aproape de tejghea, nelăsându-i cumpărătorului din față destul loc ca să se miște. Omer, fără îndoială, putea să fie mai puțin obosit și cu siguranță mai puțin posomorât, dacă Elaine, cea de-a doua prietenă americancă a sa, după două săptămâni de întâlniri mediocre, dar de sex promițător, nu i-ar fi spus cu jumătate de oră mai devreme că *chestia* aia dintre ei nu ducea nicăieri. Prin urmare, deși se părea că apicultorul de prin partea locului și Omer se ciocniseră, de fapt partenerii de afaceri și Elaine fuseseră cei care o făcuseră.

Când ieși din magazinul de delicatese cu un pahar nou cu cafea în mână (cumpărat de apicultorul din zonă), cu o

imensă pată maronie pe pantaloni și cu o față și mai încruntată, Omer se plimbă puțin și fumă trei țigări una după alta, ascultând fără oprire *Mansion of the Gods* a celor de la Alabama 3. Ca să se mai înveselească, hotărî să-și cumpere ceva bun de mâncare, apoi decise să cumpere în schimb ceva bun de mâncare pentru colegii săi de apartament. De la un restaurant marocan luă cușcuș cu miel și smochine însiropate, ca un hatâr făcut lui Abed, și, deși nu găsi nici un local prin apropiere care să aibă *paella* în meniu, speră că acele *tacos* fragede de vită cu *salsa* pe care le cumpărase aveau să-l facă pe Piyu măcar pe jumătate la fel de fericit pe cât îl făceau *tacos* gătite de Alegre.

— Hei, ce sărbătorim? îl întrebă Piyu zâmbind și făcând gropițe în obraji.

Ca să fim cinstiți, mai erau încă opt zile până atunci, dar deciseră să sărbătorească oricum încheierea primei lor luni împreună în casa aceea. Cina era cordială în simplitatea și lipsa ei de ceremonie. In vreme ce Piyu îi urmărea curios pe fiecare în parte, Abed închidea ochii la faptul că Omer bea, iar Omer nu ținea seamă de faptul că Abed nu bea, drapați amândoi în tăcerea semitolerantă, semiignorantă pe care oamenii din mediile musulmane și-o rezervau unii altora atunci când simțeau că dezacordul dintre ei putea fi mult mai profund decât voiau să recunoască pe moment sau probabil vreodată. În timpul cinei, pe când le spunea o grămadă de povești amuzante, fiecare antrenând-o pe următoarea, Omer părea cu totul diferit de omul care era dimineața și se însufleți și mai tare după ce termină cea de-a doua sticlă de vin.

Totuși, curând după aceea, începu să vorbească despre lucruri mai puțin amuzante, despre suferințele și fărădelegile din trecutul său și despre teama de cele care erau pe drum. Schimbarea bruscă a tonului său nu venea chiar din senin, așa cum s-ar fi putut părea, nici nu putea fi atribuită numai meritelor vinului și nici măcar sarcasmului provocat de Elaine. Motivul se afla altundeva în adâncul sufletului său. Fiindcă, oricât de detașat se simțea uneori de Turcia, Omer era pătruns de etosul cultural în care fusese crescut, un etos care socotea că nu era bine să râzi prea mult sau

prea tare, de teamă că un potop de veselie ar fi urmat de un potop de durere. Dacă râzi atât de tare încât îți dau lacrimile, etosul oriental te sfătuiește să nu uiți simplul fapt că „lacrimile de râs" sunt mai aproape de lacrimi decât de râs.

Dar să asculți pe cineva vorbind despre temerile lui e ca și când l-ai privi căscând întruna. Înainte să-și epuizeze rezervele, te trezești trecându-le în revistă pe-ale tale. Curând Abed și Piyu i se alăturară lui Omer în contemplarea lucrurilor pe care li le rezerva soarta. Și totuși, fiindcă barometrul suprem al diverselor griji turnate pe masă era „un străin într-o țară străină", după ceva vreme conversația se îndreptă în mod ireversibil spre aria de interes comun: „Americanii!".

— Ați văzut benzile alea de un galben țipător cu ATENȚIE pe care le-au pus de jur împrejurul bibliotecii? Am crezut că a fost înjunghiat cineva acolo sau ceva de genul ăsta, izbucni Piyu. Și după aia am aflat că avertizau împotriva ploii!!!

„**Atenție la scări!**" îți sărea în ochi pe casa scărilor, „**Atenție: Tavan jos!**" zăreai pe tavanul fiecărui etaj al Departamentului de Relații cu Studenții. Pe cestile de cafea scria: „**Atenție: Conținut fierbinte!**", iar pe fructe: „**Mai bune coapte!**". Pe oglinzile laterale ale mașinilor, etichete autocolante te informau: „**Obiectele din oglindă sunt mai aproape decât par!**", iar ușile autobuzelor publice te avertizau că: „**S-ar putea să se deschidă!**". Numai în America vedeai indicatoare care anunțau: **ALUNECĂRI DE ZĂPADĂ**...

— Ce-mi place mie cel mai mult e pasiunea lor de-a da nume meticuloase fiecărui flecușteț, zise Abed întorcându-se din camera lui cu o grămadă de cartonașe colorate în mână. Fiecare cartonaș avea o culoare diferită, mergând de la nuanțe mai închise la unele mai deschise. Uitați-vă la chestiile astea. Sunt folosite de oamenii care plănuiesc să-și redecoreze casa. Au cu sutele la magazinul în care le-am găsit. Și nu există nuanță care să nu aibă un nume ciudat!

O nuanță de bej se numea *Ecoul deșertului în zori*, una de maro – *Castelele de nisip din copilărie*, una de albastru – *Enigmele celeste*, una de roz – *Conversație în așternut*, una

de alb – *Doar ieri*, una de portocaliu – *Pistruii lui Aron*... Holbându-se la numele neobișnuite de pe cartonașe, toți trei clătinară din cap într-o stare de uimire colectivă:

— Americanii!

Înainte să-și dea seama cum, își colorau șueta cu această nuanță comună numită *Dificultatea de a fi non-american în America*. Un ton mai întunecat al aceluiași cartonaș ar putea fi intitulat *Chinurile vieții de zi cu zi*. În general, principalele învățături ale lui Buddha se potrivesc cazurilor particulare ale străinilor de pe tot cuprinsul lumii. Pentru ei, de asemenea, „cel mai ușor lucru este cel mai greu de dus la îndeplinire".

Cum să dai telefon și să nu-ți vină să omori pe cineva, când o auzi pentru a nu știu câta oară pe doamna-robot repetându-și mantra: „Ne-pare-rău-apelul-dumneavoastră-nu-poate-fi-efectuat", chiar atunci când ești sută la sută sigur că de data asta ai format corect prefixul local, că ai introdus moneda potrivită la momentul potrivit. Cum să folosești un aparat de fotocopiat care merge cu un fel de card special pe care îl încurci tot timpul cu alte carduri speciale, cum să-ți dai seama într-o secundă ce fel de brânză vrei (sunt mai mult de zece în vitrină) și pe care din chifle (sunt mai mult de douăzeci de tipuri diferite acolo), în vreme ce vânzătoarea cu șorț îți aruncă priviri ucigătoare, cum să vorbești cu un farmacist despre mâncărimea de pe penis... cum să conduci mașinăria complicată și zgomotoasă a rutinei printre serpentinele vieții de zi cu zi și să izbutești să nu pari un idiot când te faci praf iar și iar? Tocmai viața de zi cu zi te umilea cel mai mult, te înjosea ca nimic altceva.

— Era în prima mea lună aici, murmură Abed ca pentru sine. M-am dus la un supermarket să cumpăr niște roșii. Dar le-am văzut pe doamnele astea două elegante pălăvrăgind chiar în fața roșiilor și n-am vrut să le deranjez, așa că am dat ocol magazinului și am cumpărat tot felul de chestii de care nici măcar n-aveam nevoie, iar când m-am întors, erau încă acolo. Când m-au văzut apropiindu-mă din nou, s-au oprit din vorbit și au început să-mi urmărească mișcările de parcă aș fi fost o amenințare sau ceva de genul ăsta.

Poți vedea chestia asta în ochii lor. M-am apucat să aleg roșii, dar încă se holbau la mine. Și apoi s-a întâmplat chestia aia îngrozitoare. Dumnezeule, îmi urăsc nasul! M-am aplecat în față să iau o roșie, dar dintr-odată am văzut că-mi curge nasul și, știind că și femeile văd la rândul lor, am intrat în panică, n-am reușit să-mi găsesc pachetul de șervețele Kleenex, m-am panicat și mai rău și, înainte să pot face ceva, mucii au început să-mi curgă în lădița cu roșii. *Uahahau!* A fost atât de jenant. Și singurul lucru pe care-l vezi e cum te privesc. Uite-l pe tipul ăsta dubios, pare a fi arab, îi curg mucii peste roșii, e cu siguranță arab!

Piyu și Omer îi zâmbiră cu bunăvoință, știind exact ce voia să spună, fiecare în felul lui. Abed părea relaxat acum, bucuros că le vorbise despre acest incident. Și totuși erau lucruri pe care ar fi preferat mai degrabă să le țină pentru el. De pildă, n-ar povesti nimănui cât de nervos fusese când trei fete musulmane cu eșarfe pe cap intraseră într-o cafenea șic în care era și el. Una dintre fete ținea în brațe un băiețel, o mamă atât de tânără. Din clipa în care le zărise, Abed începuse să le urmărească mișcările cu un ochi, iar cu celălalt să-i supravegheze pe clienții din jur. Era oarecum ironic, deoarece curiozitatea sa de-a descifra dacă oamenii din jur se zgâiau la fete și, dacă o făceau, ce anume vedeau, îl făcuse în schimb pe *el* să se uite fix la ele. Apoi băiețelul alunecase din brațele mamei sale și începuse să se târască pe pardoseală, dornic să descopere ce se petrecea la alte mese în timp ce fetele continuau să pălăvrăgească cu spor. Nu se întâmplase nimic rău. Nimic extraordinar. După ceva vreme, mama se dusese să-și recupereze băiețelul și, când își terminaseră ceaiurile, fetele plecaseră. Nimeni nu se purtase urât cu ele, nimeni nu se arătase ostil sau ceva de genul ăla. Ceea ce Abed nu-și putea explica era acea tensiune incredibilă pe care o simțise până când fetele musulmane plecaseră din cafenea. Încercând să-și dea seama cum erau percepute de americani, holbatul lui Abed se înăsprise până la o privire reprobatoare asupra fetelor, mai ales asupra mamei, înfuriindu-se pe ea pentru că își lăsase copilul să se târască așa pe pardoseala murdară. Nu, n-ar povesti incidentul ăsta.

N-ar vorbi nici despre Jamal, un prieten de-al său, care avea obiceiul să se ducă în fiecare lună la magazin ca să se plângă de pantofii pe care îi cumpărase de acolo, doar pentru că, de fiecare dată când făcea lucrul ăsta, i-i luau și îi dădeau o pereche nouă în loc. Abed n-ar lăsa să-i scape vreun cuvânt despre cât de rușinat se simțea de nevoia nesățioasă a lui Jamal de-a exploata sistemul drepturilor consumatorului, un sistem pe care mulți neoccidentali care soseau în lumea capitalist-rațională a Occidentului îl găseau prea adesea *irațional*!

O tăcere incomodă se instală până când Omer mormăi:

— Când ești străin, nu mai poți să te limitezi la eul tău umil. Acum sunt poporul meu, locul meu de naștere. Orice, în afară de mine însumi.

Se simțea bine împărtășindu-le acest sentiment. Dar nu le-ar spune niciodată ce i se întâmplase cu Tracey luna trecută, când se apucaseră să facă dragoste pentru prima oară, galopând spre ceea ce li se părea un crescendo îndelung amânat al dorinței. Stând încă deasupra ei, Omer scosese un prezervativ din buzunar și îi șoptise la ureche să-l ajute să și-l pună. Dar ea bătuse dintr-odată în retragere, exclamând: „E cumva un prezervativ turcesc? Vezi dacă are vreo gaură înainte să ți-l pui". Era o glumă? Sau vorbea serios? Omer nu-și dădea seama. Tot ce știa era că, deși se prefăcuse că nu se simțea jignit, penisul lui fusese mai mult decât sincer, retrăgându-se rapid înăuntrul *prezervativului turcesc*. Nu, nu le-ar pomeni despre asta colegilor lui de apartament.

— Celor de origine latino nu li se întâmplă nici una, nici alta. Iar asta fiindcă sunt o parte a acestei țări, însă cea mai puțin integrată, într-un fel. Oamenii se gândesc că, dacă toți imigranții au reușit aici, de ce n-ar putea și hispanicii? Alegre spune că, atunci când avea nouă ani, directorul școlii i-a trimis o scrisoare mamei sale, întrebând-o dacă nu puteau vorbi în engleză acasă cu fetița, fiindcă nu făcea nici un fel de progrese la școală. Când *tía* Piedad a auzit asta, a luat-o atât de în serios, încât le-a ordonat tuturor celor din familie să vorbească în engleză când era Alegre de față. Îți

poți închipui? *Ahora*[1] *vorbim con la niña*[2] *în engleză!* Limba înseamnă putere în America. Cei de origine latino știu lucrul ăsta mai bine decât oricine altcineva. Indiferent ce ai avea de spus, trebuie să spui în limba cuceritorilor, dacă vrei să te faci auzit.

Piyu părea ușurat că-și dăduse pe față supărarea, dar existau lucruri pe care prefera să le țină pentru sine. N-ar mărturisi niciodată că, oricât de mult o iubea pe Alegre și familia ei numeroasă de *tías*, din când în când avea dificultăți în a se adapta obiceiurilor lor, iar asta ca un spaniol extrem de rafinat care își privea cultura ca fiind categoric o parte a civilizației europene, dacă nu chiar ceea ce îi condimenta gustul altfel oarecum fad, și că uneori se simțea incredibil de îndepărtat de comunitățile hispanice de aici, în special de Tex-Mex[3] și de obiceiurile lor. *Bailes, bautismos, loteria, misa, bar-b-ques, posadas, fiestas de cumpleaños, quincenaras, velorios*[4]... păreau să nu piardă nici o ocazie de-a socializa între ei. Un ritm cu care Piyu nu știa cum să țină pasul și nici măcar nu era sigur că-și dorea așa ceva. Nu, nu ar pomeni despre asemenea lucruri.

— Ei bine, fiindcă avem o problemă comună, ne putem ajuta unul pe altul, zise Omer ridicându-se de pe scaun cu fața împurpurată de o înflăcărare maniacală, punând mâna pe dicționarul englez-englez gros ca o cărămidă de pe raftul din spate și ridicându-l deasupra capului, cu aceeași mândrie cu care un campion ridică o cupă. Respiră adânc, ca pentru a sublinia importanța propunerii pe care era pe cale să le-o facă. În viața de zi cu zi folosim puține cuvinte în engleză. Avem nevoie de mai multe. Mai multe cuvinte, mai multă putere!

---

1. Acum (în spaniolă, în orig.).
2. Cu fata (în spaniolă, în orig.).
3. Termen folosit pentru a descrie bucătăria americană regională care amestecă preparatele americane cu cele specifice gastronomiei mexicane.
4. Dansuri, botezuri, loterie, liturghie, grătare, hanuri, petreceri de aniversare, aniversări de cincisprezece ani, priveghiuri (în spaniolă, în orig.).

Ideea care îi venise în timp ce-l asculta pe Piyu era un joc lingvistic ce necesita trei persoane pentru a fi jucat. Schimbând rolurile, de fiecare dată unul dintre ei întreba un cuvânt, iar ceilalți doi încercau, fiecare în parte, să găsească antonimul sau sinonimul, folosind propoziții exemplificatoare. Cu ajutorul unei tabele de scor, puteau face jocul foarte competitiv.

— Ce se întâmplă dacă ceilalți doi nu știu ce înseamnă cuvântul? întrebă Piyu.

Omer ridică din umeri:

— Atunci cel care întreabă ia toate punctele.

Totuși, acest principiu s-a dovedit extrem de păgubos de îndată ce au hotărât să încerce jocul. De dragul scorului, întrebările deveneau din ce în ce mai exagerate, depășind orice limite. Prin urmare, în zilele și săptămânile următoare, s-au trezit învățând, împotriva voinței lor, că atracția pentru furnici manifestată de anumite plante și insecte se numea *myrmicophilism*; că achiziționarea și colecționarea etichetelor de camembert era o preocupare reală pentru unii și că avea chiar și un nume: *tyrosemiophily*; că *potanadromous* reprezenta mișcările peștilor în sensul și împotriva curentului atunci când se îndreptau spre izvoare; că *floccinaucinihilipilification* era categorisirea unui lucru drept un fleac fără valoare sau că cineva crease cuvântul *alectryomancy* pe[illegible] o formă specială de divinație bazată pe notarea literelor[illegible] coperite cu boabe de porumb ieșite la iveală pe măsură ce găinile mâncau grăunțele și, fiindcă asta reprezenta numele de *copoclephily*, că existau pe planeta aceasta oameni care colecționau brelocuri ce conțineau un anumit soi de reclamă și, dacă continuau să joace în felul ăla, că aveau să dea cu siguranță cu toții în patima *sesquipedalianism*-ului, un cuvânt lung care definea pasiunea pentru cuvinte lungi.

Înainte să o ia razna de tot, jocul trebuia rectificat și trebuia introdusă o nouă regulă: regula lui *aveți milă!* Inovația era simplă și clară: cel care punea întrebarea trebuia *să aibă milă, pentru numele lui Dumnezeu!*

Gătind întruna

Chiar dacă n-ar fi fost desemnată să „prân-urzească" pentru următoarea ședință, pe drumul de întoarcere spre clinică, Alegre s-ar fi gândit oricum în mod constant și obsesiv la mâncare. Mâncarea era un călător la clasa business în zborul gândurilor sale, întotdeauna în primele rânduri, mai privilegiat și mai răsfățat decât oricare alt pasager. Era totodată și un călător singuratic, care nu se simțea niciodată în largul lui în mulțime. La urma urmei, Alegre nu prea mânca de față cu alții, mai ales dacă nu-i erau suficient de străini, iar când era silită să stea la masă cu prietenii și rudele, mânca într-adevăr, dar cel mai adesea expulza această povară plină de grăsime din trupul ei imediat după aceea. Dacă era prinsă într-un fel de buclă, era cât se poate de conștientă de recurențele acesteia, conștientă că, cu cât mânca mai puțin, cu atât se gândea mai mult la mâncare, lucru ce o împingea să înfulece cantități incredibile de alimente cu conținut scăzut de calorii, care în cele din urmă produceau cifre ridicate de carbohidrați și cantități uriașe de vinovăție, reclamând astfel să fie vomitate, după care se simțea întotdeauna curată și cu atât mai înfometată. Își recunoștea problema și cu siguranță nu o ignora. *Lucra* la ea. În vreme ce reanimarea sufletului ei continua fără odihnă, exista un lucru care o ajuta într-adevăr: plăcerea de a-i hrăni pe alții. Era încântată să-i hrănească pe oamenii fără adăpost de la Cantina pentru Săraci a lui Kate, gătea adesea pentru *las tías*, adora mai mult decât orice să-i hrănească pe Piyu și pe colegii lui de apartament, care erau întotdeauna flămânzi, și pe deasupra, desigur, mai era și Arroz. Nu exista nici o cerere de

mâncare pe care Alegre să o poată refuza. Aceasta era scurta ei istorie culinară când zări anunțul în stația de unde lua ea de obicei autobuzul.

> Se caută **AJUTOR! AJUTOR! AJUTOR!** pentru aproximativ patru ore, între 6 și 10 seara, sâmbăta asta, 12 octombrie, pentru o petrecere pe care o dau acasă cu aproximativ 20-30 de persoane. Este o slujbă temporară!
> Caut pe cineva care să mă ajute cu **MÂNCAREA**, ceea ce presupune: preparate ușoare pentru petreceri, gustări pentru cocteil, pateuri, rulouri de primăvară, bulete de caşcaval şi orice alt lucru gustos şi savuros (dar necostisitor) pe care îl propuneți.
> Plătesc un minimum de patru ore ca să vă recompensez pentru osteneală şi sunt gata să ofer o sumă satisfăcătoare pe oră. În cazul în care sunteți interesat, nu ezitați să mă contactați. Sunați doar dacă sunteți un bucătar serios.

Lucrul care-i plăcu cel mai mult lui Alegre la anunț era vederea simultană a cuvintelor scrise cu majuscule: **AJUTOR!** şi **MÂNCARE**. Aceste două cuvinte fiind deja o combinație fără cusur în adâncurile necartografiate ale subconștientului ei, nu ezită să-şi noteze numărul şi adresa.

Abed se ducea să pună ceainicul pe foc, când se opri brusc şi încercă să facă repede cale întoarsă. Dar era prea târziu. Fusese deja observat de fata din bucătărie. Reperat de o *altă posesoare de periuță de dinți*!

— Bună dimineața! exclamă ea.

După două luni şi jumătate de viețuit în aceeaşi casă şi de împărțit aceeaşi baie cu Omer, Abed era ferm convins că o periuță de dinți nu era deloc un articol obişnuit. Era, înainte de orice, zestrea unei prietene moderne. În acest carusel neîntrerupt de relații în care se bălăcea Omer, o nouă periuță în baie era un mesager care vestea începutul unei relații cât se poate de proaspete. Pentru că veneau întotdeauna cu periuța lor. Iar periuța venea întotdeauna prima. Toate celelalte

lucruri – dischete pentru demachiat, loțiuni, creme hidratante, loțiuni tonice cu avocado şi zmeură care trebuiau aplicate după măştile cu ovăz şi nu mai ştiu ce şi toate lichidele neidentificabile din sticlele alea – se țineau pur şi simplu pe urmele periuței. Cu toate astea, lucrul care venea primul era ultimul care pleca. Din nu se ştie ce motiv, prietenele nu-şi luau niciodată periuța înapoi când se despărțeau, făcând astfel greu de identificat sfârşiturile relațiilor, spre deosebire de începuturi. Luau într-adevăr toate produsele cosmetice, dar lăsau periuța. Abed ura pur şi simplu faptul că trebuia să împartă baia cu Omer. Totuşi ar fi suportat mai bine situația, dacă n-ar fi fost faza cu întâlnirea-feței-din-spatele-periuței, de care ştia că nu avea cum să scape.

— Eu sunt Lynn! zise zâmbind fata din bucătărie.

Purta o pereche de blugi tăiați şi avea un piercing în buza de jos.

— Bună, Lynn, îi răspunse Abed silindu-se să zâmbească.

Zâmbetul ar fi putut să fie mai natural, dacă n-ar fi ştiut ce avea să urmeze.

— Iar tu trebuie să fii... Halid?!

Ei, poftim! Evident, Omer avea obiceiul să vorbească despre colegii săi cu prietenele lui actuale sau potențiale înainte de-a le aduce acasă. Şi orice le-ar fi spus, de îndată ce prietenele veneau acolo şi dădeau peste Abed, dintr-un motiv de neînțeles, se simțeau obligate să dezvăluie puținele informații dubioase pe care le dețineau, începând cu numele lui. Lucrul ăsta n-ar fi fost atât de îngrozitor, dacă ar fi putut să-şi aducă aminte corect numele sau să-l întrebe pur şi simplu cum îl chema, în caz că nu reuşeau să-şi amintească.

— Abed, de fapt, o corectă el cu o politețe exersată şi i-l spuse pe litere.

Prima prietenă care trecuse pe-acolo era cea mai înfiorătoare dintre toate. Bruneta aia înaltă şi obsedată de sănătate din căminul de la MIT. Nici până în ziua de azi Abed nu reuşise să rezolve următorul mister: cum era posibil ca o fată lipsită de orice fel de toxine să se înțeleagă cu un fumător, băutor şi *Dumnezeumaiştiecealtceva* ca Omer. Nu era o

mare surpriză că nu durase mult. Dar oricum, nimeni nu rezista prea mult alături de Omer. Întâlnirea cu fata aceea fusese mult mai şocantă pentru Abed decât cu oricare dintre cele care-i urmaseră. Probabil pentru că, cu timpul, se obişnuise pur şi simplu să dea peste prietene necunoscute prin casă, peste diverse tipuri de periuţe de dinţi prin baie. Totuşi Tracey îl luase atunci pur şi simplu prin surprindere. „Bună, sunt Tracey...", strigase cu un glas energic, printre pufăituri şi şuierături, când se năpustise în bucătărie, în timp ce Abed aştepta liniştit să fiarbă ceaiul de mentă. Părea că se întorcea de la jogging sau ceva de genul ăsta. „Tu trebuie să fii... Law-ren-ce?!"

Abed s-a uitat la ea cu gura căscată şi cu o faţă schimonosită de o totală nedumerire şi ar fi putut rămâne, mai mult sau mai puţin, în poziţia aceea, dacă ceainicul n-ar fi început să şuiere. Evident, trebuia să fie o confuzie pe undeva, dar se întreba ce alte confuzii mai făcea? Oare întinderile necartografiate ale creierului uman îi jucau feste, făcând-o să asocieze vederea unui arab cu *Lawrence al Arabiei*? Aceea era şi încă rămânea singura explicaţie plauzibilă pe care Abed fusese în stare s-o găsească.

Nici o altă fată nu mai făcuse o presupunere atât de bizară. De fapt, dacă făcea o comparaţie, celelalte semănau destul de mult cu Tracey. Nu că Abed ar fi avut ceva împotriva vreuneia din ele. S-ar fi putut chiar împrieteni cu câteva dintre ele, dacă s-ar fi întâlnit în altă parte, în orice altă împrejurare decât *aceasta*. Însă în aceste circumstanţe speciale, orice interes manifestat de vreuna din părţi rămânea fals, dacă nu chiar fictiv. Fiindcă nici Abed şi Piyu, nici prietenele lui Omer nu vorbeau într-adevăr sincer; schimbau doar cuvinte siropoase, fie dintr-o politeţe de rutină, fie dintr-o rutină politicoasă. Iniţial, toate prietenele îi priveau atât pe Abed şi pe Piyu, cât şi pe Arroz, doar prin intermediul şi doar ca pe nişte extensii gratuite ale noului lor prieten. De îndată ce începeau să aibă o relaţie cu Omer, îl acceptau ca pe o mare entitate, împreună cu grămada lui de prieteni, rude, hobby-uri şi orice altceva mai avea în stoc. Era aproape ca şi cum ai comanda un cotlet bine făcut şi ai primi cu

bucurie piureul şi varza de Bruxelles aduse împreună cu el. Probabil că nu aveau nevoie decât de ceva timp. Dar înainte să facă vreun progres şi Abed, Piyu sau Arroz să poată fi înălţaţi la un rang mai bun, relaţia se termina, cosmeticalele dispăreau şi apoi se instala un scurt moment de linişte, urmat imediat de apariţia unei alte periuţe în baie. Dată fiind această istorie recurentă şi fără speranţe de îmbunătăţire în viitorul apropiat, Abed evită cu blândeţe, dar totodată cu încăpăţânare tentativele lui Lynn de-a lega o conversaţie şi, cu o cană de ceai făcut la repezeală în mână, fugi în camera lui.

Otrava din tortul cu ciocolată

La 3:30 p.m. ora locală din Boston, 10:30 p.m. ora locală din Istanbul, 9:30 p.m. ora locală din Madrid şi 8:30 p.m. ora locală din Marrakesh, ca un instalator care se duce la lucru cu lădiţa cu ustensile, Alegre sosi la casa unde se dădea petrecerea, cu geanta plină de cărţi de bucate şi de condimentele ei preferate. Sună la uşă şi se pregăti să-i zâmbească unei străine, dar spre surprinderea ei îi deschise o persoană cunoscută. Era femeia aceea cu părul roşu de la grupul de terapie prin lectură. Se uitară una la alta mai mult cu stânjeneală decât cu uimire. De fapt, membrii aceluiaşi grup de terapie nu trebuiau să se întâlnească niciodată în particular. Personajele şi evenimentele din grupurile de terapie trebuiau să rămână, măcar în parte, fictive. Orice asemănare cu viaţa reală, chiar şi întâmplătoare, era mai bine să nu se producă. Acelaşi lucru era valabil şi pentru terapeut. Nu trebuia să-ţi spionezi niciodată terapeutul la supermarket, alegându-i languros o a treia conopidă dintr-o grămadă de trei bucăţi la preţ de una sau printre rafturile unei farmacii, căutându-i cu voluptate un gel vaginal hidratant. Terapeuţii nu trebuiau niciodată să intre în zona publică în care se învârtea umilă viaţa de zi cu zi şi nici colegii de terapie nu trebuiau să facă asta.

Dar iată-le acolo. Holbându-se una la alta în pragul uşii, pe jumătate zâmbind, pe jumătate încruntându-se. Următorul lucru pe care l-au făcut, din nou simultan, a fost să-şi scruteze memoria. Fiecare dintre cele două femei trecu instantaneu în revistă fişierele amestecate ale memoriei sale ca să-şi amintească ce naiba ştia despre cealaltă. Amândouă

descoperiră foarte puţine lucruri. În ceea ce-o privea pe femeia care deschisese uşa, aceasta îşi amintea despre Alegre numai că era fata aceea catolică, extrem de slabă, minionă şi încercănată, cu o grămadă de mătuşi cu nume asemănătoare şi cu un prieten cu care avea o mulţime de probleme, că nu reuşea niciodată să-şi aducă jurnalele la zi, dezamăgind-o pe Connie, dar şi că gătea atât de bine de fiecare dată când primea sarcina să „prân-urzească", încât toate membrele grupului se ospătau cu ceva delicios la şedinţă. Astea erau toate informaţiile pe care le avea despre ea.

În ceea ce-o privea pe Alegre, aceasta îşi amintea despre cealaltă numai că era tipa aia nervoasă, cu pielea albă ca făina, cu urechi uriaşe şi păr de un roşu intens pe nume Debra, cu un smoc rebel de păr care o făcea să pară mai originală decât era în realitate şi o serie de probleme cu o prietenă apropiată de-a ei, de care nu mai suporta să fie iubită – o problemă despre care Alegre nu înţelesese niciodată pe deplin de ce era o *problemă* –, şi că nu putea să mănânce nici banane, nici ciocolată dintr-un motiv obscur. Asta era tot. Asta era toată atenţia pe care Alegre i-o acordase de-a lungul şedinţelor la care mergeau amândouă deja de şase luni.

— Ce coincidenţă plăcută, se sili Debra să-i zâmbească. Sunt atât de bucuroasă, ştiu ce bucătăreasă grozavă eşti. Părea oarecum diferită, mult mai sigură pe ea decât în grupul de lectură. Te deranjează dacă ne apucăm imediat de treabă? Timpul trece şi încă nu e gata nimic.

O conduse pe Alegre într-o bucătărie văruită în indigo, plină de la un perete la altul de pungi, pachete, cutii şi conserve cu mâncare, mâncare şi iarăşi mâncare. Invitaţii, îi spuse, urmau să apară după ora şapte şi avea probabil să li se facă foarte foame după opt şi jumătate. Trebuiau să vină în total douăzeci şi doi de oameni.

— Şi mai suntem două aici. Asta înseamnă douăzeci şi patru de guri de hrănit. Ce zici? Crezi că ne descurcăm?

Dar, cum avea să iasă la iveală în curând, nu era vorba de nici un „noi". Era vorba doar de Alegre. Niciodată de când gătea nu se aflase în poziţia de-a pregăti atâta mâncare,

pentru atâția oameni, într-un timp atât de scurt. Totuși responsabilitatea de-a găti trebuie să fi avut un efect liniștitor asupra ei, fiindcă se simți perfect capabilă să-și ducă sarcina la îndeplinire, plus că era în largul ei acolo. Pe când cerceta ustensilele și ingredientele, Debra Ellen Thompson avu timp s-o cerceteze pe ea. Alegre părea oarecum diferită acum, mult mai puțin timorată decât în grupul de lectură.

Se simțea într-adevăr sigură pe ea și avea să se simtă și mai sigură când Debra avea să plece și s-o lase de capul ei, alergând în cele din urmă în ajutorul unei voci feminine care se plângea din partea cealaltă a ușii de la bucătărie, o voce ce părea a cuiva care încerca să facă livingul să arate plăcut și pregătit pentru petrecere, dar care nu voia cu adevărat să facă asta și căreia nici măcar nu-i păsa. Când rămase singură în bucătărie, Alegre nu manifestă nici o curiozitate pentru ceea ce se petrecea în living, întocmai cum nu manifestă nici o urmă de interes pentru restul casei sau pentru invitații care urmau să apară. Se afla exact unde simțea nevoia să se afle: în bucătărie. Chiar dacă aparținea altcuiva, acum era bucătăria *ei*. Tot ce voia să afle era ce anume trebuia să gătească. Dar nu veni nimeni să o lămurească în privința asta. În schimb, o pisică dolofană, fumurie, cu un nas turtit și caraghios și cu o blană lungă și deasă păși înăuntru cu un aer imperial și, imediat după ea, o altă pisică de aceeași rasă, doar că aceasta arăta mai mult a motan și părea mai puțin îngâmfată, intră în bucătărie să vadă ce punea la cale. Plictisindu-se să le mai aștepte pe gazde să devină destul de responsabile ca să-i ofere un indiciu despre cum avea să arate meniul, plictisindu-se să se uite la pisici, Alegre hotărî că ea singură era căpitanul acelei corăbii culinare și, prin urmare, alegerile îi aparțineau.

Găsi în frigider niște brânză de capră pe care o presără pe pitele rotunde. Descoperi o grămadă de conserve de ton în dulapuri și le transformă în munți de *fettuccine*[1] cu ton. Carnea din congelator fu imediat transformată în chiftele;

1. Tip de tăiței lați și groși, preparați din făină și ou, foarte populari la Roma.

varza de pe blatul din bucătărie deveni salată Coleslaw cu fasole roșie; o parte din porumbul rămas se preschimbă în budincă, iar cealaltă în sote de porumb și *zucchini*. Cartofii, ca de obicei, se dovediră a fi de mare ajutor. Alegre i-a fiert, i-a copt, i-a rumenit în cuptor și i-a făcut piure, amestecându-i cu diferite sosuri și condimente. Pe cei care au rămas i-a umplut cu costiță și cu brânză. Făcu nenumărate *burritos* de pui, deși nici unul dintre sosurile Taco pe care le găsi prin dulapuri nu se număra printre preferatele ei. Făcu sos de alune și pate din ficat de pui. Pregăti gustările obișnuite: creveți cu sos de usturoi, cruditați, mai multe feluri de brânză. Erau două boluri imense cu salată Cezar cu nuci și, în cazul în care cuiva îi mai era încă foame, avea de rezervă douăzeci și patru de sendvișuri cu curcan. Folosi ouăle și sucul de lămâie rămase ca să facă o tartă cu lămâie și *meringue*. Plănuia să facă un tort Banana-split cu tonele de banane peste care dădu în frigider, dar se văzu silită să renunțe și să se așeze puțin, fiindcă era complet epuizată.

Nu-și dorea să mănânce nici unul dintre felurile astea, nici măcar să le guste. Scoase grepfruturile roșii cu care își umpluse geanta și începu să socotească în timp ce mesteca iar și iar: treisprezece grepfruturi a câte șaptezeci de calorii fiecare, asta însemna în total nouă sute zece calorii.

— Ia te uită! Nu pot să cred! strigă Debra Ellen Thompson când intră din nou în bucătărie, după ce lipsise mai bine de două ore. Se opri plină de considerație în fața fiecărui fel de mâncare de pe blatul din bucătărie, ca și cum le-ar fi salutat unul câte unul. Dumnezeule, nu știu ce să spun. Ai făcut o treabă minunată. E splendid! Splendid!

Însă ea nu arăta deloc „splendid! splendid!", nici măcar „splendid!". Arăta în schimb de parcă plânsese ore în șir.

— Te simți bine? o întrebă Alegre, ascunzând într-o clipită grămada de coji de grepfrut.

— Da... de fapt, nu... colegei mele de apartament i s-au cam înecat corăbiile în ultima vreme și știi ce-am făcut ca s-o înveselesc?... Am văruit bucătăria în indigo, e culoarea ei preferată... Totuși asta nu i-a fost de prea mare ajutor și atunci m-am gândit că ar fi o idee bună să dăm o petrecere,

dar acum îmi dau seama cât de proastă am fost... toată mulțimea asta n-o să-i facă nici un bine.

Alegre vru s-o întrebe de ce era atât de important s-o facă pe prietena ei să se simtă bine, dar avu imediat senzația că asta ar aduce prea mult cu stilul lui Connie. În plus, nu era deloc timpul să stea la palavre. Invitații începuseră deja să sosească.

După ce cărară toate tăvile și farfuriile în living, Alegre rămase din nou singură în bucătărie. Îi promisese Debrei că avea să vină să facă cunoștință cu invitații și să mănânce împreună cu ei, dar știa deja că nu avea să facă asta. În schimb, făcu ordine prin bucătărie, curăță blaturile, aruncă gunoiul afară și frecă niște oale. Și mai mâncă trei grepfruturi, încă două sute zece calorii, ascultând cum vocile dinăuntru se amplificau într-un amestec de muzică liniștită, pălăvrăgeală jovială, glume poticnite, hohote vesele de râs; dar, de asemenea, din când în când îi ajungeau la urechi ironii nervoase și atacuri dure. Apoi undeva, cumva, izbucniră răpăituri de tobe și muzica deveni teribil de alertă. Casa începu să se cutremure, de parcă invitații hotărâseră în același timp să confunde dansul cu țopăitul și țopăitul cu izbitul și săritul.

Pe la 11:33 p.m. ora locală din Boston, 6:33 a.m. ora locală din Istanbul, 4:33 a.m. ora locală din Marrakesh și 5:33 a.m. ora locală din Madrid, Alegre decise că era timpul să-și părăsească bucătăria și să-și ia banii. Deschise prudent ușa și privi înăuntru. Dar livingul la care se uita cu gura căscată de mirare era atât de diferit de cel pe care îl văzuse cu cinci ore înainte, încât îi dădu senzația că se strecurase în zona crepusculară și, de acolo, într-o altă casă, într-un sat devastat. Debra nu se zărea nicăieri în peisaj. În schimb, văzu fețe îmbibate de alcool, ochi încețoșați de opiu și trupuri împleticite și epuizate mișcându-se încet, câteva cupluri încă dansând într-o legănare lenește și sincopată, de parcă, deși în realitate ar fi vrut să se desprindă și să se oprească, o mână invizibilă le lipise pentru totdeauna, în timp ce altele discutau cu glas scăzut pe canapele sau în jurul mesei, ronțăind încă rămășițele și firimiturile a ceea ce fusese odată mâncarea *splendidă! splendidă!* pe care o gătise ea. Alegre

dădu prudent ocol camerei, dar nimeni nu părea destul de treaz ca s-o observe. Toți oamenii ăștia arătau de parcă trecuseră printr-un șoc de proporții și acum încercau să-și revină.

Când Alegre se întoarse în bucătărie, scena pe care o găsi acolo se dovedi și mai uluitoare decât cea pe care o lăsase în urmă în living. O femeie stătea în genunchi pe podea, cu capul vârât în cuptor. Pisicile ședeau lângă ea, de parcă mașina de gătit ar fi fost un pasaj clandestin spre lumea subpământeană și ar fi vrut la rândul lor s-o urmeze acolo.

— Scuză-mă, îngăimă Alegre cu un firicel de glas.

Dar tânăra din cuptor trebuie s-o fi auzit, fiindcă se retrase imediat sau cel puțin încercă, lovindu-se la cap în strădania sa.

— Dumnezeule! M-ai speriat de moarte! Cine ești? strigă ea când reuși în sfârșit să se ridice în picioare. Dar apoi, în ochii ei albaștri ca gheața se ivi o sclipire de recunoaștere. O, știu cine ești! Ești îngerul păzitor al Debrei Ellen Thompson. Alegre, nu-i așa? Alegre – salvatoarea petrecerii! Doamna Noastră Făcătoare de Minuni!

— Ce... ce... făceai acolo? nu se putu abține Alegre să nu se bâlbâie pe când se holba bănuitoare la capul celeilalte.

De părul negru ca smoala îi atârna o lingură de argint cu coadă lungă și mirosea ciudat, înțepător, a... a... gaz.

— Muream, dar evident am dat greș, rânji ea legănând cutia mare de bere din mână ca și când ar fi toastat pentru asta, dacă ar fi avut și Alegre o cutie, dar adevărul e că, chiar dacă ar fi avut una, Alegre n-ar fi putut spune pentru ce anume ar fi băut, pentru partea cu „muritul" sau pentru că dăduse greș.

— Sau poate că n-am dat greș... crezi că e posibil să fii într-adevăr un înger?

Alegre scoase un chicotit nervos, asta fiind singura reacție la care se putea gândi după toate cele auzite.

— Mă bucur că nu ai murit, murmură apoi pe un ton prietenos. Știi cumva pe unde e Debra?

— Să nu mai faci niciodată greșeala asta! zise fata clătinând meditativ din cap și făcând lingura din păr să clincăne.

O cheamă Debra Ellen Thompson. Să nu cumva s-o strigi vreodată pe numele mic. Se enervează!

Fața lui Alegre se luptă cu stupoarea, dar pierdu imediat bătălia. Cu o voce la fel de absentă ca și expresia de pe chipul ei, simți nevoia să întrebe:

— Ești prietena ei?

— Sunt *prietena* ei?! Râsul zgomotos al fetei dură ceva vreme, încetând doar atunci când mai dădu pe gât niște bere. Păi, lasă-mă să mă gândesc... cred că sunt... ups, *am fost* chiar mai mult de-atât... dar acum nu mai sunt... deci asta înseamnă că acum suntem *prietene*... cred.

Alegre murmură, încercând să schimbe subiectul:

— Pisicile astea sunt atât de frumoase. Cum le cheamă?

În timp ce se uita la pisicile încremenite la picioarele sale, chipul fetei se înmuie, iar când vorbi, glasul i se înmuiase și el:

— Pe frumusețea asta o cheamă **Vestul**, ciripi ridicând cu o mișcare agilă deasupra capului pisica fumurie, grozav de dolofană și de blănoasă, și sărutând-o drăgăstos pe bot. Aflate la același nivel, fata și pisica rămaseră absolut nemișcate câteva clipe, privindu-se în ochi. Apoi fata o puse ușor jos și mângâie cealaltă pisică pe cap. Iar pe flăcăul ăsta îl cheamă **Restul**. De aia ne purtăm mai rău cu el.

— Cred că ar trebui să plec, zise Alegre aruncând o privire îngrijorată spre haina ei. Mi-a făcut plăcere să te cunosc.

— Nu, nu ți-a făcut. Nu crezi într-adevăr asta, Alegre, dar e OK, interveni cealaltă începând dintr-odată să sughită. Nu pleca. Ar trebui mai întâi s-o găsim pe Debra hâc Ellen Thompson ca să-ți dea banii. Ai făcut o treabă hâc fantastică în seara asta. Îmi pare rău dacă te-am supărat cu ceva hâc, chiar îmi pare. Ești hâc o bucătăreasă grozavă. Cea mai bună! Coborî vocea până la o șoaptă confidențială. Știi hâc, am făcut și eu un tort, cu banane și ciocolată, preferatele hâc mele, mi-aș dori să-ți pot oferi o felie, dar nu cred că a mai rămas hâc ceva. Le-a plăcut la nebunie!

Chicoti scurt, ca și când ar fi râs de o glumă numai de ea știută.

Alegre îi aduse un pahar cu apă. Fata își ținu respirația, luă o înghițitură zdravănă din apa pe care o ținea în mâna

stângă, apoi una și mai zdravănă din berea pe care o avea în mâna dreaptă. Așteptară într-o tăcere reverențioasă să treacă durata de viață a unui sughiț, cercetându-se între timp una pe alta. Fata avea ochii albaștri ca gheața ațintiți asupra Mântuitorului de aur ce atârna de lănțișorul de la gâtul lui Alegre, dar fiindcă își ținea încă respirația fără să se miște, era greu de spus la ce se gândea. Alegre, la rândul ei, își concentrase privirea asupra părului celeilalte, întrebându-se cum de putea fi atât de des și de negru, dacă îl vopsea sau nu. Când hotărî că învinsese cu succes intervalul unui sughiț, fata sinucigașă rupse tăcerea adâncă:

— Ascultă, ar trebui să-mi dai o șansă să-mi cer iertare. Vino la magazinul nostru. Vino mâine sau când vrei. Scoase o carte de vizită dintr-un sertar și i-o întinse lui Alegre. Facem bomboane de ciocolată. De fapt, eu le fac, iar Debra Ellen Thompson se ocupă de vânzare. O să vii? Am să-ți fac un Iisus delicios din ciocolată cu alune.

Înainte ca Alegre să-și dea seama ce să-i răspundă, fata îi întinse mâna.

— Apropo..., spuse ea mirosind încă a gaz și sughițând din nou, ...numele meu e Gail și sunt hâc încântată să te cunosc.

*

Pe la miezul nopții, în timp ce Alegre se lupta încă să iasă din casa cu petrecerea, în Pearl Street nr. 8, grijile lui Piyu în privința hoinărelilor ei atinseseră cote catastrofice. Le sunase deja pe *las tías* de patru ori ca să afle dacă se întorsese și, vai, de fiecare dată îi răspunsese *tía* Piedad, care, cu logica ei implacabilă, îl întrebase pe Piyu unde naiba era Alegre. Nu se simțea în stare să mai îndure un al cincilea telefon.

Între timp, la etajul al doilea, Lynn încerca să strângă la piept somnul ei post-orgasmic, care în ultimele treizeci de minute îi scăpa tot timpul printre degete. Expiră prelung, uitându-se la bustul cu câteva fire de păr care dormea în mod nedrept alături de ea, trupul pe care îl dorise cu ardoare

cu o oră în urmă, dar care acum i se părea total străin. Îl înghionti de câteva ori:

— Ești treaz? Poți să-mi aduci niște apă?

Omer se întoarse spre ea, deschise ochii, mormăi ceva care semăna cu „sigur" și continuă să sforăie. Lynn îl înjură, se ridică, pufni zgomotos și nu încetă să facă asta până când nu ieși din cameră și păși în holul întunecos. Pe când bâjbâia încă după întrerupător, auzi mai întâi zgomotul unui pahar spart undeva foarte aproape, iar apoi, dintr-odată, urletul acela înspăimântător. Prima ei reacție a fost una de spaimă. Pentru că, deși Lynn făcuse cunoștință cu *Halid* și fusese deja pusă în gardă cu privire la unele dintre obiceiurile sale, nimeni n-o avertizase despre filmele de groază. Rămase încremenită, cu fața concentrată, cu trupul încordat, cu ochii larg deschiși în întuneric înainte să-și revină din uluială, convinsă că plescăiturile sălbatice de jos *erau doar un film*. Totuși lucrul care o făcu să șovăie să înainteze nu era *doar un film*. Un fel de strânsoare neașteptată îi cuprinse stomacul, ceva care semăna mai mult cu o bănuială decât cu un sentiment, bănuiala că, oricât de mulțumită și de iubită s-ar fi simțit în această nouă relație, în clipa asta nu era cu bărbatul potrivit. Acesteia îi urmă intuiția usturătoare că persoana cu care ar trebui într-adevăr să fie se afla undeva afară și că, stând acolo înăuntru, își rata șansa, își rata destinul, îl rata pe ***el***. Când găsi în sfârșit întrerupătorul și aprinse lumina, își simți ochii iritați de strălucirea acestei noi realități.

Exact în același timp, la primul etaj, după ce petrecuse un an și jumătate în America și ani întregi învățând engleza înainte, Abed începu, pentru prima oară în viață, să viseze în această limbă. Semnificația *fiecărui* vis ar putea fi într-adevăr îndeplinirea unei dorințe. Dacă Freud ar fi dus viața unui expatriat, a unui imigrant sau a unui umil doctorand neoccidental separat de limba sa maternă, ar fi putut adăuga la aceasta că, uneori, nu neapărat subiectul *per se*, ci tocmai forma visului este cea care îndeplinește dorința. Nu mesajul, ci mijlocul. Cel de-al doilea poate urma o cale a sa și poate chiar să-l contrazică în mod ostentativ pe primul. Iată de ce și cum cei care sunt străini într-o țară se trezesc atât de des

din vise plăcute cu un sentiment sumbru, de parcă ar fi pierdut ceva (neștiind că acea pierdere anume era o parte din limba lor maternă), sau din coșmaruri lugubre cu o bucurie inexplicabilă, de parcă ar fi căpătat ceva nou (neștiind că acel ceva era un dar al limbii adoptive). Să visezi pentru prima oară în engleză e un prag, semnul unei schimbări mai mari ce va veni, o schimbare care nu îți va mai da voie să fii aceeași persoană. Te trezești în mijlocul nopții și încerci să-ți amintești nu subiectul visului, ci cuvintele în care ți-a fost spusă povestea. Ai putea fi surprins să descoperi că pe unele dintre acele cuvinte nici măcar nu le cunoști încă. Pentru că visele, spre deosebire de noi, sunt capabile să trăiască simultan în mai multe diviziuni temporale, iar în *terra firma*[1] a lui Morfeu, trecutul și viitorul sunt unul și același.

Neștiind toate astea și, probabil, nefiind interesată de nici un fel de speculații asupra viselor, Lynn merse prudent, aproape în vârful picioarelor când trecu prin living, aruncând o privire dușmănoasă spre Halid, care sforăia într-un fotoliu, și apoi spre căpcăunul verde ca salata de pe ecran. Nu voia să stingă televizorul. Nu voia nici să se apropie măcar de televizor. Se strecură ușurel în bucătărie, deschise frigiderul și se uită înăuntru.

Exact în același timp, la etajul al treilea, Arroz înălță capul, mirosind un sunet metalic suspect printre vocile și zgomotele obișnuite care învăluiau Pearl Street nr. 8 la această oră din noapte, și sări imediat din pat. O surprinse pe Lynn trecând în vârful picioarelor prin spatele fotoliului lui Abed, de data asta cu un pahar cu lapte în mână și cu ochii ațintiți asupra ecranului, la trupul eroinei care omora acum căpcăunul verde ca salata cu un topor. Pierdută în gânduri și zăpăcită de scena la care se uita, când se izbi de trupul amenințător al lui Arroz, Lynn slobozi din reflex un strigăt ascuțit, dar reuși în mod uimitor să nu verse nici un strop de lapte. Abed se trezi imediat și miji ochii la căpcăunul de pe ecran, care acum se bălăcea într-o baltă de sânge. Nu-i observă pe Lynn și pe Arroz în spatele lui, oftă adânc și încercă

1. Pământ solid (în lat., în orig.).

să se culce la loc. Dar oricât de disperat căută împrejur, nu reuşi să găsească drumul înapoi; primul lui vis în engleză era sfâşiat în bucăţi.

Pas cu pas, Arroz urmă prudent trupul încordat al lui Lynn până când aceasta se strecură înapoi în camera lui Omer. Băgându-se din nou în pat, Lynn se ghemui enervată în poziţie fetală, ascultând ritmul regulat al respiraţiei lui Omer, sentimentul ei că *se-afla-într-un-loc-nepotrivit-cu-un-tip-nepotrivit-în-timp-ce-bărbatul-potrivit-se-afla-la-kilometri-depărtare-sau-poate-doar-pe-strada-vecină-chiar-în-clipa-aia* intensificându-se cu fiecare răsuflare a sa.

Dormi cumplit şi uită să-şi bea laptele.

*

— Deci văd că aţi făcut deja cunoştinţă, spuse Debra Ellen Thompson cu o voce la fel de sobră precum expresia de pe faţa ei, când îşi făcu în cele din urmă apariţia în bucătărie, cărând o tavă plină cu pahare murdare şi o grămadă dezordonată de farfurii de plastic.

Ori nasul îi era încă roşu după criza de acum câteva ore, ori plânsese din nou de curând.

— Alegre, îmi pare groaznic de rău că te-am lăsat singură aici atâta timp. Dar totul a scăpat de sub control. A trebuit să-i car la baie pe cei care s-au îmbătat, să-i ajut să vomite şi să-i trezesc pe cei care au leşinat. Petrecerea asta a fost un dezastru. Ştii, singurul lucru bun a fost mâncarea. Îţi rămân profund îndatorată... şi, hmm, am să-ţi plătesc dublu.

— E OK, nu e nevoie..., îi zâmbi Alegre cu căldură, dar ezită să-i rostească numele. *Debra* sau *Debra-Ellen-Thompson*, oricum i s-ar fi spus, era bucuroasă s-o vadă din nou. De ce a ieşit atât de prost petrecerea?

— Întreab-o pe ea, ţipă Debra arătând spre Gail, care stătea acum pe podea într-o poziţie de lotus, cu pisicile de o parte şi de alta, uitându-se meditativ la ghemotocul boţit care până în urmă cu un minut fusese cutia goală de bere pe care o cocoloşise în mâini.

— Gail a adus un tort uriaş cu banane şi ciocolată la masă, Dumnezeule, de unde era să ştiu? Am crezut că era făcut de tine. Toată lumea a mâncat din el, îţi poţi închipui? I-a făcut pe toţi să mănânce cel puţin două felii. Numai eu am scăpat, fiindcă nu mănânc banane şi nici ciocolată. Când oamenii au început să se poarte într-un mod ciudat şi nebunesc, am presupus că băuseră prea mult. E adevărat, au băut non-stop, dar nu ăsta era motivul. Asta era urmarea. Au băut atât de mult din cauza tortului pe care-l mâncaseră. Doamne Dumnezeule, Gail, cum ai putut...

Probabil că voise să zică „să-mi faci aşa ceva?“, însă a hotărât să spună: „să le faci aşa ceva oamenilor ălora?“.

Sub privirile întrebătoare a două perechi de ochi, una fioroasă, cealaltă uluită, Gail ridică bărbia, rânji la ele şi continuă să-şi studieze creaţia metalică.

— I-a otrăvit? întrebă Alegre cu ochii măriţi de o spaimă ofensată.

Gail izbucni într-o cascadă de chicote răguşite. Debra se strâmbă, Alegre se înroşi. Vestul le aruncă o privire trufaşă, Restul începu să-şi lingă o labă.

— Trebuie să plec, e groaznic de târziu, se alarmă Alegre.

— O, lasă-mă să te duc acasă cu maşina, încercă Debra Ellen Thompson s-o liniştească, dojenind-o în acelaşi timp pe Gail. Nu te teme, nu sunt beată, spre deosebire de restul.

Dar pe Gail nu o mai interesau nici ele, nici creaţia ei boţită. Alunecase într-un somn adânc, cu un zâmbet vesel întipărit pe faţă, de parcă n-ar fi dormit pe pardoseala rece din bucătărie, ci pe o saltea moale şi parfumată. De patru ori încercară să o care în pat, dar de fiecare dată se trezea din ce în ce mai nervoasă şi la început s-a rugat, apoi a bombănit, le-a ocărât şi în cele din urmă le-a poruncit să n-o mişte din loc nici măcar un centimetru. Aşadar, o înveliră cu o pătură şi o lăsară să doarmă acolo, cu pisicile de o parte şi de alta, ca doi paznici.

Maşina era un jeep indigo imens. Când se urcară în ea, Alegre scoase un suspin de uşurare, iar Debra Ellen Thompson se puse pe plâns.

În primele zece minute din drum nu rostiră nici un cuvânt. Dar apoi, pe când încetineau ca să lase un pieton să traverseze, Debra Ellen Thompson rupse tăcerea:

— S-a schimbat atât de mult, uneori mă îndoiesc chiar că o mai recunosc. Parcă ar fi suferit o metamorfoză...

Alegre se uită lung la pieton, o femeie fără adăpost de vreo patruzeci şi ceva de ani pe care n-o văzuse niciodată la cantina pentru săraci, ce trecea chiar prin faţa lor, cu un mers extrem de lent, cu faţa buhăită luminată strident şi învăluită într-un alb bolnăvicios de strălucirea farurilor. Purta o pălărie din catifea azurie şi trăgea după ea o valiză pe rotile ferfeniţită rău, de parcă se afla încă într-o călătorie în care pornise cu secole în urmă.

— Ce vrei să spui prin metamorfoză?

— Ei bine, poate că e un cuvânt prea blând pentru asta, suspină Debra Ellen Thompson şi îşi trase nasul de două ori. Poţi să-ţi închipui că în facultate Gail era o fată retrasă, excesiv de timidă şi cu un nume caraghios? Era atât de ruşinoasă, încât încremenea când un străin o întreba ceva. Şi apoi, într-un mod cu totul misterios, s-a transformat în persoana asta furioasă, fioroasă, frenetică... Se opri şi se uită neliniştită în jur, de parcă ar fi căutat alte cuvinte cu *f*. Ştii, pur şi simplu îmi scapă printre degete, zise muşcându-şi dureros buzele. Când o ia razna, nu pot să ţin pasul cu ea. Când e deprimată, ea nu poate să ţină pasul cu viaţa. Acum două săptămâni a încercat să se sinucidă. A luat un flacon întreg de valium. Dumnezeule... a fost înspăimântător...

Fata bună din Alegre simţi că ar trebui să spună ceva optimist, eficient:

— Mâine e ziua mea. Ies la un restaurant chinezesc cu câţiva prieteni. Ţi-ar plăcea să vii? Apoi adăugă automat, deşi cu mai puţin entuziasm: Poţi s-o iei şi pe Gail.

Dar invitaţia la petrecere îi aminti imediat de tortul festiv care, la rândul lui, redeşteptă în mintea ei o enigmă rămasă nerezolvată:

— Ce era în tortul făcut de Gail?

— Banane şi ciocolată, în principiu, şi cantităţi enorme de canabis, îi zâmbi cu amărăciune Debra Ellen Thompson.

Femeia fără adăpost ajunsese în sfârşit pe celălalt trotuar, însă când se văzu acolo, se opri brusc şi se uită în urmă, de parcă ar fi vrut să verifice dacă nu-i căzuse ceva, *orice*, în stradă. Chiar dacă îşi pierduse unul din articolele ei invizibile, jeepul nu aşteptă să-şi dea seama ce putea fi şi se năpusti vâjâind în noapte într-o scânteiere de lumină indigo.

*

— Lynn, te simţi bine?

Omer ciocăni uşor la uşa băii, aplecându-se înainte ca să audă mai bine răspunsul ce venea dinăuntru, însă nu auzi decât un clipocit.

Bătu din nou, de data asta mai tare.

— Micul dejun te-aşteaptă jos. Am făcut cafea!

— Sunt eu, Abed! Încetează cu bătutul, strigă o voce morocănoasă dinăuntru. Câteva clipe mai târziu, uşa se întredeschise şi Abed îşi strecură capul afară cu un zâmbet strengăresc. Lynn a plecat, *dostum*, dis-de-dimineaţă. Dacă nu vrei să bei cafeaua aia neagră ca smoala singur, trebuie să te scoli mai devreme... Însă pot să-ţi ţin eu companie la partea cu micul dejun. După duş! Apoi îi trânti uşa în nas, doar ca s-o deschidă din nou o fracţiune de secundă mai târziu. Omar! Sper că n-ai uitat de cina din seara asta.

Omer pretinse că nu uitase, însă nedumerirea iniţială de pe faţa lui era prea evidentă.

— E ziua lui Alegre, aşa că ai face bine să-ţi aminteşti. A invitat nişte oameni pe care nu i-am mai întâlnit. Nu mă lăsa singur printre străini în restaurantul ăla dichisit. Nici măcar nu-mi place mâncarea chinezească! Ai face bine să fii acolo la timp.

Şi uşa se închise din nou.

Omer coborî la parter, întrebându-se nedumerit de ce plecase Lynn atât de brusc, doar ca să devină şi mai nedumerit când dădu în bucătărie peste o femeie măruntă ca un elf, mai bătrână decât veacurile, ce stătea liniştită la masa pe care era pregătit micul dejun.

— Deci tu eşti noul chiriaş, nu-i aşa? ciripi ea cu o voce limpede şi subţire, străbătută de un accent pronunţat şi stridend. Era albă şi zbârcită din cap până-n picioare. Eu sunt Oksana Sergiyenko, proprietăreasa. Ştiu că n-ar fi trebuit să intru aşa, dar poate nu te-ar deranja să mă serveşti cu o ceaşcă de cafea matinală. Miroase îmbietor.

— Sigur, se învioră Omer. Sunt atât de bucuros să am în sfârşit un tovarăş de cafea.

Proprietăreasa bău cafeaua cu frişcă şi zahăr, Omer fără nimic, ca de obicei.

— Spune-mi unde locuiesc părinţii tăi, sunt departe? îl întrebă ea ridicând domol braţul alb şi zbârcit ca să arate spre fereastră, de parcă *departe* ar fi fost chiar în apropiere.

Când ieşi de la duş, Abed îl găsi pe Omer vorbind cu înflăcărare despre zilele copilăriei sale în Istanbul şi pe mama de mult senilă a proprietăresei ascultându-l cu un zâmbet atent, amândoi fumând ca nişte furnale în timp ce sorbeau paşnic din a treia ceaşcă de cafea.

Las tías

Culturile presupuse a fi diferite sunt extraordinar de asemănătoare în privinţa descrierii, dacă nu a luării în derâdere, a Fortunei. În scrierile preoţilor, precum şi în parabolele populare islamice, Fortuna era zugrăvită prin două trăsături fundamentale: orbirea şi feminitatea. Că nu avea nici un fel de simţ al dreptăţii când venea vremea să-şi învârtă roata şi să dăruiască fiecărui suflet partea lui de noroc în viaţă nu era o mare surpriză pentru antici, care luau această nedreptate mai curând ca pe o urmare firească a faptului că era femeie, decât a celui că era oarbă. Lăsând la o parte misoginismul, anticii aveau dreptate. Arbitrară în generozitatea sa, Fortuna făcea întotdeauna excese, şi încă mai face: unora le dă noroc cu carul, munţi de sănătate, grămezi de putere, altora bogăţii nenumărate. În ceea ce-o privea pe Alegre, exista un singur lucru cu care Fortuna fusese deosebit de darnică: ***las tías***.

Mai întâi, era cea mai în vârstă. Stră-strămătuşa, *tía* Piedad. Era *întotdeauna tía* Piedad, înainte de oricine şi de orice. Pentru Alegre, până în ziua de astăzi, *tía* Piedad era o fiinţă aleasă, criptică, sinteza eternităţii, a trecutului, prezentului şi viitorului deopotrivă, o războinică neîmblânzită căzută întâmplător pe această planetă dintr-o altă dimensiune, fără nici o îndoială din afara cosmosului. Şi totuşi *tía* Piedad fusese întotdeauna aici, ancorată adânc în această lume. Era aici cu mult înainte de al Doilea Război Mondial sau de asasinarea arhiducelui în Serbia, sau de cutremurul din San Francisco, sau chiar de războiul dintre spanioli şi americani. Era aici când au apărut primele conserve de ananas,

când a fost lansată motocicleta Harley-Davidson, când s-a anunţat că circumferinţa ideală a taliei feminine este de 46 de centimetri, când a fost testat primul automobil Ford cu combustie internă sau când Jack Spintecătorul a comis cea de-a şasea crimă a sa la Londra. Se aprecia că avea cel puţin patruzeci şi cinci de ani într-o vreme în care speranţa de viaţă la nivel naţional era estimată la patruzeci şi ceva de ani, iar conceptul de „weekend" ca timp de odihnă abia începuse să câştige popularitate. Atât de bătrână era.

Totuşi estimarea exactă a vârstei sale era o preocupare constantă pentru toate rudele ei, tinere sau bătrâne. La reuniunile de familie, în mijlocul bârfelor şi pălăvrăgelilor, cineva aducea întotdeauna vorba despre vârsta mătuşii Piedad şi, într-o colaborare tumultuoasă, încercau cu toţii să o calculeze pentru a n-şpea oară, deşi până atunci toată lumea fusese deja nevoită să recunoască imposibilitatea întreprinderii. Existau frânturi de informaţii în arhiva familiei: anecdote, mărturii, fotografii. Dar nici un fel de date precise. Pentru că toţi cei care fuseseră martorii copilăriei sau chiar ai adolescenţei mătuşii Piedad se stinseseră de mult, nu mai rămăsese nimeni care să dea o mână de ajutor la dezlegarea misterului datei sale de naştere. Chiar şi cele mai vechi amintiri ale bătrânilor familiei o descriau pe *tía* Piedad ca pe o femeie „matură". Îşi aduceau aminte foarte bine, de pildă, că obişnuia să asculte adesea pildele religioase difuzate de KDCE[1] şi că-i silea pe nepoţii ei să le asculte la rândul lor – o informaţie care insinua că trecuse deja de vârsta mijlocie prin anii '50 şi ale cărei implicaţii sugerau ironic că era o „femeie bătrână" cu cel puţin cinci decenii în urmă.

Singura persoană care putea să dea un răspuns la întrebarea legată de vârsta mătuşii Piedad era, fără îndoială, *tía* Piedad însăşi, dar toată lumea ştia deja că refuza să facă aşa ceva. Nu că ar fi suferit de Alzheimer sau de orice alt fel de boală a memoriei, aşa cum era de aşteptat *la vârsta ei*, însă prefera pur şi simplu să-şi ţină buzele pecetluite şi gura

1. Post de radio care deserveşte regiunea Santa Fe din New Mexico şi emite în limba spaniolă.

închisă. Fiindcă, asemenea multora care nu puteau povesti cum reuşiseră să supravieţuiască şi să înainteze tot mai mult în vârstă într-o epocă zguduită de exiluri şi expatrieri, războaie şi genocide, catastrofe şi distrugeri în masă, *tía* Piedad era bântuită în adâncul sufletului de un sentiment subtil de vinovăţie. O vinovăţie agravată şi mai mult în simţirea ei de mamă a unei fiice pline de viaţă şi de soacră a unui ginere care nu se mai întorseseră niciodată din excursia lor cu maşina în sud, izbindu-se ziua în amiaza mare, fără absolut nici un motiv, de o rulotă parcată undeva prin Arizona; de strămătuşă a unei nepoate proaspăt căsătorite violată şi bătută până la moarte pe traseul ei de jogging, a unei nurori încântătoare a cărei singură vină fusese că se afla pe aceeaşi şosea cu un şofer beat, a unui nou-născut cu o deficienţă cardiacă şi a doi nepoţi care nu reuşiseră să învingă SIDA. Pentru şi faţă de fiecare se simţea vinovată, de parcă, trăind atât de mult şi zăbovind încă pe pământ, ar fi furat într-un fel din durata de viaţă a fiecărei rude care se stinsese prematur.

Ceea ce nu ştia *tía* Piedad era ce pagube pricinuise echilibrului mental al membrilor familiei sale păstrând secretul vârstei ei până atunci, devenind în ochii lor o combinaţie nebuloasă de moarte şi viaţă, de disperare şi speranţă, de ură şi veneraţie. Pe de o parte, era fără îndoială mesagerul unei vieţi îndelungate şi, prin asta, sugera blajin că pe rudele sale le putea aştepta o existenţă de o durată similară. Dacă ea reuşise să trăiască atât de mult, şi ei puteau ajunge până acolo. Gândul acesta îi făcea să-i fie îndatoraţi, de parcă le lăsase moştenire ceva preţios, genele ei sau ce-o fi fost. Fiind destinatarele directe ale acelor gene, cele patru fiice ale sale erau cele mai pline de speranţă dintre toţi, chiar dacă sufletul celei de-a cincea surori pierdute într-un accident de maşină le avertiza să nu spere nimic de la viaţă. Indiferent cum ar fi stat lucrurile, când erau întrebate despre istoricul medical al familiei lor, nu se puteau abţine să nu se simtă bine, chiar foarte bine, menţionând faptul că aveau o mamă centenară care plesnea de sănătate. Se simţeau încă şi mai bine când divulgau această informaţie companiilor de asigurări.

Asta era adevărat, dar numai în parte. Pentru că *tía* Piedad era de asemenea pricina unui puternic resentiment, dacă nu chiar a unei totale indignări, de parcă o veşnică eroare, un fel de zăpăceală divină sau poate chiar favoritism ar fi apărut sus, în al nouălea cer, iar aici, jos, ea profita fără ruşine de aceasta. Prin urmare, numeroşi membri ai familiei mătuşii Piedad, în mod inexorabil, insensibil şi disperat, nu reuşeau s-o iubească, dar adorau s-o invidieze.

Şi apoi veneau *las otras tías*[1]. Patru dintre ele (*tía* Tuta, *tía* Flaca, *tía* Licha şi *tía* Graciela) erau surorile răposatei mame a lui Alegre, iar celelalte patru (*tía* Chita, *tía* Cata, *tía* Bertha şi *tía* Martha) ale răposatului ei tată, distribuite în mod egal de fiecare parte, ca pentru a dovedi că nu numai dărnicia inutilă, ci şi nepărtinirea inutilă se număra printre multele calităţi ale Fortunei. Totuşi, orice favoruri le-ar fi făcut Fortuna, acestea îşi pierdeau puterea când venea vorba despre soţii mătuşilor, având în vedere că toţi, în afară de unul, pieriseră, fiecare de o moarte diferită, dar la fel de fulgerătoare. Faptul că-şi pierduseră soţii atât de neaşteptat, de timpuriu, sporise resentimentul celorlalte mătuşi nu numai faţă de *tía* Piedad, pe care nu puteau niciodată s-o ponegrească, ci şi pentru singurul soţ rămas în viaţă, *tío* Ramon, pe care puteau întotdeauna să-l ponegrească.

Aşadar, Alegre provenea dintr-o familie plină până la refuz de mătuşi, unde femeile alcătuiau majoritatea copleşitoare, unde femeile sufereau mai mult, dar categoric supravieţuiau mai bine. O familie de strămutări niciodată încheiate, de conflicte izbucnite de mult, dar nestinse încă, de copii siliţi să facă imediat cunoştinţă cu gustul săpunului de migdale când uitau să vorbească în engleză şi trimişi la terapeut când săpunurile nu erau de folos. O familie de mame solitare, incapabile să comunice cu propriii copii, dar cu siguranţă în stare să-şi dea seama când aceştia râdeau de ele pentru că pronunţau greşit cuvintele în engleză. O familie de femei şi copii între care se căscau viduri de tăcere, tributuri aduse cuvintelor pierdute undeva pe drumul spre un viitor mai bun.

1. Celelalte mătuşi (în spaniolă, în orig.).

Făcând parte din a cincea generaţie născută şi crescută în S.U.A., trecutul, prezentul şi viitorul ei contopindu-se într-un sentiment de continuum, Alegre nu fusese niciodată nevoită să treacă prin greutăţi asemănătoare, întocmai cum nu fuseseră nici verişoarele ei. Totuşi, partea proastă a faptului de-a fi suferit cel mai puţin dintr-o familie în care prea mulţi oameni suferiseră prea mult este că propria ta familie ar putea să te ajute să restabileşti echilibrul. Intenţiile sale sunt *bune*, fără îndoială. Dar intenţia de-a face bine nu trebuie confundată cu acţiunea de a face bine. Aşa cum naivitatea şi sinceritatea cumpărării unui cadou deosebit pentru a face pe cineva fericit nu-i va produce neapărat o fericire deosebită celuilalt. Cauza nu este acelaşi lucru cu consecinţa, oricât de documentate ar fi rudele tale în privinţa deducţiilor primordiale ale logicii pure.

Cu o familie de o perseverenţă pătimaşă, nu fusese niciodată nevoită să fie ea însăşi pătimaşă sau perseverentă. *Las tías* fuseseră întotdeauna cu ea, într-un şir de şoapte, chiar de la naştere. Ca o ceaţă ocrotitoare, afecţiunea lor le învăluise pe ea şi pe verişoarele sale, mângâietoare şi familiară, fără îndoială, dar totuşi o ceaţă şi, ca orice ceaţă, una care nu-ţi îngăduie să vezi prea departe. Apoi, când vestea cumplitului accident din Arizona ajunsese la Boston, acea ceaţă subţire se preschimbase într-o clipită într-o armură de dragoste şi devotament solidă precum stânca, strânsă în jurul lui Alegre. După ce-şi pierduse mama şi tatăl, Alegre se trezise că fiecare dintre mătuşile ei încerca să ţină locul ambilor părinţi, în frunte cu *tía* Piedad, care era capul neclintit al armurii. Cum nici una dintre *las tías* nu voia să renunţe la poziţia ei, Alegre sfârşise prin a avea opt mame-taţi şi o mega-mamă-tată, din acel moment toate băgându-şi nasul cu devoţiune, tandreţe şi fără încetare în orice fisură şi crăpătură a vieţii sale.

Mama sa nu fusese niciodată băgăreaţă. Născută într-o familie care suferise mult în trecut, dar care acum era înstărită şi renumită, credea că Alegre avea tot ce-i trebuia. Nu era nevoie ca fiica ei să fie destoinică şi, cu siguranţă, nu era nici o nevoie să fie mai ambiţioasă decât îi şedea bine unei

tinere. Totuşi avea obiceiul să-i reamintească din când în când lui Alegre: *Tienes que hacer concha, hija*[1].

Acea *concha* pe care mama sa îşi dorise atât de mult ca Alegre s-o capete apăruse automat după moartea ei. Din ziua aceea, Alegre trăise în spatele unei fortificaţii de ocrotire şi iubire ce urmărea să bareze toate căile prin care lumea exterioară ar fi putut-o atinge din întâmplare. Era prea mult. Tocmai această iubire excesivă o sufoca, însă nu putea mărturisi niciodată lucrul ăsta. *Las tías* erau atât de binevoitoare încât rămâneai fără apărare. *Tía* Piedad era absolut unică şi reconfortantă prin prezenţa ei electrizantă, astfel că nu aveai cum să scapi din sfera ocrotirii sale.

Cât de stranii sunt efectele deplasărilor! Dacă un zbor de o jumătate de zi prin mai multe zone temporale este de aşteptat să provoace „tulburări ale ritmului circadian în corpul individului" (definiţia de dicţionar a simptomelor decalajului de fus orar), desprinderea definitivă de ţara natală şi planarea prin mai multe arii culturale sunt în mod plauzibil de aşteptat să pricinuiască „tulburări ale ritmului centenar în memoria colectivă" (definiţia propusă pentru tristeţe). Trecerea prin schimbări nedorite care pun capăt trecutului poate impulsiona dorinţa de-a pune capăt schimbării *per se* pe viitor. Cei care au cel mai puţin de conservat sfârşesc prin a fi cei mai conservatori.

Ca pentru mulţi alţi imigranţi din ultimele decenii, şi pentru *tía* Piedad strămutările însemnau înainte de orice pierderi ireparabile. Mutându-se în Big Apple[2] de la Hargill, un ţinut el însuşi destul de dezorientat de cinci conducători succesivi, din Spania în Mexic şi apoi în S.U.A., îşi pierduse casa de lemn şi grădina de legume pe care le îndrăgea atât de mult. Pe drumul până acolo, cele mai multe din puţinele lucruri pe care reuşise să le ia cu ea dispăruseră pe undeva, nu se mai ştie cum; rufăria brodată, rozariile, *retablos*[3], milieurile

1. Trebuie să-ţi faci o carapace, fetiţo (în spaniolă, în orig.).
2. Marele Măr, poreclă dată oraşului New York.
3. Panouri pictate şi sculptate aşezate în spatele altarului în bisericile catolice.

croşetate se pierduseră. Când ajunsese la New York pierduse un soţ mult iubit şi prea mulţi încă necunoscuţi. Fără să se recăsătorească niciodată, mutându-se de şase ori în diferite cartiere care arătau toate la fel, pierzând şi mai multe lucruri de fiecare dată, se stabilise în cele din urmă în Boston împreună cu cele cinci fiice pe care le avea de crescut, ignorând cu desăvârşire pierderile imense de pe drum. Pe parcursul acestui istoric năpăstuit, reuşise să nu rătăcească un singur lucru – de fapt, optzeci şi şapte de lucruri în total. Un serviciu de masă din porţelan pictat de ea. Şi modelul pe care-l alesese, ironic, o floricică albastră cu o pată veselă de galben în mijloc, fabuloasa *Myosotis alpestris*, mai cunoscută sub denumirea populară de floare de *nu-mă-uita*.

Douăsprezece farfurii întinse, douăsprezece farfurii de supă, douăsprezece cupe pentru desert, trei boluri pentru salată, un castron cu capac, un ceainic, o cafetieră, tăvi, cești și farfurioare... toate optzeci şi şapte însoţind-o în necazurile și peregrinările pe care i le rezervase Fortuna, urmând-o cu credinţă şi, de-a dreptul miraculos, fără să aibă vreuna nici cea mai mică zgârietură.

Trecutul serviciului de porţelan fiind atât de imperios, viitorul său se arăta şi mai şi. Întrebarea esenţială era: „Cine va lua serviciul de porţelan la moartea mătuşii Piedad?". Chiar stră-strămătuşa transformase lucrul ăsta într-o problemă controversată, care nu avea să fie niciodată pe deplin rezolvată. Din când în când, dintr-un motiv sau altul, anunţa moştenitorul, dar apoi se răzgândea pur şi simplu şi favoriza pe altcineva.

Fiind lumina ochilor mătuşii Piedad, Alegre avea cele mai mari şanse să moştenească serviciul de porţelan. Şi îşi dorea asta cu ardoare. Prin fiecare piesă ce îl alcătuia, serviciul de porţelan era o totalitate de neatins. Nu era numai o punte între trecut şi prezent, dar şi un barometru al iubirii, fiecare mătuşă putând măsura cu ajutorul său afecţiunea mătuşii Piedad pentru ea. Cel care moştenea serviciul de porţelan ocupa primul loc în inima ei.

Era o presiune mult prea mare pentru un porţelan atât de delicat.

E fată!

Pe stradă erau un bărbat blond cu părul prins în coadă care mergea înaintea sa, o femeie de vreo patruzeci şi cinci de ani care ieşea dintr-un magazin de mobilă la mâna a doua, o fată mult prea machiată, cu o bluză scurtă ce îi lăsa pântecele descoperit în bătaia vântului, o mamă tânără cu trei copii care vorbea cu o mamă tânără cu doi copii şi, la intrarea în librăria Brookline Booksmith, doi îndrăgostiţi care fie se certaseră şi nu îşi mai vorbeau, fie se încruntau în acelaşi timp la *Poemele lui Mao Zedong*. După o scurtă ezitare, Omer hotărî s-o întrebe pe femeia în jur de patruzeci şi cinci de ani cât era ceasul şi, când primi răspunsul, îşi dădu seama îngrozit că era din nou în întârziere. Apăsă pe *play* ca să asculte *Suite Sister Mary* a celor de la Queensrÿche şi spera să ajungă la Sizzling Mandarin înainte să se termine melodia. Totuşi nu ajunse acolo decât după a treia ascultare. O întârziere deloc neglijabilă, având în vedere durata piesei: unsprezece minute şi treizeci şi trei de secunde.

Totul era din vina nebunei de Vinessa din spatele tejghelei magazinului de muzică din Jamaica Plain[1], o vizuină slab luminată, cu o colecţie minunată de muzică punk, pe care o vizita o dată la două zile, zăbovind de fiecare dată mai mult. Vinessa ştia în întregime versurile tuturor pieselor lui Joe Strummer şi, ca să-şi dovedească profunzimea cunoştinţelor, în timpul turelor asculta întruna The Clash la numărul maxim de decibeli, cântând odată cu ei, chiar mai tare decât Strummer, fără să ţină seama de preferinţele sau posibilele

1. Cartier istoric din Boston.

reacţii ale clienţilor. Ca toţi cântăreţii aspiranţi, visa să-şi facă într-o zi o formaţie grozavă, iar între timp o valorifica pe cea la îndemână. Formaţia la îndemână se numea Rock Smear. Lui Omer îi plăcuse întotdeauna să stea la palavre cu ea, dar astăzi era şi mai încântat de scânteia seducătoare din ochii ei negri, mari şi visători. Totuşi, fiindcă asta nu era o scuză pe care să i-o servească lui Alegre pentru că întârziase la cina de ziua ei, se străduí în van să găsească una mai bună pe când gonea pe străzi. În faţa barului dădu peste Arroz, legat de un stâlp de iluminat, plictisit la culme, aşezat cu botul pe trotuar şi cu ochii larg deschişi, uitându-se bănuitor la orice pereche de pantofi care îi trecea prin faţă. „Când mă întorc, îţi aduc nişte mâncare chinezească", încercă Omer să-l îmbuneze aplecându-se să-l scarpine pe burtă şi fiind în schimb răsplătit cu câteva clătinări din coadă, nu foarte entuziaste, dar totuşi pline de însufleţire.

Restaurantul gemea de oameni care păreau fie să nu aibă vreme să mănânce, pentru că vorbeau fără oprire, fie să nu aibă vreme să vorbească, pentru că mâncau fără oprire. În partea stângă a localului, în colţul din spate, zări mai întâi zâmbetul larg al lui Piyu, apoi feţe prietenoase adunate în jurul unei mese rotunde, absorbite de ceea ce părea a fi o polemică încâlcită, şi în cele din urmă auzi izbucnind mantra familiară:

— Dar *tocmai* cu asta nu sunt de acord!

— Cu ce *tocmai* nu e de acord Abed de data asta? zâmbi compătimitor Omer, trântindu-se pe scaunul gol de lângă el.

— Bună! strigară toţi în cor.

Fiind sărbătorita, Alegre trebuie să fi simţit că nu era frumos să lase întrebarea fără răspuns, însă între timp uită să i le prezinte lui Omer pe cele două fete de la masă.

— Abed spunea că restaurantul ăsta n-ar trebui să pretindă că e japonez şi chinezesc totodată, fiindcă...

— Fiindcă vorbim de două culturi diferite, interveni Abed cu siguranţa de sine a unui inculpat care refuză avocatul, preferând să se apere singur. Două culturi vechi şi diferite! Iar când le amesteci cu atâta uşurinţă, transformându-le într-o *bucătărie chinezo-vietnamezo-birmano-japoneză*, indiferent

dacă vrei sau nu, spui de fapt: Adună-le grămadă! Nici o problemă, la urma urmei, sunt toate la fel. Fețe galbene, ochi mici! Asta e implicația.

Omer luă un meniu și se ascunse stângaci în spatele paginii cu aperitive, aruncând pe furiș câte o privire spre străinii cu care avea să cineze. Până acum erau două fete necunoscute la masă, nici una dintre ele prea frumoasă. Cea care stătea lângă Alegre avea părul aproape de culoarea roșiilor, o tunsoare scurtă, băiețească, cu un smoc caraghios în față și două urechi pantagruelice pe care le împodobise cu cercei micuți ce lăsau oarecum impresia că erau fixați pe vecie de lobii ei. Bluza de catifea verde-smarald îi dădea un aer rezervat, dacă nu chiar auster. Cealaltă fată purta o cămașă neagră, o vestă neagră și o tufă încă și mai neagră de păr îi încadra fața. Iar dacă tot era la capitolul ăla, avea o chestie ca o lingură de argint atârnată în toată claia aia. Dar înainte ca Omer să poată face alte observații asupra ei, o surprinse uitându-se la el și plecă imediat ochii în meniu, zărind în mod inoportun *Platoul Pu Pu* (pentru doi).

Piyu se întoarse spre Abed, aruncându-i o privire consolatoare care spunea: *„înțelegem punctul tău de vedere“*, iar apoi spre Omer, de data asta pentru o reîmprospătare plină de reproș a memoriei, dar se lovi în schimb de baricada meniului.

— Acum, că *toată* lumea e aici, zise Piyu accentuând cuvântul „toată“ ca să se asigure că cineva prinsese mesajul, propun să comandăm feluri diferite și să le împărțim.

Totuși asta se dovedi o sarcină grea, din pricina lucrurilor pe care doreau sau pe care refuzau să le mănânce. Toată lumea de la masă părea să aibă cel puțin un lucru pe care se abținea să-l mănânce, iar acestea nu se potriveau cu nici un chip. Abed nu voia carne de porc și nimic care să conțină așa ceva; prietenele lui Alegre erau vegane și refuzau să mănânce carne, ouă, unt și chiar înlocuitori de carne. Piyu nu voia să se atingă de mugurii de bambus, fiindcă îi făceau dinții să scrâșnească și, când îi scrâșneau dinții, se simțea de parcă atinsese un cuțit, iar Omer nu mânca pește încă din copilărie. Numai Alegre nu părea să aibă nici un fel de rezerve. Le

propuse să comande *Șapte stele rotindu-se în jurul lunii*, care părea să cadă într-o zonă neutră, stelele fiind făcute din broccoli, sparanghel, ardei roșu, ardei verde, usturoi și vinete, toate prăjite în sosul special al maestrului bucătar, dar spre exasperarea lor, chelnerița îi anunță că cea de-a șaptea stea trebuia să fie ori din carne de rață, ori din carne de porc.

Chelnerița avea piercing-uri în ambele sprâncene și, după cât se părea, un nivel scăzut de toleranță față de viață. Sau poate nu viața n-o putea tolera, ci pe Abed cu întrebările lui. Voia să afle dacă numele felurilor de mâncare erau într-adevăr chinezești sau dacă fuseseră redenumite pentru consumatorul american și, în acest caz, cine naiba alesese numele alea. Chelnerița nu avea răspuns la toate astea și nici răbdare să asculte alte întrebări. Între timp, toată lumea părea să fi hotărât să comande fiecare ce dorea și să nu mai împartă nimic.

După ce se termină tevatura cu mâncarea și chelnerița ajunse să-i urască pe fiecare în parte, Alegre socoti că era de datoria ei să-i unească pe toți cei de la masă.

— Gail și Debra Ellen Thompson au o ciocolaterie, zise zâmbind. Își fac propriile bomboane de ciocolată! Vă puteți închipui așa ceva?

Bucuria ei era sinceră. Fusese la magazin, așa că le văzuse și le mirosise pe toate. Țestoase din ciocolată neagră cu nuci caju, țestoase din ciocolată cu alune, trufe cu nucă de cocos, bomboane de ciocolată cu lapte și alune, creme din unt de nuci, mingiuțe cu rom, ciupercuțe cu cafea moca, bomboane cu zahăr de arțar, caramele cu alune, jeleuri de coacăze negre, bomboane din unt de arahide, praline cu marțipan, sirop de perișor, praline cu migdale și ciocolată albă, covrigi cu ciocolată cu lapte, bomboane cu vișine, bomboane cu unt de arahide, nuci caju în zahăr caramelizat, batoane cu lemn-dulce, bomboane cu fistic... Era un fel de castel al umbrelor pentru un bulimic.

— Cum se face că aveți o ciocolaterie și sunteți totuși atât de slabe? Nu ciuguliți din lucrurile de vânzare? se minună Abed.

— Cred că e ca şi cum ai fi ginecolog.

Vorbise fata cu păr negru şi cămaşă neagră. Acum, că o putea privi îndeaproape, Omer observă că părul îi era incredibil de negru pentru o fată albă, iar chestia aia ca o lingură de argint de lângă urechea ei era... chiar o lingură de argint!

— Vreau să zic, ca şi cum ai fi ginecolog heterosexual, bineînţeles, sau ginecologă lesbiană, e totuna. Amândoi văd şi ating tot timpul obiectul dorinţei şi pur şi simplu nu-l mai doresc, fiindcă acum a devenit doar un obiect şi nu mai are deja nimic de-a face cu dorinţa. Înţelegeţi ce vreau să spun?

De fapt, nu prea înţelegeau. Se uitau în altă parte. Abed şi Piyu îşi întorseseră privirile fiecare într-o direcţie diferită. Dar apoi Piyu îşi îndreptă din nou ochii spre ea cu un zâmbet ciudat de uşurare, de parcă tocmai şi-ar fi dat seama că lucrurile ar fi putut sta mult mai rău, că lingura din părul fetei, de pildă, ar fi putut să fie un cuţit ascuţit. Alegre plecase capul, cercetând pata roşiatică de pe covorul de sub picioarele sale. Debra Ellen Thompson se uita prosteşte la şervetul pe care îl răsucea întruna în mâini. În timpul ăsta, Omer inspecta restaurantul, mai ales mesele din capătul celălalt, străduindu-se să nu chicotească. Aşa îi găsi chelneriţa când, spre marea lor uşurare, se întoarse cu MÂNCAREA!

Pentru a deschide o nouă discuţie, una în care Gail să nu se poată băga, Alegre întrebă despre rânduielile postului la musulmani. Începură să pălăvrăgească fără tragere de inimă, dar totuşi cu prudenţă despre tipurile de mâncare interzise de diverse religii şi despre logica din spatele acestor prohibiţii. Semăna mai mult cu o gardă decât cu o discuţie amicală, fiecare fiind vigilent ca o santinelă în post, fiecare pândind din spatele perdelelor elegante să vadă cum arăta persoana de la uşa lor, şovăitori şi prudenţi, dar nu neapărat neprietenoşi. Fiindcă în grupurile alcătuite din oameni cu identităţi culturale diferite, adunături *masala*[1] care se întâlnesc pentru prima oară sau nu se cunosc destul de bine, ca să abordezi un nou subiect trebuie să faci înainte o mică excursie. Trebuie să te gândeşti în ce măsură sunt ceilalţi conştienţi de mediul

1. Amestec variabil de condimente folosit în bucătăria indiană.

tău cultural, cât de receptivi vor fi şi unde încep prejudecăţile lor, fiindcă *întotdeauna* există unele înţelenite pe undeva. Abed vorbi cu mare prudenţă despre luna sfântă a Ramadanului, menţinând informaţiile mai mult la un nivel cultural decât la unul religios. Le povesti despre felurile de mâncare gătite pe parcursul acestei luni, despre aroma încântătoare a prăjiturii cu miere *sebbakiya* şi despre cât de gustoase păreau chiar şi cele mai simple măsline şi curmale după o zi întreagă de post. În cele din urmă conchise că, deşi toată treaba părea să fie legată la origine de abţinerea de la mâncare, era în esenţă mult mai intangibilă de-atât, fiind mai degrabă o problemă de supunere a lăcomiei şi a dorinţei, o problemă de învăţare a răbdării supuse – *sabr*. Vorbea plin de bunăvoinţă, în timp ce ceilalţi îl ascultau într-o doară. Piyu era cel mai altruist şi mai înţelegător dintre toţi. Dădea exemple grăitoare din catolicism, menţinând astfel discuţia la un nivel mai mult cultural decât religios. O adiere de voioşie învălui masa, acum garnisită cu şase feluri diferite şi şase supe distincte, o adiere ce îi purta uşor de la conceptul musulman de *sabr* la verbul *aguantar*[1] din spaniolă. De la renunţarea pioasă trecură la răbdarea pământească, la nevoia de-a merge înainte în viaţă orice ar fi, *aguantar la vara como venga*[2]. O conversaţie mult mai liniştită, presărată din când în când de laude şi comentarii la adresa fiecărui fel gustat şi de zgomotul neîntrerupt al mestecatului. Totul era moderat, modest şi vesel, până când o exclamaţie bruscă străpunse cordialitatea fragilă ce plutea în aer şi o risipi.

— Cu tot respectul, mă văd nevoită să te contrazic categoric. Mi se pare că există o linie sensibilă dincolo de care toate lucrurile despre care aţi vorbit sfârşesc într-un fatalism curat!

Vorbise fata cu cămaşă neagră, vestă neagră şi păr negru. Luă o îmbucătură nervoasă din porţia ei de *Tofu Sichuan*, strâmbându-se în timp ce mesteca de parcă s-ar fi temut că printre ingrediente se strecurase ceva carne. Scăpând de

1. A răbda, a suporta (în spaniolă, în orig.).
2. A îndura loviturile vieţii aşa cum vin (în spaniolă, în orig.).

bănuiala asta, înghiți tot ce avea în gură, privi pe toată lumea în ochi și zise:

— Dacă în zonele de comerț liber din Mexic pot fi construite cu atâta ușurință fabrici de muncă intensivă, asta nu e numai din cauză că forța de muncă e ieftină, ci și din cauza chestiei ăleia, *aguantar* sau *sabr*, despre care vorbiți. Femeile și copiii mexicani, filipinezi, salvadorieni sunt angajați pentru că pot fi mai bine exploatați; în plus, se crede că au degete mai agile. Sunt puși să muncească paisprezece ore pe zi, cu doar două pauze de mers la toaletă a câte zece minute fiecare, pentru ca numeroșii consumatori burghezi din Europa, Japonia și Orientul Mijlociu să poată cumpăra o varietate mai mare de adidași Nike. Și știți ce e trist, ce e cumplit de trist în toată treaba asta? Majoritatea muncitorilor din fabricile alea sunt recunoscători pentru că sunt exploatați. Asta e trist! Îndură cu gratitudine. Există un întreg sistem de gândire și credință care îi învață să îndure cu gratitudine, orice-ar fi. Dacă adidașii Nike pot fi produși la niște prețuri atât de mici cu atât de multă suferință, e tocmai din cauza acestor învățături fataliste transculturale... *aguantar* sau *sabr*... oricare-ar fi!!!

Tăcere adâncă. Tăcere uluită. Tăcere adâncă și uluită.

— Cum e mielul tău, Abed? E bun?

Chiar dacă era, chiar dacă acest fel pe care cineva îl numise *Miel fericit fericit* era destul de bun, încercarea neîndestulătoare a lui Alegre de a-și salva cina de ziua ei nu îl putu împiedica pe Abed să-i arunce niște priviri tăioase lui Gail pe când o întrebă:

— Atunci poți să ne spui care e sugestia *ta*?

— Nu știu, îi răspunse ea cu un zâmbet superior. Ce-ar fi să facem schimb de nume pentru început?

Alegre oftă, mutând delicat cu bețișoarele altă nucă durdulie de caju dintr-o parte în alta a farfuriei. Debra Ellen Thompson îi aruncă lui Gail o privire dură și criptică pe care nimeni de la masă n-o observă, dar pe care o femeie cu păr roșcat-auriu, altădată un copil-vedetă, de la două mese depărtare în diagonală o surprinse tocmai când înălța capul pentru a găsi cel mai bun unghi ca să ascundă o bărbie dublă pe

care o ura îngrozitor, înainte să exclame cu un glas ferm și sonor: „Da!". Din reflex, femeia se uită la ținta privirii glaciale pe care tocmai o surprinsese, doar ca să descopere o fată brunetă cu o... chestie... ca o lingură... cu o lingură în păr. Din cauza nedumeririi, avu nevoie de trei secunde, poate chiar cinci sau opt, ca să-și desprindă privirile de la masa aceea ciudată, cu oameni ciudați și să se concentreze din nou asupra feței îngrijorate a unui bărbat care stătea în fața ei și care, între timp, interpretase întârzierea neașteptată a răspunsului ei ca pe un semn de ezitare latentă de-a accepta cererea lui în căsătorie.

— Vrei să facem schimb de nume? fluieră Piyu.

— De nume, da, la modul metaforic, dacă dorești. Decât să te mândrești că te-ai născut așa cum te-ai născut, încearcă în schimb să fii ceea ce nu te-ai născut să fii.

Dintr-odată, ca la comandă, Alegre încetă să se mai joace cu nucile caju și mâncă una, apoi alta, apoi pe toate și toți crevetții, unul câte unul, nu alarmant de repede și, cu siguranță, deloc necioplit, dar înghițind aproape robotic toată *Împărăteasa gurmandă*.

— E ceva în genul... vreau să zic, dacă te-ai născut mexican, încearcă să trăiești ca un arab vreme de un an, iar anul următor să fii altceva, să îți alegi altceva din „Celălalt". Schimbă-ți numele și identitatea. Renunță la orice nume și la orice identitate. Doar dacă vom înceta să ne identificăm atât de mult cu identitățile care ne-au fost date, doar dacă și numai atunci când vom reuși să facem asta, vom putea elimina orice fel de rasism, sexism, naționalism și fundamentalism sau orice altceva care ridică baricade între oameni, împărțindu-ne în turme și subturme diferite.

— Ei bine, *ție* ți-e ușor să spui asta, protestă Abed. Nu tu trebuie să lupți tot timpul împotriva discriminărilor. Ai văzut filmul *Casablanca*? Humphrey Bogart e un bărbat atât de fascinant! Dar știi ce se spune în film despre marocani? *Cearșafurile alea umblătoare*...! Asta erau bunicii mei în ochii colonizatorilor. Niște cearșafuri umblătoare! Asta sunt încă și eu după părerea multora! Cum te poți aștepta să uit treaba asta și să-mi schimb numele?

În tăcerea care urmă, Alegre se scuză şi, cu paşi repezi, agili şi uşori traversă restaurantul în diagonală, printre mese, uitându-se la ce mâncau ceilalţi clienţi pe când se îndrepta spre toaleta de la parter.

— Abed are dreptate, exclamă Piyu iritat, observând brusc că îi scrâşneau dinţii şi inspectând prudent *Raţa Specialitatea Casei* din farfuria sa, care trebuia nu numai să nu aibă oase, dar şi să fie complet lipsită de mugurii ăia de bambus galbeni şi scârboşi. În plus, cred sincer că există un motiv pentru toată suferinţa şi durerea prin care noi, ca fiinţe umane, suntem nevoiţi să trecem din când în când. Uneori Dumnezeu ne pune la încercare credinţa prin astfel de dificultăţi. Piedicile au întotdeauna o cauză.

— Dumnezeule! Cine vrea să fie pus la încercare? Eu în nici un caz! bombăni Gail cu o expresie mai tăioasă decât limba. Mai degrabă aş prefera să-i reamintesc cât de multă nevoie are de mine. Aşa cum a scris Rilke: *Ce-ai să faci, Doamne, când am să mor? Cu mine îţi pierzi înţelesul.* Fie că e vorba de Dumnezeu, naţionalitate, o religie sau alta... orice consideri a fi cel mai important, tot ce trebuie să facem e să-i spunem: *Eu-ţi sunt urciorul (dacă mă sparg în ţăndări?) Eu-ţi sunt băutura (dacă mă risipesc?)*

În toaletă, Alegre îi zâmbi stânjenită în oglinda ovală femeii cu păr roşcat-auriu şi cu un aer mulţumit care se spăla pe mâini, avu pentru o clipă impresia că o mai văzuse undeva, dar nu reuşi să-şi aducă aminte unde, trase în piept aroma intensă şi dulceagă de nucă de cocos care plutea în aer şi se întrebă dacă femeia mirosea aşa sau doar odorizantul, alese cea mai îndepărtată toaletă, închise uşa în urma ei, se rezemă de ea, aşteptă în poziţia aceea până când o auzi pe femeie plecând şi apoi îşi băgă un deget pe gât. Şuvoiul ţâşni imediat, ca de obicei. Pe când primul val de vomă îi ieşea din gură, trase apa ca să acopere zgomotul. În timp ce vomita, ochii i se umeziră ca şi cum faţa ei ar fi plâns în mod independent, pentru că nu simţea nici un fel de tristeţe, nici măcar cea mai mică grijă pentru ceea ce făcea. Dacă simţea ceva, era doar o amorţeală interminabilă.

— Dar tocmai cu asta nu sunt de acord, protestă Abed căutând zadarnic un eufemism. Uite ce e, Gail, în trecut mulţi mistici musulmani rosteau aceleaşi cuvinte. Spuneau lucruri care păreau radicale sau chiar blasfemice. Erau oameni cu o credinţă sinceră...

Cel de-al doilea val era mai puternic, mult mai dens decât primul, scoţând la suprafaţă toată greutatea care îi împovăra stomacul, care îi chinuia sufletul. Când aceasta ieşi afară într-o băltoacă roz, timpul îşi reluă cursul, povara dispăru, iar ea se simţi mai uşoară. Alegre se holbă la culoarea păstoasă pe care *Împărăteasa gurmandă* o căpătase odată expulzată din trupul ei. Dacă, pe când stătea nemişcată şi tăcută în toaleta mirosind a insule tropicale şi nuci de cocos, Alegre ar fi ţinut în mâini una dintre broşurile colorate pentru decorarea caselor, ar fi aflat că nuanţa la care se uita acum avea numărul 52-E şi se numea *E fată!*.

— ...nu gurile lor rosteau cuvinte radicale, ci urechile celorlalţi le auzeau greşit. Limbajele ezoterice trebuie percepute prin prisma propriului lor sistem de gândire. Ar fi o greşeală grosolană să luăm cuvintele lor în sens literal. E ca şi cum ai încerca să citeşti un text în chineză ştiind doar... alfabetul chirilic. Trebuie să fii familiarizat cu alfabetul chinez ca să citeşti ceva scris în această limbă. În fiecare mesaj poţi să descoperi două sensuri: unul exterior şi unul interior. Sufiştii, misticii vorbeau cu toţii în limbajul interior. Erau într-o stare de spirit complet diferită când spuneau lucrurile acelea. Extaz, reverie, frenezie, transă, dacă vrei, a iubirii lor de Dumnezeu.

— Probabil de la vreo ciupercă aurie! zâmbi Omer deschizând gura pentru prima oară. Trebuie să fi fost sub influenţa unor droguri halucinogene ca mescalina sau LSD-ul sau ceva de genul ăsta!

— Ce?

Abed îşi scărpină gropiţa din bărbie, se uită cu întristare la fratele său musulman, apoi îşi scărpină din nou gropiţa din bărbie, aşa cum făcea de obicei când era tensionat.

Alegre se strădui să scoată afară un al treilea şuvoi, dar de data asta nu ieşi decât nişte apă amară. Luă un sul de

hârtie igienică și șterse cu grijă petele roz de pe scaunul toaletei, apoi trase din nou apa. Când dispăru în canalul de scurgere, apa luă totul cu ea, nelăsând nici o urmă.

— LSD, veni răspunsul. Prescurtarea de la acidul lisergic dietilamidă, un drog care îți suprastimulează o porțiune a creierului și astfel îți deformează reacțiile...

— Știu ce e LSD-ul, tâmpitule! Cum poți să-i amesteci pe sufiștii pioși cu drogații tăi nenorociți?

— Păi, simptomele sunt aceleași, ridică Omer din umeri. Oamenii sub influența halucinogenelor văd obiectele extrem de frumoase și de o strălucire rară. Porțile percepției[1] se deschid. Nu e nimic nou. E o tehnică destul de veche. Nu văd nimic rău în asta.

— Eu da, îl repezi Abed. Dervișii aceia erau oameni de o adâncă înțelepciune, se străduiau ani de-a rândul să-și supună dorințele lumești și să ajungă la cunoașterea ezoterică. Nu erau deloc interesați de lumea asta, nu erau absolut deloc interesați de darurile ei materiale. Dar iată că vii tu și ne informezi că erau ca niște hipioți drogați cu marijuana sau mai știu eu ce care stau la soare și au viziuni! Atunci oricine poate să fie mistic, atâta timp cât are bani de droguri!

— Nu *oricine*, bineînțeles, obiectă Omer clătinând meditativ din cap. E mai mult o chestie de a-i aduce într-un loc comun pe oamenii potriviți cu halucinogenele potrivite.

— A! Ai venit tocmai la timp... Ochii lui Piyu sclipiră îndărătul ochelarilor și obrajii i se îmbujorară de ușurare când o văzu pe Alegre întorcându-se, așteptându-se, se pare, ca ea să traseze o zonă tampon între Gail și Abed pe de o parte, între Abed și Omer pe de altă parte, și să salveze ce mai rămânea de salvat din epava acelei cine aniversare. Tocmai la timp pentru desert! Are cineva chef de un desert bun?

— Eu am cu siguranță, răspunse Alegre cu fața radiind de bucurie.

1. *The doors of perception*, în original – aluzie la titlul unui eseu scris de Aldous Huxley în 1954 despre efectele halucinogene ale mescalinei; titlul acestui eseu a inspirat numele formației The Doors (n. r.).

Acum, că suma totală a caloriilor din stomacul ei fusese redusă la zero, nu mai era într-adevăr *nada*[1], putea să se apuce din nou de mâncat, să devoreze orice voia, chiar și cele mai grele deserturi din meniu, chiar și o mie de calorii. Pentru că bulimicul este capabil să savureze libertatea nesfârșită a lui zero, care nu este în nici un caz un numeral obișnuit printre toate celelalte. De fapt, e destul de îndoielnic dacă zero e într-adevăr un număr sau o poartă numinoasă spre o altă sferă, dacă nu o sferă în sine, atunci cu siguranță un alt ecosistem, o conștiință mai înaltă, unde totul e posibil, nimic ireversibil pierdut, unde nu există sfârșituri și, prin urmare, nici începuturi. Ceea ce bulimicii cunosc și experimentează astăzi, vechii babilonieni cunoșteau și ei, dar se abțineau cu înțelepciune să experimenteze. Nu e nici o idiosincrazie în faptul că nu foloseau nicăieri în inscripțiile și calculele lor numărul zero. In orice caz, lumea a devenit un loc unde e mult mai greu să trăiești după prima dinastie babiloniană.

— Ți-ai pudrat nasul, Alegre? N-o să înțeleg niciodată cum voi, fetele, puteți sta atâta timp la toaletă...

Piyu probabil spera că o glumă ar putea fi o cale de ieșire din ciorovăiala aceea interminabilă, însă, observând impactul ultimelor sale cuvinte asupra feței Debrei Ellen Thompson, se opri brusc și încercă în schimb să găsească în meniu un desert îndeajuns de dulce ca să dreagă toată acreala dinainte.

Dar, la urma urmei, un restaurant chinezesc nu e cel mai bun loc unde ai putea să găsești un desert, chiar dacă e *chinezo-japonez*. După ce studie meniul, o întrebă pe chelneriță dacă asta era tot ce aveau (nici un fel de prăjitură?) și intră abuziv în bucătărie ca să-l întrebe pe bucătar dacă nu putea pregăti ceva special (dar e ziua ei!), Piyu nu reuși să obțină decât trei cupe aproape topite de înghețată cu ceai verde.

— Uite ce frumos e! ciripi Alegre când Piyu se întoarse nemulțumit din mica lui expediție.

Ținea în mâna dreaptă un cadou pe care tocmai îl primise de la Abed și de la Omer, o cruciuliță de sidef ce atârna de

1. Nimic (în spaniolă, în orig.).

un lănţişor de aur. Pe când se uita, într-o transă hipnotică, la cruciuliţa care se legăna, Piyu simţi câteva lucruri, printre care vinovăţie, duşmănie şi milă. Simţea vinovăţie faţă de Alegre, pentru că prietenul ei ar fi trebuit să-i cumpere un cadou care să-l depăşească pe *acesta*. Simţea duşmănie faţă de colegii lui de apartament, pentru că nu-i spuseseră nimic despre *acesta*. Iar milă simţea faţă de globul cu zăpadă frumos împachetat din buzunarul lui, care nu putea umbri gloria în care era învăluit *acesta*, oricâtă zăpadă ar fi cernut.

Cupele de îngheţată nu erau rele deloc, dar pe Piyu nu-l mai interesa să-i facă rost lui Alegre de un desert aniversar decent. Când o rugară, singura chelneriţă chinezoaică de pe planetă cu piercing-uri în ambele sprâncene veşnic încruntate le aduse imediat nota, scutindu-i pe toţi de compania ei.

Înainte să plece din restaurant, Alegre ceru voie să meargă din nou la baie.

„Normal“ – antonimul

— Cuvântul e *Gail*, zâmbi superior Piyu cu mătura în mână, vânând firimiturile de sub masa la care luaseră micul dejun.

— Semeaţă, snoabă, sarcastică, scorpie, sardonică... şi toate cuvintele cu *S* sunt sinonime, fredonă Omer. Iar propoziţia mea exemplificatoare este: Cealaltă fată poate fi categorisită prin şi mai multe cuvinte cu *S*. Aţi auzit-o lăudându-se că nu mănâncă nici măcar înlocuitori de carne pentru că şi asta face parte din stilul de viaţă *omnivor*?

— *Normal* – antonimul, spuse Abed. Iar propoziţia mea exemplificatoare e: Unde Dumnezeu le-a putut întâlni o fată normală ca Alegre pe ciudatele astea două?

Izbucniră cu toţii într-un râs obscen şi se apropiară de frigider ca să-şi noteze noul punctaj. Ţineau tabela de scor acolo, sub un magnet mov în formă de elefant, printre facturile de telefon, meniul de la Joe's pentru comenzi la domiciliu, cupoane de reduceri, o reţetă de salsa cu carne de vită glazurată cu ananas (a lui Alegre), o faţă năucă şi buhăită de băutură (o poză a lui Omer în ghearele unui alt leşin – o fotografie făcută de Piyu ca să-i dovedească efectele fatale ale alcoolului asupra trupului şi minţii sale), coperta unui album la reducere al unei formaţii de punk din L.A. care fusese descoperită de Abed în camera lui Omer şi care iscase o scenă din cauza unei note din partea de jos a formularului de comandă ce promitea o reducere de 15% tuturor celor care trimiteau o fotografie Polaroid nud, un cupon de la Starbucks (al lui Ömer), poza unui Arroz buimac, învăluit din cap până-n picioare în spumă de baie, o schemă de culori în tonuri de

purpuriu, unde nuanța vinetei se numea *Îndurare*, un articol cu titlul „Sunt hispanicii atât de buni la pat pe cât se spune?“ (despre care toată lumea credea că era al lui Piyu, iar Piyu credea că era al lui Alegre, de proveniență necunoscută).

Pe când notau punctajele, Abed păru să fie pe punctul de-a glumi din nou, dar se trezi redus imediat la tăcere. Alegre tocmai intrase în bucătărie, mai albă la față ca oricând.

— Bună, băieți, e așa de *frig* afară, aproape că țipă când intră, ducând o cutiuță într-o mână și fluturând un plic cu cealaltă. I-o întinse pe prima lui Piyu, iar pe a doua lui Abed: Știrile dimineții! Ar trebui să verificați cutia poștală mai des.

Un miros puternic, înviorător invadă bucătăria când Piyu deschise cutia. Aroma pâinii cu usturoi înghiți mirosul cafelei, stricându-i plăcerea lui Ömer.

— Bea ciocolată caldă în schimb, strigă Alegre remarcând războiul mirosurilor.

— Mda, are dreptate. Nu mai bea chestia aia noroioasă, te face să fii nervos, chicoti ori Abed, ori Piyu, invitându-l să i se alăture la o ceașcă de ceai de mentă sau de ciocolată caldă.

Ömer le aruncă un zâmbet serafic, de parcă i-ar fi iertat pentru acest păcat strigător la cer.

— Trebuie să fug la birou. Am trecut doar să vă mulțumesc pentru ziua de ieri. Alegre mângâie gânditoare cruciulița de sidef care se legăna acum deasupra pieptului ei supt și alb, înainte să se întoarcă spre Piyu. Le-ai spus la ce *ne*-am gândit după aceea?

Piyu îi aruncă o privire rușinată în timp ce bătea din palme ca să atragă atenția lui Arroz asupra lui, asupra blatului de bucătărie, asupra a orice altceva în afara pâinii cu usturoi. Expresia de pe fața lui sugera cu viclenie că, oricare ar fi fost gândul despre care vorbeau, acesta îi venise mai curând *ei* decât *lui*, dar Ömer și Abed se prefăcură că nu observă amănuntul ăsta.

— Piyu și cu mine ne-am gândit că ne-ar prinde bine tuturor dacă am da o petrecere de Halloween aici. Ce părere aveți?

Ömer ridică din umeri scărpinându-se în cap, iar Abed mormăi ceva ininteligibil, având gura plină de pâine cu usturoi.

— Bine! le zâmbi Alegre drept mulțumire, interpretând ambele gesturi ca pe un răspuns afirmativ. Atunci, băieți, ar fi bine să începeți să vă gândiți la un costum!

— Abed, de ce nu te gândești la un costum care să protesteze împotriva faptului că marocanii sunt numiți „cearșafuri umblătoare“, așa cum ne-ai spus ieri? strigă Ömer înveselindu-se dintr-odată.

— Ca de exemplu? Să fiu o pernă umblătoare în schimb? bombăni Abed și ar fi fost gata să bombăne în continuare, dacă privirea nu i-ar fi fost atrasă de o propoziție din scrisoarea pe care tocmai începuse s-o citească. Rămase cu ochii pironiți asupra rândului, murmurând cu o voce stinsă: E de la mama. Spune că vrea să mă vadă.

— O, chiar trebuie să te duci? întrebă Alegre pe un ton neîncrezător, lăsând impresia că o încântase ideea cu perna umblătoare, dar că era surprinsă s-o vadă îndepărtându-se atât de repede.

— Nu, spune că o să vină *ea* aici, zise Abed ridicându-și ochii mari și negri, înnegurați dintr-odată de neliniște. Vine ea!

— Dar asta e o veste bună, nu-i așa? îngăimă cineva.

— Sigur..., răspunse Abed, deși trăsăturile i se schimonosiseră în mod vizibil. Doar că... cum o să vină? Nu... nu... nu s-a urcat în viața ei într-un avion. Nu are nici cea mai vagă idee despre America.

— Ei bine, o să aibă *acum*, de ce-ți faci atâtea griji, bătrâne? zise Piyu încercând să-și consoleze prietenul, să-și țină în frâu câinele și să mănânce pâine cu usturoi în același timp, fără să aibă prea mult succes cu nici una.

Însă Abed nu-l mai auzea. Nu mai vorbea. Nu mai respira. Ridicând bărbia, dimpreună cu gropița din mijlocul ei, înălțând fruntea ca un soldat plin de mândrie, deși aflat acum în robia dușmanului, păși țeapăn încolo și-ncoace, apoi se opri de tot și începu în schimb să alerge. Nasul începuse să-i curgă. Înainte ca Ömer să-și poată da seama încotro se îndrepta și care erau posibilele consecințe, Abed fugise sus și se repezise drept spre baie, doar ca să fie respins de ușa închisă. Pe când stătea perplex în fața ei, ușa se întredeschise și dinăuntru își făcu apariția o negresă înaltă, cu cei

mai strălucitori ochi negri precum tăciunii și cel mai larg zâmbet pe care le văzuse vreodată.

— Scuze, eram eu la baie, spuse cu un glas sexy și un zâmbet timid. Numele meu e Vinessa. Iar tu trebuie să fii... *Abdoul*?

Abed întoarse privirea cu un gest dramatic, dar fiindcă nu prea avea la ce să se uite în fața băii, în câteva secunde își îndreptă din nou ochii spre ea.

— Abed, de fapt, o corectă trăgându-și nasul și fornăind în timp ce i-l spunea pe litere.

Când reuși în cele din urmă să intre în baie, trei gânduri ocupau mintea lui Abed în pasivitatea amenințătoare a anxietății sale post-nazale. Primul: spusese oare că numele ei era Vinessa sau Vanessa? Al doilea: ce se întâmplase cu Lynn?

Al treilea: ...venea Zahra!

Nasul începu să-i curgă din nou.

*

— N-ar fi trebuit să-l lăsăm singur pe bietul Arroz. N-ai văzut ce mutră amărâtă avea? *Pobrecito*![1] se întristă Piyu.

— Dar nu știi că așa ar fi trebuit să-l lăsăm la intrare? zise Alegre expirând zgomotos, aproape oftând.

Ceea ce nu putea mărturisi era dorința lui de-a fi tratat exact în aceiași termeni. Încercă să-și imagineze scena de la spital când aveau să găsească pe ușă un anunț care îi interzicea strict accesul, ceva de genul: *Ni perros o piyus!*[2]. În acest caz avea să se agațe de legitimitatea reconfortantă a acestei scuze și să aștepte fericit afară până când Alegre își încheia vizita și ieșea. Însă drepturile egale nu erau mai realizabile în sfera reveriei decât în viața reală. Oricât de mult s-ar fi străduit, Piyu nu era în stare să vizualizeze decât o „scenă de spital" în care Arroz se uita la el cu o tristețe sfâșietoare, rugându-se să fie luat înăuntru, iar Piyu se uita

1. Sărăcuțul! (în spaniolă, în orig.)
2. Fără câini și Piyuși! (în spaniolă, în orig.)

cu o tristețe sfâșietoare la Arroz, rugându-l să rămână afară, fiecare dorindu-și cu ardoare să fie în pielea celuilalt.

— Hai să trecem pe la florărie mai întâi. Mătușii Piedad i-au plăcut mult trandafirii stacojii de data trecută.

— Alegre, *por favor*[1], nu îngreuna lucrurile, se tângui Piyu când în minte i se deșteptară dintr-odată amintiri supărătoare de la ultima vizită la spital, amintiri legate nu atât de trandafirii stacojii, cât de spinii lor ascuțiți, de pildă, de cât costaseră, de stânjeneala de-a căra un buchet uriaș etc.

— De ce nu-i cumpărăm ceva simplu și drăguț? De ce trebuie să fie ceva atât de... de...?

Numai de-ar fi putut găsi cuvântul potrivit, acel cuvânt unic și polisemantic care să exprime furia sa și în același timp să nu sune deloc furios. Cuvântul care ar doborî-o pe Alegre la pământ fără s-o facă să se lovească la spate. „Ostentativ" ar fi cu siguranță mult prea neplăcut, „snob" ar fi și mai și, iar „flamboaiant" n-ar fi destul de dur. Hotărî să-i dea o șansă lui „supergeneros" și exclamă:

— De ce trebuie să fie ceva atât de *supergeneros*?

— Nu fi atât de zgârcit, clătină Alegre din cap cu răbdare, de parcă ar fi împăcat un copil mic. Putem cu siguranță să ne lipsim de câțiva dolari pentru *tía* Piedad! Zgârie-brânză ce ești!

Piyu nu se mai împotrivi. Cu siguranță „supergeneros" nu-și făcuse treaba.

Nu se certară. De fapt, nu se certau *niciodată*. Nici astăzi, nici în cele mai rele momente ale lor, nici măcar o singură dată de când începuseră să iasă împreună. După tot timpul ăsta, Piyu recunoscuse în cele din urmă că Alegre nu ar putea avea sub nici o formă nici un fel de confruntare directă, fie cu el, fie cu oricine altcineva. Părea să fi născocit metode adiționale pentru a-și arăta exasperarea sau amărăciunea. Servind supa mai fierbinte decât era normal, punând în ciocolata caldă mai mult zahăr decât era nevoie sau lăsând robinetul să curgă, patul nefăcut, o mobilă în alt loc decât se

1. Te rog (în spaniolă, în orig.).

cuvenea... Alegre născocise un *modus operandi* extrem de subtil pentru a-şi exprima sentimentele. Un limbaj personal autorizat tipic pentru *las tías*.

Relaţia lui Alegre cu *todas las tías*[1], socotea Piyu, amintea de o formă *yin-yang*, doar că de data asta jumătatea neagră era numită „**nu eşti ca *noi*, ar trebui să ai un viitor mai bun**“ în loc de *yin*, iar jumătatea albă – „**nu eşti ca *ei*, nu uita că eşti una dintre noi, nu-ţi uita rădăcinile**“ în loc de *yang*. Dubla izolare a lui Alegre putea fi la rândul ei asemuită cu mingiuţele de culori opuse din fiecare jumătate a întregului cerc. Astfel, jumătate din timp se chinuia să le convingă pe *las tías* că nu putea să fie ca *ele*, fiindcă era în esenţă diferită, iar în restul timpului, se chinuia să le convingă că nu putea fi foarte diferită, fiindcă era în esenţă asemenea *lor*.

Înainte de toate, limba ei era diferită. Nu fusese niciodată în Mexic, nici măcar o singură dată în toată viaţa ei. Cu toate că, până la urmă, spaniola ei nu era mediocră, se simţea mai în largul ei să comunice în engleză şi vorbea o variantă de *spangleză* atât cu Arroz, cât şi cu Piyu. Şi totuşi, într-o privinţă remarcabilă, Alegre vorbea în esenţă acelaşi dialect ca şi *las tías*. Şi ea era o cunoscătoare nativă a limbajului privirilor.

Nu că ele n-ar fi vorbit. Sigur că vorbeau. Dar chiar şi atunci când *conversando, charlando, chiflando, platicando, hablando, murmurando, turuquiando, chinchorreando*[2]... nu renunţau niciodată la limbajul privirilor. Tocmai prin acest limbaj personal aparte îşi transmiseseră cele mai elaborate mesaje de-a lungul vieţii. Printre străini, *las tías* puteau să vorbească fără să fie auzite, fără să rostească un cuvânt. Nu era nevoie să articuleze vreun sunet. Nu era nevoie să alcătuiască fraze complicate. De ce să-ţi baţi capul cu asemenea fleacuri? De ce să-ţi distrugi mintea sub presiunea unei avalanşe de cuvinte care vor fi întotdeauna capabile să divulge

1. Toate mătuşile (în spaniolă, în orig.).
2. Conversau, sporovăiau, bombăneau, pălăvrăgeau, vorbeau, murmurau, turuiau, se ciorovăiau (în spaniolă, în orig.).

mult mai puţin decât erau menite iniţial, oricât de mult te-ai strădui să le redai sensurile precise şi posibilele conotaţii? Prin urmare, *las tías* înlocuiseră cuvintele, atât pe cele englezeşti, cât şi pe cele spaniole, şi nu numai cuvintele, ci şi sunetele, inclusiv fornăielile, chicotele şi hohotele, cu o serie de mişcări pline de subînţeles, în care ochiul lua miriade de forme, doar prin clipit, holbat şi mijit, iar asta nu neapărat la cineva sau la ceva anume. Era o gimnastică vizuală în care ochii se roteau necontenit într-un vârtej de priviri stăruitoare sau ocheade fugitive, în funcţie de conţinutul mesajului transmis.

Tocmai acest limbaj indirect şi nenumăratele sale dialecte i se păreau lui Piyu atât de năucitoare. În adâncul sufletului îşi dorea, îşi dorea cu ardoare ca Alegre să fie mai... mai... feminină... să plângă, să-l bată la cap şi să ţipe aşa cum fac tot timpul *femeile feminine*. Să decodeze criptograma lui Alegre din fierbinţeala supei, dintr-un indiciu îngropat între rândurile unei cărţi lăsate deschisă pe pat sau din cât de sărate erau *enchiladas* îi măcina pur şi simplu nervii. În ultima vreme, Piyu începuse să suspecteze că florile cumpărate de fiecare dată pentru *tía* Piedad făceau parte, fie prin culoarea (de ce stacojii?), fie prin tipul lor (de ce trandafiri?), din acest limbaj ocolit pe care nu reuşea niciodată să-l înţeleagă.

Florăreasa era din nou extrem de aranjată, afectat de rafinată şi enervant de înceată. Aluneca în paşi de balet printre trandafiri şi plantele verzi decorative, alegând câte douăsprezece fire din fiecare cu o infinită delicateţe, de parcă n-ar fi fost o legătură de plante sortite să moară într-o săptămână, ci nişte papirusuri antice care promiteau să dureze o eternitate. Pe când foarfeca din mâna ei trasa cercuri în aer, Piyu simţi că avea să leşine. Ce căutau toate obiectele alea tăioase ca un brici într-o florărie? Foarfeci, cuţite, stilete, lame... tot locul era un fel de arsenal. Ieşi în fugă şi aşteptă afară.

Când ajunseră din nou în stradă, faţa lui Alegre părea mulţumită, faţa lui Piyu nu spunea prea multe, ascunsă acum

în cea mai mare parte de un buchet „supergeneros" de care era agăţat un cartonaş: *A la mejor tía en el mundo!*[1].

Tía Piedad fusese dusă la spital cu o zi înainte. „Avea o durere de spate îngrozitoare de dimineaţă!" le înştiinţase Alegre pe celelalte mătuşi la telefon, sunându-le pe fiecare din camera lui Piyu, povestindu-le incidentul cu un entuziasm inepuizabil, deşi repeta de fiecare dată exact aceleaşi cuvinte şi aparent auzea aceleaşi comentarii. Din câte spunea ea, ieri la cină totul părea normal. *Tía* Piedad o certase pe servitoarea cea mai tânără pentru mizeria de supă de mazăre pe care o servise, se dusese la bucătărie să transforme *chestia* din oală în ceva *comestibil*, îi silise pe oaspeţi să se oprească din mâncat şi s-o aştepte până se întorcea, iar după aceea pur şi simplu nu mai apăruse.

Când îşi adunase curajul să intre din nou în bucătărie, servitoarea cea mai tânără găsise supa fierbând într-o transă verde pe aragaz şi pe *tía* Piedad zăcând nemişcată pe podea, cu o lingură de lemn în mână. Fusese dusă imediat la spital, la singurul doctor de pe suprafaţa pământului în care avea încredere: Ricardo Aguilera. Reputaţia sa naţională de doctor excelent, originea lui pe jumătate mexicană („Ce jumătate! *Si la madre es chicana*[2], înseamnă că şi el e", susţinea de fiecare dată *tía* Piedad), bunătatea pe care le-o arăta pacienţilor... dar mai presus de toate, zâmbetul lui încântător de porţelan, bănuia Piyu, stăteau în spatele acestei admiraţii înfocate a stră-strămătuşii pentru Ricardo Aguilera.

De fiecare dată era dusă la acelaşi spital, unde se repeta aceeaşi scenă, cu mici schimbări pe ici, pe colo. *Tía* Piedad stătea în capul oaselor într-un pat, îmbrăcată într-o cămaşă de noapte roz (sau vişinie sau rubinie sau purpurie), cu *todas las tías* aşezate ceremonios în jurul patului (schimbând de fiecare dată ordinea prin rotaţie), într-o cameră luxoasă, încărcată cu flori peste flori şi cu o statuie a Sfântului Camillo, protectorul bolnavilor, pe o masă de alături. În clipa în care o zărea pe Alegre intrând, *tía* Piedad exclama: *„Donde está tu Piyu?*[1]". Nu uitase niciodată să pună întrebarea asta. De asemenea, nici Alegre nu uitase niciodată să-l ia pe Piyu cu ea, deşi ştia prea bine că spitalele erau pline de obiecte ascuţite.

— Nu-ţi face griji. N-o să dureze mult, promit, îi zâmbi ea încurajator când se apropiară de clădire. O ştii pe *tía*. Aceeaşi dandana de fiecare dată, înainte să ajungem cu toţii la spital, şi-a revenit deja. Uneori nu mă pot abţine să nu mă gândesc că o face dinadins, ca să ne aducă pe toţi în puterea ei, zăpăciţi şi *fierţi*.

Piyu aprobă cu o înclinare şovăitoare din cap. Îşi dăduse deja seama că o parte substanţială a vocabularului lui Alegre era gastronomică, împrumutată direct din cărţile de bucate şi reţete. Avea un jargon de zi cu zi prin care relaţiile umane de toate naturile puteau fi condimentate sau încălzite până se coceau complet. De asemenea, dragostea putea fi feliată şi tăiată mărunt, amestecată până se dizolva şi bătută până se frăgezea, rumenită la foc mic şi dezosată, amestecată cu sos gros sau marinată, fiartă şi lăsată la răcit sau împănată cu o umplutură pufoasă şi servită cu mult zahăr, dacă doreai.

Îl recunoscură în parcare pe *tío* Ramon, care fuma liniştit o ţigară. Faţa lui somnoroasă se înclină într-un salut sumbru pe când îi urmărea cum se apropie.

— E bine. Nu trebuie să vă faceţi griji, mormăi cu un glas care părea cumplit de plictisit.

Ca de obicei, Piyu încercă să evite contactul vizual cu el şi, ca de obicei, nu izbuti. Era ceva între ei, un fel de tensiune nedesluşită şi în întregime abstractă care dura deja de mai bine de un an. De fiecare dată când îl privea pe *tío* Ramon în ochi, Piyu nu putea să interpreteze sclipirea sfredelitoare pe care o zărea în ei altfel decât drept sarcasm. Nu se putea abţine să nu-l bănuiască pe *tío* Ramon că în felul lui tăcut, perseverent şi neîndurător râdea de el, de ceea ce vedea în el, probabil propria imagine în oglindă. Era ca şi cum ar fi spus: „Odată eram un cu totul alt om, m-am transformat în acest *tío* umil pe care îl vedeţi acum abia după ce am intrat în familia asta nebună".

1. Pentru cea mai bună mătuşă din lume! (în spaniolă, în orig.)
2. Dacă mama e americancă de origine mexicană (în spaniolă, în orig.).

1. Unde e Piyu al tău? (în spaniolă, în orig.)

Dacă acela era într-adevăr mesajul, Piyu lua implicaţiile sale la modul serios şi personal. În momentele alea se străduia din greu să se gândească la un răspuns. N-avea să ajungă niciodată ca *tío* Ramon, n-avea să-şi piardă niciodată personalitatea, independenţa...

— Să mergem, Piyu, *vamonos*!

Un zâmbet se insinuă pe chipul umil al lui *tío* Ramon. Îl lăsară acolo şi se grăbiră să intre. Pe când cercetau etajul al şaselea, Piyu asculta ecoul paşilor lui Alegre, fiecare reverberând la volumul maxim pe coridoarele pustii, deşi, slavă Domnului, nu purta niciodată tocuri cui. Pereţii de pe ambele părţi erau văruiţi în verde pal până la nivelul taliei. Dacă Piyu ar fi avut la el una din broşurile cu mostre de culori pentru decoraţiuni, ar fi putut afla că nuanţa la care se uita avea numărul 35-E şi se numea *Tărâmul Ales*. Undeva de-a lungul coridoarelor Tărâmului Ales, dădură peste camera pe care o căutau. Alegre intră prima.

— *Donde está tu Piyu?*

Piyu îşi scoase capul din spatele buchetului şi salută pe toată lumea. Astăzi *las tías* erau aranjate într-un semicerc ca o potcoavă în jurul patului. Îi răspunseră în cor la salut şi continuară să *charlando, chiflando, chinchorreando*. În mijlocul acestui vacarm familiar, dar totodată la fel de străin ca întotdeauna, Piyu prinse glasul stră-strămătuşii:

— Seara trecută, în somn, aud pe cineva strigându-mă pe nume. Mă trezesc aici, în camera asta. Apoi văd o lumină foarte strălucitoare înălţându-se pe patul meu. Înţeleg că o să mor curând. Înainte să-mi dau ultima suflare, am hotărât să-i las serviciul de porţelan lui Alegre!

Imediat se lăsă o tăcere adâncă şi duşmănoasă care în câteva clipe înăbuşi fiecare glas, fiecare gest din încăpere. *Las otras tías* încercau să nu pară prea jignite, în timp ce Alegre încerca să nu pară prea încântată. Piyu îşi croi încet drum printre ele, ştiind prea bine că putea să profite de situaţie. Odată ajuns afară, găsi un automat care servea ciocolată caldă la un dolar. Nu era nimeni prin preajmă, nici un pacient, nici un doctor, nici un semn de viaţă. Asta îţi dădea impresia că toţi cei din secţia de urgenţe ieşiseră pentru o

urgenţă. Dar dacă nu era nimeni la etajul acela, cine răspundea de scalpelele şi bisturiele care trebuiau să fie răspândite peste tot? Încercă să respire mai mult şi să se alarmeze mai puţin. Respiră mai mult, alarmează-te mai puţin... Din fericire, Alegre apăru tocmai la timp, fiindcă deja începuse să încurce ordinea operaţiilor: respiră mai puţin, alarmează-te mai mult.

— *Vamonos*, Piyu! ciripi ea cu un zâmbet până la urechi.

Afară, când au trecut pe lângă parcare, spre uşurarea lui Piyu, *tío* Ramon nu se zărea nicăieri prin preajmă.

Scursurile

La 7:08 p.m., pe când Alegre şi Piyu se urcau în T, Ömer cobora. De îndată ce începu să meargă de-a lungul bulevardului, o mâhnire i se strecură în minte din motive limpezi pentru ea însăşi, însă necunoscute lui. Se apucă să caute un motiv întemeiat pentru disperarea lui, găsi mai multe decât se aştepta şi fumă cinci ţigări una după alta, în timp ce îi asculta pe cei de la Lagwagon cântându-i în urechi *Coffee and Cigarettes* de şapte ori la rând. Când dădu colţul pe Prince Street, aproape că se ciocni de un tânăr care semăna izbitor cu vărul lui, Murat, din Istanbul.

— Ups, scuză-mă! ciripi tipul, deşi nu era nimic de scuzat.

Până şi zâmbetul acela amuzant şi şovăitor care îi arcuia buza de sus, umbrită de o urmă de mustaţă, semăna întocmai cu al lui Murat. Deranjat de coincidenţă, Ömer îi aruncă străinului o privire tăioasă, care îl ajută să descopere că tipul avea mai puţin păr decât vărul lui şi într-un an sau mai mult avea probabil să chelească. Uşurat că nu exista o copie la indigo în oraşul în care locuia şi, cu puţin optimism, nicăieri în lume, Ömer încercă să dreagă acreala privirii sale de mai înainte cu un zâmbet dulce, care din nefericire păru să fie imediat interpretat greşit de celălalt tip.

Încruntându-se şi mai tare ca înainte, Ömer îi înlocui pe cei de la Lagwagon cu Lou Reed şi continuă să meargă pe *Stupid Man*. Două minute şi treizeci şi una de secunde. Dar înainte să înceapă piesa a doua oară, îi trecu prin minte că poate şi vărul lui îşi pierduse părul de când nu se mai văzuseră. Trebuie să fi trecut mai bine de un an de când încetaseră să-şi mai vorbească şi cel puţin cinci luni de când îl văzuse

ultima oară. Era trist cum ieşiseră lucrurile. Era trist pentru că altădată totul fusese atât de diferit. Mamele lor fiind nu doar surori, ci şi vecine care petreceau mai mult timp una în casa celeilalte decât în propria casă, iar ei fiind de aceeaşi vârstă, era inevitabil să-şi petreacă vârsta copilăriei împreună. Pe atunci aveau atât de multe lucruri în comun sau poate că fiecare repeta pur şi simplu ce spunea celălalt. Colecţionau aceleaşi lucruri: timbre, monede străine, bentiţe de prins părul. În principiu, bentiţele nu puteau fi cumpărate de la magazin, trebuiau smulse de pe capetele fetelor pe care le cunoşteau. De aceea, fiecare piesă din colecţia lor avea o identitate şi o poveste în spate. Obiecţiile simultane şi tumultuoase ale ambelor mame atunci când aflaseră despre colecţie puseseră capăt acestui proiect special, însă nu şi listei lor lungi de interese comune. Din camaraderie, visau la aceleaşi profesii (mai întâi patron de cârciumă, apoi pediatru, apoi ginecolog, iar apoi din nou patron de cârciumă), citeau aceleaşi cărţi (*Băieţii din strada Pál*, *Ocolul Pământului în optzeci de zile*, *Aventurile lui Tom Sawyer*), ţineau cu aceeaşi echipă (Fenerbahçe) şi le plăcea aceeaşi înjurătură prostească ce îi făcea să chicotească de fiecare dată când o strigau (mânca-ţi-ai curul ăla cât o lubeniţă!), deşi conotaţiile sale erau puţin neclare în mintea lor. Pe-atunci erau ca două boabe de mazăre într-o păstaie, având interese, reuşite şi chiar eşecuri extrem de asemănătoare şi, ca să ducă mai departe îngemănarea, începuseră să iasă cu fete care erau prietene apropiate, iar o dată se îndrăgostiseră de aceeaşi fată, iar câteva luni mai târziu aflaseră că amândoi se culcaseră cu ea şi fuseseră înşelaţi...

Prima ruptură clară se produsese la scurt timp după aceea, când colecţia de reviste porno de sub salteaua lui Ömer fusese descoperită, confiscată şi distrusă de maică-sa. Revistele erau de fapt ale lui Murat. Despre asta, bineînţeles, Ömer nu-i suflase o vorbă maică-sii. Oricum nu fusese nevoit să-i dea nici o explicaţie. Maică-sa distrusese mai întâi toate revistele, apoi se prefăcuse că nu existaseră niciodată şi, prin urmare, nu era nimic de discutat. Acesta era modul ei arhetipal de-a rezolva conflictele, având convingerea neîncrezătoare că, dacă

te prefăceai cu îndeajuns de multă sârguinţă, credinţa avea să devină realitate. Tocmai stilul acesta de-a acoperi mizeria cu petice înflorate, această ipocrizie plină de înţelegere a ei îl deranjau pe Ömer atât de tare.

— Ţi-ai pierdut mintile? Ar trebui să fii bucuros că nu zice nimic. Maică-mea mi-ar face viaţa un iad. Ce noroc ai! scrâşnise vărul Murat.

Atunci trebuie să fi apărut prima fisură pe suprafaţa camaraderiei lor. O fisură banală, eterică, nu mare lucru în sine, dar cu siguranţă o mesageră a rupturii ce avea să vină. Şi pe măsură ce fisura se mărise şi se adâncise, Ömer îşi dăduse seama neînduplecat că în tot acest timp el şi vărul Murat fuseseră la fel de apropiaţi unul de altul ca două trenuri staţionate alături într-o gară de tranzit, doar ca să descopere cât de opuse vor fi direcţiile în care aveau să se îndrepte în momentul plecării.

În ziua în care aflaseră că amândoi obţinuseră note atât de mari la examenul de admitere la universitate încât fuseseră acceptaţi la secţia la care năzuiseră (care se întâmpla să fie aceeaşi, METU, Inginerie Industrială), mamele lor plânseseră de bucurie la unison. Fusese închiriată o casă în Ankara, mică, dar confortabilă, pentru amândoi băieţii, unde trebuiau să aibă grijă unul de celălalt. Înainte de plecare, părinţii lor juraseră să facă o petrecere de pomină la absolvirea băieţilor. Totuşi improbabilitatea acestui lucru ieşi curând la iveală. În primele lor două semestre ca ingineri industriali aspiranţi, Ömer se îndrăgosti de o fată anarhist-socialistă, încetă să mai dea pe la cursuri, începu să-l citească pe Marx, continuă să-l citească pe Marx, îi plăcu poetul din Marx mai mult decât teoreticianul, dar păstră lucrul ăsta pentru el, afirmă cu timiditate sărăcia tradiţiei socialiste în societăţile capitaliste din ultima perioadă, sărăcia mişcărilor de opoziţie în ţările socialiste, Sărăcia Filozofiei, dar totodată şi sărăcia vieţii lor sexuale, care se sfârşise când ea declarase în mod neaşteptat, unilateral şi exasperant că relaţia lor ar trebui să rămână la un nivel platonic. În perioada imediat următoare, Ömer deveni un iubit confuz şi un marxist şi mai confuz, intră în Liga Studenţilor, se despărţi de prietena

lui, se certă îngrozitor cu liderii Ligii Studenţilor, participă la nenumărate demonstraţii, reuşi să fie arestat, pică toate examenele în afară de unul... în timp ce vărul Murat nu făcu altceva decât să studieze statornic şi neabătut... şi să studieze... şi să studieze.

Odată eliberat din arest, Ömer găsi pe toată lumea strânsă acasă şi o mulţime de feluri de mâncare pe masă, toate preferatele lui, toate în cantităţi uriaşe, de parcă nu se întorsese după două zile de arest, ci după ani întregi de închisoare şi înfometare.

— Ai nimerit într-un anturaj prost! Nu ştiam că *treburile* astea stângiste continuă să fie la modă la noi în ţară, se strâmbase mătuşa lui la el pe când servea supa de iaurt.

Ömer observase că maică-sa începuse să se foiască pe scaun în clipa în care se pomenise despre asta, căutând un alt subiect şi, nereuşind să găsească unul, se îndreptase spre bucătărie să amestece sosul, să orneze deserturile... să facă ceva.

— Stângiştii ăştia sunt doar nişte scursuri, mamă, replicase vărul Murat cu o faţă încruntată, ca să le dea clar de înţeles mamei sale şi tuturor celor de la masă că nu era de acord cu *ei*.

Ömer nu ridicase nici o obiecţie. Vărul Murat avea dreptate de fapt. Asta erau: „scursuri", nişte politicieni fără vlagă, tineri, între două vârste şi bătrâni deopotrivă, incapabili să-şi revină pe de-a-ntregul după depolitizarea nimicitoare a preluării puterii de către armată din urmă cu treisprezece ani. Rezistenţa de astăzi nu era nimic altceva decât o rămăşiţă, o pleavă a acelei opoziţii puternice şi pline de vervă care tuna şi fulgera în anii '70, când Omer era copil, care tunase şi fulgerase până la lovitura de stat din 1980.

Unele dintre aceste scursuri proveneau din familii cu tradiţie. Pe de altă parte, puţine erau odraslele unor părinţi altădată stângişti, dintre care un număr destul de mare îşi numiseră copiii **Revoluţie** (fete şi băieţi deopotrivă, fiindcă se presupunea că revoluţia era androgină), doar ca să regrete amarnic această decizie de îndată ce armata preluase puterea, iar în anii următori să-şi crească odraslele în modul cel mai depolitizat posibil pentru a echilibra balanţa. De aceea, în

mod ironic, cele mai multe Revoluții ambulante din Turcia s-a întâmplat să se remarce printre susținătorii statu-quoului.

Între timp, părinții acestor Revoluții nu au mai repetat niciodată aceeași greșeală. Unii dintre ei au găsit un nume mai bun pentru cel de-al doilea copil al lor: **Evoluție**. Iar apoi, după alți câțiva ani, dacă un al treilea sau al patrulea copil se afla pe drum, au ales alt nume, complet lipsit de orice conotații răsunătoare, poate o floare sau o stea sau orice altceva, atâta timp cât era drăguț și strălucitor și mai presus de orice bănuială. Omer se întreba unde altundeva în lume în afară de Turcia mai putea găsi cineva frați ale căror nume mergeau de la **Revoluție** la **Evoluție**, iar de acolo la **Lalea** sau la **Briză**.

Cât despre înstrăinarea dintre cei doi veri, aceasta avea să rămână mai mult sau mai puțin la fel în anii următori, în care Omer oscilă încoace și-ncolo, hotărî că nu mai voia să fie inginer industrial, dădu din nou examen de admitere, de data asta la secția de Științe Politice a Universității Bogazici din Istanbul, și, spre surprinderea tuturor, chiar și a lui, reuși să obțină note mari, își lăsă vărul în urmă și se mută din nou la Istanbul și se îndrăgosti iar de haosul vechiului oraș, întâlni acolo alte fete și alte grupuri, obținu succese remarcabile la cursuri, uluind și mai mult pe toată lumea, chiar și pe el, deși avu parte de eșecuri răsunătoare în toate relațiile cu sexul opus. În același timp, trecu de la marxism la situaționism, de la Marx la Guy Debord, iar de acolo porni la trap mărunt spre un amalgam de hedonism, pesimism și cinism, după care galopă direct spre un nihilism abisal, bău prea mult, vomită prea mult, flirtă prea mult, se acuplă prea mult, se lamentă prea mult și se clătină constant în sus și-n jos, în jos și-n sus prin viață. Între timp, vărul Murat studiase... și studiase... și studiase, absolvise, își găsise o slujbă bună și se căsătorise. Iar astăzi, cu cât Omer se gândea mai mult la el, cu atât i se părea mai probabil ca vărul lui să fie deja un om chel și, prin urmare, cu atât mai mari i se păreau șansele ca o replică a sa să hoinărească pe străzile din Boston.

În fața casei din Pearl Street nr. 8 își dădu jos căștile de la urechi și îl reduse pe Lou Reed la tăcere înainte să intre

sau, de fapt, înainte să nu reușească să intre, fiindcă ușa era blocată de un salut extatic: „**Bine ai venit! Bine ai venit! Bine ai venit!**"

În spatele ușii de la verandă zburda și țopăia trupul voluminos al unui Arroz cumplit de plictisit și teribil de flămând, a cărui coadă se mișca într-un ritm de *drum and base*[1]. De îndată ce reuși să se strecoare în verandă și să scape de îmbrățișările umede și sentimentale ale lui Arroz, Omer făcu cinci sendvișuri. Arroz înfulecă trei, iar el mâncă două. Apoi se afundară amândoi în moliciunea canapelei, ascultând *Stuck in America* a celor de la Sugarcult. Trei minute și douăzeci de secunde. Tocmai o ascultau a treia oară când sună telefonul.

Omer își aminti că-i promisese Vinessei să vină s-o ia când termina serviciul, dar acum nu mai avea nici un chef să iasă. Încercă să inventeze o scuză drăguță, dar nu reuși să găsească altceva mai bun decât: „Nu e nimeni acasă. Dacă plec și eu, Arroz trebuie să rămână singur! O să fie deprimat". Era adevărat, cel puțin într-o anumită măsură. Încrezător în scuza sa, ridică receptorul. Dar era un apel de la distanță, de la o iubire îndepărtată.

— Ce oră e acolo? o întrebă mai întâi Omer, de parcă trebuiau să clarifice lucrul ăsta înainte să continue conversația.

— Vrei să spui aici sau acolo? chicoti Defne cu o fărâmă de emoție în glas.

Ecoul de pe fir o făcea să pară și mai nervoasă.

Omer tăcu pentru o clipă. Nu era genul de pauză pe care o face cineva în momente de meditație profundă. Era mai degrabă genul de pauză pe care o face cineva la vederea unui lucru neașteptat, enervant, dar foarte familiar, ca atunci când îți vezi propria imagine obosită răsfrântă în geamul murdar al unei mașini ce trece pe lângă tine și privești dintr-odată în față adevărul despre tine. O vibrație asemănătoare îl ajută să-și dea seama că, oricum ar fi fost pusă întrebarea, răspunsul ei avea să fie tot greșit. Pentru că, oricare ar fi fost portul

1. Stil de muzică electronică apărut în Anglia la începutul anilor '90, caracterizat prin *breakbeat*-uri și ritmuri foarte rapide.

sau destinaţia, ceea ce însemna „aici“ pentru ea avea să rămână „acolo“ pentru el.

*

În spatele vitrinei ciocolateriei SPIRITUL ÎNCOLĂCIT, Gail era ocupată să picure stropi de caramel pe ochii cobrelor din jurul gâturilor unei grămezi de figurine de ciocolată Şiva-Distrugătorul aşezate pe o tavă, când o zări pe femeie trecând din nou pe lângă magazin. Constant, în fiecare dimineaţă la 11:45, trecea pe lângă magazin, iar o jumătate de oră mai târziu se întorcea cu o cutie de carton în mână. Se ducea la cantina pentru săraci din apropiere, Gail era aproape sigură, iar în cutia de carton avea probabil supă de pui cu tăiţei. De fiecare dată când o vedea trecând, nu-şi putea lua ochii de la ea. De fapt, în fiecare zi la ora aia Gail stătea şi o aştepta pe femeia fără adăpost să şontâcăie în josul străzii, trăgând după ea o valiză pe rotile ferfeniţită rău, lunecând pe lângă magazin într-o rafală de mirosuri respingătoare. Uneori oprea trecătorii, numai pe cei pe care îi alegea ea, observase Gail, ca să facă aceeaşi afirmaţie ca întotdeauna: „Iisus mi-a zis că ai un dolar în plus...“ În afară de asta, nu scotea aproape niciodată nici un cuvânt.

Pe când trecea pe-acolo, Gail îşi opri privirea, cu un amestec straniu de teamă şi admiraţie, asupra mâinilor femeii: avea buricele degetelor de culoarea vişinelor, unghiile îngropate sub un strat de mizerie, mâinile mari, zbârcite şi bătătorite, pătate de cheaguri întunecate de sânge, deşi nu păreau să aibă nici o rană vizibilă. Gail nu ştia, ci doar simţea ce îi atrăgea atenţia atât de mult la aceste mâini sau ce o fascina şi o tulbura totodată la femeia aceea fără adăpost.

Unul dintre lucruri, se temea şi spera în acelaşi timp Gail, era că doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus* era conştientă la rândul său de prezenţa ei. Deşi nu întorsese nici măcar o singură dată capul ca să arunce o privire în magazin, Gail nu se putea împiedica să creadă că, pe când se plimba cu paşi mari pe trotuarul celălalt, o privea cu coada ochiului, până în adâncul sufletului. Doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus*

ştia prea bine de ce Gail era fermecată de prezenţa ei şi atrasă pe orbita sa. Totuşi şi Gail ştia, şi ea putea să vadă că în realitate ea şi femeia asta nu erau atât de diferite. Pe când o urmărea din spatele vitrinei, Gail nu se putea împiedica să se gândească în sinea ei că graniţa care le despărţea era la fel de subţire şi de fragilă ca această barieră de sticlă.

În timp ce o privea pe doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus*, Gail urmărea totodată felurile în care femeia asta fără adăpost era văzută de alţii, chiar şi de ea însăşi. Observa că era ocolită dispreţuitor, compătimită peste măsură, ajutată în batjocură şi ignorată sistematic. Cei care se fereau de ea de parcă ar fi avut vreo boală contagioasă, se gândi Gail cu amărăciune, aveau pe undeva dreptate, fiindcă era într-adevăr contagioasă, dar nu în felul în care îşi închipuiau ei. Era o contaminare care nu îi afecta decât pe cei deja infestaţi. Aceia care, din motive cu totul diferite, aveau deja virusul, acea maladie aparte care nu-i împiedica să trăiască în societate, nici chiar să se integreze cu succes în ea, dar care în acelaşi timp, chiar şi atunci când se aflau în culmea realizărilor, îi menţinea în pragul şovăielii, excomunicării şi devierii. Gail se temea că s-ar putea să nu aibă de ce să se teamă, pentru că la rândul ei ar putea să fie deja infestată de ispita tipică celor care îşi distrug propriul penaj.

Pe lângă Moş Crăciuni de caramel, praline în formă de reni, clopoţei de zahăr, acadele în formă de îngeri, heruvimi din nuga şi bezele Cred-în-Moş-Crăciun, Gail plănuia să facă de Crăciun o serie de bomboane Doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus*. Avea să le vândă familiilor fericite sau celor cu ambiţii de-a deveni fericite, astfel încât acestea să poată purta, fără s-o ştie, umbra acestei femei fără adăpost în căminele lor vesel decorate, unde în fiecare noapte lumina orbitoare ascundea întunecimea de-afară. Voia să le facă delicioase şi delicate. Fiecare bomboană Doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus* va fi acoperită cu un strat de ciocolată amăruie, o armură întunecată care, după ce muşcai din ea, avea să dea la iveală umplutura dulce şi moale ce aştepta în tăcere să fie descoperită.

Gaura

De îndată ce începură să se gândească serios să pună casa la punct pentru sosirea Zahrei, nu le luă mult ca să-și dea seama cât de puține știau despre ea. Era oare *tradiționalistă*? Avea să fie deranjată de consumul de alcool, de pildă, sau de șuncă sau de orice alt lucru care nici măcar nu le trecea prin cap?

— Ce să gătesc pentru ea? întrebă Alegre de pe scaunul pe care se urcase ca să caute un set pentru fondue pe care era sigură că-l pusese undeva prin dulapuri.

Abed era deja sătul să fie întrebat tot timpul despre obiceiurile Zahrei, așa că răspunse obosit și puțin țâfnos:

— De ce trebuie să gătești tot timpul? Poate c-ar trebui să mai iei o pauză!

Însă își regretă cuvintele chiar în clipa în care i se revărsau de pe buze.

— Îmi pare rău, Alegre, n-am vrut să spun asta. Însă îi place mult să-mi gătească, înțelegi. Te-ai supăra dacă n-ai găti cât stă aici și ai lăsa-o pe *ea* să facă asta? o întrebă Abed cu un glas blând, dându-și seama imediat ce sacrificiu îi cerea. Doar pentru două săptămâni...

Alegre încuviință binevoitoare din cap, deși fără să dea atenția cuvenită acestui fapt și, prin urmare, fără să înțeleagă cât de complexe puteau fi implicațiile sale pentru ea. Pe moment, tot ce voia, pe lângă setul pentru fondue, era să ușureze grijile lui Abed. Venirea Zahrei dăduse naștere unei camaraderii ferme și profunde în Pearl Street nr. 8, de parcă toți s-ar fi unit în clipele acelea într-o solidaritate de neclintit împotriva unei figuri cu faimă mondială, care, deși se

prezenta în înfățișări și forme diferite, rămânea prin natura ei intimă, ubicuă și eternă figura familiară tuturor: mama!

— Alegre, dă-te jos, te rog, murmură Abed ținând mai strâns de scaun, ca și când s-ar fi temut că, dacă ar fi căzut, s-ar fi spart în bucăți, fiindcă de jos părea extrem de mică și de fragilă. Oare mai slăbise în ultimele zile? se întrebă. Însă cu glas tare zise: La ce-ți trebuie setul pentru fondue? Zahra n-are nevoie de așa ceva!

— Aha, uite-l! ciripi Alegre trăgând afară setul pentru fondue și întinzându-i-l bucată cu bucată lui Abed. Totul trebuie să fie perfect. Or să fie mulți oameni de mulțumit. Vine Zahra. Vin oamenii la petrecere. Vineri e ziua cea *mare*!

— Vrei să zici *joi*, o corectă nemilos Abed. Halloween-ul e joi!

— Mda, dar petrecerea e vineri, spuse întinzându-i vasul emailat, dar Abed nu mai era acolo ca să-l prindă.

În loc să se certe cu ea, Abed ieși în fugă din bucătărie și nu se opri din alergat până când nu-l găsi pe Piyu în camera lui Omer, amândoi lipiți de monitor, admirând animațiile sclipitoare de pe o pagină de web canadiană construită de curând.

— Piyu, *amigo*, trebuie să vorbești cu Alegre. Trebuie să faci ceva! strigă Abed năpustindu-se în încăpere cu câte o furculiță pentru fondue în fiecare mână. Alegre zice că petrecerea e vineri. Dar în ziua aia vine Zahra. Uite ce e, nu putem amâna zborul Zahrei, așa că trebuie să facem petrecerea în altă zi!

Întâmpinând mari dificultăți în a întoarce privirea de la animațiile luminoase la chipul extrem de posomorât al lui Abed, lui Piyu îi trebuiră câteva secunde mai mult decât de obicei ca să prindă sensul acelui solilocviu. De îndată ce decodă mesajul, își mușcă manșeta cămășii, doar ca să-i dea drumul o clipă mai târziu și să se tânguie:

— Nu pot să fac asta, a invitat o grămadă de oameni!

— Dacă Halloween-ul e joi, atunci de ce dă o petrecere de Halloween vineri? întrebă Abed gesticulând nervos.

Alte câteva gesturi se dovediră de-ajuns ca să blocheze mintea lui Piyu pe când se holba hipnotizat la furculițele

ascuțite pentru fondue ce desenau cercuri dinaintea ochilor lui și pălea din ce în ce mai tare, obrajii lui căpătând o nuanță de cenușiu, iar fața sa o expresie supărată și oarecum deznădăjduită.

Omer își împinse scaunul în spate și se uită la cei doi colegi ai săi cu amuzament:

— De ce nu vă calmați amândoi? Nu văd unde e problema. Petrecerea e vineri. Zahra vine vineri. Și ce dacă? Ce e în neregulă cu asta?

— Ce e în neregulă cu asta? strigă Abed îndreptând o furculiță spre el și făcând un salt înapoi ca un scrimer care fandează. Femeia asta a trăit toată viața ei într-un orășel unde fiecare știe absolut totul despre ceilalți, până și cele mai mici păcate. N-are nici cea mai vagă idee despre cultura americană. Se întreabă cum e viața mea aici și își face o mulțime de griji pentru mine, OK? Așadar se aventurează în călătoria asta ca să vadă cum o duce singurul ei fiu și prima ei impresie despre viața mea în țara asta *nu* trebuie să fie despre niște vârcolaci și niște monștri beți care se prăbușesc peste ea!

În minutele următoare, Piyu avu două tentative de-a o ruga pe Alegre să schimbe data petrecerii, dar în ambele o prinse vorbind la telefon și invitând și mai mulți oameni în ziua de *vineri*. Abed căută pe internet zboruri alternative din Maroc, însă bunul-simț îl opri la jumătatea întreprinderii, iar Omer stătu nemișcat pe scaunul lui, urmărindu-i pe fiecare cum nu ajung la nici un rezultat și amuzându-se copios în sinea lui.

— Vreți să știți ce-o să mâncați vineri? îi întrebă Alegre intrând pe nesimțite în cameră, în dispoziția nepotrivită și la momentul nepotrivit.

Fursecuri cu scorțișoară în formă de insecte, prăjiturele în formă de morminte, cranii din mozzarella, roșii umplute în formă de ochi, chifteluțe în formă de ochi, salsa macabră și cleioasă, gândac uriaș de ciocolată, păianjen din jeleu cu aromă de căpșuni, Omida Iggy, Râma Wanda, Melcul Sammy, creier în formă de rămășițe de la liposucție, salată în formă de operație pe creier... și MENIUL SPECIAL DE VINERI

continua, întinzându-i din ce în ce mai tare nervii lui Abed cu fiecare preparat de pe listă. Tocmai în acel moment Piyu veni cu o idee, o soluție de mijloc: să facă schimb de camere!

Vineri seara, în jurul orei opt și jumătate, Abed urma să se întoarcă de la aeroport împreună cu Zahra. Petrecerea probabil că nici nu începea bine până atunci. Nu aveau să apară prea mulți invitați până la ora aia, așa că era relativ ușor să-i țină pe toți în living, cu ușile bine închise, așa încât, când Abed venea împreună cu Zahra, putea s-o conducă direct la etaj pe ușa din spate, împiedicând-o să se uite la monștrii care în mod normal nu aveau ce să caute acolo. Restul nopții, urma să stea în camera de la etajul al treilea și să doarmă liniștită și în afara oricărui pericol.

Planul necesita numeroase modificări, așa că asta a fost ocupația lor pentru tot restul după-amiezii. Anumite lucruri au fost cărate de la etajul al treilea în camera lui Abed (*Noua Biblie de la Ierusalim: Ediția Devoțională a Sfinților*, un Iisus purtând Crucea din porțelan emailat, o lampă de veghe albastră cu chipul Maicii Domnului, un tablou cu Ingerul Păzitor 16x20, așternuturile și pijamalele lui Piyu, bilețelele confidențiale și scrisorile de dragoste primite de la Alegre și câteva articole aparținând lui Arroz, printre care biscuiții pentru câini Buddy Biscuits și un disc zburător fosforescent pe care trebuia să-l prindă în aer, dar de obicei nu se obosea s-o facă). Apoi, desigur, alte câteva lucruri au fost nevoite să migreze de la primul etaj, în noua cameră a lui Abed (*Sfântul Coran*, o fotografie a tatălui lui Abed, o amuletă din piele împotriva deochiului, pe care Zahra îl pusese să-i promită că avea s-o poarte oriunde se ducea, o cutie muzicală în care păstra scrisorile de la Safiya, haine, așternuturi și toate obiectele ascuțite din încăpere, inclusiv acele de siguranță).

Urmărind acest exod bidirecțional de obiecte religioase prin casă cu un amuzament crescând pe care îi venea din ce în ce mai greu să-l ascundă, Omer era la rândul lui pregătit să facă partea lui de concesii, renunțând la rutina sa libidinală cu celălalt sex. Dar cea mai mare concesie, fără îndoială, era cea făcută de Alegre. Aceasta avea să-i cedeze bucătăria *ei* Zahrei.

Pregătirile fiind terminate, concesiile făcute şi obiectele trimise în exil, până seara târziu Abed reuşi să se calmeze în cele din urmă. Îi ţinu companie lui Omer în timp ce acesta fuma ţigară de la ţigară pe verandă, iar apoi, în mod cu totul surprinzător, împrumută o ţigară de la el. Abed pufăia absolut caraghios, scoţând nori de fum, aşa cum fac oamenii care nu sunt obişnuiţi să fumeze când încearcă să tragă dintr-o ţigară. Omer îşi înăbuşi un zâmbet. Stăteau acolo tăcuţi şi nemişcaţi, cu feţele spre stradă, cu ochii aţintiţi asupra arţarului din faţa casei.

— Deci tatăl tău a murit anul trecut... erai în State atunci?

— Tata s-a stins chiar înainte să plec în State, răspunse Abed scoţând un nou nor altocumulus. Primisem scrisoarea de admitere de la Tufts şi până în iunie făcusem deja toate pregătirile. Cu două săptămâni înainte să mă urc în avion, tata a murit. I s-a oprit inima în somn. O moarte liniştită, a zis lumea. După înmormântare am hotărât să-mi schimb planurile, nu voiam s-o las pe Zahra singură. Ştii, cei care îşi exprimau condoleanţele îi spuneau întruna Zahrei că ar trebui să fie fericită că soţul ei a lăsat în urmă un fiu. Vreau să zic, asta e mentalitatea acolo. Când tatăl este absent, e datoria fiului să aibă grijă de mama sa. Dar Zahra a refuzat, nici gând! Lasă-mă să-ţi spun un lucru despre mama mea, Omar. Dacă şi-a pus ceva în minte, nu există absolut NIMIC în lume care s-o poată convinge de contrariu. Aşa că m-a trimis aici şi mi-a ordonat să nu mă întorc până nu-mi iau diploma.

O aromă îmbătătoare şi alinătoare de caramel umplu tăcerea adâncă ce se lăsă.

— Miroase minunat, Alegre, strigă Abed peste umăr, simţindu-se încă prost că o certase în după-amiaza aceea.

— Rulouri cu scorţişoară în formă de insecte! se auzi din bucătărie glasul vesel al lui Alegre, care îl iertase de mult. Or să miroasă şi mai bine când or să fie coapte în întregime.

O maşină trecu prin faţa casei, luminând pentru câteva clipe veranda şi crengile arţarului. De curând frunzele sale se coloraseră într-un purpuriu uluitor de intens, chiar la timp ca să le vadă Zahra, îşi zise Abed mulţumit. Dacă ar fi

avut în momentul acela o broşură cu mostre de culori pentru decoraţiuni, ar fi descoperit că nuanţa la care se uita se numea *Jubileul cireşelor*.

— Nu ţi se pare uimitoare fascinaţia femeilor needucate pentru educaţie? întrebă Abed coborând vocea până la un timbru aproape imperceptibil. Vreau să zic, mama nu are prea multă educaţie, înţelegi, dar îşi doreşte din toată inima ca eu să-mi iau doctoratul într-un domeniu al cărui nume nici măcar nu-l poate pronunţa. Cu ce-ar putea-o ajuta catalizatorii şi hidrurile? Dar în acelaşi timp crede în vocaţia mea mai mult decât mine.

Nu mai vorbiră un timp, uitându-se amândoi gânditori la silueta arborelui de-afară.

— Când ochiul dispare, rămâne în loc o gaură.

— Ce?

— Asta le-a spus Zahra celor care îşi exprimau condoleanţele, îl lămuri Abed stingând ţigara. Le-a spus că atunci când ochiul dispare, locul lui trebuie să rămână gol. Dacă încerci să astupi gaura cu ţărână, nu obţii decât o gaură plină cu ţărână. Fiul meu o să plece în America, pentru că prezenţa unui fiu nu poate compensa absenţa unui tată. O gaură trebuie să rămână o gaură.

Zahra și Omida Iggy

În noaptea de joi spre vineri, Abed se trezi înspăimântat și scăldat în sudoare în noua lui cameră de la etajul al treilea. După ce lipsise un an întreg, iată că se întorsese: femeia coșmarurilor sale. La fel de sinistră și de înfricoșătoare ca întotdeauna, însă de data asta mult mai amenințătoare. Abed simți că nu mai putea să se culce la loc, însă trupul îl contrazise. Dimineață, oricât se strădui să-și amintească visul, nu izbuti să-și aducă aminte decât o singură scenă din el, în care erau strânși cu toții în bucătărie, doar că bucătăria asta era o groapă uriașă și cavernoasă săpată în pământ. În colț, pe o plită cu un singur ochi fierbea un cazan. Alegre cufunda liniștită furculițe de fondue în el. Atunci Abed și-a dat seama îngrozit că groapa în care stăteau era de fapt un bazin și că în curând urma să se desfășoare acolo un concurs de înot. Înspăimântat că apa avea să umple groapa în orice clipă, a avertizat pe toată lumea să-și ia lucrurile și să plece, dar Alegre nu se dădea dusă de-acolo fără cazan. Între timp, Piyu și ceilalți studiau la o masă de lemn gigantică în celălalt capăt al piscinei, neavând nici cea mai vagă idee despre ce se petrecea. Apoi, dintr-odată, cineva a strigat că robinetele fuseseră deschise și că apa mătura totul. Însă când s-a întors în direcția aceea, Abed a văzut cu tristețe că, în loc de apă, se îndrepta spre el femeia din vis.

Aruncându-i o privire fugară, învăluită în pelerina ei lungă și ceruită, trasase un cerc în jurul cazanului în clocot și apoi dispăruse pur și simplu. Nu spusese nimic, nu făcuse nimic, nu schimbase nimic; evident, nu avea un rol anume în acel scenariu. A doua zi dimineață, când cugetă la toate astea,

Abed avu sentimentul straniu că visa ceva complet independent și că în clipa aia, nu știa de unde, apăruse femeia aceea, încălcând, transgresând și transmutând zona sa onirică.

Dar vinerea aceea nu era o zi în care să-și permită să piardă vremea meditând la un vis. Abed avea alte lucruri în privința cărora să-și facă griji toată ziua, o grămadă de aranjamente de pus la punct. Într-un sfârșit, la 5:05 p.m., ieși din casă, se duse glonț la Volkswagenul soios care avea mare nevoie de o spălare, își aținti ochii asupra unei pete amorfe de pe parbriz care se dovedi a fi lipsită de importanță, se urcă în mașină, aruncă o privire neatentă afară și îngheță. Arțarul dispăruse. În locul lui se ridica o formă de lemn șubredă și mohorâtă, ca o efigie lipsită de strălucire a splendorii arboricole care scânteia odată acolo. Vai, se zisese cu *Jubileul cireșelor*, purpuriul acela uluitor dispăruse odată cu fiecare frunză căzută de pe ram, precum sângele îngroșat care se scurge din venele unui animal rănit ce sângerează până la moarte. Abed simți o tensiune coborând asupra lui. Porni motorul, grăbindu-se să scape cât mai repede de starea aceea. Era ciudat că îl cuprindea o tristețe atât de neașteptată chiar în ziua în care sosea Zahra.

Chiar dacă această nefericire criptică îl însoțise până la aeroport, uitase deja complet de ea în clipa în care o zări pe Zahra în mijlocul unui grup de pasageri nervoși, incapabili să mai aștepte zece minute la coadă la vamă, de parcă nu ei stătuseră nemișcați vreme de zece ore în avion și se obișnuiseră atât de mult cu asta, încât ar fi putut să zboare la nesfârșit. Spre deosebire de ei, Zahra părea extraordinar de calmă, cu o eșarfă de un alb-gălbui pe cap și o manta lungă și lucioasă de un maro-cenușiu care fie o făceau să pară mai scundă și mai îndesată decât de obicei, fie se îngrășase și se micșorase ea între timp. Dar mirosul ei tainic, avea să se convingă imediat Abed, era același ca întotdeauna. Pe când îl îmbrățișa și plângea, îl săruta și plângea, îl îmbrățișa și îl săruta și apoi plângea, Abed savura parfumul dulceag care îl învăluia acum ca un voal vaporos de mătase și, pătrunzând adânc în acel adăpost mult iubit, simți la rândul lui că îi venea să plângă. Dar după aceea urmară forfota și înghesuiala

obișnuite din aeroporturi, osteneala de-a orbita în jurul benzilor rulante pentru bagaje, recuperându-ți toate valizele în afară de una, așteptarea bagajului care lipsea, transformarea așteptării în grijă pentru valiza care întârzia să apară, îngrijorarea crescândă prin care treceai până când o zăreai stând liniștită undeva mai în spate, dată jos de mult de pe bandă de cine știe ce pasager. Apoi veni traficul. Trebuie să fi avut loc vreun accident pe undeva, o informă Abed pe Zahra, fiindcă drumul de întoarcere de la aeroport nu durase niciodată atât de mult. Nu după câte știa el.

Așadar, când Volkswagenul, inițial maro-auriu, iar acum mai puțin auriu și mai mult maroniu, parcă în cele din urmă în fața casei din Pearl Street nr. 8, trecuseră patru ore și zece minute de când Abed înghețase acolo, uitându-se cu tristețe la goliciunea arțarului sub cerul înserării. Patru ore și zece minute e mai mult decât suficient ca să apară niște schimbări semnificative. Ca să vă faceți o idee, musca efemeră, numită atât de frumos *Ephemeroptera* sau *Dolania americana*, trăiește mai puțin de cinci minute după ultima năpârlire. În această perioadă se împerechează, depune ouăle și apoi moare. Patru ore și zece minute e un timp destul de îndelungat pe suprafața pământului, iar suprafața din jurul unei case în care se dă o petrecere nu face nici o excepție.

— Hei, Abed, iu-hu...

De îndată ce se dădură jos din mașină, Abed și Zahra mijiră ochii în direcția glasului, deslușind mai întâi conturul înceţoşat al clădirii (o imagine a casei din Pearl Street nr. 8 în lumina slabă a unei jumătăți de duzini de felinare din bostani și de lumânări firave ce decorau exteriorul, dar care aruncau o umbră deasă asupra mulțimii dinăuntru) și apoi, undeva între limitele acelui contur, silueta neclară a unei persoane ce se mișca (o fată care le făcea cu mâna și își flutura vesel brațele de la o fereastră deschisă de parcă ar fi fost cufundată în legănarea delirantă a unui dans pe care tocmai îl născocise, ținând în același timp în mână un pahar cu vin și alte două pahare în echilibru pe cap. Părea să fie Vinessa. Era fără nici o îndoială Vinessa. Dacă nu, era Vanessa).

— Cum se face că nu le scapă? exclamă admirativ Zahra apropiindu-se de fereastra deschisă.

Tocmai începuse să distingă și alte obiecte ce stăteau la fel de neclintite pe capul și pe trupul tinerei negrese care se legăna, mai întâi un ceas deșteptător, chiar lângă o scrumieră, și un robinet, și ar fi putut probabil zări și altele, dacă Abed n-ar fi apucat-o de braț, mormăind ceva, și n-ar fi condus-o aproape cu forța în jurul casei, oprindu-se doar când ajunseră la ușa din spate. Dar deja nu mai exista o ușă din spate. În schimb, dădură peste trei tipi cu mutre exasperate și o femeie a cavernelor, toți necunoscuți, toți bând bere și antrenați într-un galop verbal hotărât pentru a da de capătul unui subiect enervant, cu ramificații întortocheate și chinuitoare sau pălăvrăgind pur și simplu în spaniolă. Nici măcar n-au încercat să se oprească sau să se întrerupă pentru o clipă, ci s-au lăsat ușor pe spate ca să le dea voie lui Abed și Zahrei să treacă printre ei, cercetând curioși între timp costumația femeii scunde și îndesate. Abed se uită cu asprime la fiecare dintre ei, la șireturile pantofilor săi, la mânerul ușii, la existența sa umilă și efemeră în această lume palpitantă... și, lăsând toate considerațiile ontologice pe prețul de la ușă, o împinse pe Zahra în holul întunecos.

Înăuntru, încercând să fie afectuos și autoritar totodată, o apucă pe Zahra de mână, o conduse prin hol, care nu mai era un hol, ci un tunel înăbușitor de trupuri legănătoare și transpirate. Renunță curând la afecțiune și optă pentru autoritate, lăsă mâna Zahrei și o apucă de braț, strecură trupul voinic al mamei sale pe panta casei scărilor drept până la dormitorul de la etajul al treilea și închise ușa în urma lor. Odată intrat în cameră, fu nevoit să aștepte câteva minute pentru ca respirația Zahrei să revină la normal, fiecare secundă sporind conștiința vinovăției. Rușinat de nervozitatea de care dăduse dovadă, Abed încercă să-i ofere o explicație rezonabilă, dar nu reuși să spună decât:

— Toți sunt oameni de treabă, mamă!

Erau toți buni prieteni, îi zise, și se adunaseră pentru o mică sărbătoare, nu era mare lucru. Un fel de petrecere americană care avea să se termine în câteva ore.

Străduindu-se încă să-şi recapete suflul, Zahra privi iscoditor în jur. Camera era plăcută şi ordonată şi, spre uşurarea ei, ferestrele dădeau către răsărit, ca să salute primele raze ale soarelui dimineaţa. Se gândea în ce parte era Quibla[1], dar când se întoarse ca să întrebe, surprinzând umbrele care jucau în ochii lui Abed, îl întrebă în schimb:

— Fiule, dormi bine? Mai ai coşmaruri?

— Nu, mamă, nu-i mai... nu *o* mai văd, se bâlbâi Abed hotărând să păstreze ultimul coşmar pentru sine.

Una câte una, valizele fură deschise, cutiile împachetate cu grijă şi pungile cu cadouri misterioase împrăştiate pretutindeni, invadând mai întâi patul, iar de acolo mutându-se în toate direcţiile pe covor. După cât se părea, Zahra nu adusese mai nimic pentru ea, tot ce cărase până acolo fiind pentru Abed.

— Ce îţi mai face nasul?

— Nasul?! E o catastrofă! strigă Abed pierzându-şi siguranţa de sine. Nu s-a oprit din curs de când am venit aici. Mă omoară cu zile! Dar apoi o veselie aproape copilărească i se strecură în glas. Nasului meu nu-i place să stea departe de tine, mamă.

Zahra îi cuprinse faţa între palmele ei moi şi calde şi apoi îi zâmbi fiului său frumos, dar întotdeauna puţin mofturos. O bunătate voluptuoasă îi învălui, până când Abed întrebă:

— Spune-mi, mamă, ce mai face Safiya? Nu mi-a... trimis nimic? Nici măcar salutări?

Pendulând instantaneu spre capătul îndepărtat al spectrului stărilor de spirit, faţa Zahrei se crispă. Rămase încremenită şi tăcută o vreme, departe de Abed, însă în cele din urmă scoase un pachet, neprecupeţind între timp nici un gest ca să-şi arate dezaprobarea profundă. Abed se prefăcu că nu înţelege mesajul, luă pachetul şi scoase un căscat prelung,

1. Cuvânt arab ce desemnează direcţia spre care trebuie să se întoarcă musulmanii în timpul rugăciunii, adică direcţia Kaabei, prima moschee construită de patriarhul Abraham şi de fiul său Ismail, pe locul căreia a fost ridicat oraşul Mecca.

singurul mod în care ştia să destindă tensiunile crescânde, sau cel puţin pe a lui.

— Trebuie să-ţi fie foarte foame. Mă duc jos să-ţi aduc ceva de mâncare. Sunt o groază de chestii, or să-ţi placă la nebunie.

Totuşi, înainte să se îndrepte spre bucătărie, se opri la etajul al doilea, unde găsi baia ocupată, bătu la uşa lui Ömer, nu-i plăcură sunetele care veneau dinăuntru, se ascunse în cămăruţa de alături în care ţineau toate vechiturile, se aşeză pe podea cu picioarele sub el şi deschise pachetul pe care i-l trimisese Safiya. Înăuntru erau o scrisoare, o fotografie cu ea şi fiul surorii sale mai mari şi o cutiuţă decorativă parfumată. Când termină de citit scrisoarea, Abed trebui s-o ia de la capăt, nu de dragul unei lecturi mai meticuloase sau ca să citească printre rânduri de data asta, ci mai ales fiindcă o parcursese în asemenea grabă, încât nu înţelesese absolut nimic din ea.

După cea de-a doua lectură, avea nevoie de intimitate şi de linişte ca să mediteze puţin, însă când coborî la parter, invitaţii de la petrecere îi amintiră imediat că s-ar putea să nu fie nici timpul, nici locul potrivit pentru asta. Pe când trecea prin hol, lovindu-se de tot felul de oameni îmbrăcaţi în tot felul de costume, disperarea trebui să-l lase – puţin tulburat, puţin obosit, dar totodată puţin curios – să descopere cine era cine sau *ce* la petrecerea aia.

O astfel de enigmă era o fată înaltă, voinică, îmbrăcată într-un costum de baie de un roz ţipător, care avea o pernă în formă de bomboană uriaşă prinsă de fund.

— Ghici ce sunt! strigă în jos spre Abed, îngustându-şi ochii de nevăstuică de parcă ar fi căutat o pedeapsă potrivită în caz că dădea un răspuns greşit.

— E un fund de bomboană! trâmbiţă cineva din spate, părând încântat şi mulţumit că mai luminase încă un nătărău de la petrecere.

După asta, lui Abed îi pieri cheful să se întrebe cine era cine sau ce. Dar îl informau oricum. Oriunde se întorcea, îl vedea întruna pe Arroz, costumat fie ca un pirat, fie ca un câine de pirat. Se uită după Piyu, dar nu reuşi să-l găsească

nicăieri. Spre ușurarea sa, nu erau cearșafuri umblătoare sau perne umblătoare prin preajmă. Debra Ellen Thompson era și ea acolo, îmbrăcată într-o rochie lungă, verde-mazăre, cu un coș cu fructe de plastic în mână și o cunună de laur oliv pe cap, care îi făcea părul să pară mai roșu ca niciodată și urechile mai mari ca oricând.

— Sunt Mama Natură, îi zise ea.

Dar Abed nu-i mai acorda nici o atenție, privirea i se oprise asupra fetei care o întâmpinase pe mama lui, preocupat să evalueze detaliile costumului ei care îi scăpaseră prima oară. În afară de cele două pahare cu vin, de costumul Vinessei mai atârnau alte câteva obiecte, ce constau în principal dintr-o cutie albă înfășurată într-un cearșaf pătat de care lipise o scrumieră, un ceas deșteptător și prezervative de toate culorile, unele umplute cu o substanță destul de dubioasă. Abed oftă nervos, străduindu-se din greu să nu-l înjure pe Omer, care se ivise acum în spatele umărului prietenei sale, îmbrăcat într-un costum de pisică strivită, cu urme de roți și pete de sânge peste tot.

— Sunt o pisică ce traversează o autostradă, iar ea e aventura de-o noapte, îi zâmbi Omer cu o mândrie alimentată de tequila.

Abed îl înjură. Omer se răsuci pe călcâie, fugi înapoi să pună *I Kissed A Drunk Girl* și o sărută pe Vinessa până când se termină melodia. Trei minute și douăzeci de secunde. Când se termină cântecul, îl puse iar, și iar, și iar... toată lumea îl înjură pe Omer. Ăsta era începutul. Întreaga gașcă intră într-o alertă tumultuoasă, fiecare luptându-se să ajungă la CD-player și să preia comanda asupra muzicii bubuitoare. Abed îi înjură pe toți.

Când reuși în sfârșit să găsească drumul spre bucătărie, cea mai slabă sperietoare din lume îl salută jovial.

— Buuună, Abed, nu-i așa că petrecerea e grozavă? Ce face mama ta? Uite, am pregătit o tavă cu bunătăți ca să i le duci.

Într-adevăr. Salată din ghemotoace de păr cu sos de salivă, șerpișori de zahăr dezgustători și lipicioși, oase din bezea, piure verde-fiere care îți întorcea stomacul pe dos,

roșii umplute în formă de ochi... toate erau aici, gata să fie duse sus. Abed se uită la prăjiturile în formă de degete de vrăjitoare, încercând să priceapă cum se făcea că li se prelingea sânge de sub unghii. Cu tot respectul cuvenit talentelor ei culinare, extrase câteva articole din meniul lui Alegre și le înlocui cu felii de cașcaval și pâine, cea mai naivă mâncare de pe pământ, și mai adăugă pe deasupra un pahar cu lapte.

Pe drumul de întoarcere, se dovedi destul de greu să înainteze printr-o gloată veșnic flămândă cu o tavă de lucruri comestibile. Dar nu trebui să meargă prea departe. În fața lui, pe canapea, lângă o Gail cu părul-ridicat-în-șuvițe-țepene-de-atâta-gel-și-haine-arse-și-sfâșiate care arăta de parcă ar fi fost lovită de trăsnet și care îi povestea cu însuflețire cum sau de ce (sau amândouă) Zhora din *Vânătorul de recompense* trecuse prin niște geamuri de sticlă unei fete costumate în Zhora din *Vânătorul de recompense* și doi îndrăgostiți care treceau pasional un păianjen de ciocolată de pe limba unuia pe a celuilalt, Abed zări fața uluită, neliniștită, dar încă zâmbitoare a mamei sale.

— Mamă! Zahra! strigă de parcă ar fi fost vorba de două persoane diferite. Ce faci aici?

Zahra ridică din umeri.

— Îmi era sete. Am strigat după tine, dar nu m-ai auzit.

— Mamă, te rog, ia tava asta și întoarce-te în camera ta. O să-ți aduc imediat și apă, *trebuie* să fii obosită, își înghiți Abed nodul din gât, asudând și chinuindu-se disperat să găsească o justificare. Mâine o să ne plimbăm prin oraș. Acum trebuie să te odihnești.

— Unde îți e costumul? îl întrebă Zahra. De ce nu porți și tu un costum ca prietenii tăi?

— Păi, de fapt, *port* un costum. Sunt deghizat în *singura-persoană-normală-și-întreagă-la-minte-din-camera-asta*! râse răutăcios Abed. Nu crezi că toată agitația asta e stupidă, mamă?

— Fiecare țară are poporul ei, murmură Zahra. Fiecare popor are obiceiurile lui. Dacă stai în țara lor, ar trebui să fii mai drăguț. Oaspetele mănâncă ce îi oferă gazda.

Abed o privi uimit.

Abed o privi uimit şi continuă să facă asta toată noaptea, urmărind-o pe maică-sa care nu-ştia-un-cuvânt-în-engleză aprinzând lumânările stinse din felinarele din bostani/ dând o mână de ajutor unei sperietori în bucătărie/ cărând platouri cu cranii de zahăr şi tăvi cu gheare de vârcolaci şi servind pe toată lumea/ cercetând broderia de pe poalele rochiei lungi a Mamei Naturi/ aducându-i o porţie de cartofi prăjiţi cu aromă de friptură de vită şi usturoi unui cap-despărţit-de-trunchi şi o porţie de orice unui câine cu un batic negru pe cap şi un plasture negru pe ochi/ gesticulând cu însufleţire ca să-şi ceară scuze iar şi iar de la o fată în costum de baie roz ţipător pentru că vărsase pe ea un castron cu supă-picantă-sinistră/ ajutând o aventură de-o noapte să se târască pe podele în căutarea unui ceas deşteptător pierdut în timp ce dansa şi ţopăia/ făcând un ceai de mentă cu lămâie pentru o mâţă cu urme de roţi pe tot trupul care se clătina şi vomita zgomotos în baie/ luând ceaiul înapoi şi făcând o oală de cafea neagră pentru o mâţă cu urme de roţi pe tot trupul care se clătina şi vomita încă zgomotos în baie...

*

În dimineaţa următoare... de fapt, n-a existat nici o dimineaţă următoare.

Deşi fiecare dintr-un motiv diferit, nici Omer (durere de cap), nici Piyu (durere de stomac), nici Abed (coşmaruri) nu reuşiră să se trezească a doua zi înainte ca soarele să ajungă la jumătatea unui cer fără urmă de nor. Şi, chiar când se treziră, nici unul nu voia să se dea jos din pat, mai puţin din pricina oboselii, cât ca să evite misiunea imposibilă de-a strânge resturile de după petrecere. Pe la 3 după-amiaza, când nu mai puteau sta de pomană în pat, îşi făcură unul câte unul apariţia în bucătărie, ultimul loc în care ţi-ai dori să intri singur după o noapte aiuritoare de petrecere, dar spre care nu te poţi abţine să nu te îndrepţi prima oară dimineaţa. Însă, spre mirarea lor, nu existau munţi de farfurii murdare pe blatul de bucătărie, nici o baltă cu conţinut dubios în chiuvetă, nici mormane de resturi osificate şi putrezite deja,

nici rămăşiţe dezgustătoare... bucătăria era la fel de curată şi de strălucitoare ca întotdeauna (chiar şi Piyu ar fi recunoscut) şi fie se lărgise peste noapte, fie devenise pur şi simplu mai vizibilă.

Totuşi bucătăria se dovedi a fi doar începutul, un port palpabil în care să te îmbarci într-o expediţie peste ocean extrem de ambiţioasă, în ciuda neclarităţii destinaţiei finale. În orele următoare potopul de igienă al Zahrei se extinse în toate direcţiile posibile şi în orice crăpătură perceptibilă a casei, mişcându-se cu viteza şi forţa săgeţilor roşii şi albastre care ilustrau rutele marine şi drumurile mătăsii din perioada dinastiei Tang pe o hartă intercontinentală dintr-un documentar BBC.

Săgeţile se mişcau încoace şi-ncolo, igiena pătrundea în fiecare colţişor al casei şi, inevitabil, şi Zahra odată cu ea, văzând lucruri pe care nu trebuia să le vadă. Astfel, zări în bucătărie o sacoşă ascunsă plină cu coji de grepfrut roase până la tegument; detectă în camera lui Omer prezervativele fosforescente şi cătuşele îmbrăcate în imitaţie de piele de leopard, prevăzute fiecare cu câte un inel în O pentru a oferi nenumărate posibilităţi de legare; se bucură în secret găsind un *Coran* într-un sertar de lângă patul lui Piyu, dar se simţi profund îngrijorată când dădu peste un pandantiv cu un sfânt creştin în dormitorul lui Abed, şi în cele din urmă descoperi puricii lui Arroz, fapt pentru care acesta se trezi săpunit şi spălat, săpunit şi spălat din nou, dat cu şampon şi clătit, pudrat şi pieptănat, dichisit şi parfumat tot restul zilei.

Apoi mai erau şi alte descoperiri pe care avea să fie nevoită să le facă, fiindcă, spre surprinderea tuturor, Zahra pur şi simplu nu putea identifica nici unul din personajele pe care urma să le întâlnească cu căpcăunii şi creaturile cu care socializase la petrecerea de Halloween. De aceea, unii oameni au trebuit să-i fie prezentaţi a doua oară. Deşi Zahrei îi plăcuse foarte mult, Vinessa nu făcea parte dintre aceştia, pentru că la două zile după petrecere, ea şi Omer se despărţiseră într-un mod misterios şi intempestiv care nu surprinsese pe nimeni din cale-afară.

Când o reîntâlni pe Alegre, Zahra o plăcu în linii mari. Deşi prea slabă şi înclinată să-şi bage nasul în bucătăria *ei*, părea totuşi drăguţă şi putea fi, de ce nu?, o soţie perfectă pentru Abed. Când o reîntâlni pe Debra Ellen Thompson, Zahra o plăcu de asemenea. Deşi părul îi era roşu ca focul iadului şi nu mai lung decât acela al unui derviş abstinent, iar pistruii de pe mâinile ei erau la fel de numeroşi ca peştii şi păsările care mişunau în armata profetului Soliman, părea totuşi drăguţă şi putea fi, de ce nu?, o soţie bună pentru Abed. Când o reîntâlni pe Gail, Zahra nu o plăcu deloc. Deşi nu era nici slabă, nici pistruiată, deşi părul ei negru ca noaptea era destul de bogat ca să se reverse în toate direcţiile şi nu era deloc interesată de gătit, era ceva în ochii ei care o deranja cumplit pe Zahra: erau albaştri!

— *La djūwuj l-mra 'aina zarqa âlu tkun 'anda d-drâhim f sondoqa.*[1]

— Ce zice? întrebă Gail.

— Zice că eşti frumoasă, îi zâmbi cu bunăvoinţă Abed.

Îi denaturase într-adevăr cuvintele. Şi nu era prima oară, dacă e să fim cinstiţi. Din când în când, aplica nişte fard pe imperfecţiunile cuvintelor pe care le traducea sau pur şi simplu omitea să le traducă. Dar nu se poate spune că Abed era singurul care făcea asta. Pentru că fiecare traducător, indiferent cât de măruntă sau de însemnată e sarcina sa, este complice la un fel de furtişag. Întocmai ca mărfurile preţioase transportate dintr-un loc într-altul pe rutele caravanelor, cuvintele sunt la rândul lor prădate pe drum, nu de hoarde cinematografice de troglodiţi înveşmântaţi în negru din cap până-n picioare, ci de persoane cultivate precum scriitorii, poeţii, ziariştii şi *mai ales* traducătorii.

Totuşi, în ciuda minciunilor periodice ale lui Abed, în zilele următoare o intimitate neaşteptată înflori între Gail şi Zahra, o prietenie care îşi urma propriul curs, dând naştere propriului ei vocabular. În consecinţă, Gail începuse să petreacă ore în şir în Pearl Street nr. 8, dornică să afle mai

1. Nu te însura cu o femeie cu ochi albaştri, chiar dacă are bani în cufăr. (în arabă, în orig.) (n. a.)

multe despre viaţa şi cultura Zahrei, în special despre noţiunea de *baraka*[1].

— Vrei s-o întrebi, Abed, dacă mâncărurile pot avea o *baraka* a lor?

Pâinea şi apa aveau cu siguranţă, la fel şi smochinele.

— Vrei s-o întrebi, Abed, dacă locurile pot avea o *baraka* a lor?

Moscheile şi mormintele sfinte aveau cu siguranţă, la fel şi fântânile.

Aşa o ţinea întruna. La început Abed sperase că tovărăşia lui Gail ar putea-o interesa pe maică-sa, însă când această speranţă se îndeplinise, începuse să devină o pacoste pentru el. Fără îndoială, exasperarea lui era pricinuită în parte de faptul că abia reuşea să doarmă în ultima vreme. Fata din coşmarurile sale îşi făcuse apariţia în fiecare noapte în ultima săptămână, aşa cum obişnuia să facă în trecut. Totuşi de data asta era diferit. Vizitele sale se transformaseră într-un serial din care viziona câte un episod în fiecare noapte, doar ca să se trezească scăldat în sudoare şi să nu mai poată închide ochii până în zori.

— O, Abed, haide, vrei s-o întrebi despre cicatricile astea, e un fel de tratament?

În dimineaţa celei de-a treia nopţi nedormite, Abed le găsi pe Gail şi pe Zahra stând alături la masa din bucătărie, cu o expresie de seninătate absolută izbitor de asemănătoare întipărită pe feţe, strălucind ca o reclamă la Benetton.

Mai degrabă decât să traducă întrebarea, Abed preferă să răspundă el însuşi de data asta.

— Un fel de scarificare, zise fluturând din mână de parcă ar fi tăiat aerul cu un cuţit.

În trecut, femeile obişnuiau să organizeze întruniri pentru lăsări de sânge cu aşa-numitele *serratas*, femei venerate, considerate sfinte. *Serratas* făceau tăieturi superficiale în jurul încheieturilor şi al gleznelor, iar apoi aceste tăieturi erau spălate şi unse cu o tinctură de şofran, *henna* sau *akr*[2].

1. Har, forţă spirituală (în arabă, în orig.).
2. Rădăcini (în arabă, în orig.).

— Asta se întâmpla cu mult timp în urmă, adăugă Abed cu o nuanță autoritară în glas, astăzi nu mai vezi asemenea lucruri în Maroc.

Tinerii din societățile vechi care au suferit transformări tumultuoase ca să se modernizeze, ceea ce înseamnă totodată să se „occidentalizeze", rostesc frecvent această mantră când un occidental cu informații neîndestulătoare se arată interesat de un singur aspect al culturii lor, de care ei înșiși sunt foarte puțin interesați și cu care, de fapt, nu vor sau refuză categoric să fie asociați: „O, asta? răspund. Dar asta se întâmpla cu mult timp în urmă. Astăzi nu mai vezi asemenea lucruri în țara mea".

Trecând astfel la următoarea întrebare care i se învârtea în minte, Gail îl rugă:

— Dar ce e cu *henna*, Abed, vrei s-o întrebi?

— E doar niște afurisită de *henna* cu care îți pictezi mâinile! Nu e nimic de întrebat despre ea, izbucni Abed. De ce pui toate întrebările astea? De ce o faci să creadă că ești într-adevăr interesată de... de *ea*?

Gail îi aruncă o privire aspră și furioasă:

— Păi, poate pentru că *sunt*!

— Mda, cred, zâmbi Abed batjocoritor. Ce cultură fascinantă! Exotică! Stranie! Tiranică! Îmbrățișează-ți sora din lumea a treia!

— Dumnezeule, ce minte vicioasă poți să ai! De ce te deranjează atât de tare curiozitatea mea? Îți e rușine de propriile tradiții?

De parcă ar fi fost în aceeași clipă atrași de doi magneți diferiți situați la poli opuși, își întoarseră spatele, lăsând-o pe Zahra să se întrebe ce se petrecea, să ofteze, să suspine și să mediteze singură în bucătărie. După ce rămase ceva vreme într-o stare de neliniște încremenită, urcă la etaj să vadă ce făcea Abed și îl găsi acoperit din cap până-n picioare cu o pătură groasă, încercând să se sufoce sau pur și simplu să doarmă puțin.

Temându-se să întrebe, dar incapabilă să-și mai ascundă îngrijorarea, Zahra se așeză stângaci pe pat și rosti întrebarea care îi chinuia mintea:

— Deci ce spune Safiya? Era vreo scrisoare în pachet?

— Nu mare lucru, răspunse pătura cu un glas morocănos. Vorbește despre boala tatălui ei, despre instabilitatea vremii din ultima perioadă, despre nunta surorii sale mai mici... chestii din astea...

Dar orice text poate fi citit la mai multe nivele, așa spune tradiția hermeneutică. Arhivele haruspiciilor atestă pe deplin că până și textele ce par a fi absolut banale sunt capabile să ascundă mesaje ezoterice. Scrisoarea Safiyei purta pecetea atât de des întâlnită în textele sacre: *Fie ca inițiații să le explice lucrul ăsta inițiaților și neinițiații să nu-l vadă!*

E adevărat, scrisoarea Safiyei era plină de bârfe mărunte, de *chestii din astea* în stratul de suprafață, ***zahiri***. Însă straturile profunde ale așa-numitului ***batini***[1] transmiteau un mesaj cu totul diferit, unul care spunea că tatăl ei voia ca ea să se mărite degrabă, fiindcă se temea că avea să moară curând, și că ea simțea la rândul ei că venise timpul s-o facă, până și sora sa mai mică se mărita, deci era clar rândul ei. Scrisoarea mai dezvăluia că se afla într-o stare de confuzie, că dispoziția ei era schimbătoare în ultima vreme. După cât se părea, șoptea *batini*-ul, Safiya nu avea să-l aștepte pe Abed prea mult.

Zahra ridică bărbia, își încruntă fruntea în încercarea de-a sugera însemnătatea a ceea ce avea să spună, deși singurul ei spectator s-ar fi putut să nu vadă de sub pătură preparativele sale.

— Safiya nu e bună pentru tine, las-o să meargă pe drumul ei. Deși Zahra își exprimase în fel și chip dezaprobarea față de această relație până acum, era prima oară când dădea glas obiecțiilor sale atât de direct. Atmosfera din cameră deveni vâscoasă sub greutatea încordării care se înălța între ei. Era greu să respiri sau să te opui, până când Zahra rosti următoarea frază: Ar trebui să te însori cu fata cu ochi albaștri!

Capul lui Abed se iți imediat de sub pătură, cu ochii măriți:

1. Sufiștii, ismailiții și aleviții disting între un nivel profund, ezoteric, de interpretare a Coranului, numit *batini*, și un nivel de suprafață, exoteric, numit *zahiri*.

— Vrei să mă însor cu Gail, vrăjitoarea?

— Da, de ce nu?

— De ce nu? Scuipă pe gură numai venin şi... şi tâmpenii.

— E bine că vorbeşte, zâmbi Zahra. *L-hauf men bnadem s-sâket.*[1]

Abed izbucni într-un hohot de râs zgomotos, apoi într-o cascadă de hohote amuzate.

— Dacă cumva n-ai observat, e mai înaltă decât mine, bombăni înălţând privirea spre tavan, de parcă ar fi arătat cât anume era de înaltă sau ar fi aşteptat pur şi simplu un salvator celest să cadă de-acolo şi să pună capăt acestei conversaţii.

— Nu e mai înaltă, ridică Zahra din umeri. Tu eşti puţin mai scund, doar atât. Cămila nu-şi vede cocoaşa.

În clipa aia Abed hotărî să încerce cu o lovitură mai puternică:

— Mamă, e *evreică*!

O expresie de curiozitate calmă trecu peste chipul Zahrei; „îndoială", se gândi Abed prima oară, dar nu se putu abţine să n-o identifice în acelaşi timp ca fiind „recunoaştere".

— O, adevărat? Roag-o să nu omoare păianjenii din casă! Spune-i că păianjenii i-au salvat viaţa profetului, murmură netulburată pe când ieşea din cameră. Acum, de ce nu încerci să dormi puţin?

Din nefericire, încercă. După câteva nopţi de somn întrerupt şi chinuit, nu-i luă prea mult ca să adoarmă. Dar *femeii-de-coşmar* îi luă şi mai puţin ca să-şi facă apariţia. Doi ochi mari şi negri ca tăciunii străluceau pe faţa ei albă de moartă, cam ca privirea insipidă a unui om de zăpadă, doar că aici ochii se afundaseră înăuntru ca două găuri negre, orbitoare, zimţate. Abed se trezi speriat, doar ca s-o descopere din nou, stând pe pieptul lui, şi mai aproape de data asta, şi mai înspăimântătoare. Trecând din vis la orice realitate trebuie să fi fost aceea, se micşorase enorm, redusă acum la dimensiunile unei păpuşi. O Barbie macabră, o sperietoare însufleţită.

1. Teme-te de oamenii tăcuţi. (în arabă, în orig.) (n. a.)

Abed încercă să facă o mişcare, deşi ştia instinctiv că n-avea să-l lase. Deschise gura să o strige pe maică-sa, pe cineva, pe oricine, dar din gură nu-i ieşi decât un gâfâit. Îl împietrise, îl amuţise, aproape că îl anesteziase. Pe când ea îi strivea pieptul, Abed încercă să strige iar... şi iar... străduindu-se de fiecare dată din ce în ce mai tare... până când uşa se trânti de perete:

— *Habibi*[1]... Abed!... Abed!!

Se trezi într-o îmbrăţişare tremurătoare, Zahra strângându-l speriată la piept. În spatele ei stăteau Gail, Piyu şi Ömer, toţi trei aliniaţi şi cu aceeaşi expresie înspăimântată întipărită pe feţe.

— Abed, ce e asta? îl întrebară toţi trei într-un glas.

— Un vis urât. Tăcu preţ de o clipă, apoi hotărî să le povestească şi restul. E acelaşi coşmar dintotdeauna, încă din copilărie apare şi dispare. Se pare că s-a deschis din nou sezonul. Însă de data asta părea prea reală. Stătea pe pieptul meu şi nu mă lăsa să mă mişc. *Uahahau*... era să fac pe mine de frică.

Abed se răsuci într-o parte ca să-i traducă dialogul lor mamei sale, dar expresia de pe faţa ei spunea că ştia deja despre ce vorbeau.

— Cum arată femeia asta de coşmar...? întrebă Omer.

— E tânără, are părul lung şi foarte negru... de fapt, arată exact ca Gail.

— Mersi mult, amice! zâmbi silit Gail.

Chicotiră scurt şi ar mai fi chicotit, dacă n-ar fi observat faţa Zahrei schimonosindu-se. În tăcerea care se lăsă, Zahra le aruncă o privire nenorocită şi ieşi bătoasă din cameră, înainte ca fiul ei să poată face măcar o încercare s-o consoleze.

1. Iubitule (în arabă, în orig.).

Foc fără fum

Mai întâi, haideți să le diferențiem de alte *bêtes crepusculaires*[1]. Extratereștri, elfi, spiriduși, zâne sau chiar vampiri... indiferent dacă credeți sau nu în asemenea ființe, într-o bună zi una din ele poate să vă răsară totuși în cale. Ca să se furișeze în viața voastră, nici una nu e nevoie să fie recunoscută în prealabil, nu neapărat. Totuși nu la fel stau lucrurile cu cele create din foc fără fum, cunoscute literal drept „*djinni*", care ar fi mai bine nu numai să fie recunoscute dinainte, ci și identificate în mod exclusiv. Pentru că regulile diplomației sunt de asemenea aplicabile la relațiile ființelor umane cu *djinnii*: și în acest caz, recunoașterea existenței celuilalt ca o entitate separată e o condiție sine qua non pentru dezvoltarea relațiilor dintre părți, relații care nu implică neapărat „liniște".

„Unii dintre ei sunt drepți, iar alții sunt diferiți", spune Coranul.

Tocmai în asta stă amenințarea. După cât se pare, nu în partea cu *dreptatea* și totuși nici în cea cu *diferența*, neapărat, ci tocmai în pendulul care oscilează neîncetat între acestea două, în posibilitățile pe care acest foarte mic „**sau**" poate *sau nu* să le atragă după sine.

La un anumit punct în traiectoria lor personală, toți *djinnii* ar trebui să facă o alegere între bine și rău, pe care cei mai mulți dintre ei se spune că au făcut-o, dar mai sunt câțiva care nu și-au ales încă o tabără. Și totuși, chiar în privința celor care au ales răul, nu răutatea este singura care îi face

1. Bestii crepusculare (în fr., în orig.).

atât de înfricoșători, ci talentul lor unic de-a părea diferiți. Fiecare *djinn* e perfect capabil să dea impresia că e virtuos, când în realitate în adâncul său e vicios, și invers, sau și mai rău, să schimbe tabăra cu timpul, să devină vicios, deși inițial fusese virtuos, și viceversa. Ca să pună capac la toate, întocmai ca în lumea oamenilor, în lumea *djinnilor* sexul este factorul hotărâtor prin excelență.

Se spune că *djinnii*-femei sunt mult mai capricioși decât *djinnii*-bărbați și, prin urmare, mult mai schimbători. Le place să fie adorați și complimentați cu elocvență. Dacă nu izbutești să faci asta, poți deveni ținta urii lor, pe când, dacă reușești s-o faci cum se cuvine, poți deveni obiectul pasiunii lor, e greu de spus care dintre cele două posibilități e mai amenințătoare pe termen lung.

Nici măcar șeitan nu îți distruge nervii ca *djinnii*. Diavolul e rău și destul de consecvent în răutatea lui. Fiecare se teme întotdeauna de ce e mai rău din partea lui șeitan și probabil că va fi și mai rău, dar măcar nu există nici un fel de ambiguități. Pe de altă parte, *djinnii* pot să-ți fie prieteni sau dușmani, sau dușmani când îți sunt prieteni și prieteni când îți sunt dușmani, și tocmai această pendulare între poate să fie sau poate să nu fie preschimbă fiecare întâlnire cu ei într-un soi de puzzle care îți stoarce pur și simplu creierii și care nu poate (sau poate) fi completat vreodată într-un întreg grăitor. *Djinnii* sunt notorii pentru ambivalența lor.

Iar oamenii sunt notorii pentru frica lor de ambivalență.

— Nu-ți face griji, mamă, îngăimă încet Abed când o găsi pe Zahra stând pe verandă și contemplând solemn arțarul sau mai degrabă acea reproducere de amator care îi luase locul. Știu de ce se întâmplă asta. Nu m-am mai uitat la filmele mele de groază în ultimul timp, dar dacă încep să dorm jos cu televizorul deschis, așa cum făceam înainte, totul o să fie bine.

Exprimându-și îndoiala și dregându-și glasul în același timp, Zahra scoase un chicotit înfundat, un zgomot care se dovedi a fi doar preludiul unui discurs întortocheat. Când maică-sa termină de vorbit, Abed părăsi veranda, clătinându-se pe picioare și simțindu-se destul de zdruncinat. *Ea*

rămase încremenită. Nu făcu nici măcar o singură mişcare. Două ore mai târziu nu se schimbaseră prea multe. Zahra stătea încă pe verandă, tăcută şi nemişcată, iar Gail şi Arroz veneau din când în când să vadă ce făcea.

— Ce se întâmplă? întrebară Omer şi Piyu la unison.

— Ce se întâmplă? mormăi Abed. Vine în America şi în a treia zi aici îşi pierde minţile. Asta se întâmplă!

În cele din urmă obosi de atâta ţipat şi le dezvălui povestea. Cu un glas stins şi istovit, în cuvinte şi detalii care nu erau ale sale, le istorisi că, pe când era foarte tânără şi proaspăt căsătorită, Zahra avusese o întâlnire supărătoare cu un *djinn*, o asemenea *întâlnire*, că până şi în ziua de azi se lovea tot timpul de ei.

Se întâmplase cu mai bine de douăzeci şi cinci de ani în urmă, cândva pe la jumătatea lui februarie.

Într-o zi cu ger şi vijelie, Zahra stătea singură în bucătărie, făcând dulceaţă de coacăze. Deşi nu fusese niciodată o bucătăreasă nepricepută, trebuie să fi fost destul de neexperimentată la vremea aceea, fiindcă turnase în cazan mult mai mult zahăr decât ar fi trebuit, iar acum cu cât fierbea mai mult dulceaţa, cu atât o strica mai tare. În culmea disperării, îşi încrucişase degetele arcuite pe pântec şi trăsese aer în piept gânditoare, aproape suspinând. Nici mâinile ei, nici ea nu ştiau asta în acel moment, dar Zahra era însărcinată. Însărcinată cu Abed.

Ignoranţa Zahrei cu privire la acest subiect era mult mai revelatoare decât părea, deoarece, dacă nu s-ar fi aflat în acel stadiu timpuriu al sarcinii, n-ar fi fost lăsată singură în casă, fiindcă femeile gravide sunt prăzile preferate ale *djinnilor*, mai ales ale *djinnilor*-femei, şi nu trebuie lăsate o clipă singure. Dar înfăşurată într-un jerseu din lână şi în fericirea ignoranţei, în acea dimineaţă rece de februarie, tânăra mireasă care era Zahra pe-atunci nu avea nici un motiv să se teamă de *djinni*. Era prea energică pentru asta, prea tânără şi lipsită de griji. Singurul lucru care o îngrijora era dulceaţa de coacăze ce căpăta o culoare pestriţă bizară şi un gust extrem de dulce, fierbând fără oprire în cazanul negru. După ceva vreme auzise un ciocănit şi, deşi era întotdeauna

circumspectă în privinţa străinilor, se repezise să deschidă uşa fără nici o urmă de ezitare.

În prag stătea o femeie cu haine zdrenţuite, dar cu cei mai frumoşi ochi negri pe care îi văzuse. Chiar dacă bolul din mâna ei dovedea lucrul ăsta, nu arăta deloc a cerşetoare.

— Ziua bună, spusese ea. Mi-e foarte foame şi foarte sete. N-am mai pus nimic în gură de trei zile lungi şi de trei nopţi şi mai lungi.

Deşi auzise perfect ce i se cerea, Zahra nu făcuse nici o mişcare, fermecată de vârtejurile întunecate din ochii aceia negri ca două bijuterii. Privind-o uimită, ca să-şi facă intenţia clară, cerşetoarea şi-a dus amândouă mâinile la gură sau la locul în care ar fi trebuit să-i fie gura, dacă ar fi avut una.

Între nasul ei dureros de perfect şi bărbia ei ascuţită nu exista nimic care să amintească de o gură. Nici buză de sus, nici buză de jos, nici măcar o linie rozalie, doar un vid stacojiu, o cavitate lacomă gata să înghită totul. Privind în urmă la femeia aceea, cu o înţelegere tardivă după atâţia ani, tot ce putea spune Abed era că trebuie să fi avut fie un accident cumplit, fie o boală fatală, probabil lepră. Orice ar fi fost, îi sfârtecase şi îi ştersese cu totul gura.

— Dacă puteţi să-i daţi o felie de pâine unui suflet sărman, o să vă binecuvântez, răsunaseră cuvintele în caverna stacojie. Apoi înclinase uşor capul, de parcă şi-ar fi ajutat nasul să prindă dâra de miros dulceag care se prelingea din bucătărie. Iar dacă pui şi ceva dulce pe felia aia, poate nişte dulceaţă de coacăze, o să-ţi binecuvântez şi fiul care e pe drum.

După aceea se repezise spre prag, de parcă ar fi încercat să dea buzna înăuntru. Chiar în clipa aceea, tânăra şi naiva Zahra intrase în panică şi, din reflex, închisese uşa, trântind-o cu brutalitate în nasul femeii. A rămas acolo o grămadă de vreme, încremenită de spaimă şi regret, ascultând fiecare sunet care venea de-afară. Când a găsit în sfârşit curajul să deschidă din nou uşa, nu mai era nimeni acolo, în afară de mantaua de gheaţă care se topea posomorâtă pe strada îngustă şi murdară. S-a întors în bucătărie, doar ca să găsească dulceaţa de coacăze distrusă fără speranţă.

Își alungase repede incidentul din minte și nu se mai gândise serios la el, până în ziua în care s-a născut Abed. Pentru că Abed a venit pe lume cu o pată stacojie pe burtă ce semăna izbitor cu o gură.

— Uau, ce tare! Mai ai încă tatuajul ăla pe burtă, bestie sexy ce ești? întrebă Gail zâmbind batjocoritor și clătinându-și coama neagră de leoaică.

— Nu vorbim despre un nenorocit de tatuaj, izbucni Abed, apoi respiră adânc, hotărât să n-o lase pe Gail să-l enerveze. Zahra crede că cerșetoarea aia era, de fapt, un *djinn*. Dar nu asta e problema. Problema e că, *djinn* sau nu, ce i-a făcut a fost rău, fiindcă nu trebuie să-i refuzi niciodată o bucată de pâine și o cană cu apă nici uneia dintre creaturile Domnului. Pe lângă lecția de morală pe care i-a dat-o, *djinnul* ne-a blestemat, mai ales pe mine. Zahra crede că eu sunt cel care se află în pericol.

— Aha! Asta e femeia din coșmarurile tale? întrebă Omer, cu fața luminată de curiozitate. Femeia *djinn* fatală?

— Nu e o femeie la care să visezi, perversule! Nu aveți *djinni* în Turcia? Ar trebui să știi despre ce e vorba!

Din fericire, atât spre ușurarea lui Gail, cât și a lui Piyu, nu s-au lăsat în voia unui soi de naționalism *djinn*-esc. În schimb, Abed le-a povestit cu un glas stingherit și din ce în ce mai slab spre sfârșit despre credința fermă a Zahrei că, dacă *djinnul*-femeie n-a putut să-i facă lui Abed atâta rău cât dorea, asta se datora pomenilor pe care le dăduseră și sacrificiilor pe care le făcuseră în trecut. Acestea îi diminuaseră vizibil puterea, împiedicând-o să îmbătrânească (la urma urmei, *djinnii* mai în vârstă erau mai puternici decât cei tineri; *djinnii*-femei erau mai puternici decât *djinnii*-bărbați; și, în consecință, *djinnii*-femei în vârstă erau cei mai răi dintre toți) și transformând-o în această fată care îl vizita din când în când pe Abed. Pomenile și sacrificiile o împiedicaseră să-și arate colții. Și totuși, anul acesta, deși Zahra jurase solemn să sacrifice un berbec în ziua în care Abed primea bursa, nu fusese în stare să se țină de promisiune, amânând-o din diverse motive, iar apoi uitase cu totul de ea după moartea soțului ei. Fiindcă datoria rămăsese neplătită, *djinnul*-femeie

îmbătrânise și devenise mai puternic, înstăpânindu-se tot mai mult peste nopțile și coșmarurile lui Abed cu fiecare zi ce trecea.

— Uau! exclamă Gail clătinând meditativ din cap, de parcă ar fi întrezărit o soluție autentică, însă când se desprinse de cugetările sale, nu reuși să scoată decât un alt: Uau!

Se gândise să facă o nouă serie de bomboane de ciocolată în formă de *djinn*, dar păstră cu prudență ideea asta pentru ea atunci când se întoarse la ciocolaterie.

În clipa în care Gail ieși pe ușă, de parcă același buton de pe telecomenzile lor ar fi fost apăsat simultan, Piyu și Omer săriră pe Abed, îi ridicară puloverul și se uitară la burta lui. Spusese adevărul. Era acolo! Chiar pe burta lui, o gură stacojie ce arăta precum tatuajul unei litere gotice de pe coperta unui album heavy metal, oricât i-ar fi displăcut comparația. După ce văzură lucrul pe care simțeau nevoia disperată să-l vadă, îl ajutară pe Abed care bombănea încă pe podea să se ridice și apoi se îndreptară toți trei spre living ca să se uite la *Clanul Soprano*. Când se termină episodul, aruncară pe rând o privire afară, doar ca să o descopere pe Zahra stând încă pe verandă, încremenită în aceeași poziție, cu Arroz la picioare, pe deplin fidel unei misiuni pe care se pare că și-o dăduse singur.

— Nu are de gând să se culce? șopti alarmată Alegre când îi veni rândul să spioneze teritoriul verandei.

— De unde să știu? mormăi neconsolat Abed, plimbându-se înainte și-napoi pe ușile bucătăriei. În restul serii se duse de trei ori pe verandă, în încercarea de-a o convinge să intre în casă, dar de fiecare dată se întoarse singur și roșu la față. După cea de-a treia încercare, nu se mai putu stăpâni: Și-a pierdut mințile. Vrea să sacrifice un berbec și vrea să facă chestia asta chiar acum!

— Cum adică ***acum***? întrebă Piyu panicându-se fără rost, deoarece cuvântul sacrificiu îi amintea de cel mai ascuțit cuțit.

— Nu *acum-în clipa asta*, cap sec ce ești, *acum-cât mai curând posibil...*, răspunse Abed ridicând ochii spre tavanul bucătăriei, chiar spre locul de unde picura uneori apă din baia de la etaj. Dumnezeule... suntem în Boston, se tângui el

de parcă Dumnezeu n-ar mai fi știut unde se afla și i-ar fi dat din nou coordonatele.

Dar coordonatele nu se dovediră de prea mare ajutor în privința Zahrei, care acum părea să aibă mai multă încredere în simulacrul de arțar și în Arroz decât în oricine altcineva din casă. Dintr-odată, căpătase un fel de frică de viață, așteptându-se să se întâmple ceva catastrofal în orice clipă. Lumea devenise o loterie de calamități, chinuind-o cu șansele pe care le-ar putea avea fiul ei la runda următoare. Teama ei subită de-a zbura cu avionul era doar o mică parte din această frică atotcuprinzătoare. Să ia avionul pentru prima oară în viață nu fusese o problemă pentru ea, însă să-l ia pentru a doua oară era ceva de neimaginat. Să se întoarcă acasă, să-l lase pe Abed singur în țara asta străină, să spere în mai bine... oricare ar fi fost următoarea mutare, nu voia s-o facă înainte să dea ceva în schimb. Aceasta e aritmetica pomenilor. Deși cei conduși de rațiune, numai de rațiune, ar putea avea dificultăți în a empatiza cu această matematică fără numere, o calculare a plusurilor și minusurilor e esențială în orice conciliere cu supramundanul. Înainte să aștepți ceva pozitiv, trebuie să sacrifici ceva pentru echilibrarea balanței.

Pomana reggae

A doua zi dimineață Alegre pregăti un mic dejun delicios, cu un pahar uriaș de suc proaspăt de portocale, pe care Abed îl cără pe verandă pe o tavă. O jumătate de oră mai târziu se întoarse cu tava ; totul fusese mâncat până la ultima firimitură, în afară de sucul de portocale, care nu îi trezise deloc interesul lui Arroz. Însă Zahra nu se atinsese de nimic. Omer încercă să o convingă să bea o cafea matinală, dar nici asta nu ținu. Păstră întregul ibric pentru el.

— Dacă tot ești hotărât să torni în tine atâta cafea, de ce n-o transformi cel puțin în *cafe con leche* ? se încruntă Alegre cu mâinile în șolduri, glasul ei înăbușind bâzâitul frigiderului lângă care stătea.

Omer se lumină la față.

— *Cafe con leche* ! exclamă zâmbind. Hei, poți să mă înveți câteva cuvinte drăguțe în spaniolă ?

— Rușine ! strigă Abed întorcându-se dintr-o altă vizită zadarnică pe verandă. Învață-l cum se zice la **rușine** în spaniolă, Alegre. Pun pariu că are vreo fată hispanică pe lista de cuceriri. E adevărat, amice Omar ?

Omer ridică din umeri.

— Am fost întotdeauna interesat să învăț spaniola.

— Abed, de ce nu-i spui Zahrei să facă donații ? propuse Alegre, sperând să-l consoleze puțin. Poate să doneze banii pentru bietul berbec cantinei noastre pentru săraci. E o organizație catolică, dar servim mâncare indiferent de credință.

— *Muchas gracias*, dar nu cred că supa voastră de pui cu tăiței se ridică la standardele mamei mele privind sacrificiul,

lăsă Abed să-i scape un oftat, uitându-se afară pe fereastra bucătăriei.

Totuşi e greu de spus că era mare lucru de văzut. Zahra stătea încă pe acelaşi scaun, în aceeaşi poziţie, cu ochii încă aţintiţi la acelaşi schelet desfrunzit al arţarului. Singurul semn de viaţă putea fi observat la Arroz, care se frământa spasmodic pe podea la fiecare două secunde sau mai mult, aparent sfâşiat între dorinţa de a rămâne credincios misiunii sale de-a o păzi pe acea femeie care, spre deosebire de ceilalţi locatari, mirosea a iasomie şi a amurg, şi dorinţa de-a intra în casă pentru a verifica dacă mai rămăsese ceva de la micul dejun.

Arroz nu era singurul care oscila între doi poli. După-amiaza târziu, Abed obosi să se mai plimbe încolo şi-ncoace şi trecu la o acţiune care avea să rezolve problema o dată pentru totdeauna. Cu o asemenea decizie, bătu la uşa fratelui său musulman.

— Omar, frate, ar trebui să m-ajuţi. Orice s-ar zice, eşti musulman, nu? Regretând imediat întrebarea, îi dădu înainte fără să aştepte vreun răspuns. Cel puţin vii dintr-o ţară musulmană. Eşti singura persoană din casa asta care mă poate ajuta. Mă întâlnesc cu Jamal în jumătate de oră şi mergem la imam să-i cerem sfatul. Între timp tu..., arătă cu degetul spre el, ...ar trebui să cauţi un măcelar.

— De ce să nu facem invers? Tu cauţi măcelarul şi eu fac restul.

— Păi, dintr-un singur motiv. Nu sunt sigur că eşti persoana potrivită care să discute cu un imam respectat, replică Abed. Ca să-ţi spun drept, nu cred că drumurile voastre ar trebui să se încrucişeze vreodată.

Destul de convingător, fiecare se achită de partea lui.

În ziua aceea nu ajunseră la nici un rezultat. E adevărat, existau câţiva măcelari musulmani în Boston care vindeau carne *halal*[1]. Totuşi, când venea vorba de sacrificarea unui berbec în loc de cumpărarea lui pe părţi şi bucăţi, informaţia

1. Carne tăiată în felul prescris de *shari'a*, codul musulman de legi ce are la bază Coranul.

asta era supusă schimbării. Doi dintre măcelari au zis că le-ar putea da o mână de ajutor, dar că cea mai apropiată programare pe care le-o puteau face era în luna următoare. Nimeni din Pearl Street nr. 8 nu se aştepta ca Zahra să supravieţuiască atâta timp pe verandă.

Şi mai descurajantă decât dificultatea de-a sonda cum putea o femeie musulmană să sacrifice un berbec în inima Bostonului era stânjeneala care o însoţea, stinghereala tacită în legătură cu ceea ce aveau să gândească prietenii americani, dacă şi când aveau să afle despre asta. Surprinzător, Abed nu avusese nici un fel de dificultăţi în a le dezvălui problema lui Alegre sau lui Piyu. Simţea că hispanicii erau de aceeaşi parte, mai ales mexicanii, deşi nu putea spune exact de ce. Totuşi, în afară de aceştia doi, prefera să nu le pomenească despre acest incident nici unuia dintre prietenii săi nemusulmani. În special celor două vegane, dintre care una refuza până şi înlocuitorii de carne. Nu, nici Gail, nici Debra Ellen Thompson nu trebuiau puse la curent cu această *crimă*.

Mai trecură alte două zile. Mai auziră încă de multe ori aceleaşi răspunsuri: existau câţiva măcelari musulmani care tăiau oi şi berbeci într-un abator în conformitate atât cu standardele americane, cât şi cu cerinţele islamice, dar avea să dureze, în cazul în care, desigur, unul dintre colegii de apartament nu se oferea să facă el însuşi sacrificiul.

Timpul fiind cel mai mare duşman al vieţii sale, Omer simţi în acest punct că ar trebui să înceapă să-şi joace rolul în scenariu. Trebuia să existe un motiv, conchise, pentru care Abed îl târâse în afacerea asta, un motiv obscur chiar şi pentru Abed însuşi, dar probabil foarte limpede între limitele subconştientului său. Având o credinţă mult prea puternică în ritualurile religioase şi o iubire prea adâncă pentru mama sa ca s-o mintă, exista un anumit lucru pe care Abed nu putea să-l ducă la îndeplinire fără să delege cazul cuiva ca Omer: înşelătoria.

Omer ştia că nu era în stare să sacrifice berbecul cu nici un chip, dar putea în schimb să fie de ajutor în alte privinţe. La urma urmei, să ucidă un animal putea să fie peste puterile

lui, dar să înșele o ființă umană, cu siguranță nu era. Așadar, când în cea de-a patra zi se năpusti în bucătărie cu un cazan plin cu carne proaspătă care fusese odată a unui berbec... de fapt, a doi... poate chiar a trei berbeci, părți și bucăți pe care i le vânduse un măcelar musulman, ajutându-l să pună cap la cap un berbec, Omer nu simți nici o fărâmă de rușine spunându-i Zahrei ceea ce i se păru cea mai inofensivă minciună.

— Era un berbec frumos, clătină din cap cu nerușinare. Un măcelar musulman cumsecade l-a sacrificat într-un abator. N-am putut să te iau cu noi fiindcă, după legile din America, persoanele neautorizate nu au voie să intre acolo.

Pe când îi traducea cuvintele lui Omer, Abed se temu că Zahra nu avea să fie convinsă, mai ales pentru că el însuși nu era. Dar fiindcă genul ăsta de înșelătorie nu figura nicăieri în cartea ei, chipul Zahrei se învioră de ușurare. Abandonă scaunul de care stătuse lipită în cea mai mare parte a ultimelor patru zile și se apucă imediat de treabă. Spre groaza ei, nu reuși să găsească deloc capul, un picior, stomacul și intestinele animalului. Deși întrebă iar și iar unde dispăruseră toate lucrurile alea, Abed nu traduse nimănui cuvintele sale.

Păstrând foarte puțin pentru ei, Zahra distribui restul de carne în șapte farfurii care trebuiau împărțite la șapte oameni diferiți.

— Împarte-le la șapte vecini nevoiași, decretă ea.

„Care șapte vecini, mamă?", își dori Abed s-o poată întreba, pe când trecea în revistă în mintea sa un șir de boemi vegetarieni care locuiau în East Somerville.

Alegre hotărî să-i ducă una din cele șapte bucăți servitoarei lor celei mai tinere, Marta. Dacă Marta nu voia carnea, avea s-o gătească pentru *tía* Piedad, prefăcându-se că o cumpărase de la piață. Abed împărți trei dintre cele șase bucăți rămase la trei prieteni musulmani, doi egipteni și un pakistanez, care studiau cu toții pentru doctorat la Tufts, probabil nici unul lovit de sărăcie, dar suferind toți trei considerabil din cauza veniturilor mici de studenți. O alta i-o rezervă lui Jamal. În sfârșit, Piyu luă o porție pentru doi prieteni de-ai săi, carnivori neabătuți, despre care știa că aveau să întâmpine cu bucurie orice fel de carne, atâta timp cât era bună și proaspătă. După asta le mai rămase doar o singură porție de distribuit.

— Ai grijă să o dai unui sărac, repetă Zahra instrucțiunea.

Obosit să mai socializeze pentru a împărți pomana, Abed îi delegă sarcina lui Piyu, Piyu i-o pasă înapoi lui Abed și apoi i-o delegară de comun acord lui Omer.

Omer, la rândul lui, era convins că, pentru ca pomana să-și merite numele, trebuiau s-o dea mai degrabă unor străini nevoiași decât unor prieteni lacomi. Prin urmare, începu cu milogii și cerșetoarele din cartier, doar ca să fie zguduit de lipsa de interes pe care o întâmpină din partea lor. Doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus* se dovedi a fi vegetariană, tipul *Naveţiunbănuţpentruoceaşcădecafea* se arătă extrem de bănuitor în privința ofertei, fiindcă suspecta că primarul dăduse ordine să fie otrăviți toți oamenii fără adăpost de pe străzi. După alte câteva tentative și alte câteva refuzuri, Omer hotărî că avea toate scuzele necesare ca să ceară ajutorul unei foste iubite. Pe deasupra, măcar o dată în viață voia să demonstreze că, da, de ce nu?, complexitatea iubirii și a urii n-ar trebui cu nici un chip negată, că foștii iubiți puteau încă să-și rezolve animozitățile fundamentale și să fie destul de maturi să se ajute unul pe altul în momentele disperate, devenind prieteni buni cu trecerea timpului!

În magazinul de muzică o găsi pe Vinessa cântând altă melodie a celor de la The Clash în spatele tejghelei, sub privirile piezișe, pe jumătate amuzate, pe jumătate batjocoritoare ale câtorva clienți noi-în-locul-acela. Când îl văzu pe Omer venind, glasul ei deveni mai strident: *Somebody got murdered/ His name cannot be found/ A small stain on the pavement/ They'll scrub it off the ground*[1].

Când se termină melodia, fără să-și dea osteneala să coboare vocea, îi întrebă pe toți cumpărătorii din magazin dacă nu era bizar că unei relații putea să i se pună capăt într-o singură zi, deși mergea destul de bine, și că tipul ăsta pe nume Omer putea să anunțe dintr-odată că *„chestia aia*

1. Cineva a fost omorât/ Numele nu i s-a aflat/ O mică pată pe pământ/ Or s-o șteargă imediat (în engl. în orig.).

dintre ei nu mergea". Privind în urmă la idila lor imoral de lipsită de romantism, avea toate motivele să tragă concluzia că nu o iubise niciodată şi, fiindcă nu o iubise NICIODATĂ, urlă Vinessa, mai bine pleca şi-şi găsea alt magazin de la care să cumpere CD-uri cu muzică punk şi post-punk.

Drept răspuns, Omer îşi înghiţi nodul din gât, coborî vocea aproape până la o şoaptă, îi spuse că nu se afla acolo pentru CD-uri cu muzică punk sau post-punk şi îi povesti despre berbec. Când îşi încheie povestea, Vinessa rămase gânditoare pentru o clipă. N-ar ridica un deget ca să-l ajute, decretă apoi, deşi de data asta pe un ton normal; în plus, era împotriva uciderii animalelor, indiferent de motive, dar, pe de altă parte, voia sincer să-i ajute pe *Abdoul* şi pe mama lui drăguţă şi plinuţă, pe care îi plăcuse atât de mult la petrecerea de Halloween din noaptea aceea.

Vinessa avea o mulţime de prieteni jamaicani care cântau la un alt colţ al bulevardului Huntington şi putea să bage mâna în foc că aveau să primească bucuroşi o coastă bună şi proaspătă.

Prin urmare, cea de-a şaptea bucată din berbecul de sacrificiu nesacrificat al Zahrei a fost tăvălită prin curry şi gătită în lapte de cocos de o cohortă de cântăreţi de reggae fără o leţcaie, care aveau să-i raporteze mai târziu Vinessei că fusese foarte bună şi că aşteptau cu nerăbdare să mai primească altă *donaţie*.

*

Trei zile mai târziu, Zahra se urcă în avion şi îşi luă rămas-bun de la fiecare în alt fel.

Lui Piyu îi spuse:

— Laptele proaspăt e pentru prieteni şi laptele bătut pentru fiii genţilor de plajă.

Lui Omer îi zise:

— Ţara în care te ştiu pietrele e mai bună decât ţara în care te ştiu oamenii.

Lui Alegre îi spuse:

— Dacă întâlneşti pe cineva care are darul deochiului, răsuceşte-ţi imediat limba şi zi-i: „Durere de stomac cât e noaptea de lungă".

Debrei Ellen Thompson îi spuse:

— Dacă prietenul tău e făcut din miere, nu-l mânca pe tot.

Lui Gail îi zise:

— Să umbli noaptea la lumina lanternei e mai bine decât să umbli ziua când e înnorat.

Lui Arroz îi spuse:

— Dacă oamenii mănâncă împreună cu tine, te trădează, dacă un câine mănâncă împreună cu tine, înseamnă că te iubeşte.

În sfârşit, lui Abed îi zise:

— Eşti norocos că ai prieteni de nădejde aici. Nu uita că prietenul care îţi e aproape e mai bun decât fratele aflat la mare depărtare.

Iar apoi îşi reaminti ei înseşi: *L-farh seb'a iyam u l-huzn taul l-'omor*[1].

1. Bucuria durează şapte zile, iar tristeţea o viaţă întreagă. (în arabă, în orig.) (n. a.)

Iarna

La 11:33 a.m., o femeie cocoşată, pe jumătate ştirbă, care în ultimii patruzeci şi doi de ani ai vieţii sale arătase mai bătrână decât era de fapt şi în ultimii şase vânduse boabe de porumb cu care erau hrăniţi porumbeii din faţa moscheii Sultanahmet, îşi duse mâna osoasă şi zbârcită streaşină la ochi, pe când se strâmba gânditoare la cerul îndepărtat, tăiat de un stol de porumbei ce se înălţase dintr-odată în văzduh. Clătină capul dintr-o parte în cealaltă, dând glas unei mustrări, ceva care suna cam aşa: „ciţ! ciţ! ciţ!". Fiindcă faţa ei ridată nu oferea nici un indiciu, era greu de spus căruia din următoarele trei lucruri îi era adresată interjecţia: soarelui, pentru că îşi lăsase strălucirea atât de uşor spulberată, sau porumbeilor, pentru că se agitau atâta din nimic, sau gloatei de tineri protestatari care se revărsa din moscheea veche de secole, strigând sloganuri furioase ce alungau porumbeii în înaltul cerului fără umbră de nor, unde despicau soarele senin de iarnă în frânturi de raze tulburi. Pentru că, în funcţie de lucrul la care se referea hrănitoarea de porumbei, implicaţia interjecţiei „ciţ!" s-ar putea schimba considerabil şi, de asemenea, personalitatea femeii ar putea fi considerată diferită.

Dacă striga „ciţ!" la soare, atunci putea să implore providenţa, rugându-l probabil pe Dumnezeu să arunce din cerul fără acoperiş o privire către haosul în care fusese părăsită.

Dacă mustra porumbeii, atunci putea să fie preocupată mai mult de treburile lumeşti, de pildă, câţi dintre porumbeii săi aveau să moară anul acela, dacă preţul grăunţelor avea

să crească sau cât va reuşi să supravieţuiască din cel mai neîndestulător venit posibil.

Dacă, pe de altă parte, slobozise acel „ciţ!" spre mulţimea ameninţătoare, atunci probabil că era o vânzătoare de grăunţe necredincioasă, care protesta în felul ei împotriva protestatarilor islamişti.

Dar poate că oricum e prea târziu să ne punem asemenea întrebări. Pentru că e deja 11:35, iar „ciţ!"-ul ei deja nu mai poate fi auzit, fiind înăbuşit de vacarmul strigătelor şi sloganurilor, de cadenţa fermă a brigăzilor de poliţie care se apropie, de claxoanele maşinilor blocate în trafic în spatele dubiţelor poliţiei şi de glasurile răguşite ale vânzătorilor ambulanţi care le vând apă, *shalep*[1], orez şi năut, mătănii de chihlimbar şi tot felul de alte lucruri protestatarilor, trecătorilor, turiştilor, poliţiştilor sau oricui altcuiva. Tocmai acest vacarm înăbuşise cel de-al treilea „ciţ!" al hrănitoarei de porumbei cocoşate şi pe jumătate ştirbe. În mijlocul haosului general, nici o pereche de urechi, divine sau pământeşti, nu reuşiră să-l audă, nici măcar ale sale.

La 11:36, se ivi un poliţai vânjos, cu nişte ochi de nevăstuică sub cascheta neagră şi nişte obraji care deveneau stacojii de fiecare dată când se înfuria şi încă mai stacojii când, în culmea furiei, desena un cerc în aer cu bastonul şi se îndrepta spre gloată, de parcă cercul ar fi fost poarta prin care ar fi intrat în scenă. Tocmai în clipa aia, cei doi protestatari cu bărbi roşcate din fruntea gloatei, atât de asemănători încât arătau mai curând ca o replică a aceleiaşi persoane decât ca doi oameni diferiţi, lansară un nou slogan, amintindu-le celor din spatele lor să li se alăture la a doua rundă. Exact în acelaşi moment, un fotograf agil care lucra pentru Reuters, satisfăcut în sfârşit de luminozitatea şi claritatea cadrului pe care îl obţinuse, îşi focaliză aparatul şi începu să pozeze. Iată secvenţa de imagini pe care o surprinse în următoarele cincisprezece fotografii: un poliţai vânjos cu nişte ochi de nevăstuică sub o caschetă neagră şi un scut negru apropiindu-se prin spate de doi protestatari/ bastonul poliţaiului

1. Băutură caldă preparată din lapte, zahăr şi scorţişoară (n. a.).

desenând un cerc în aer/ cei doi protestatari strigând sloganuri fără să-l observe pe poliţaiul din spatele lor/ bastonul agitându-se încoace şi-ncolo şi lovindu-l de mai multe ori peste cap pe cel mai apropiat protestatar/ cei doi protestatari cu bărbi roşcate din fruntea gloatei încetând să mai semene, acum că sângele acoperea faţa unuia dintre ei... toate fotografiile având în fundal splendoarea senină a vechii moschei şi în prim-plan o hrănitoare de porumbei costelivă care se strâmba pe deasupra mulţimii tumultuoase la cerul îndepărtat. Fotograful de la Reuters îşi ţinu respiraţia, încântat de rafinamentul fotografiilor, şi scoase filmul ca să-l înlocuiască cu altul. Asta îi luă opt secunde.

În aceste opt secunde, în casa ei din Marrakesh, Zahra turnă plumb topit într-o tigaie cu apă rece, ca să-şi protejeze fiul, lumina ochilor ei, împotriva deochiului. Plumbul sfârâi trist. În aceeaşi clipă, un coiot din deşerturile Arizonei mirosi o plantă dubioasă care înflorise pe locul unde un Buick intrase într-o rulotă parcată pe marginea drumului, acum opt ani pe vremea asta. Planta nu era aşa de bună la gust ca *palo verde*[1], dar coiotul o mâncă oricum.

Când aparatul încetă să ţăcăne în Istanbul, plumbul se opri din sfârâit în Marrakesh, coiotul înfulecă planta în Arizona, iar ceasul din Harvard Square îşi mişcă acele de la 03:37 la 03:38 a.m. Tocmai în momentul ăsta veni iarna în Boston.

Iarna veni incredibil de repede în Boston, într-o clipită. Cu un minut în urmă nu era acolo, iar acum era peste tot. Fiindcă, dintre cele patru anotimpuri, doar iarna e capabilă să fie atât de vizibilă în avertismentele sale şi totuşi să te ia prin surprindere.

Până când poliţia se apucase să împrăştie mulţimea în Istanbul, plumbul Zahrei se modelase în forma unui ochi străpuns ce plutea la suprafaţa apei, iar din planta de pe marginea drumului nu mai rămăseseră decât rădăcinile, iarna se înstăpânise deja peste tot oraşul. Când avu în puterea sa

1. Arbust cu spini şi aproape lipsit de frunze care creşte în sudul Statelor Unite.

fiecare lucru mărunt şi fiecare persoană, se urcă pe tron, făcându-l să trosnească sub greutatea sa enormă. Spre deosebire de „ciţ!"-ul din Istanbul, de sfârâitul din Marrakesh sau de clefăitul coiotului din Arizona, „trosnetul" din Boston nu trecu neobservat.

În clipa în care auzi acest trosnet distinct, Arroz sări din pat, zgâlţâind perechea de picioare de alături, cufundate într-un somn adânc, deschise uşa, adulmecă aerul de parcă asta ar fi fost o modalitate de-a auzi mai bine şi apoi, la fel de iute şi de hotărât ca o săgeată pornită spre ţinta ei, se furişă în josul scărilor, trecu pe lângă dormitorul de la etajul al doilea, ignorând zgomotele ascuţite şi haotice care răzbăteau dinăuntru, se năpusti la etajul întâi, nu dădu nici o atenţie ţipetelor de thriller care veneau din living, se îndreptă spre bucătărie, deschise uşa verandei şi, odată ajuns acolo, se opri, uitându-se afară cu ochii larg deschişi.

Afară, iarna era peste tot, dansând în extaz. Singura panteistă autentică din panteonul anotimpurilor, iarna unea fiecare entitate măruntă cu toate celelalte lucruri ; acoperind pământul şi cerul, partea şi întregul, micul şi marele, cu una şi aceeaşi mantie dalbă a chintesenţei. Într-o clipită, Bostonul fusese preschimbat într-un oraş de jucărie închis în globul cu zăpadă al lui Alegre. Şi o pereche de mâini trebuie să-l fi scuturat neîncetat, pentru că ningea, ningea şi ningea...

Abed fu următorul care descoperi sosirea iernii. Dar nu reuşi să rămână la fel de calm ca Arroz. Pentru că a vedea întreaga lume înveşmântată în zăpadă dimineaţa la prima oră are un efect socializant asupra fiinţelor umane. Într-o fracţiune de secundă, Abed zbură în sus pe scări, se ţinu departe de dormitorul lui Omer şi, pentru orice eventualitate, de baie, se îndreptă spre etajul al treilea şi îl trase pe Piyu jos din pat. Chiar şi Omer era entuziasmat şi nu făcu o criză de nervi matinală când ieşi din cameră şi descoperi motivul pentru care cei doi colegi ai săi ciocăniseră uşor, deşi insistent la uşa sa. Întorcându-se în dormitor, îi dădu un sărut drăgăstos lui Marisol şi îi şopti la ureche : „Trezeşte-te, cafegiţo, aruncă o privire afară!". Era un cuvânt de alint, slavă

cerurilor din cartea lui Omer, însă, chiar dacă știa ce însemna cafeaua pentru acest iubit nou și stângaci al ei, existau momente când fata aceea portoricană dulce, micuță ca un spiriduș și întotdeauna veselă, o studentă la sociologie care în timpul liber făcea pe chelnerița la Rao's Coffeeshop, nu se simțea prea onorată de el. În aceste ocazii, Omer adăuga încă un strop de savoare complimentului său: *„Mi morena cafe con leche y mucha crema"*[1]. Marisol râse de stupiditatea complimentului și fugi acasă înainte ca drumurile să fie blocate.

După un mic dejun lung, cei trei colegi, acum mai puțin agitați, dar încă destul de plini de vervă, se uitară pe ferestrele camerelor lor, fiecare cu băutura caldă preferată în mână, privind iarna americană care se învârtejea și se învârtejea neobosită în mijlocul vieților lor.

Însă verva aceea nu avea să țină mult. Curând iarna îi vlăgui cu dinamismul ei mohorât. În prima zi ninsoarea nu se opri; luă câteva pauze scurte în a doua, dar recuperă timpul pierdut în a treia și se întrecu serios cu gluma în a patra zi. Spălătoria, băcănia, magazinul Blockbuster, tutungeria... toate se preschimbaseră acum în niște insule îndepărtate, de o realitate îndoielnică, iar drumurile până la ele erau pline de pericole, chiar dacă acestea existau undeva în albeața aceea devoratoare. Ascultară sfatul de la NPR[2] de-a nu ieși pe viscol la o anumită oră în după-amiaza primei zile și, auzind asta, rămaseră ancorați acolo, pentru orice eventualitate. Dacă vremea era prea rece chiar și pentru Noii Englezi prin naștere, atunci era cu siguranță ultrarece pentru niște mediteraneeni ca ei.

Însă lucrul rău în privința acestor letargii nu este începutul, ci sfârșitul sau, mai precis, neputința de-a le pune capăt. Inerția este verișoară bună cu dipsomania. Odată ce te cufunzi în ea, poți continua să te cufunzi la nesfârșit, fără să-ți mai dai seama unde trebuie să te oprești și, mult mai rău, *de ce* trebuie să te oprești oricum. Așadar cei trei colegi stătură sănătoși, liniștiți și leneși acasă, în timp ce afară ningea neîncetat, plictisindu-se unul de altul, dar și mai mult de ei înșiși, vreme de patru zile albe și lungi de încarcerare voluntară.

Ca să scape de apatia pe care ei înșiși o creaseră inițial și apoi o exageraseră dincolo de orice limite, fiecare se agăță de bucuriile sale obișnuite. Piyu dădu cu aspiratorul, spălă și făcu ordine prin casă, vână firimiturile, vorbi îndelung la telefon cu Alegre, se jucă cu Arroz, îi mulțumi lui Dumnezeu pentru că i-l dăduse pe Arroz, ronțăi chipsuri din cartofi, citi *Noua Biblie de la Ierusalim : Ediția Devoțională a Sfinților*, învățâ în pat înfofolit în pături, mătură firimiturile, pălăvrăgi cu Alegre pe internet, învățâ și se plictisi. Abed revăzu fiecare film din casă, regretând profund că nu avea mai multe în stoc, își făcu ceai de mentă, îi scrise prea multe scrisori Zahrei și se străduí de multe ori să-i scrie fie și o singură scrisoare Safiyei, învățâ cu televizorul deschis, construi o pagină web, se simți rănit de tonul discriminatoriu la adresa arabilor și musulmanilor din câteva articole pe care le citi și din mult mai multe emisiuni de televiziune peste care dădu din întâmplare, își făcu ceai de mentă, învățâ și se plictisi. La rândul lui, Omer hotărî să mențină lucrurile la un nivel minim, pentru un maximum de eficiență în materie de timp și energie. Fiindcă cea mai bună cale de a-și atinge scopul era să intre într-o buclă, făcu întocmai. Ascultă iar și iar *I'm Deranged* a lui David Bowie, dorindu-și să fie cineva atât de drăguț să-i aducă o cafea și sfârșind prin a-și face singur una, și cugetă la noi motive de-a se lăsa de fumat în timp ce fuma țigară de la țigară în camera lui. Din când în când, între reprizele de ascultat, primea de asemenea telefoane.

— Ce s-a întâmplat cu Janice SIDA? Au arestat-o?

— Care Janice SIDA? întrebă izbucnind într-o tuse matinală de fumător, cu toate că nu era dimineață.

— Fumezi încă, nu-i așa? se tângui maică-sa.

— Da, dar nu la fel de mult ca înainte, răspunse înghițindu-și nodul din gât, de parcă și-ar fi detestat propria minciună,

1. Cafeaua mea neagră cu lapte și cu multă frișcă (în spaniolă, în orig.).
2. National Public Radio – canal de radio public fondat în 1970 în Statele Unite, care difuzează știri și programe culturale.

nu atât pentru povara morală de-a fi mințit, cât pentru frustrarea intelectuală de-a fi mințit prost.

Apoi află despre și promise să se păzească de femeia aceea cu SIDA care bântuia pe străzi undeva prin Statele Unite, culcându-se cu cât de mulți bărbați putea ca să răspândească boala, de unde și numele ei. Deși conștiința îl făcea să se întrebe cu asprime de ce naiba continua să-i facă promisiuni legate de niște lucruri despre care nici că putea să-i pese mai puțin unei mame pe care n-o putea iubi decât cu o dragoste întinată, avea deja la activ atâtea promisiuni, că una în plus nu mai era nici o noutate. Așeză receptorul în furcă și continuă să asculte *I'm Deranged* și să bea cafea tot restul zilei. Tiparul rămase mai mult sau mai puțin același în orele și zilele următoare, până când observă, cu uimire și groază, că nu mai era nici un strop de cafea în casă.

— Hei, te duci afară? încercă Abed să alerge după el, însă avu mari dificultăți în a-și întinde picioarele amorțite după trei zile de nemișcare.

— Afară, da, sigur! veni răspunsul lipsit de vreo urmă de veselie. M-am săturat de toate astea! Am nevoie de aer curat.

Piyu alergă spre el cu mai mult succes decât Abed.

— Aer curat? Nu avem nevoie de aer curat. Există lucruri mult mai urgente. Așteaptă puțin, OK? Nu te duce nicăieri, așteaptă!

Pe lângă listă, Omer luă cu el trei CD-uri; hotărî să înceapă cu *Sex O'Clock* de Anita Lane, își puse căștile și apoi șapca pe deasupra, apăsă pe *play*, simțind nevoia imperioasă de-a respira aer curat *Like Caesar Needs A Brutus*[1]. Patru minute și treizeci și patru de secunde. Pe când melodia se derula, Omer se simțea mai bine cu fiecare pas, urmărind oamenii care curățau cu lopețile zăpada din fața magazinelor lor. Spre mirarea sa, afară era viață. Orașul își ducea existența ca de obicei, deși probabil mai somnoros și mai stângaci. Zăpada încetinise toate acțiunile – mișcările, ambițiile, pasiunile –, de parcă peste toți se așezase o chiciură de

1. Melodie de pe albumul *Sex O'Clock* de Anita Lane. În traducere: „Așa cum Cezar are nevoie de un Brutus".

suspiciune. Omer observă cu surprindere copii mici și pușți cărora nu le păsa deloc de frig, deși nasurile li se metamorfozaseră în niște năsturei roșii; copii din New England care nu aveau idee cât de extraordinar de șocantă putea să li se pară străinilor toleranța lor la frig.

După ce cumpără toate lucrurile de pe listă, Omer rămase în mijlocul Cambridge-ului, neștiind încotro s-o apuce cu trei sacoșe pline de tâmpenii în mâini. Se duse până la un magazin de muzică, dar era închis, o sună pe Marisol, însă nu dădu decât peste robot; hoinări pe străzi fără nici o țintă anume, dar deloc dornic să se întoarcă acasă. Tocmai atunci își aminti că trebuia să fie prin apropierea ciocolateriei lui Gail. Putea să-i mai ia lui Piyu niște ciocolată de-acolo și, pe deasupra, ar fi fost o plimbare plăcută. Puse Banco da Gaia și începu să meargă pe *How Much Reality Can You Take?*.

În fața lui era o femeie voinică, îmbrăcată în haine ponosite, care își târșâia picioarele într-un mers incredibil de încet. Purta o pălărie de catifea azurie și trăgea după ea o valiză pe rotile murdară și ferfenițită rău.

— Iisus mi-a zis că ai o țigară în plus...?

Pe când Omer încuviința din cap și scotea țigara din pachet, îl privi plictisită.

— Frumoasă vreme, nu?

— Da, dar cam prea rece pentru mine, murmură Omer aprinzându-i țigara.

— De unde mi-ai scos accentul ăsta? îl întrebă între două pufăituri, pe un ton vesel și încrezător de fetișcană, pe care cu siguranță nu se aștepta să-l audă din gura ei.

Glasul îi era mai tânăr și, fără îndoială, mai puțin alterat decât trăsăturile.

Lui Omer îi plăcu felul în care pusese întrebarea. De parcă accentele noastre ar fi aparținut naționalităților și nu noi neapărat.

— Din Istanbul, îi răspunse, fără să aștepte vreun comentariu în schimb.

În interiorul magazinului, Gail era ocupată să împacheteze niște bufnițe din ciocolată neagră fără grăsimi pentru

doi cumpărători *wiccani*[1], când rămase înmărmurită de uimire şi se uită afară. Era uluită s-o vadă pe doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus* stând la palavre cu cineva şi chiar mai uluită când descoperi că acel cineva era Omer.

— Istanbul... Istanbul..., pronunţă ea cuvântul în fel şi chip.

Omer încuviinţă meditativ din cap, de parcă prin asta ar fi tras o concluzie semnificativă şi nu i-ar mai fi rămas nimic de spus. Aruncă chiştocul, se gândi că asta ar fi probabil o ocazie bună să se lase de fumat, transformând ţigara fumată împreună cu femeia aceea fără adăpost în cea din urmă ţigară a sa, şi, cu această idee nebunească în minte, era gata să-şi ia rămas-bun, când auzi un murmur:

— Am fost în ţara ta.

— Adevărat? întrebă Omer automat.

— Da, am fost, îi zâmbi ea absent. Am mers de la Chios la Atena şi apoi în ţara ta. Am stat trei zile în Istanbul. Am amintiri plăcute de-acolo. Mi-l aduc aminte pe băiatul care ne-a arătat drumul când ne-am rătăcit prin nu ştiu ce cartier. Avea ochi frumoşi puştiul ăla. Mă întreb ce s-o fi întâmplat cu el. Crezi că acum e un adult fericit? Sau crezi că s-ar putea să sufere? Sau să fie mort deja?

În magazin, curiozitatea lui Gail în privinţa a ceea ce vorbeau cei doi atinsese deja apogeul, când observă în sfârşit că Omer îşi lua rămas-bun de la doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus* şi se îndrepta într-acolo.

Clopoţeii de la uşă clincăniră vesel, iar Gail şi Debra Ellen Thompson îl întâmpinară zâmbind, deşi cea din urmă cu o sclipire de antipatie în ochi. Îi oferiră ceva de mâncare, însă el preferă ceva de băut – *cum ar fi nişte cafea?*

Aveau cafea ca să facă umplutura pentru praline, trufe, bomboane şi toate chestiile alea, dar nu de băut. Omer se uită la produsele de ciocolată din vitrină cu o uimire crescândă. Erau bomboane în formă de horoscoape, noduri celtice ale

1. Adepţi ai religiei neopăgâne *wicca*, popularizată în 1954 de Gerald Gardner în prima sa carte non-ficţională despre vrăjitorie, *Witchcraft Today*.

dragostei, dragoni gotici, stele în cinci colţuri cu rune, hieroglife egiptene *ankh*, Kokopelli[1], semne ale păcii, porumbei ai păcii din ciocolată albă. Mai erau figurine Buddha Şezând din ciocolată cu lapte, zeiţe ale lunii din ciocolată cremoasă, pene de păun din caramel. Aveau chiar şi praline în formă de vase goale pentru taoişti interesaţi de arta de-a fi un vas gol, dar nicăieri în toată galeria aia de ciocolată nu aveau un nenorocit de strop de cafea pe care să i-l ofere.

— Oamenii cumpără lucrurile astea? se minună Omer.

Gail râse. De curând, nu ştiu ce mediu indian care pretindea că este Păstrătorul Înţelepciunii Naturii & Culturii le comandase cincizeci de tăvi cu caramele Ochi de Bivol ca să le trimită celor mai buni clienţi ai săi. Existau chiar şi oameni care voiau să aibă statui din ciocolată ale rudelor răposate, dar – adăugă energic Gail – nu erau băgate în genul ăla de afacere.

În după-amiaza aceea, pe când se uita la bezelele Roata Păgână cu Opt Spirite presărate cu zahăr pudră, Omer simţi un val neaşteptat de pace sufletească pogorându-se asupra sa. Priveliştea şi parfumul acestui butic liniştit aveau un efect tulburător asupra lui; sentimentul acela dezolant că fugea de timpul prezent, de tensiunea prezentului, către o amintire familiară, un gol de bun augur din copilărie. Îşi aminti sentimentul acela sau poate sentimentul acela îl făcu să-şi aducă aminte de vremea când îi plăcea să stea cu vărul Murat acasă, şterpelind prăjiturile pe care mamele lor le pregăteau pentru o gloată de musafiri, numai femei (toate măritate, toate mame, toate dornice să vorbească despre viaţa altora, dar plictisite de a lor), care se întâlneau o dată la două săptămâni. Omer îşi aminti cât de mult îi plăcea pe-atunci să urmărească pe furiş ce se petrecea în living, uitându-se cu dragoste la aura aceea feminină atât de strălucitoare şi de voluptuoasă, ascultând râsetele lor, mult prea stridente şi prea vesele, dar totodată neaşteptat de senzuale. În zilele

1. Divinitate a fertilităţii reprezentată de regulă sub forma unui cântăreţ din fluier cocoşat şi venerată de unele culturi amerindiene din sud-vestul Statelor Unite.

acelea îi plăcea cu-adevărat să rămână închis în casă şi acum, că ajunsese să se gândească la asta, aceea trebuie să fi fost ultima oară când se simţise în largul lui împreună cu mama sa şi familia care îi fusese dată.

Zâmbind încă la amintirea aceea îndepărtată, luă gânditor o gură din ceaiul calmant Zen din plante medicinale pe care îl făcuse Gail... şi îl puse imediat deoparte. Expresia liniştită de pe chipul lui se boţi ca o hârtie mototolită. Muşcă grăbit din croasantul uriaş cu ciocolată de pe farfuria din faţa sa. Era mai bine.

— Croasanţi! strigă Ömer, fericit că scăpase de acreala ceaiului. Se spune că au schimbat cursul istoriei. În secolul XVII, oştirile otomane au asediat Viena, dar n-au reuşit să cucerească oraşul. Aşa că au hotărât să acţioneze pe sub pământ. Au început să sape nişte tunele care să-i ducă drept în inima oraşului. Ca să păstreze totul secret nu lucrau decât noaptea. Dar se întâmpla ca brutarii vienezi să lucreze şi ei noaptea. Din brutăriile lor au auzit zgomotul cazmalelor şi au dat alarma. Prin urmare, depinzând de ce parte erau, unii oameni trebuie să le fi fost recunoscători croasanţilor, în vreme ce alţii trebuie să fi scrâşnit din dinţi la ei.

— O, atunci n-ar fi trebuit să-ţi oferim un croasant, trebuie să fii tare nefericit din cauza celor din trecutul tău şi a celui din farfurie, i-o trânti Debra Ellen Thompson cu un zâmbet şovăielnic pe chip şi o acreală neşovăielnică în glas.

— E doar o poveste... din trecut..., zise Omer, neascunzând faptul că se simţea jignit. Par să am vreo intenţie de-a cuceri Viena?

Observând că o tensiune vagă creştea între cei doi, Gail îşi muşcă buzele, ronţăi o trufă în formă de femeie, îşi muşcă din nou buzele şi apoi se întoarse dintr-odată spre Ömer cu o faţă radiind misterios, aproape strălucind de vioiciune:

— Hei, de ce nu ieşim să-ţi găsim o cafea? E timpul să-mi iau pauza de prânz.

Odată ajunşi afară, primul lucru pe care îl făcură, neavând habar că amândoi făceau aceeaşi manevră, fu să privească în jur ca să vadă dacă doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus* mai era acolo. Dar nu era. Acolo unde aceasta stătea şi fuma

cu o jumătate de oră în urmă se înălţa acum un morman de zăpadă îndepărtată de curând de pe stradă, topit la poale într-un fel de zloată cu nuanţe de cenuşiu. Pe când mergeau fără să scoată un cuvânt, vântul tăios le biciuia feţele, făcând ca tufa neagră de păr a lui Gail să fluture în toate direcţiile. Astăzi avea atârnată în plete o lingură de argint cu o piatră de chihlimbar. Trebuie să facă parte din costumul de lucru, se gândi Ömer, oarecum surprins să vadă că-i plăcea atât de mult compania ei.

— Mi-e foame, exclamă ea. Ţie?

— Am o foame de lupi! veni răspunsul.

Deci turcii aveau *foame de lupi*, se miră Gail. Nu-i spuse, bineînţeles, că americanii aveau foame *de urs*, *de porc* sau probabil *de lup*, dar de obicei nu aveau foame *de lupi*. Se spune că diavolul stă în detalii. Poate că e adevărat, poate că nu. Dar dovada faptului că eşti străin stă cu siguranţă în ele. Gail se abţinu să-l corecteze în timp ce îl asculta turuind în engleză. La urma urmei, vorbitorilor nativi le face plăcere să audă micile greşeli pe care le comit străinii, de parcă le-ar ieşi vreun ban din asta. Nu intervin decât rareori şi, atunci când intervin totuşi, o fac cu o vigilenţă drăgăstoasă, ca nişte părinţi încântaţi de greşelile copiilor lor.

Se năpustiră într-un magazin de delicatese, unde Ömer observă cât de multe erau alegerile sale, iar Gail cât de restrânse erau ale ei.

— E din cauza ochilor, murmură uitându-se gânditoare la castroanele cu pui cu spanac, *carpaccio* cu somon, spaghete cu ton, orez sălbatic cu carne de vită şi orice-fel-de-mâncare cu orice-fel-de-carne.

Nu mânca nimic care avea o pereche de ochi, fiindcă nu se putea abţine să se gândească întruna că ochii aceia îşi priviseră supliciul, văzuseră nedreptatea morţii din mâinile oamenilor.

O tuse uşoară şi întrebătoare veni dinspre Omer. Fiindcă îşi trăise întreaga viaţă hrănindu-se cu animale care behăiau, mugeau sau cotcodăceau, nu ştia ce să spună. Asemenea multora dintre carnivorii de neclintit, îi plăcea să mănânce carne pur şi simplu pentru că îi plăcea să mănânce carne. O plăcere simplă şi primitivă. Foarte grosolană, fără îndoială, şi

ruşinos de barbară în comparaţie cu delicateţea poetică despre care tocmai i se povestise. Veganii nu-şi dau seama cât de mult şi de des îşi riscă vieţile întărâtându-i pe non-vegani cu predicile lor împotriva uciderii animalelor. Oamenii care mănâncă sănătos nu sunt neapărat şi nişte oameni care gândesc sănătos.

Dar în ziua aceea, stând împreună cu ea la coadă în magazinul de delicatese, Ömer nu simţi, spre surprinderea lui, o dorinţă foarte puternică de-a o strânge de gât. După o tăcere lungă, nu spuse decât:

— Trebuie să-ţi fie greu.

— Nu ştiu ce să zic, murmură ea dându-şi o şuviţă de păr după ureche. Cred că din când în când s-ar putea să fiu *atrabiliară*, aşa cum mi s-a spus că eram în trecut.

Vorbiră despre trecut, Omer mai mult decât Gail, după ce-şi înfulecă fericit pastele „plete de înger"[1] cu pui. Vorbea repede pe când mergeau încet, în vreme ce Gail îşi mesteca pastele „plete de înger" fără pui şi dezlănţuia o cascadă de întrebări psihologice, filozofice, retorice sau personale. Întrebări care l-ar fi putut călca pe nervi, dar care, surprinzător, n-o făcură. Comentarii care în mod normal ar fi putut să-l reducă la tăcere, dar care cumva n-o făcură. Pe moment, Omer nu-şi dădu seama de asta, însă motivul pentru care a vorbi cu Gail se transformase într-o asemenea plăcere era în parte acela că în mod esenţial şi exclusiv „vorbea cu Gail", nimic mai mult de-atât. Fără flirturi lipsite de constrângeri, fără perspective amoroase. Ca majoritatea bărbaţilor obişnuiţi fie să înceapă să flirteze cu orice femeie cu care li se întâmplă să pălăvrăgească mai mult de o jumătate de oră, fie să pălăvrăgească mai mult de o jumătate de oră doar cu femeile cu care le-ar plăcea să flirteze, Omer se simţise la rândul lui uşurat, de parcă i s-ar fi luat o povară de pe umeri, când se surprinsese conversând cu o femeie care era şi în acelaşi timp nu era... o *femeie*. Nu că nu i-ar fi remarcat sânii când se aplecase să ridice o tavă de covrigei cu ciocolată la magazin, nu că nu s-ar fi gândit niciodată cum ar fi fost să

1. Paste *capelli d'angelo* – varietate de paste italieneşti foarte subţiri.

o sărute, nu că n-ar fi vrut să se culce cu ea – poate, probabil, sigur, de ce nu? –, dar nimic din toate astea nu avea vreo legătură cu discuţia lor din acel moment. Flirtul nu era motivul esenţial acolo. De fapt... se îndoia că exista vreunul. În spatele conversaţiei lor nu se afla decât conversaţie.

Îi povesti peripeţiile lui, trecute şi prezente, deşi pe cele mai multe dintre ele le istorisise multor oameni – multor femei, mai precis. Dar se surprinse de asemenea adăugând informaţii noi, îndoieli pe care nu ştia că încă le avea, temeri despre care nu ştia că erau atât de puternice. Un fuior subţire de fum îi urma în timp ce el vorbea fără oprire. Frenetic, uitând de toate şi în cuvinte care nu-i veneau, îi vorbi despre lucrul care-l deranja cel mai mult în viaţă: prefăcătoria.

— E atât de straniu, zise Omer. Înainte să vin în ţara asta, m-am abţinut să mă întreb de ce plecam în străinătate. Răspunsul era evident: „ca să-mi iau doctoratul". Dar, din nou, „de ce"? După ce-am ajuns aici, am început într-adevăr să-mi pun întrebarea la care ar fi trebuit să meditez cu mult timp în urmă. Întrebarea vibrează ca un ecou întârziat, prinzându-mă din urmă.

Gail îşi desprinse privirea de la faţa lui Omer şi se uită la o pereche de mănuşi oliv pe care cineva le uitase pe o bancă. Dreapta era aşezată peste stânga, cu degetele uşor îndoite, de parcă ar fi cerşit sau ar fi încercat să apuce o mână. Hotărî să ia lucrul ăsta ca pe un semn bun şi îi aruncă lui Ömer un zâmbet încurajator.

— Uneori îi invidiez pe Piyu şi pe Abed. Lor le e limpede precum cristalul ce vor să realizeze în viaţă, de ce au venit în State, ce au să facă după absolvire şi unde anume e acasă. În timp ce eu doar mă prefac că ştiu lucrurile astea.

Zâmbetul lui Gail friza înţelegerea, însă când deschise din nou gura, de pe buze i se revărsă un nou şuvoi mai degrabă de întrebări decât de păreri proprii. La fiecare întrebare pe care o punea ea despre viaţa şi trecutul lui, Ömer răspundea cu un entuziasm crescând, bucurându-se că îi era destul de apropiată ca să vrea să afle mai multe despre el, dar în acelaşi timp destul de îndepărtată ca să nu fie deranjată

de răspunsurile pe care le primea, bucurându-se, spre surprinderea lui, de fiecare minut al acestei plimbări.

— Nu mă pot abține să nu mă gândesc câtă nevoie are sufletul tău de liniște și limpezire, bolborosi Gail pe când privirea îi aluneca spre sacoșele din mâna lui Omer, unde zări niște chipsuri cu aromă de vită și usturoi și o casetă video pe care scria: CASA CELOR O MIE DE CADAVRE. E greu de spus dacă acestea avură vreo înrâurire asupra gândurilor ei, însă pe când dădeau colțul zise: Poate vrei să vii cu mine la Tai-Ching cândva. Dă-mi un telefon, dacă te hotărăști să încerci.

Nevoie de liniște și limpezire! chicoti Omer de parcă și-ar fi amintit o glumă numai de el știută, însă nu obiectă. După toată discuția pe care o avuseseră, tăcerea descumpănită care se așternu peste ei când ajunseră din nou în fața ciocolateriei SPIRITUL ÎNCOLĂCIT era destul de stranie. Într-o clipită deveniseră doi străini, iar plimbarea lor – un scurt tur, un răstimp trecător în continuumul vieților lor. Și poate că tocmai acest răstimp făcuse discuția lor posibilă și atât de generoasă, un fel de efect al întâlnirii cu „străinul din tren" – ușurarea de-a ști că nu aveau să existe nici un fel de așteptări sau de angajamente în clipa despărțirii. Își zâmbiră stânjeniți, pleoscăiră cu ghetele prin zăpadă, mai schimbară câteva cuvinte, acum mai mult din curtoazie decât din considerație, își strânseră degetele înțepenite și pleoscăiră iarăși cu ghetele prin zăpadă.

— Hei! exclamă Omer și un zâmbet copilăros îi lumină chipul când observă placarda ce atârna deasupra magazinului. Aveți puncte pe-aici!

Stătură unul lângă altul privind cu uimire cele trei puncte de pe firma ciocolateriei SPIRITUL ÎNCOLĂCIT, făcând-o pe Debra Ellen Thompson să se întrebe înăuntrul magazinului la ce naiba se uitau.

— Când îl scriu în turcă, numele meu are puncte. Dar în engleză le pierde. Sună stupid, știu, însă uneori deplâng pierderea punctelor. Așadar, punctele astea de-aici trebuie să fie ale mele, ai grijă de ele.

Gail încuviință din cap fără rezerve, nevăzând nici o nevoie să-i dezvăluie că ceea ce el lua drept puncte erau de

fapt poze cu drajeuri de ciocolată, destul de amatoricești chiar și în zilele lor de glorie de mult apuse, dar care acum se transformaseră în pete ruginii bătute de vânt, soare și zăpadă.

Luându-și privirea de la placardă, Omer zări umbra Debrei Ellen Thompson în spatele vitrinei.

— Cred că nu mă place prea mult, mormăi.

— Ei bine, cred că ai dreptate, răspunse Gail privindu-l drept în ochi. Dar asta pentru că eu te plac.

Fiindcă spusese lucrul ăsta pe tonul cuiva care întreba dacă plecase autobuzul sau în ce direcție era piața centrală, lui Omer îi trebuiră câteva secunde până să reușească să dezlege din cuvintele sale perspectiva unor întâlniri viitoare, doar câteva, poate două sau trei secunde, dar se dovedi de-ajuns, percepția rămăsese în urma acțiunii. Nu știa încă asta, însă lipsa de sincronizare între percepție și acțiune avea să fie chintesența oricărei relații pe care urmau s-o aibă de-aici înainte. La fel și retrospectiva, atât de ferm kierkegaardiană avea să rămână relația lor, derulată întotdeauna înainte, dar înțeleasă numai în sens invers.

*

— *Pasan el pollo a Alegre*[1], porunci *tía* Piedad din celălalt capăt al mesei.

Fusese adusă de la spital în după-amiaza aceea și îi lipsise mâncarea gătită în casă. Însă, de îndată ce *todas las tías* se strânseră în jurul mesei, păru preocupată mai mult de ce mânca Alegre, decât de ce mânca ea. Puiul desenă o semielipsă, trecând dintr-o mână într-alta până ajunse în farfuria lui Alegre.

Era altfel când trăiau părinții ei. Pe-atunci nu era silită să mănânce mai mult, ci mai puțin. Maică-sa nu voia ca ea să se îngrașe și să-și diminueze șansele de-a pune mâna pe un soț bogat și manierat. Alegre bănuise întotdeauna că îi era puțin rușine cu ea. Nu la început, fără îndoială. Nu pe când era copil, ci mult mai târziu. Când devenise clar că nu

1. Dă-i puiul lui Alegre (în spaniolă, în orig.).

avea să scape de rotunjimile pe care le căpătase la pubertate și care păreau drăgălașe atunci, însă nu și acum. Deși, privind în urmă, Alegre nu reușea să identifice un început anume al grijilor sale legate de greutate, putea mai mult sau mai puțin să-și aducă aminte că „pubertatea" fusese perioada în care începuse să țină regim. Pe atunci stătea câte o zi întreagă fără să mănânce nimic, dar când se apuca de mâncat, ingurgita prea mult. Lua supradoze regulate de paracetamol și, cu cât pierdea mai mult în greutate, cu atât devenea mai agresivă din punct de vedere verbal față de părinții săi. Fetița docilă care fusese întotdeauna Alegre se transformase acum într-o adolescentă furioasă. Gura ei refuza să înghită ceva, dar scuipa tot timpul ură.

Apoi venise accidentul. Părinții pe care îi iubise întotdeauna atât de mult, dar îi blestemase atât de cumplit în ultimii doi ani, mama pe care își dorise s-o facă să se mândrească cu ea, dar pe care o făcuse în schimb să se rușineze, dispăruseră dintr-odată.

— *Hija, coge mas frijoles de olla!*[1]

De la moartea părinților săi devenise extrem de interesată de sănătatea fizică și mentală, de un sistem de gândire cu totul obscur pentru ceilalți, dar limpede și logic pentru ea. Calorii, carbohidrați, fibre dietetice, fibre solubile, fibre insolubile... le știa pe toate. O pungă de morcovi conținea doar șaptezeci de calorii. Asta putea mânca, chiar și zece, cincisprezece, douăzeci de pungi pe zi, și nimic altceva. Palmele îi erau portocalii, picioarele portocalii, privirea portocalie. Devenise o efigie slabă și delicată. Slabă, delicată și portocalie.

Portocaliul e culoarea acelui prag dur dintre viața de adolescentă și cea de femeie.

— *Hija, toma flan de coco!*[2]

Apoi începuse să nu-i mai vină ciclul. Timp de trei luni nu-i mai venise deloc, apoi se întorsese, ca și când ar fi vrut să-i demonstreze că ea nu avea nici un fel de control asupra

1. Fetițo, pune-ți mai multă fasole din oală! (în spaniolă, în orig.)
2. Fetițo, ia flan de cocos! (în spaniolă, în orig.)

propriului trup, dar că trupul ei avea control asupra sa și că feminitatea ei putea să vină și să plece după cum avea chef.

Cotlete de porc, buñuelos de viento, chambergos, cicadas, yemitas, capirotadas, flan de chocolate[1]... mănâncă și ghiftuiește-te/ îndoapă-te și vomită/ îndoapă-te și postește/ postește și îndoapă-te/ vomită și îndoapă-te/ vomită și... *cotlete de porc, buñuelos de viento, chambergos, cicadas...*

O jumătate de oră mai târziu o auzi pe *tía* Piedad strigând în fața ușii de la baie:

— *Alegre, quieres te, hija?*[2]

— *Si, por favor!*[3]

Aruncă o ultimă privire la rămășițele cinei, la balta care fusese odată *flan de coco.*

Apoi trase apa.

*

Tai-Ching Tuan era ultimul lucru la care se gândi Omer în zilele următoare. La un moment dat în săptămâna aceea își aminti dintr-odată două lucruri conexe, deși nu neapărat complementare, despre el însuși. Primul: că era student la doctorat. Al doilea: că nu studiase absolut nimic. Un fișier intitulat *SÂNGE, CREIER și APARTENENȚĂ: Naționalismul și Intelectualii din Orientul Mijlociu* aștepta răbdător în laptopul lui ziua în care avea să înceapă să-și scrie teza. La sfârșitul lui decembrie, Omer se văzu silit să conștientizeze cât de puține lucruri făcuse în tot acest timp. Întâlnirea cu îndrumătorul lui îl înspăimânta. Spivack îi dăduse un răgaz de trei săptămâni, rugându-l să facă tot ce-i stătea în puteri și să revizuiască primul capitol, care era un fiasco.

Pentru a compensa toate lunile în care nu studiase nimic, în acele două săptămâni Omer viră spre polul opus, lucrând

1. Gogoși, rulouri presărate cu zahăr pudră, cicade, cremă de zahăr ars, budincă de pâine cu stafide, flan de ciocolată (în spaniolă, în orig.).
2. Alegre, tu vrei, fetițo? (în spaniolă, în orig.)
3. Da, te rog! (în spaniolă, în orig.)

cu o viteză şi o energie extraordinare, cu riscul de a-şi distruge nervii şi funcţiile corpului. Mâncă puţin, dormi puţin, bău prea multă cafea, ţipă la maică-sa când aceasta îl întrebă despre soarta unui criminal în serie, răci relaţiile cu Marisol şi continuă să bea prea multă cafea.

— Cum poţi să te desparţi de mine atât de uşor? murmură Marisol, reuşind să nu plângă. Am fi putut să ne înţelegem bine, întoarse ea capul, încă fără să plângă.

Omer îi zise că nu era deloc uşor.

— Nu m-ai iubit niciodată, suspină ea izbucnind în lacrimi.

Omer nu zise nimic.

— Îţi doresc toată fericirea din lume, murmură ea.

„Îţi doresc toată fericirea din lume" e un blestem de îndrăgostită scris în oglindă. Aşa cum se întâmplă cu oglinzile, şi în cazul acesta stânga e de fapt dreapta, iar *fericirea* e de fapt *nefericire*.

La sfârşitul acelor trei săptămâni, Omer îi predă în sfârşit lui Spivack un capitol revizuit în întregime, pe care acesta din urmă i-l înapoie împreună cu o grămadă de comentarii şi rectificări, dar în mod vădit satisfăcut.

Durere de chacră

— Deci care sunt mâncărurile tipice servite în Turcia la sărbătorile religioase?

În spatele licărului firav al lumânărilor de Sabat, Omer zâmbi politicos în timp ce înghiţea o bucată de pui. Nu avea nici un chef să vorbească despre bucătăria turcească, nu în felul ăsta. Totuşi, mama lui Pearl fiind întotdeauna atât de drăguţă, ultimul lucru pe care îl dorea era să fie mojic cu ea. Îi răspunse la toate întrebările, menţionând mai multe feluri de mâncare, schiţând câteva obiceiuri şi dând câteva informaţii atent selectate despre Istanbul, devenind din ce în ce mai exasperat de ghidul turistic linguşitor pe care ştia că îl interpreta deja ca un expert. Întocmai ca un ghid turistic, nici nu se gândi măcar să-şi ducă publicul pe străduţele lăturalnice ale oraşului, unde colcăia viaţa reală.

Până în momentul acela ajunsese la concluzia că mamele fetelor cu care ieşise în America se împărţeau în două tabere:

a. Mamele *Surprinde-Mă!*

b. Mamele *Nimic-Nu-Mă-Mai-Poate-Surprinde!*

Mamele *Surprinde-Mă!* erau cele prin însăşi natura lor nemulţumite să-şi vadă fiicele ieşind cu un turc, dar care se prefăceau a nu fi deranjate de acest lucru până la un anumit punct, atâta timp cât nu devenea ceva *serios*. Nu că s-ar fi purtat urât cu el sau ceva de genul ăsta. Dimpotrivă, deşi vizibil rezervate, erau întotdeauna primitoare şi extrem de politicoase, învăluindu-l într-o curtoazie condescendentă, aproape aristocratică, de parcă i-ar fi oferit o şansă să facă ceva, *orice*, să le câştige, de parcă s-ar fi aşteptat să le *surprindă*. Pe de

altă parte, mamele *Nimic-Nu-Mă-Mai-Poate-Surprinde!* erau Mater Cosmopolitans liberale, hotărâte să îmbrățișeze orice diversitate culturală exact în același fel și cu exact același interes. Pentru ele nu avea nici o importanță dacă erai musulman, zoroastrian, adorator al Măreței Kali sau al unui întreg panteon de zeități sau chiar dacă te proclamai tu însuți o zeitate, fiindcă le făcea aceeași plăcere să te vadă pe-acolo, însă când te aflai prin preajmă, nu te vedeau de fapt pe tine, ci doar silueta vagă a unui străin așa cum se reflecta ea în oglinzile încețoșate ale unei asemenea lipse de prejudecăți necondiționate. Asupra ambelor tipuri de mame, bănuia Omer, lucrul care avea cel mai mic efect era *personalitatea* lui. Încadrându-se în cel de-al doilea grup, mama lui Pearl era o persoană cu care te înțelegeai foarte ușor. Însă lucrurile nu mergeau la fel de bine între Omer și Pearl înșăși, nici măcar la suprafață. Pearl nu era o hedonistă nebunatică precum Vinessa. Nu era genul de persoană care să-și piardă vremea imitându-l pe Joe Strummer în spatele tejghelei unui magazin de muzică jegos, unul dintre locurile de pelerinaj ale punkerilor. În aceeași măsură în care Vinessa era lipsită de griji și veselă, Pearl era încăpățânată și hotărâtă. În drumul spre viitorul luminos pe care și-l dorea cu ardoare, fiecare piesă trebuia să aibă rostul ei, inclusiv iubiții.

— Mama m-a întrebat ce planuri ai după ce îți iei doctoratul, îi șopti Pearl lui Omer, pe când spălau împreună vasele după cină. N-am fost în stare să-i dau un răspuns *satisfăcător*.

Omer știa foarte bine că nu maică-sa, ci Pearl însăși tânjea după acel răspuns satisfăcător. Chiar dacă nu aveau să fie împreună prea mult timp, simțea totuși nevoia să știe care era *viitorul* lor, ca să fie liniștită în privința lui în *prezent*. Dar să vorbească despre viitorul lor era ultimul lucru pe care și-l dorea Omer. Nu pentru că nu avea încredere în relația asta, ceea ce era adevărat, ci pentru că nu avea încredere în viață, care i se părea prin esență imprevizibilă. Puteai să te străduiești din greu să-ți modelezi viitorul și chiar să reușești și să duci o viață fericită, dar nu trebuia să te amăgești

niciodată cu iluzia că *viața poate fi planificată dinainte*. Puteai să-ți faci iluzii, o grămadă chiar, dar nu planuri, în nici un caz.

Totuși nu era vina lui Pearl, știa foarte bine, ci numai a lui. Indiferent dacă ieșea cu Pearl, Vinessa sau Marisol, aplica invariabil același vechi tipar: se ruga să fie iubit, fără să iubească vreodată în schimb.

Când luna decembrie se sfârși, întocmai ca relația lui cu Pearl, Omer hotărî să ia venirea Anului Nou ca pe-un prilej de-a face ceva în privința acestei probleme de durată. La urma urmei, acesta e un început recurent care pune capăt recurențelor din viața ta. Omer decise să nu mai iasă cu nimeni din ziua aceea și, ca să demonstreze cât de hotărât era, alese să-și petreacă seara aceea singur. Așadar, când îi spuse lui Piyu să nu-și facă griji pentru cina de la *tía* Piedad, fiindcă avea să stea bucuros acasă să-i țină companie lui Arroz, chiar vorbea serios.

La 5 după-amiaza se apucă de băut – câteva cutii de bere pe care le înlocui rapid cu *raki* după plecarea lui Piyu și pe care le asezonă cu niște iarbă după ce Abed ieși să se întâlnească cu frații lui musulmani. Cât despre muzica pe care avea s-o asculte în această seară specială, după câteva ezitări, se hotărî la *I Want To Get High* a celor de la Cypress Hill și își atinse scopul în mai puțin de-o oră. În această stare de spirit se gândi să le scrie câte un bilet de adio fiecăreia dintre fostele sale iubite. Însă, de îndată ce-și deschise căsuța cu mesaje, un e-mail neașteptat îl opri la jumătatea întreprinderii. Era de la Gail. Îi scrisese numele cu litere de tipar și făcuse punctele să arate ca o pereche de ochi hieroglifici.

> Dragă OMER,
> Mă întreb cum o mai duci. Nu pot să nu-mi fac griji în privința sănătății tale zilele astea, mai ales că de două ori în săptămâna asta, mai întâi miercuri noaptea și apoi azi după-amiază, am simțit că stabilesc o legătură cu tine în transele mele. Prima oară am stabilit o legătură cu tine prin chacra coronariană, lucru care m-a făcut să mă întreb dacă nu aveai cumva o durere

de cap. Iar astăzi am simţit o scânteie de lumină şi durere în chacra ombilicală, ceea ce m-a făcut să mă întreb dacă nu aveai probleme cu stomacul.
Dacă te doare stomacul, nu bea cafea. Nu în seara asta. Încearcă un ceai calmant de plante. Dacă nu ai aşa ceva pe-acasă, nu bea altceva decât apă călduţă. Presiunea din chacra ombilicală e prea puternică. Dacă nu poţi evita alcoolul, bea cât mai puţin.
Ai mare grijă de sufletul, trupul şi punctele tale.
An Nou fericit!
Gail...

Omer se gândi să-i scrie un mesaj „mersi-pentru-grijă-dar-sunt-bine" cu un P.S.: „eu-sunt-bine-dar-tu-eşti-sărită". Însă n-o făcu. Nu le scrise nici fostelor iubite. În schimb, citi pe web toate ziarele turceşti din anul care trecuse, află despre incidente de mult uitate, ştiri dintr-un timp îndepărtat, dintr-un loc îndepărtat, şi se simţi nefericit şi cumplit de singur. Îşi făcu o oală uriaşă de cafea Sumatran ca să se trezească, dar continuă totodată să bea *raki*. În restul nopţii testă mai departe melodiile celor de la Cypress Hill pe Arroz, continuă să fumeze, să se strâmbe şi să amestece frenetic cele două băuturi pe care le avea la îndemână în asemenea măsură încât, după o vreme, începu să se trezească la fiecare gură de *raki* şi să se îmbete la fiecare gură de cafea.

La 11:59 noaptea auziră focurile de artificii de-afară, pe bostonienii care sărbătoreau sosirea Anului Nou. Omer îl sărută pe Arroz. Arroz îl linse pe Omer. Camera îi îmbrăţişă pe amândoi. Sună telefonul. Tatăl, mama şi fratele său îi urară un an nou fericit, fiecare cu o nuanţă de mirare în glas, surprinşi să-l găsească acasă în seara aceea.

— Dacă ieşi să sărbătoreşti cu prietenii, ai grijă la lunetist!

— Lunetistul e în Washington, mamă, eu sunt în Boston...

— Nu, nu mai e acolo. I-au pierdut urma, zise ea cu un glas moale şi prudent. Te iubesc mult, toţi te iubim, dar e dificil, fiindcă tu eşti atât de dificil, nu ştim cum să te iubim fără să te plictisim cu dragostea noastră...

Omer se strâmbă nedumerit pe când stătea în picioare, incapabil să rostească vreun cuvânt. Se simţi puţin ruşinat

că nu era un fiu mai bun. Ştia că ar fi trebuit să se simtă mai ruşinat, dar nereuşind, sfârşi prin a se simţi profund ruşinat că se simţea prea puţin ruşinat fiindcă nu era un fiu mai bun.

În clipa în care aşează receptorul în furcă, nişte bule începură să-i dănţuiască în stomac. Ce mod ciudat de-a te îmbăta, îşi zise. Nu încetezi niciodată să înveţi. În câteva secunde, bulelor le luă locul lichidul biliar, iar acesta fu înlocuit de durere.

La 03:15 dimineaţa, când Piyu şi, la ceva timp după aceea, Abed se întoarseră acasă, îl găsiră pe Ömer luptându-se cu balonarea. Presupunând că trebuia să fie într-una din stările lui obişnuite de mahmureală, îi aduseră nişte cafea – neagră, cum îi plăcea lui. Ömer o dădu pe gât şi căzu în genunchi, vomitând cheaguri de sânge ce semănau cu boabele de cafea.

La 03:45 era dus la un spital decorat cu ornamente luminoase cu Moş Crăciun şi reni scânteietori, unde avea să fie diagnosticat cu hemoragie stomacală severă.

Nevoia de liniște și limpezire

Îi introduseră un tub prin gură până în stomac, îi înfășurară un tensiometru în jurul brațului, îi verificară temperatura, tensiunea, pulsul, respirația, îi puseră o mască pe față, îi pompară oxigen, îi fixară un pulsometru de un deget de la picior, îl conectară la aparate, îi băgară o perfuzie în venă, îl făcură să înghită medicamente ale căror nume și efecte secundare rămaseră un mister pentru el, îi aruncară priviri dojenitoare ca să-i aducă aminte că toate astea se întâmplau din vina lui și în cele din urmă îi spuseră că putea să se considere norocos că lucrurile nu ieșiseră mai rău. Dar numai „norocos" nu se simțea Omer în clipa aia, mai ales când își dădu seama ce însemna să fii bolnav și să ai o asigurare de sănătate cu acoperire limitată în Statele Unite. Doar unul dintre doctori îi arătă un strop de compasiune, dar aceasta venea, bănui Omer, mai puțin din ceva înrudit cu bunătatea și mai mult dintr-un interes tehnic pentru *cazul* său de cel mai tânăr pacient cu unul dintre cele mai drenate stomacuri.

Două zile mai târziu, Omer o sună pe Gail.

— Ce mai faci? o întrebă încercând să-și dreagă vocea dogită de bolnav ca să sune nu neapărat mai veselă, ci mai puțin lipsită de veselie ca de obicei, și dând greș oricum.

— Îmi pare rău că n-am reușit încă să vin să te vizitez. Ești îngrijit bine acolo?

Faptul că știa deja ce se întâmplase nu era deloc o surpriză pentru Omer, fiindcă până atunci se convinsese pe deplin că Gail era o ființă specială, care cumva știa totul despre el.

— Mda, mă simt mult mai bine acum, mulțumesc. Ascultă... m-am gândit la tine zilele trecute... la chestia aia cu liniștea și limpezirea...

— Vrei să spui Tai-Ching?

— Exact, *Tai-Ching*! repetă Omer vesel. Mă întrebam dacă invitația mai e valabilă.

— Nu... mi-e teamă că... adică, mi-ar face plăcere să te invit, dar am renunțat luna trecută. Între timp m-am apucat de Reiki[1]. Am ajuns deja la al doilea nivel. Ești mai mult decât bine-venit să mi te-alături... dacă ești interesat de Reiki, bineînțeles.

Da... sigur... Reiki... orice-ar fi... absolut!

În ziua în care medicii îi scoaseră tuburile și îl deconectară de la aparate, Abed și Piyu veniră să-l ia acasă. Cu toate că nu spuseră nimic, Omer zări în ochii lor o veselie strengărească, de parcă ar fi fost doar în proporție de 99% bucuroși să-l vadă pus pe picioare și într-o stare mult mai bună acum și în proporție de 1% încântați de nenorocirea lui, despre care sperau în secret că avea să-i corecteze de aici înainte purtările. Afară, în curtea spitalului, dădură peste Alegre, care ținea un buchet imens de trandafiri stacojii în mână. Vorbea cu un bărbat care avea un aer neîngrijit și sever.

— Uau, mă simt flatat! strigă Omer. Dar mi-ai adus deja margarete.

— Nu sunt pentru tine, îi zâmbi Alegre scuzându-se. Sunt pentru *tía* Piedad. A fost adusă din nou aici.

— Dar nu e nimic îngrijorător, mormăi bărbatul care îi fu prezentat drept *el tío*, scoțând pe nări un nor gros și puturos de fum.

— Vii cu mine? îi făcu Alegre semn lui Piyu.

În timp ce ceilalți își luară politicos la revedere de la *el tío*, Omer își luă reverențios la revedere de la *el cigar* din mâna acestuia, un adio posomorât rostit unui vechi amic de la care i se spusese să se abțină cu strictețe. Pe când ieșea din spital, puse interdicție asupra țigărilor, alcoolului, cafelei și, cu toate că doctorii nu spuseseră nimic în privința asta, probabil și a ierbii, le așeză pe fiecare în căsuțe

1. Reiki este un sistem de „terapie prin lumină" accesibil oricui, indiferent de credință, rasă și apartenență socială.

imaginare şi le dădu drumul în aer, întrebându-se pe care dintre aceste *piñatas*[1] epicuriene avea s-o spargă mai întâi.

*

Când Omer se hotărî să meargă la clubul *Linişteşilimpezire* pe care Gail i-l recomandase atât de insistent, se aştepta ca locul să fie pustiu şi rece. După zile întregi de studiat pliante, ziare, reclame şi reviste, avea să fie surprins să descopere că nu era nici una, nici alta. Dimpotrivă, era foarte „populat" şi foarte „popular". America gemea de oameni în căutare de linişte şi limpezire.

Gail nu mintea. Exista într-adevăr o chestie numită Reiki şi cei care o practicau arătau mai bine. Dar mai erau de asemenea Shiatsu, Shamballa, Feng Shui, terapie cu boluri tibetane, terapie Yin-Yang 8 energii & 5 elemente, terapie Shen, gestalt-terapie centrată pe trup, purificare a aurei, terapie prin vibraţii, terapie prin tranziţia spiritului, aromaterapie, hipnoterapie, terapie cu lumină, terapie prin regresie în viețile anterioare, psihoterapie spirituală intuitivă, terapie integrativă somato-respiratorie, Quilong, terapie ayurvedică bazată pe echilibrul pulsului, terapie Rasayana, ateliere de dans kinetic, terapie prin muzică vedică, tehnici de terapie prin picături de ploaie. Pentru cei interesaţi să-şi mişte trupul odată cu mintea existau voiaje în Siberia, India, Mongolia, iar celor care aveau mai puţini bani de cheltuit li se puneau la dispoziţie nenumărate tabere de vară pe întreg cuprinsul Statelor Unite. Erau până şi călătorii în timp, care te purtau într-un anumit loc şi într-o anumită perioadă din istoria lumii. Exista o agenţie care îşi transporta clienţii în trecutul vedic al Indiei şi care promitea să le returneze banii, dacă pe drumul de întoarcere spre casă simţeau că nu reuşiseră încă să deţină toate secretele din vechime. Fiindcă tot

1. Vas decorat, umplut cu bomboane, fructe şi cadouri, spart cu bețe de persoane legate la ochi cu ocazia Crăciunului sau a unei aniversări în ţările latino-americane.

veni vorba de bani, avea să observe Omer curând, sume uriaşe circulau pe bulevardele spiritualităţii.

Apoi veneau liderii. Era oarecum ironic: toate tehnicile alea se pretindeau a fi autotămăduitoare, autorenăscătoare, autotransfiguratoare, autoîmputernicitoare şi sfârşeau prin a te sili să te supui unei alte autorităţi, cea a mentorului spiritual. Unul dintre aceştia, un bostonian în jur de patruzeci şi cinci de ani, era foarte elogiat în pliantul său pentru că mersese în Orient ca să atingă iluminarea cu privire la trei întrebări: „Cine sunt?", „Care e locul meu în univers?" şi „Ce se va întâmpla cu mine după aceea?". Se dusese acolo ca să găsească răspunsurile la aceste întrebări şi se întorsese cu mai multe decât îşi dorise. Omer se întrebă unde anume fusese omul acela şi câtă vreme stătuse acolo, însă nici destinaţia, nici durata călătoriei sale nu erau menţionate în pliant. Era de-ajuns să spui „Orient". Într-un fel, **Orientul** semăna cu **Biroul de Impozite**: te duceai acolo cu întrebări despre care erai sigur că nu aveau răspuns şi te întorceai cu nişte răspunsuri care făceau întrebările tale iniţiale să pară lipsite de sens.

Era o femeie numită Marla Stăpâna Vânturilor, alta numită Betty Moartea Durerilor, apoi o Prinţesă a Nopţii, un Trandafir Negru şi o Abby Abisala. Omer observă că numele pe care şi le alegeau mentorii spirituali semănau cu titlurile melodiilor heavy metal, dar nu prea ştiu cum să interpreteze lucrul ăsta. O altă femeie, chirurg spiritual, după spusele ei, publicase o listă a celebrităţilor pe care le tămăduise. Chirurgia ei consta în a deschide inima pacientului sub hipnoză, a cânta un cântec de fericire şi a închide apoi inima la loc. După aceea pacientul îşi relua viaţa de zi cu zi, fredonând melodia cu pricina de câte ori se simţea stresat. Omer îşi făcu socoteala că putea să încerce tehnica respectivă, atâta timp cât era lăsat să-şi aleagă singur piesa interpretată în inima sa deschisă. În cazul ăsta, voia o piesă de Patti Smith, *Citizen Ship*, să-i invadeze toată fiinţa. Dar se îndoia că melodia aia făcea parte din repertoriul chirurgului spiritual.

Pe când cutreiera acest nou teritoriu spre care îl atrăsese Gail, Omer avea să descopere treptat că existau oameni în Statele Unite care se adunau regulat, sistematic şi benevol

ca să creeze mandale, să ridice cercuri sacre din blocuri de piatră, să comunice cu îngerii, să ghicească unde se aflau rudele lor dispărute, să-și viziteze viețile anterioare sub hipnoză, să împletească împreună coșuri de meditație, să intre în transă în parcuri publice, să recepteze mesajele de pe frecvențele divine, să-și curețe biroul de stafii, să danseze în cercuri sub luna plină, să ia cursuri de comunicare cu animalele lor de casă, să înoate goi cu delfinii, să organizeze excursii în grup ca să vadă vacile născând... toate în numele redeșteptării eului lor autentic și al deschiderii meridianelor din trupurile lor. Erau oameni care mestecau plante amazoniene la micul dejun și se spălau cu săpun de salvie la duș.

— Asta numești tu liniște și limpezire! se încruntă Omer la Gail, când se întâlniră din nou pentru prima ședință de Reiki.

O oră mai târziu repeta aceeași întrebare, doar ca să fie redus din nou la tăcere și împins iarăși în liniștea intens tămâioasă ce învăluia mica și cocheta cameră din spate a ciocolateriei. Procesul de inițiere în Reiki nu trebuia să dureze mult, dar din cauza întreruperilor obraznice ale lui Omer, Gail părea să aibă oarecari dificultăți în a trezi talentul latent din el.

— Impreunează-ți mâinile, îndreaptă-ți spatele! îi ordonă ea, de data asta pe un ton mai ascuțit ca înainte. Lasă poverile vieții să se *preliiingă* afară.

Omer se îndreptă de spate, își împleti degetele pe care le desfăcuse doar pentru o clipă și lăsă o altă pufnitură emfatică să se *preliiingă* afară. Încăperea mirosea plăcut, o combinație balsamică între parfumul lemnului de santal și aromele dulci ale lumânărilor de culoarea caramelului ce aruncau umbre tremurătoare pe pereți.

— Gail, chiar crezi că treaba asta o să țină? o întrebă neîncrezător, deși cu siguranță că aceeași întrebare ar fi fost pusă cu un *extra topping* de cinism, dacă toate astea s-ar fi petrecut cu o săptămână înainte.

Știau amândoi că s-ar fi aflat în cu totul alt loc acum, dacă stomacul nu s-ar fi răzvrătit împotriva lui într-o rebeliune sângeroasă și nu l-ar fi speriat de moarte.

— Încearcă să nu vorbești!

Omer inspiră printre dinți, ascultând ce spunea zăpada de afară topindu-se în soarele de iarnă, zăpada topindu-se ca întotdeauna, soarele strălucind ca întotdeauna, fiecare lucru fiind el însuși, fiecare lucru în afară de el, singurul incapabil să fie cel dintotdeauna. Tânjea atât de cumplit după o țigară și după o cană de cafea, după acele plăceri mărunte de zi cu zi, care acum erau pierdute pe vecie. Regreta că în trecut consumase acele bucurii cu atâta bucurie. Deplângea faptul că în tot acest timp fusese un fumător înrăit și un băutor și mai înrăit. Cât de splendid ar fi să poată șterge toți anii aceia de supraconsum. Dacă n-ar fi băut și n-ar fi fumat, ar fi putut face asta din belșug astăzi. Apoi, în penitența lui sucită, regretă că se afla unde se afla. Evident, aiureala aia de Reiki nu ducea nicăieri.

— Încearcă să nu regreți!

Dacă ar fi putut măcar să-și pună căștile și să asculte *Better Things* de vreo câteva ori, poate că s-ar fi simțit mai bine.

— Încearcă să nu te împotrivești faptului că ești aici!

Asta nu suna bine deloc. Care mai era rostul tuturor acestor lucruri, ce mai însemna *Dasein*-ul, dacă nu te împotriveai faptului de-a fi *aici*?

— Șșt... încearcă să nu te temi, zise Gail. Totul e legat de teamă.

Teamă? se trase Omer înapoi. Cu siguranță nu-i era teamă. Poate că se plictisea sau suferea în felul lui, dar să-i fie teamă, nici gând. Aiureala aia de Reiki era în mod clar o greșeală.

— Poate ar trebui să încercăm în altă zi, Gail. Altă dată..., bolborosi el.

— Șșt..., zise ea.

*

— **Karmă** e cuvântul, țipă Piyu în clipa în care îl văzu pe Omer intrând în casă seara târziu.

— **Pierdere de timp** e sinonimul, îi strigă Abed din dosul mașinii de gătit, cu o carte într-o mână și o lingură de lemn în cealaltă, amestecând într-o supă de linte în timp ce studia

o chestie care semăna cu Photoshop 5.0. Lumea asta e plină de ironii, continuă să strige pe când dădea pagina şi mesteca în supă. Iată-l pe fratele nostru din Orient descoperind spiritualitatea Occidentului! Ar trebui să fie taman invers, perversule, ai înţeles totul pe dos!

Râseră pe înfundate, hohotiră şi chicotiră, apoi mai chicotiră ceva vreme. Omer le îndură atacurile cu un zâmbet serafic, se repezi la CD-player şi într-o clipă umplu bucătăria cu glasul de opiomană al lui Nico cântând *These Days*.

— Da, Omar, spune-ne mai multe despre *These Days*, mormăi Abed. Te-a rugat cumva Gail să legi ceva zilele astea?

— De exemplu?

— De exemplu? Spune-ne *tu*! Chestia aia cu transa nu e bună de nimic.

— Reiki! îl corectă Omer cu tot respectul cuvenit.

— Reiki! Abed plimbă cuvântul prin gură, de parcă avea să se înmoaie asemenea acelor *quesadillas*[1] pe deasupra cărora Alegre presăra cheddar din belşug. Ascultă, *dostum*, încearcă să ţii minte, OK? Te-a rugat cumva să înnozi un fir sau ceva de genul ăsta? Dacă nu te-a rugat încă, ai grijă, nu lega nimic din ce te roagă!

În seara aceea, bombardat de glumele colegilor săi, Omer stătu ţeapăn şi tăcut în bucătărie, bând ceai de mentă organic, verde ca fierea, din cana sa maiestuoasă pe care scria: CAFEAUA E MAI BUNĂ DECÂT SEXUL.

1. Preparat culinar mexican, făcut în principal din lipii umplute cu brânză, cărora li se pot adăuga ocazional şi alte ingrediente.

Priveşte heringul la reflux

Gail mergea uşoară ca un fulg pe Huntington Avenue, printre funcţionari care se grăbeau să ia prânzul, clienţi obişnuiţi ai restaurantelor chinezeşti. Se întrebă cum se făcea că aveau umbrele aproape identice deschise deasupra capetelor – umbrele largi, negre-cenuşii, cu un mâner de lemn ecru –, de parcă ar fi stat cineva după colţ şi le-ar fi distribuit ca pe pamflete. Neavând umbrelă şi nefiind deloc grăbită, luneca într-o fericire totală, bucurându-se de clinchetul ploii pe lingura din părul ei, bucurându-se de plimbare, acest scurt moment de solitudine, bucurându-se că scăpase de ciocolaterie şi de privirea grijulie, însă încorsetantă a Debrei Ellen Thompson. Era prea mult trecut între ele, prea multe râuri curseseră odată cu entuziasmul şi vigoarea unei prietenii mai degrabă unilaterale, apoi, după o îndelungată aşteptare, fuseseră pentru scurt timp inundate de o dragoste împărtăşită şi în cele din urmă se preschimbaseră în aceste ape tulburi care nu erau nici iubire, nici prietenie, ci doar o coexistenţă încordată.

Trecutul lor era câmpul de luptă a două armate care nu se războiseră niciodată, dar care sfârşiseră totuşi prin a avea o învingătoare declarată. Fiind, în ochii Debrei Ellen Thompson învingătoarea, lui Gail îi era mai uşor să accepte faptul că nimeni nu câştigase mare lucru din acest război nepurtat şi că acesta lăsase în urmă, dacă nu pierderi, o mulţime de resentimente de ambele părţi. Încercase să-i spună în cursul diverselor discuţii, unele duse până la capăt, altele abandonate la jumătate, că trecutul lor era mult prea încărcat ca să le permită s-o ia de la început. Trecutul lor trăise mai multe

vieți și această fundătură în care se împotmoliseră acum pur și simplu nu găsea cuvintele necesare ca să evoce vreuna dintre ele. Supraviețuiau doar din frânturi de amintiri ce se estompau încetul cu încetul cu fiecare zi care trecea, precum ecoul unui bocet stins de mult.

Până acum fuseseră ca două lifturi ce mergeau în direcții opuse, întâlnindu-se la același nivel al privirii doar pentru un scurt răstimp. La început, în zilele de facultate, nu exista nici o îndoială că fiecare dintre ele o privea pe cealaltă de la o distanță imensă. Dar, de îndată ce inerția fusese spulberată și fiecare începuse să se miște, se dovedise în mod cu totul surprinzător că cea de jos era menită să urce, iar cea de sus să coboare. Abia mult mai târziu, când Zarpandit devenise Gail, stătuseră alături de-a lungul acestei mișcări paralele și totuși inverse, privindu-se drept în ochi, uimite de multitudinea lucrurilor pe care nu reușiseră să le vadă înainte. Ceea ce urmase fusese dragostea: intensă, fugitivă și necruțătoare, nu atât pentru că se sfârșise așa de repede, cât pentru că se sfârșise doar pentru una dintre ele.

Apoi, cumva, undeva, relația lor trecuse printr-un tunel al deconstrucției și, când ieșiseră în sfârșit la capătul celălalt, puțin zdrențuite, puțin buimăcite, rolurile lor fuseseră inversate, ca și ele. Astăzi Debra Ellen Thompson stătea acolo unde stătuse Gail odată, uitându-se la cealaltă de la o distanță imensă. Oricâtă putere și oricâte privilegii ar avea dominatorul asupra celui dominat, totul depinde în egală măsură și de acesta din urmă. Faptul că pierduse o *Gail care avea nevoie de ea* o făcuse pe Debra Ellen Thompson să aibă din ce în ce mai multă nevoie de Gail.

Pe când era copil, într-o excursie făcută la Cape Cod împreună cu părinții, Gail privise heringii din estuar la vremea refluxului. Nemaiavând apă în care să înoate, sute de pești se preschimbaseră într-o singură gură uriașă ce respira cuprinsă de o panică morbidă, bătând din cozi de parcă și-ar fi aplaudat propria moarte. Gail își amintea din ce în ce mai des scena aceea sumbră în ultimele zile. Docilitatea inițială a acelei umile Zarpandit care fusese vreme îndelungată apa unde Debra Ellen Thompson înotase liber. Apoi venise refluxul

și marea se retrăsese palmă cu palmă, lăsând-o pe Debra Ellen Thompson să sufere, să se zbată și să aplaude disperată performanțele sale apuse.

Din Zarpandit, coțofana servilă, nu rămăseseră nici un fel de urme vizibile, locul fiindu-i luat de această tânără impetuoasă în care se preschimbase Gail, întotdeauna pusă pe un soi de harță pe care până și ei îi venea greu s-o tolereze. Într-un fel, era un miracol ambulant, visul celui oprimat. Putea să se încadreze în mod plauzibil, se tachina Gail, într-una din acele „povești de succes", în care oamenii își studiau trecuturile prin prisma personalității prezente, fie minimalizând, fie compătimind, dar distanțându-se inevitabil de eul pe care îl avuseseră odată. Femei care câștigaseră lupta împotriva cancerului, soții casnice zvântate în bătăi care își întemeiau propria afacere după divorț, copii alienați mintal care făceau minuni la școală... a ei se putea număra de asemenea printre aceste povești atât de apreciate de americanul de rând. Povestea sa putea fi intitulată „De la Umilință la Cutezanță". Cu un asemenea titlu, nimeni n-ar putea să ghicească vreodată că, dacă era atât de îndrăzneață astăzi, asta nu însemna că nu mai era umilă, ci că pentru ea nu mai avea nici o importanță dacă era umilă sau îndrăzneață.

Totuși continua să oscileze între doi poli, unul de o sfâșietoare melancolie, celălalt de o energie febrilă. Când pendulul înclina spre prima, singurul lucru care conta era tentația sinuciderii. Cea dintâi amintire a sa de pe această planetă era la fel de vie ca înainte, rămânea întotdeauna ancorată undeva în mintea ei. Iar astăzi, în timp ce aluneca în josul bulevardului întrebându-se cum se făcea că toată lumea ținea același fel de umbrelă deasupra capului, simți din nou că venise timpul să încerce să se omoare.

O jumătate de oră mai târziu, mergea cu prudență de-a lungul căii ferate, iar apoi direct pe șine. Când obosi de atâta mers, se opri și se întinse pe jos. Șinele erau reci și lipicioase, dar era în regulă. Zăcu acolo așteptând răbdătoare, lăsând ploaia să-i pătrundă în toți porii și ținând ochii strâns închiși, pe când asculta țipătul trenului care se apropia...

Dar, la urma urmei, trenurile nu țipă.

— Hei, n-auzi? Eşti surdă sau mută?

Gail deschise în silă ochii spre o rază acuzatoare de soare ce cădea drept pe faţa ei. Îşi duse o mână streaşină la ochi şi se uită prostită la umbra gigantică ce ţipa la ea cu un accent bostonian strident.

— Ce faci sub picioarele mele, viermişorule? Ridică-te!

Ca să sporească efectul cuvintelor sale, o împunse cu vârful umbrelei drept în stomac.

— Ridică-te! Ridică-te! Fată proastă!

Avea altfel de umbrelă. Fără îndoială era un semn bun, deduse Gail şi, apucând mâna întinsă, se ridică în picioare, mulţumindu-i timid vagabondului pe faţa căruia compasiunea luase acum locul furiei.

— Eşti bine, domnişoară? zbieră cu o voce încă mânioasă. Fiin'că ai face bine să fii. Să nu te mai întinzi pe calea asta ferată – sau pe vreo altă cale, dacă tot veni vorba! M-ai auzit?

Gail îi zâmbi blând bărbatului fără adăpost care i se prezentă drept Joe şi care, în spatele privirii sale dure, avea cei mai blânzi ochi din câţi văzuse până atunci.

Pe drumul de întoarcere spre ciocolaterie, Gail dădu peste un grup vesel de cântăreţi de reggae în nuanţe de purpuriu care cânta *Mellow Mood*[1]. Chiar în clipa în care se aplecă să pună un dolar în pălăria de culoarea ametistului din faţa lor, o frunză încreţită ateriză pe ea. Privi curioasă în sus ca să vadă de unde venea, dar prin apropiere nu era nici un copac. Fără îndoială, un semn bun, îşi zise. Un semn bun. Dintr-odată, se simţi fericită că nu izbutise să moară.

1. Melodie de pe albumul cu acelaşi nume al cântăreţului Bob Marley. În traducere: „Dispoziţie veselă".

Un talent latent se trezeşte

De când se uita cu ochii pierduţi la foaia aia, mestecând gumă de perişor, n-ar fi putut preciza în timpul ceasornicelor. Însă în timpul muzicii, asta se ridica la de şaisprezece ori *Out of The Void* a celor de la Primal Scream. În timpul gumei de mestecat, echivala cu aproximativ patru pachete a douăsprezece lame fiecare, deci patruzeci şi opt în total. Îi acorda fiecărei lame zece secunde, înlocuind-o cu una nouă înainte ca aroma să aibă timp să pălească. Descoperise că mestecatul atâtor gume făcea să-ţi înţepenească limba după o vreme, deşi, în mod surprinzător, nu exista nici un avertisment în privinţa asta pe pachete. Spre deosebire de limba sa, foaia din faţa lui sfida orice fel de transformare. Albă fusese şi albă rămăsese.

*„Notează **cel mai important motiv** pentru a renunţa la fumat şi uită-te adesea la el"*, îl instruia broşura bleumarin pe care o primise la spital. Până acum nu reuşise să facă progrese prea mari în ceea ce privea prima parte, dar nu avusese nici un fel de dificultăţi la partea cu „uită-te-adesea-la-el".

„Trebuie să fii hotărât, continua broşura să-i vândă ponturi, *şi îţi e de mare ajutor dacă stabileşti o dată precisă pentru a renunţa la fumat şi îţi anunţi prietenii, familia şi colegii de serviciu."*

Nici o problemă. Făcuse deja lucrul ăsta. Fusese extrem de hotărât de fiecare dată când se lăsase şi nu i se întâmplase niciodată să uite să-şi informeze colegii de apartament despre decizia sa, doar că aceştia nu păruseră să aibă prea mare încredere în el. Dar, oricum ar fi stat lucrurile, până

acum renunțatul la fumat nu fusese niciodată o problemă majoră pentru Omer. Renunța pur și simplu... și după o vreme se trezea mai întâi fumând din nou și apoi renunțând iarăși. Însă procesul era complet diferit și mult mai chinuitor de data asta. Faptul că trecuse prin acel revelion de calvar trebuie să fi jucat un rol semnificativ în impasul în care se zbătea în momentul ăsta. Fiindcă știa că de data asta trebuia să renunțe pentru totdeauna.

Atingerea morții, presupuse. Nu întâlnirea cu moartea, nici intuiția morții, nici chiar teama de moarte, ci atingerea morții. Nu era ca și cum ai fi aflat mai multe despre un lucru pe care îl știai dintotdeauna, acela că mai devreme sau mai târziu aveai să mori. Experiența prin care trecuse acolo, pe patul de spital, ascultându-și murmurul gândurilor în timp ce Ken, un manager de hotel otrăvit cu *Rizoto cu homar și ciuperci sălbatice*, mormăia pe patul de lângă el, fusese mai puțin cerebrală și mai mult corporală. Era ca și când moartea, nu sub forma unei noțiuni abstracte, ci Moartea, lichidă și acidă, străpungând și acaparând, îi alerga prin vene, călătorea în sus și-n jos prin trupul lui și apoi îl lăsa totuși să trăiască, nu pentru că era prea tânăr ca să moară sau pentru că stomacul lui nu era atât de distrus la urma urmei, ci pentru că Moartea însăși se plictisise să se joace cu el și îi aruncase trupul deoparte ca pe o jucărie banală și stricată.

Apoi, desigur, un alt motiv pentru care renunțatul la fumat devenise atât de înfiorător acum era acela că, odată cu țigările, era sfătuit să renunțe la aproape toate lucrurile pentru care merita să trăiască. Toate plăcerile lui erau aranjate alături, împachetate într-o singură cutie și privite ca niște murdării dezgustătoare. Nici țigări. Nici cafea. Nici alcool. I se dăduse câte o broșură cu trucuri rapide pentru fiecare. Una bleumarin pentru țigări, una cenușie pentru cafea și, Dumnezeu știe de ce, una liliachie pentru alcool. La sfârșitul fiecărei broșuri erau un număr de telefon și douăzeci și patru de mesaje motivaționale, disponibile în spaniolă și engleză.

Omer sunase de două ori la numărul din broșura bleumarin. După o vreme, versiunea engleză i se păru la fel de străină ca și cea spaniolă. În ambele se presupunea că trebuie

să fii motivat de vocea automatizată a unei femei care părea să nu fi fumat în viața ei și să nu aibă nici cea mai vagă idee despre ce vorbea. O voce femeiască voia să te facă să urăști tutunul, dar dacă o ascultai de vreo câteva ori, era mult mai probabil să-ți provoace ostilitate față de sexul femeiesc.

Cum putea să renunțe la un obicei prost, dacă trebuia să renunțe la toate obiceiurile sale proaste în același timp? Până acum, oricât de efemer ar fi fost succesul pe care îl obținuse Omer în fiecare nou episod din serialul lui despre renunțatul la fumat, acesta se datora consolării oferite de celelalte dependențe ale sale. Era ceva ca lucrul în ture, diverse dependențe țineau locul celorlalte în zilele de abstinență. Când țigările nu erau prin preajmă, cafeaua făcea ore suplimentare. Alcoolul era și nu era de ajutor, în timp ce sexul se dovedea întotdeauna cel mai bun înlocuitor pentru orice fel de poftă, doar că sfârșea întotdeauna prin a fuma după aceea. Cea mai bună era iarba, la care nu se gândise să renunțe în nici o etapă din saga lui personală de la nouăsprezece ani încoace. Acum, când renunțase la toate dependențele sale, lipsit de orice sprijin, nu mai știa cum să pună un picior înaintea celuilalt. Se gândi că oamenii aflați în situații asemănătoare se recompensau cu alte mijloace de distracție. Dar nu avea nici un chef să ia lecții de cântat la bongos, să transforme arbuștii în bonsai, să modeleze căni din argilă polimerică sau să învețe arta de-a face funde în scopul ăsta.

Așadar, în cea de-a cincea zi de când se îmbarcase în călătoria renunțatului la fumat, în cea de-a cincea zi a noului an, Omer inițiie un ritual fără nume – un soi de ancoră spirituală era tot ce căuta. Stinse luminile, îl dădu pe Arroz afară, aprinse lumânarea și arse tămâia pe care i-o dăduse Gail, apoi deschise site-ul web Muzica Mamei Naturi, pe care îi spusese s-o asculte în timpul acestui proces. În partea de jos a paginii erau doi lotuși înfloriți, unul de un alb delicat, celălalt cu nuanțe trandafirii. Când făceai clic pe cel alb, auzeai o gamă de efecte sonore, toate *naturale*. Cât despre celălalt lotus, fie era destinat să furnizeze o tăcere profundă și meditativă, fie era încă în construcție. Rămase la cel alb.

Mai întâi auzi susurul apei, ciripitul păsărilor, apoi un zdrăngănit neașteptat, ca și cum zeci de vase de sticlă ar fi fost rostogolite în josul unei pante. Urmă un minut de tăcere obositoare, sfâșiată de plânsetul strident al unui copil mic. Omer își așeză fiecare mână de-a curmezișul pe fiecare gleznă, închise ochii și aștepta. Pentru restul nu trebuia să-și facă prea multe griji, îl informase Gail, fiindcă „Reiki era o energie uluitoare ce avea propria inteligență și propriile instincte și știa încotro să se îndrepte și ce să facă". Era exact ceea ce i se întâmplase lui Mikao Usui pe când ținea post pe muntele sfânt Kurama Yama, înspre care îl călăuzise călătoria sa spirituală, după ce își petrecuse trei ani cercetând tehnicile străvechi de tămăduire.

Se apucă să citească însemnările lui Gail. **„Îmi așez mâna dreaptă pe inimă..."** Își așeză mâna dreaptă pe inimă. **„Îmi relaxez trupul. Inspirând, mă cufund în abisul meu lăuntric... pătrund în lumea gândurilor și simțămintelor mele..."** Un porumbel ugui. **„Îmi spun mie însumi: te iubesc..."**, șopti Omer în timp ce albinele zumzăiau. **„Îmi spun mie însumi: ești un om bun, faci cum știi că e cel mai bine..."** Se opri. **„Mă gândesc la cineva cu care vreau să întemeiez o relație de iubire."** Lupii urlau pe fundal. Chipuri de femei se iviră din analele anilor trecuți, cele mai recente stând mai aproape decât celelalte. Omer hotărî să sară în întregime peste partea asta.

„Mă gândesc la cealaltă persoană ca la o oglindă..." Neavând nici o persoană la care să se gândească, nu exista nici o oglindă. **„Tot ce nu-mi oferă persoana asta e o reflexie a ceea ce eu însumi nu-mi ofer."** Hotărî s-o ia invers, enumerând mai curând lucrurile pe care nu izbutise să și le ofere el însuși decât pe cele pe care nu reușise să le obțină de la acea iubită misterioasă. „Cafeaua" îi veni prima în minte, apoi „răbdarea", „optimismul" și „liniștea sufletească". **„Mă cinstesc pe mine însumi prin tot ceea ce fac..."** Se opri. Mintea lui refuza să mai continue în felul ăsta. O broască de câmp orăcăi.

Se târî jos din pat și închise site-ul Muzica Mamei Naturi. Dacă era nevoie de muzică, atunci așa să fie. Puse *It Takes Blood & Guts To Be This Cool, But I'm Still Just A Cliche*[1] în CD-player și decise să-i acorde afacerii ăsteia cu inițierea cinci încercări pe Skunk Anasie. Dacă la sfârșit nu se întâmpla nimic semnificativ, avea să renunțe la întregul proiect. În încercarea de a-și alunga din urechi efectele nocive ale acelei orchestre silvestre, doar pentru cinci runde, nu văzu nici un rău în a da sonorul CD-playerului la maximum.

„De acum înainte voi păstra relațiile care îmi fac cinste și voi renunța la cele care nu îmi fac cinste." Închise ochii și își lăsă grijile să plutească departe, într-un trecut tulbure care, știa prea bine, nu-i făcuse prea multă cinste până atunci. **„Voi ști când să rămân într-o relație... și când să plec."** Da, recunoștea că-i era teamă. Teamă să iubească sincer pe cineva și apoi să piardă acea persoană, teamă să se stabilească undeva și să aparțină acelui loc, fie că era vorba de o familie, o țară, o căsătorie, teamă de ireversibilitatea vieții și de curgerea liniară neînduplecată a eternului său dușman: timpul.

— *Ya basta!*[2] izbucni Alegre la etaj, în camera lui Piyu. Nu mai suport. Du-te și spune-i să închidă muzica.

— De ce nu te duci *tu* să-i spui, tu ești cea care se plânge.

Nu era adevărat. Și el se plângea. Și totuși nu numai zgomotul de jos îl făcea pe Piyu să fie atât de tensionat. De pe la sfârșitul după-amiezii stăteau în camera aia, jucând scrabble, varianta spaniolă. Pe urmă, din senin, Alegre dăduse tabla la o parte și îi ceruse o sărutare, apoi încă una, pe urmă un sărut franțuzesc, apoi lobul urechii să-l muște. După aceea se rostogolise peste el, își scosese jerseul... și nu se mai oprise nicăieri. „*Un besito*"[3], spunea de fiecare dată și sfârșea cu sânii ei mici dezgoliți... și, după aceea, cu inima frântă.

— Bine, dacă nu te duci tu jos, atunci mă duc *eu*!

---

1. Melodie de pe albumul *Paranoid & Sunburnt* al formației rock britanice Skunk Anasie. În traducere: „E nevoie de sânge rece și tupeu ca să fii așa de cool, totuși nu sunt decât un clișeu".
2. Ajunge! (în spaniolă, în orig.)
3. Un pupic (în spaniolă, în orig.).

Alegre se strecură afară, încheindu-şi din mers jerseul şi muşcându-şi buzele, buzele ei nemulţumite, sărutate cu dragoste şi tandreţe, dar niciodată cu pasiune sau cu patimă. Numai din pricina trupului ei, era încredinţată Alegre, Piyu nu voia să se culce cu ea. Era prea plinuţă, poate nu chiar grasă, dar corpolentă cu siguranţă. Trupul ei era cel care îl enerva. Alegre se strădui din răsputeri să nu plângă, dar poate că n-ar fi reuşit, dacă gândurile nu i-ar fi fost spulberate de priveliştea peste care dădu jos.

Uşa camerei lui Omer era întredeschisă. Cu braţele petrecute în jurul lui Arroz, cu picioarele lungi în poziţie de lotus, cu umerii scuturându-se şi cu mintea Dumnezeuştieunde, Omer plângea în hohote pe pat. Alegre le închise uşa şi nu-i dădu nici o explicaţie lui Piyu când se ghemui din nou lângă el. Foarte ciudat, nici Piyu n-o întrebă nimic. Fără un cuvânt, continuară să asculte bucla rotitoare a celor de la Skunk Anasie, care îi purta pe fiecare în abisul gândurilor sale.

*

Dacă asta e ceea ce se cheamă „transă", conchise Omer, să te întorci de-acolo în dimineaţa următoare era o mare bătaie de cap. Mai întâi, se trezi cufundat într-o reverie sufocantă, apoi într-o luciditate tulburătoare, anesteziat în aceeaşi măsură în fiecare stare, de parcă ar fi fost strivit de un soi de greutate, o apăsare călduţă, fetidă, intensă. Cu ochii încă închişi, cu mintea încă năucită, încercă să înţeleagă cum se făcea că plânsese în halul ăla, fără nici un motiv, cu suspine adânci, incredibil de adânci, de parcă nu mai avea de mult spaţiu înăuntrul său ca să mai absoarbă altceva. Nu-şi mai amintea cum începuse totul. Nu-şi amintea decât tristeţea aceea care-l atacase ca un borfaş pe o străduţă murdară şi întunecoasă. N-avea idee ce voia atacatorul de la el. Însă îi era limpede ce anume îi furase în cele din urmă: energia! Era supt de vlagă, strivit sub această apăsare călduţă, fetidă şi intensă. Deschise gura ca să respire, dar se alese în schimb cu ceva care mirosea... şi chiar *avea gust* de câine.

— *Arroz, çekil üstümden!*[1]

Straniu, dar adevărat. Străinii au tendinţa să vorbească cu animalele în limba lor maternă, chiar dacă animalele cu pricina se poate să nu fi auzit limba aceea în viaţa lor. Acelaşi lucru se întâmplă cu plantele şi cu copiii mici. Străinii vorbesc cu animalele, plantele şi copiii mici în limba lor maternă, atunci când nu e nimeni prin preajmă.

În orice caz, Arroz prinse mesajul în turcă şi sări jos din pat. Totuşi, după ce scăpă de greutatea rău mirositoare de pe pieptul lui, Omer nu se simţi deloc mai bine. Îşi târşâi picioarele până în baie, intră sub duş, dar simţindu-se prea obosit ca să se lupte cu apa, o lăsă să i se prelingă pe trup câteva minute... sau poate mai mult...

— Omaaar! Ce faci acolo, frate? Ieşi odată, am întârziat!

Uşa se deschise şi Omer ieşi înfăşurat în prosoape, prea sleit de puteri ca să-şi usuce părul din care picura apă. Pe când se împleticea spre camera lui cu un mers de mumie, Abed strânse din buze ca şi când ar fi avut de gând să spună ceva, probabil să bombăne puţin, însă ceea ce zări pe faţa lui Omer îl făcu să se închidă într-o tăcere îmbufnată.

1. Dă-te jos de pe mine, Arroz! (în turcă, în orig.) (n. a.)

Zeița neolitică

— Nu, Gail, mă tem că nu poate veni la telefon... E bolnav! Foarte bolnav! E galben la față ca o lămâie. Da, i-am făcut ceai. Nu, nu mănâncă. Nu, nici nu doarme bine, se revărsă monoton glasul lui Abed, dar își recăpătă dintr-odată vigoarea când simți că trebuia neapărat să întrebe: Pentru numele lui Dumnezeu, Gail, ce i-ai făcut?

Gail scoase un chicotit nervos și îl întrebă ce naiba îl făcea să creadă că boala asta avea vreo legătură cu ea. Dar fiindcă era timpul să înceapă *Clanul Soprano*, Abed puse imediat capăt ciorovăielii.

— Crezi că îl supără stomacul? întrebă Piyu grăbindu-se să mănânce sub canapea înainte să se termine genericul.

— N-am nici cea mai vagă idee, frate, fie bea cafea pe-ascuns și își distruge stomacul, fie..., se opri Abed cu ochii țintă la ecran. E altceva. Am face bine să aflăm cât mai repede. Înțelepții sapă șanțuri înainte să vină potopul.

După ce se termină episodul, Piyu se strecură în camera lui Omer, îl găsi zăcând încă în pat, zgâindu-se la tavan, îi turnă niște vitamine în gură și îi puse melodia celor de la Primal Scream pe care i-o ceruse, *Don't Fight It, Feel It*. Jumătate de oră mai târziu, Abed intră cu un castron cu supă de vită cu ceapă. Omer le mulțumi fiecăruia în repetate rânduri, dar când veni vorba să mănânce, nu făcu decât să se încrunte întruna la castronul cu supă, care nu mai semăna a mâncare, ci aducea cu ochii nevinovați ai unei vaci ce își văzuse moartea în mâinile oamenilor.

— O să ratez următoarea ședință de Reiki, se tângui.

— **Re-i-ki**!! se înfurie Abed. De ce nu-ți faci griji în privința doc-to-ra-tu-lui? Îți amintești că ai o disertație de scris? Dar de următoarea întâlnire cu Spivack? Sau poate ai de gând să-i spui că ai schimbat subiectul și că te-ai hotărât să scrii o teză despre... **Re-i-ki**?!

Însă înainte de următoarea întâlnire cu Spivack veni cea cu Gail sau, mai exact, veni Gail în persoană. Marți își făcu apariția în bucătărie îmbrăcată în pantaloni negri, jachetă neagră și orice altă chestie de pe ea neagră, arătând ca un vocalist punk ce abia coborâse de pe scenă, cărând câteva cărți și caiete într-o mână și o cutie imensă cu porumbei din ciocolată albă în cealaltă și oferindu-i-o pe cea din urmă lui Abed în semn de prietenie.

— Ei bine, băieți, n-aveți de gând să-mi oferiți nimic de băut? Ce s-a întâmplat cu faimoasa *ospitalitate a lumii a treia* cu care vă lăudați? râse ea forțat.

Stătură în jurul mesei din bucătărie, sorbindu-și ceaiul de mentă, mâncând porumbei de ciocolată și chibzuind la situația lui Omer. Dar înainte să reușească să se concentreze pe deplin asupra subiectului, Abed trebuia să fie în stare să-și ia ochii de la coperta uneia din cărțile lui Gail.

— Ce e chestia aia?

— Care? O, *aia*! spuse Gail cu însuflețire. Aia e zeița Ișstar.

Abed încuviință meditativ din cap, se uită la Gail, apoi la imagine, apoi din nou la Gail.

— Îmi pare rău să-ți dau vestea asta, murmură cu o prudență blândă, dar femeia asta a ta are *barbă*!

— Mda! zâmbi Gail. Asta pentru că e Ișstar cu Barbă.

Piyu și Arroz se aplecară peste masă, primul ca să împărtășească surpriza lui Abed, cel din urmă ca să se împărtășească din cutia cu porumbei de ciocolată albă.

— Asta din cauză că e hermafrodită. Așa o reprezentau anticii, având totodată sâni și falus. Era slujită de preotese bisexuale și de preoți castrați. Pentru procesul de castrare, preoții trebuiau mai întâi să...

— Bine! Bine! Am prins ideea, roși Piyu și mută cutia cu figurine de ciocolată albă departe de Arroz.

Dar astăzi era imposibil s-o faci să tacă. Trebuie să fi alunecat într-una din dispozițiile ei maniacale, fiindcă vorbea întruna, împrăștiind pe masă expresiile ei bizare. „Matrifocal", „falocentric", „Mama Natură împotriva Tatălui Logos"... concepte năucitoare vărsate pe masă peste ceștile cu ceai de mentă și porumbeii rontăiți pe jumătate.

— Erau în căutarea femeii din ei, astfel încât să-și poată transcende corpurile și să poată atinge misterul creației. Toate religiile au în centru femeia, zise aruncându-le un zâmbet convingător. Piyu și Abed schițară unul încurajator drept răspuns. De aceea, în Siberia, de exemplu, șamanii bărbați purtau sâni simbolici pe veșminte. Nu e nevoie să mergem atât de departe. Nu vă dați seama că rochiile femeilor sunt încă straiele de ceremonie oficiale? Preoții îndeplinesc rolul unei mame pe lângă credincioși. Preoții sunt la rândul lor femei.

Piyu tuși nervos. Abed oftă.

— Există numeroase exemple dintr-o mulțime de culturi diferite. De ce credeți, de pildă, că preoții taoiști făceau pipi așezați? Voiau să se transfigureze în femei!

Totuși, pentru a-și încheia demonstrația, trebui să aștepte câteva minute, ca să se stingă explozia subită de hilaritate stârnită de ultimele sale cuvinte. În vreme ce Piyu și Abed chicoteau pe înfundate, Gail urmărea calmă o frunză de mentă ce plutea la suprafața ceaiului. Frunza se rotea în sensul invers acelor de ceasornic, trasându-și netulburată propriile cercuri. Hotărî să ia asta ca pe un semn bun.

— Ei bine, trebuie să cunoști istoria, continuă Gail cu ochii sclipind de însuflețire. Închipuiți-vă cum ar fi să trăiești într-un oraș neolitic în loc să locuiești în Boston. Un oraș care era centrul ceremonial al cultului zeiței. Arheologii au descoperit orașul ăsta. L-au excavat strat cu strat. Și știți ceva? Nicăieri în orașul ăsta n-au dat peste vreun semn de război. Nici un fel de arme! Nimeni nu omora altă ființă umană. De asemenea, nimeni nu omora animale. Nici o urmă de măcelărire a animalelor...

Abed tuși nervos, Piyu oftă.

— Cel mai probabil, erau vegetarieni. S-ar putea să fie greu pentru noi să înțelegem lucrul acesta, cu mințile noastre de mult corupte de militarism și naționalism, dar pot să vă asigur că oamenii ăștia trăiau în pace. Cuvântul „primitiv" ne induce în eroare. Erau foarte civilizați! Noi suntem primitivi!

Piyu și Abed rămaseră tăcuți, cu chipul înmărmurit într-o privire de genul „sigur-spune-mi-mai-multe-despre-asta".

— Acolo femeile și copiii erau îngropați sub postamentele pentru dormit din casele lor. Înmormântați împreună cu amuletele și idolii lor. În tot orașul erau fresce care înfățișau femei și care o venerau pe zeița-mamă. Zeița neolitică...

Chiar în momentul ăla auziră o voce, atât de slabă și de difuză încât pentru o clipă păru să nu aibă un corp al ei, ridicându-se din cozile tigăilor de pe perete, din râșnița de piper, din formele de copt... din orice altceva în afară de o ființă umană.

— *Lo... ăl... e... lo... ăl... e... î... cia!*

Trei dintre cele patru perechi de ochi din jurul mesei din bucătărie se întoarseră instantaneu spre hol. Cea de-a patra pereche rămase lipită de cutia cu figurine din ciocolată.

— Locul... ăla... e... în... Turcia!

Din hol se ivi ca o stafie Omer. Pe când înainta spre ușa bucătăriei, nebărbierit și nespălat de multă vreme, se zgâia întruna la Gail cu o emoție stranie în ochii umflați și încercănați, cu buzele tremurând, gata să se lățească într-un zâmbet impetuos, de parcă tocmai făcuse o mărturisire sau era pe cale să facă una.

— Locul despre care vorbeai e în Turcia, zise domol și apoi dădu din cap ca să-și susțină cauza. Știu!

La fel ca majoritatea copleșitoare a turcilor, nu fusese niciodată la **Çatalhöyük**, orașul neolitic al zeiței-mamă, nu vizitase niciodată muzeul de acolo și nici măcar nu citise vreodată ceva despre el. Însă era sigur de un lucru: orașul se afla undeva în Turcia!

Așadar îl băgară din nou în pat, îl delegară pe Arroz în postul de paznic, îi puseră să asculte melodia *Put Something In My Drink* a trupei The Ramones și se întoarseră în bucătărie

să-şi termine ceaiurile de mentă, porumbeii de ciocolată albă, dar, nădăjduiau, nu şi discuţia aceea galvanizantă. O jumătate de oră mai târziu, Gail plecă, luând-o pe Iştar cu Barbă cu ea. În clipa în care uşa verandei se închise în urma ei, Abed şi Piyu se repeziră la etaj să vadă *cum* se simţea Omer... şi *ce* naiba credea că face.

— Cu un milion de ani în urmă existau amazoane în Turcia. Apropo, sunt turc, ştii? Vrei să te *couche avec moi*[1]? susură Piyu legănându-se înainte şi-napoi şi roşind din ce în ce mai tare la fiecare legănare, de parcă nu el ar fi fost batjocoritorul, ci cel batjocorit.

— Eşti o ruşine ambulantă, Omar, chicoti Abed. Nu există nici un lucru pe care nu l-ai face ca să te culci cu o femeie. Cu toate femeile din raza ta vizuală!

Ascultându-le glasurile de la distanţă, Omer aşteptă răbdător ca hohotele homerice de râs să înceteze. Dar intrând în palatul opulent al plezanteriilor masculine, Abed şi Piyu nu păreau dornici să-l părăsească înainte de-a vizita fiecare încăpere. Aşadar îl ridiculizară şi îl sâcâiră, îl sâcâiră şi îl ridiculizară, în timp ce Omer ofta întruna, făcându-se tot mai străveziu cu fiecare oftat, ca o nălucă plutitoare purtată de pale de aer, degetele sale de la picioare abia atingând covorul aspru al Realităţii.

— Nu înţelegeţi, băieţi, zise aproape în şoaptă, strecurându-şi timid capul în prima crăpătură de linişte care se ivi. Am de gând să-i cer o întâlnire lui Gail...

— **Ştiam eu!** strigă Abed, vărsând un cazan de voce răguşită peste golul fragil de tăcere pe care Omer se străduia să-l absoarbă. **Să dea dracu' dacă nu ştiam!**

Abed se ridică de pe scaun şi păşi atât de ţeapăn spre el, încât preţ de o clipă Omer crezu că avea să-l pălmuiască peste faţă. Însă Abed se opri brusc la un deget de el, îl privi drept în ochi şi clătină meditativ din cap.

— Te-a făcut să legi ceva, nu-i aşa? Un şiret... părul ei... o sfoară... Poţi să-ţi aminteşti ce era? Ţi-a făcut farmece, *dostum*. Te-ai ars! *Uahahau!*

1. Să te culci cu mine (în fr., în orig.).

Abed şi Piyu stăteau în picioare, cercetându-l pe Omer cu o curiozitate crescândă, de parcă ar fi fost un soi de ciupercă pătată pe care o aduseseră acasă dintr-o plimbare senină prin pădure, dar de care acum se îndoiau că era comestibilă.

— Dar Gail e *lesbiană*, interveni Piyu pe tonul pocăit, dar categoric al cuiva care cercetează o formulă matematică până acum nerezolvată şi care ajunge în cele din urmă la concluzia că nu are cum să fie rezolvată vreodată. Nu-i *plac* bărbaţii!

De fapt, nu avea o dovadă clară în privinţa acestui punct anume. Nu vorbiseră niciodată despre asta şi nici nu auziseră vreodată pomenindu-se ceva, fie de către Gail, fie de către altcineva. Dar soiul ăla de informaţie nu era necesar ca să tragă genul ăla de concluzie. Dimpotrivă, tocmai ambiguitatea asta făcea homosexualitatea lui Gail şi mai probabilă. Se spune că *natura detestă vidul. De asemenea, şi bărbaţii detestă vidul*, aşadar orice urmă de neclaritate în modul lor de-a clasifica femeile şi, prin urmare, în ciocnirile lor cu sexul opus este imediat categorisită, categorisită, categorisită.

— Ştii că vrea să facem pipi ca femeile? sări Abed în ajutorul lui Piyu în această încercare de-a limpezi viziunea tulbure a lui Omer.

— Voi nu... înţelegeţi, se bâlbâi Omer, credincios mantrei lui „nu-înţelegeţi" pe care o repeta întruna. Am... ajuns... într-un punct din care nu mai există cale de întoarcere. Dincolo de acesta nu mai are nici o importanţă dacă e vrăjitoare, lesbiană, extraterestră... Nici că poate să-mi pese mai puţin. Ochiul stâng îi clipi în şapte sau opt spasme succesive de exasperare, care îl făcură să arate de parcă fie încerca să le transmită colegilor săi să nu se îngrijoreze, că **ADEVĂRUL** cu majuscule era altul decât cel în care se complăceau ei, dar nu putea să spună asta cu glas tare în momentul acela, pentru că peste tot prin cameră erau implantate microfoane ce transmiteau discuţiile lor unor tipi răi parcaţi afară... fie căpătase un tic la ochi peste noapte. În tăcerea confuză care se aşternu, Omer le făcu din nou cu ochiul şi adăugă binevoitor: Dacă vrea să fac pipi ca femeile, n-am nimic împotrivă. M-aş pişa bucuros aşa toată viaţa!

— Omar, prietene, nu te simți bine zilele astea, continuă să trăncănească Abed, încercând să nu pară prea nervos. Ascultă, vrei *toooate* femeile pe care le întâlnești. De când ai început să locuiești în casa asta, periuțele de dinți vin și pleacă. Luna trecută era Marisol, astăzi e Gail, nici măcar n-am reușit să ne dăm seama când te-ai despărțit de Pearl. Vezi tu, săptămâna viitoare pe vremea asta ai să ieși cu altcineva.

— E adevărat, încuviință Piyu, având grijă să-și aleagă cuvintele în așa fel încât să nu-l rănească pe Omer. Ești *tot timpul* interesat de femei. Atâtea iubite...

Omer plecă ochii, zgâindu-se o bucată de vreme suspect de lungă la o șosetă azurie de pe podea, apoi cercetând întreaga încăpere cu o expresie vioaie, de parcă atunci când ar fi descoperit perechea, ar fi găsit și soluția problemei sale.

— Nu înțelegeți... de data asta e ceva cu totul *diferit*. Până astăzi ieșeam cu femei pe care știam că *nu* le iubesc. Dar cu Gail e o chestie diametral opusă. Nu am încercat să ies cu ea pentru că nu știam că o iubesc.

Abed și Piyu scoaseră la unison un geamăt îndurerat.

— E ceva **diferit** de data asta, făcu Omer o nouă încercare de a-i lămuri. Nu înțelegeți... Încep să mă îndrăgostesc.

— Nu începi nimic! se răți Abed. Ai memoria unui pește de acvariu! Cineva ar trebui să-ți aducă aminte că n-ai întâlnit-o pe fata asta astăzi. A fost aici tot timpul, chiar în fața ochilor tăi. Ții minte ce-ai spus când am întâlnit-o prima oară. Credeai că e semeață, snoabă, sarcastică... și toate cuvintele cu *S*... ții minte? E clar că nu-ți plăcea deloc. Suferi doar de o pierdere trecătoare de memorie, atâta tot. Poate e un efect secundar al pilulelor ălora galbene pe care ți le-au dat la spital, hmm?

— Nu înțelegeți, zbieră o voce care la început păru strangulată, doar ca să se înalțe alarmant spre sfârșit. Sunt ÎNDRĂGOSTIT.

Urmă o trezire colectivă la realitate, ce începu ca o încercare de-a râde în hohote, se poticni la jumătate și își pierdu orice însuflețire spre final, preschimbându-se în pură uluială.

Nu cuvântul în sine, ci felul în care îl rostise îi reduse la tăcere pe colegii lui. Omer pronunțase cuvântul „îndrăgostit" de parcă nu era doar un simplu cuvânt, *pentru numele lui Dumnezeu, Dicționarul Cambridge pentru Avansați avea 170 000 de cuvinte*, ci o pledoarie lipsită de speranță pe care trebuia totuși s-o susțină, de unul singur, într-un tribunal notoriu pentru injustiția sa, un tribunal ale cărui legi îi erau străine și unde știa că nu avea cum să-și dovedească nevinovăția, chiar dacă el era absolut sigur de ea. Vorbise cu un soi de epuizare, de parcă își pierduse de mult speranța în mai bine și se resemnase deja cu cel mai rău dintre verdicte pentru crima pentru care era judecat: aceea de-a fi îndrăgostit.

Nu **Îndrăgostit**,
nici măcar **ÎNDRĂGOSTIT**,
ci **ÎNDRĂGOSTIT!**

Cupidon și mecanica cuantică

Alegre miji ochii la pagina deschisă în fața ei, scoțând un chicotit care trebuia să exprime *bătaie de joc*, dar care sună doar a *nemulțumire*.

AȚI PLÂNS CÂND AȚI AFLAT CĂ SUNTEȚI ÎNSĂRCINATĂ? Conform unui studiu recent, un procent de 61% dintre mămici au vărsat lacrimi de fericire în acea zi specială.

Stând chiar în fața ei, Manuel clătină din cap și o privi bănuitor. Cuplul din sala de așteptare trebuie s-o fi auzit de asemenea, dar nu-i dădu nici o atenție. Spunându-li-se că fiica lor suferea de Sindromul Atenției Deficitare și neavând nici cea mai vagă idee ce putea să însemne asta, veniseră aici să ceară lămuriri, dar Alegre bănuia că urmau să fie și mai nedumeriți după ce aveau să stea de vorbă cu doctorul. Îi aruncă lui Manuel un zâmbet ce părea să spună că *totul-e-în-regulă*, la care băiatul răspunse cu o privire de genul *dacă-spui-tu*.

Pe ce umăr ați alergat să plângeți? 48% dintre femei au împărțit lacrimile acestea cu o prietenă apropiată, 34% cu soții și 28% cu mamele lor.

Cu opt ani în urmă și ea vărsase lacrimi când aflase că era însărcinată. Nici până în ziua de azi nu spusese nimănui, nici măcar tatălui, un adolescent ucrainean fără căpătâi, a cărui familie deținea standul cu fructe de la școală și cu care Alegre se culcase doar de două ori. Singura persoană care știa despre avort era *tía* Tuta, cea mai puțin castă și mai secretoasă dintre *todas las tías*. Pe drumul de întoarcere de

la clinică, aceasta o îmbrățișase pe Alegre, întrebând-o: „Ți-ai învățat bine lecția?". Alegre plânsese în hohote și aceea fusese singura dată când vărsase lacrimi din pricina incidentului. „Bine, spusese *tía* Tuta strângând-o cu putere de mână, acum, că ți-ai învățat bine lecția, trebuie s-o dezveți. Șterge-o. Lucrul ăsta nu s-a întâmplat niciodată. *Lo comprendes, corazon?*[1]"

Lucrul ăsta nu se întâmplase niciodată. Nu ei. După atâția ani, era încă adânc îngropat înăuntrul ei, singura dată când vorbise despre el fiind atunci când își mărturisise păcatele la biserică. De vreo câteva ori se gândise să sune în direct la show-ul radio Familii Catolice, așa cum făceau multe alte femei aflate în aceeași situație. Dar chiar și atunci știa că avea să existe un lucru legat de întregul incident pe care nu ar fi în stare să-l dezvăluie niciodată. Nimeni nu știa că în țesătura strânsă a moralei sale se împletea un fir separat, extrem de corporal. Fiindcă primul gând care îi trecuse prin cap când aflase că era însărcinată fusese teama că avea să se îngrașe, să absoarbă tot ce mânca, să se umfle, teamă pe care nu fusese în stare s-o împărtășească nimănui.

Ce a făcut soțul dumneavoastră când a aflat că sunteți însărcinată? Conform aceluiași studiu, 52% dintre soții acelui procent de 34% din cele 61% de femei care au plâns le-au îmbrățișat, 36% dintre soți au desfăcut o sticlă cu șampanie și 18% dintre soți și-au sunat mamele.

Din ziua aceea își pierduse interesul pentru *chicos*[2], pentru sex și se abținuse de la orice relație până când îl întâlnise pe Piyu. Astăzi, de fiecare dată când Piyu refuza să se culce cu ea, Alegre se temea că aflase cumva despre acel incident, nu conștient, ci intuitiv, de parcă trupul lui ar fi știut deja ceea ce mintea ignora, și de aceea refuza să se culce cu femeia asta care nu era nici îndeajuns de femeie, fiindcă ciclul continua să nu-i vină, nici o mamă bună pe viitor, fiind preocupată mai mult de aspectul ei, decât de copilul pe care îl pierduse.

1. Înțelegi, inimioara mea? (în spaniolă, în orig.)
2. Băieți (în spaniolă, în orig.).

Dădu paginile până când în fața ochilor îi apăru o figură familiară. Era fetița care nu se putea opri din citit. Părinții ei dăduseră o petrecere de pomină ca să sărbătorească cea de-a patru mia carte. Era o fotografie veselă, în care stătea în picioare împreună cu toți invitații lângă un tort uriaș în formă de carte și zâmbea. Alegre sări peste restul și formă numărul lui Piyu. Se întrebă dacă Piyu prinsese mesajul pe care i-l trimisese prin plăcinta pufoasă cu brânză și dovleac, care nu era coaptă îndeajuns și, de aceea, era mult mai pufoasă decât ar fi trebuit.

— *Hola, amor!*[1] Ai mâncat plăcinta pufoasă cu brânză și dovleac?

— Nu, n-am mâncat-o, veni răspunsul morocănos. Dar cineva *a mâncat-o*.

În colțul îndepărtat, Omer zâmbi ușor când Piyu se uită la el cu dispreț pe deasupra receptorului. După zile întregi de abstinență, apetitul său își proclamase independența și de atunci Omer mâncase fără oprire.

— Da, sigur, mi-e foame. Nu, nu-ți face griji. Abed și cu mine avem de gând să pregătim ceva acum. Nu știu, nu ne-am hotărât. Poate spaghete. *Que no*[2], caserola e și ea goală! se tângui Piyu. A mâncat-o și pe asta. De unde să știu eu? OK... o să-l întreb... te sun înapoi mai târziu.

Piyu se întoarse spre Omer.

— Alegre vrea să știe dacă ai observat ceva *neobișnuit* la plăcinta ei pufoasă cu brânză și dovleac.

— Plăcinta? chibzui Omer, trecând în revistă felurile de mâncare pe care le devorase de la prima oră a dimineții, până când găsi informația cerută undeva la categoria plăcinte:

— O, plăcinta a fost grozavă, exact ce mi-a recomandat medicul.

Piyu și Abed îl țintuiră cu săgețile de foc pe care le aruncau din priviri. După atâtea zile de prostrație tâmpă, Omer devenise dintr-odată prea viguros și cu siguranță prea nesățios.

1. Bună, iubitule! (în spaniolă, în orig.)
2. Păi, nu (în spaniolă, în orig.).

Deși era greu de spus care dintre cele două stări îi călca mai tare pe nervi, prima sau a doua, puteau simți că această schimbare neașteptată avea o oarecare legătură cu discuția pe care o purtaseră cu o zi înainte. La urma urmei, mărturisirea dragostei îndelung reprimate e capabilă să producă o reacție în lanț.

1. Impactul declarării iubirii asupra subiectului iubirii.
2. Impactul declarării iubirii asupra martorilor iubirii.
3. Impactul declarării iubirii asupra obiectului iubirii.

Aceasta fiind schema generală, fiecare efect poate lua la rândul lui o varietate de forme, după caz. În cazul acesta, s-a întâmplat mai mult sau mai puțin în felul următor:

1. Impactul declarării iubirii asupra subiectului Ömer Ozsipahioglu:
   Pozitiv. Un sentiment diafan și catifelat de ușurare, de parcă i-ar fi fost luată o povară de pe umeri.
2. Impactul declarării iubirii asupra martorilor Abed și Piyu:
   Negativ. Un sentiment chinuitor și obsedant de apăsare, de parcă povara ar fi fost acum mutată pe umerii lor.
3. Impactul declarării iubirii asupra obiectului Gail:
   Zero. Neavând nici cea mai vagă idee despre ce se petrecea, nu s-a putut observa nici o schimbare asupra obiectului.

Privind scena prin prisma unei înțelegeri ulterioare, probabil că tocmai acest dezechilibru și dorința de-a împărți povara pe din două i-au îndemnat pe colegii lui Ömer să-l preseze să-i declare iubirea sa lui Gail. Dar poate că intervenția lor în această operațiune era inevitabilă. Un fel de *Interpretare cupidonică a mecanicii cuantice*. „Observația lucidă determină evenimentele reale să se întâmple", presupunea Bohr. Odată ce au aflat despre iubirea secretă a cuiva, martorii pot să se găsească într-o stare de observație constantă și conștientă, fapt care atrage o doză de intervenție, cam în felul în care orice încercare de-a detecta procesele atomice implică un grad de interacțiune, în esență incontrolabilă, cu cursul acestora.

Prin urmare, Observatorul 1 (Piyu) şi Observatorul 2 (Abed) îşi petrecură seara urmărindu-l pe Omer. Noaptea târziu, Piyu o sună pe Alegre şi îi povesti ce se întâmpla. Dar integrarea Observatorului 3 în proces dură ceva vreme, fiindcă Alegre refuza să creadă că cineva, chiar dacă persoana aia era Omer, s-ar putea îndrăgosti de una ca Gail. Totuşi încercă să dea o mână de ajutor:

— Flori. Puneţi-l să cumpere un buchet superb. Crini albi şi un singur trandafir roşu.

Alegre şi Abed erau siguri că florile aveau să fie o declaraţie romantică şi, împins puţin de la spate, Piyu se arătă şi el convins. Totuşi, când colegii săi romantici şi convinşi coborâră în camera lui Omer să-l pună la curent cu proiectul lor, răspunsul acestuia din urmă, între două îmbucături, nu se dovedi prea entuziast.

— Nu cred că-i plac chestiile astea, zise Omer cu gura plină de *hummus*, ultima sa captură. E probabil împotriva masacrării trandafirilor pentru plăcerea ridicolă a iubitelor burgheze. E o femeie specială!

Singurul motiv pentru care Abed şi Piyu nu l-au strâns de gât imediat a fost că, în calitate de oameni de ştiinţă, ştiau că nu trebuie să distrugă entitatea aflată sub observaţie. În seara aceea ieşiră toţi trei la o plimbare şi trecură pe la un magazin din South Street ce părea să aibă orice lucru care ar putea-o încânta pe *femeia ta specială*. Boluri tibetane cântătoare, perne ergonomice, bijuterii amerindiene, plante uscate, pietre de cremene, talismane, clopoţei de vânt, uleiuri, săculeţe de farmece, lumânări cu parfum de plante, obiecte *wicca* şi o materie verde care arăta întocmai ca iarba obişnuită şi care era în realitate, aşa cum aveau să afle într-un minut, iarbă organică.

— Oamenii chiar dau nouă dolari pe o pungă de gazon? strigă Abed.

Vânzătoarea cu înfăţişare nordică îi aruncă un zâmbet condescendent.

— Oricum, Gail n-are nevoie de gazon, fornăi Abed în mijlocul unei crize bruşte de rinită alergică. Lucrul de care

are nevoie e un soi de tranchilizant, ca s-o facă mai puţin agresivă şi mai... normală. Aveţi vreo buruiană care te ajută să te normalizezi?

— Păi atunci ar trebui să vă dau nişte ginseng, ciripi vânzătoarea, scuturându-şi buclele blonde. Vindecă absolut orice: anemia, slăbiciunea fizică, nervozitatea, neurastenia... De fapt, de aceea se şi numeşte: Vindecă-Tot!!!

Aşadar cumpărară o cutie mare cu capsule de ginseng vegetariene, ceai de ginseng în săculeţe şi flacoane de ginseng şi astragalus de băut. Astfel echipaţi, douăzeci de minute mai târziu treceau pe la ciocolateria SPIRITUL ÎNCOLĂCIT, stricându-i ziua Debrei Ellen Thompson. Gail, pe de altă parte, părea încântată să-i vadă.

Preţ de o clipă, cei trei colegi rămaseră în picioare, holbându-se la lingura care atârna în părul ei. *„Ce ciudat!“*, se gândi Piyu, *„Ce stupid!“*, îşi zise Abed, *„Ce drăguţ!“*, cugetă Omer.

Tiparul nu suferi cine ştie ce modificări când Gail îi servi cu figurine ale Zeiţei-Mamă din ciocolată cu migdale. *„Ce ciudat!“*, medită Piyu muşcând politicos dintr-un sân uriaş, *„Ce stupid!“*, îşi zise Abed mestecând un cap de zeiţă, iar Omer gândi ce gândea de obicei.

— NE-am dus să cumpărăm nişte ginseng şi pe drumul de întoarcere NE-am gândit că NE-am putea opri pe-aici să vedem ce mai faceţi, se bâlbâi el, ascunzându-şi trupul înalt şi stângaci după baricadele nenumăratelor NE-uri.

— Ginseng... miraculosul Panax[1]! zise Gail strâmbându-se uşor. Vindecă-Tot sau, mai degrabă, Vindecă-Nimic. Sper că nu vă puneţi prea mari speranţe în el. L-aţi cumpărat într-un scop anume?

Un *scop* pentru ginseng...? Omer o privi traumatizat, de parcă nu şi-ar mai fi găsit scopul vieţii. Cum putea s-o abordeze, când era atât de inabordabilă? Cum putea s-o facă să-l iubească, dacă în mod clar detesta tot ce făcea el? După asta, abia dacă mai scoase un cuvânt şi, ca să-şi ţină gura ocupată,

1. Ginseng asiatic.

mâncă enorm şi isteric, de parcă era hotărât să şteargă de pe faţa pământului cât mai multe Zeiţe-Mamă. Ignoră toate încercările lui Piyu şi Abed de-a deschide nenumărate discuţii mărunte care să-l scoată din cercul vicios al înfulecatului, în timp ce Debra Ellen Thompson, Gail şi figurinele de ciocolată cu mentă Buddha al Fericirii de pe tăvi îi priveau pe toţi trei cu mirare.

Tentativă de declarare a iubirii – II

Artefactele din Mărgele în Viaţa Irochezilor/ Tradiţie şi Inovaţie în Gravurile din Epoca Meiji/ Reproducerea Mormintelor Antice cu Ajutorul Tehnologiilor Digitale/ Cronica Fotografică a Muncii Periculoase din America/ Arta Caligrafiei Chinezeşti/ Instalaţii de Lumini Suprarealiste/ Expoziţie de Ţesături Tapa din Insulele Pacificului/ Sesiune de Autografe : Misterele Egiptului Antic/ Dans Norvegian în Perechi... Să fii la curent cu activităţile culturale din Boston era pur şi simplu imposibil, trăsese deja concluzia Piyu.

— Poate ar trebui să găsim un restaurant bun, oftă adânc pe deasupra *Ghidului Oraşului Boston*. Ar putea lua o cină drăguţă undeva.

— Caută în continuare, Piyu, nu-ţi pierde speranţa, se înălţă vocea lui Abed din Calendarul Artistic din *Boston Globe*. Cina e prea periculoasă, o să fie în centrul atenţiei. O activitate culturală e mai puţin riscantă. Trebuie să găsim ceva care să-i placă lui Gail.

Era o expoziţie de fotografie numită „Eul Divizat“ care părea extrem de interesantă, dar cerea prea multă energie, fiindcă se desfăşura în trei galerii diferite din trei părţi diferite ale oraşului. Muzica era, cu siguranţă, un alt domeniu în care Omer putea să-şi etaleze cunoştinţele. Însă colegii săi se temeau că gusturile lui în materie de muzică puteau să i se pară prea scandaloase lui Gail şi să strice totul.

O video-instalaţie despre Reprezentările Nudităţii Feminine/ o expoziţie de măşti africane/ o conferinţă cu titlul :

„Este De-mascarea Fețelor Orientului Noua Față a Orientalismului?"/ un panou cu Reprezentările Nudității Feminine în Video-Instalații... Când sună telefonul, Piyu ridică receptorul cu o ușurare vizibilă, bucuros să ia o scurtă pauză.

— E încă în baie?

Piyu îi zâmbi lui Abed pe deasupra receptorului.

— E Alegre. Întreabă dacă e încă în baie...!

— Spune-i că baia e noua lui casă.

Prea multă ciocolată. Blestemul lui Buddha al Fericirii. La întoarcerea de la ciocolaterie, Omer sfârșise în baie.

— Spune-i că avem nevoie de ajutorul ei, strigă Abed devenind dintr-odată serios. Pentru a transmite mai bine mesajul, fără intermediari, smulse receptorul din mâna lui Piyu. Cred că problema asta cu diareea e mai mult simbolică decât fizică. Totul e din cauză că n-a putut să-și mărturisească iubirea. E ca și cum, atunci când nu ești în stare să-ți ușurezi sufletul, trupul începe să se descarce.

Alegre avea alte sugestii, activități legate de natură în cea mai mare parte. Observarea balenelor, de pildă. Probabil nu era cea mai bună modalitate de a-ți mărturisi iubirea, dar nu se știe niciodată. Tururi și excursii în zonă, din astea existau cu duiumul. Vizitarea bazinelor leilor de mare de la Acvariul New England, studierea păsărilor împăiate de la Muzeul de Zoologie Comparată, contemplarea puilor de dinozaur de la Muzeul de Istorie Naturală Harvard... Lui Gail i-ar plăcea cu siguranță lucrurile astea. O plimbare romantică prin parcul dendrologic suna chiar și mai bine... toate ar fi părut plauzibile, dacă Omer ar fi avut un aer mai energic. Diareea nu numai că îl sleise de puteri, dar îi țintuise trupul de toaletă. Nu putea cu nici un chip să petreacă prea mult timp în aer liber.

— Trebuie să închid acum, vine doctorul! exclamă Alegre. Succes!

Cunoscătorii și Artele Grafice în Veneția Secolului XVIII/ Conferință despre Criza din Peninsula Coreea/ Expoziție de Eșarfe și Bentițe din Campaniile Prezidențiale Americane/ Imagini ale Indiei Coloniale/ Femeile Bizantine și Lumea Lor...

— Stai! Stai! țipă Abed. Asta sună bine. Femei și bizantine... Bizantine și femei..., repetă rostind fiecare cuvânt cu o însuflețire extremă. Asta ar putea fi un teren comun, nu crezi? Are legătură cu amândoi într-un fel.

Expoziția acoperea o perioadă care mergea din secolul IV până în secolul XV și prezenta fildeșuri, articole de toaletă, monede, sigilii, amulete... două sute de obiecte în total. Părea mai mult decât suficient ca să-ți declari iubirea la un moment dat.

Piyu era deja atât de sătul de căutat, încât ar fi îmbrățișat orice sugestie. Coborâră la parter și strigară în cor în fața băii, ca să-și pună la curent entitatea studiată cu următoarea sa mișcare.

— Femeile bizantine...? mormăi neîncrezătoare ușa de la baie.

Dar, spre ușurarea lor, nu ridică nici o obiecție.

Omer își petrecu ziua următoare zăcând în pat, aparent lucrând la disertație, dar de fapt făcând cercetări cu privire la acest nou punct de pe agenda lui înainte să-și adune curajul să-i ceară o întâlnire lui Gail. Inițial avusese de gând să facă o mică incursiune în problema „Femeilor Bizantine", dar aceasta se transformase curând într-o adevărată expediție, pe măsură ce aprofunda subiectul cu o curiozitate crescândă. După câteva ore de cercetări, ajunsese la concluzia că Bizanțul putea fi un loc vesel, dacă erai un bărbat din clasa de sus, dar că trebuia să te gândești de două ori înainte să locuiești acolo, în cazul în care erai femeie, mai ales una din clasa de jos. Dar apoi, fascinant, venea Teodora, fiica încântătoare a unui crescător de urși, care copilărise în mahalalele Bizanțului ca să devină întâi o actriță sclipitoare, iar pe urmă împărătească și una dintre cele mai puternice femei din istoria lumii. Ca să se însoare cu ea, Iustinian fusese silit să abroge toate legile care le împiedicau pe actrițe, privite în mod categoric ca niște prostituate de către sistemul juridic, să se căsătorească cu bărbați din clasa senatorială. Atât de mare a fost influența ei asupra sa. După ce ajunsese împărătească, Teodora sprijinise enorm drepturile femeilor, promulgând legi ce veneau în ajutorul prostituatelor, interzicând

bordelurile, protejând femeile nenorocite... fără să-și uite vreodată originile, fără să-și întoarcă privirea de la suferințele surorilor sale. Cu cât citea mai mult despre Teodora, cu atât o asemuia mai tare cu Gail. Spre sfârșitul după-amiezii era absolut convins că Gail ar face exact aceleași lucruri pe care le făcuse Teodora, dacă, în loc să fie o producătoare de ciocolată din Boston, i s-ar fi oferit șansa să urce pe tronul Bizanțului.

Însuflețit de acest gând, sună la ciocolateria SPIRITUL ÎNCOLĂCIT și, după o discuție banală, o întrebă într-o doară pe Gail ce părere avea de expoziția asta despre care auzise din întâmplare.

— Expoziția despre femeile bizantine și lumea lor? țipă Gail bucuroasă sau cel puțin așa i se păru lui Omer. Daa, e o expoziție grozavă!

— Mă gândeam să mă duc mâine. Vrei să vii cu mine?

— O..., zise Gail cu o voce slabă. Am văzut-o deja. Dar ar trebui să te duci neapărat.

După ce așeză receptorul în furcă, Omer privi ochii mari, de căprioară, făcuți din mozaic, ai Teodorei pe care o descărcase de pe internet și o pusese ca *wallpaper* pe laptop și, gândindu-se mai bine, nu i se mai părură atât de minunați.

Tentativă de declarare a iubirii – III

Până acum s-ar putea spune că fiecare zi de ianuarie de la ajunul Anului Nou încoace fusese una grea pentru subiectul Omer Ozsipahioglu, dar se părea că sâmbăta asta avea să le întreacă pe toate celelalte. Pentru a dubla efectul, ziua începu prea devreme și se termină prea târziu. Dis-de-dimineață, în ceea ce nu era nici prima, nici ultima din șirul de vizite la toaletă care se succedaseră violent toată noaptea, stătea în picioare și se uita la o imagine despre care oglinda spunea că ar fi trebuit să-i fie familiară. Își aruncă un zâmbet obosit. Primi altul drept răspuns. Pe când zâmbetul continua să penduleze înainte și-napoi între el și imaginea sa, devenind tot mai obosit cu fiecare ricoșeu, imperceptibil, indescriptibil, dar inexorabil, o adiere de indiferență coborî asupra sa. Preț de o clipă nedefinită, se simți de parcă ar fi descoperit o fisură în timp și prin crăpătura aceea s-ar fi scurs afară starea sufletească în care se complăcea. Senzația îi urcă în stomac, străbătu repede cutia toracică trecând drept prin plămâni și înaintă spre gâtlej, fără să se oprească deloc până când nu se văzu azvârlită afară sub forma unui suspin strangulat. Totul părea atât de fără rost. Lupta aceea necontenită pentru a primi „mai mult“ din toate, nevoia de-a o face pe Gail să se îndrăgostească de el și chiar Gail însăși... toate își pierdură aura, pe când dispăreau una câte una în acea euforie care îl cuprinsese. Nu că n-ar mai fi iubit-o. Dimpotrivă, simțea că o iubea și mai mult. Mai mult, dar într-un fel diferit. Iubirea asta era *omniprezentă*, dar totodată

exterioară ei. Cu sentimentul acela, conchise Omer, putea să continue s-o iubească, chiar dacă ea nu răspundea emoţional, fizic şi chiar sexual la iubirea lui. Se simţi în culmea fericirii.

N-avea idee de unde venea toată fericirea asta. Tot ce putea spune e că era minunată! Era precum ginsengul! Dacă în clipa aia unul dintre colegii lui s-ar fi năpustit în baie şi i-ar fi cerut să denumească acest sentiment extraordinar, Omer n-ar fi ezitat să răspundă: „Ginseng!".

Sentimentul Ginseng! era cu siguranţă Ginseng!, dar părea destul de îndoielnic că era într-adevăr un sentiment. Nu te făcea să simţi nimic. Absolut nimic. Era ca şi cum ai fi avut o umbră fără s-o „ai" cu-adevărat, genul acela de blândeţe aproape camaraderească. Se spălă pe faţă şi începu să-şi întindă spuma de ras pe bărbie, dar se opri la jumătate. Sentimentul Ginseng! îl întreba de ce făcea asta. Ce rost avea să te bărbiereşti în fiecare zi, cu aceeaşi râvnă şi perseverenţă, când ştiai că barba avea să-ţi crească iar, că mâine-dimineaţă bărbieritul nu avea să fie o noutate. Dacă asta vrea barba, de ce să n-o laşi să crească? De ce această nevoie persistentă de-a interveni în mersul vieţii? Omer coborî la parter să-şi informeze colegii că ar trebui să înceteze să se mai zbată pentru el, să înceteze să mai fie atât de băgăreţi în privinţa iubirii sale şi să lase pur şi simplu totul să fie ceea ce este.

Omer îşi târşâi picioarele spre bucătărie. Dacă Abed îl scosese pe Arroz la plimbare, iar Piyu mătura pe jos prin living, zăngănitul acela neîntrerupt nu putea însemna decât un singur lucru: Alegre era pusă pe treabă.

— Bună dimineaţa! Astăzi e ziua cea mare, eşti pregătit? Nu te-ai bărbierit încă, remarcă Alegre încruntându-se şi zâmbind în acelaşi timp. Spune-mi cum să fac ştrudelul ăsta cu *zucchini*. Cu nuci sau cu stafide? Care crezi că i-ar plăcea mai mult lui Gail?

Ştrudel cu zucchini... Suna ca o criptogramă. *Nuci... sau stafide... sau amândouă... sau nici una...* Ce importanţă avea, la urma urmei? Asta nu era decât forma exterioară, umbrele de la suprafaţă, el voia să pătrundă dincolo de ele, în

profunzimile esenţei. *De ce vreţi toţi să-mi mărturisesc iubirea? E neapărat nevoie să-i informăm pe cei dragi despre sentimentele noastre pentru ei? Oare declaraţia asta nu implică dorinţa de-a primi ceva în schimb? Oare nu este orice mărturisire a dragostei o afirmare a egoismului?*

— O, bietul de tine, nu-ţi face griji, o să fie o cină fantastică. Ai încredere în mine, o să-i placă la nebunie, îl consolă Alegre, căreia îi scăpaseră în întregime filozofările sale.

Dar de ce atâta grabă? Care e rostul aparenţelor, dacă nu să ne împiedice să vedem realitatea din spatele lor? De ce investiţi toţi în mine, când eu nu sunt sigur de mine însumi? Cine sunt, ce vreau, chiar trebuie să vreau... pe cineva, ceva... chiar trebuie să fiu... cineva, ceva? Poate că dragostea nu înseamnă să-ţi cucereşti iubita, ci să te pierzi în ea. Iar când te pierzi pe tine însuţi, când dărâmi fortăreaţa eului, ce importanţă mai are dacă eşti la rândul tău iubit sau nu? În clipa în care începi să dai fără să aştepţi ceva în schimb, întregul devine Ginseng! Ginseng! Ginseng!

— Nu, nu Ginseng! Ăsta-e-TO-FU! bombăni Alegre arătând cu degetul spre o farfurie din faţa lui Omer. Dar-nu-ţi-face-griji, adăugă ea trecând la dialectul acela plin de bună-voinţă şi de învăţăminte care amintea de un Colonizator Alb ce vorbea cu Mowgli în *Cartea Junglei*. Cina-va-fi-atât-desplendidă-încât-se-va-ruga-să-cineze-aici-în-fiecare-zi.

Omer se dădu bătut şi se îndreptă contorsionându-se spre baie, singurul lui paradis în ultimele zile. Îşi luă walkmanul ca să asculte The Smiths, *What Difference Does It Make?*. Trei minute şi unsprezece secunde.

La drept vorbind, Alegre era cam nervoasă în dimineaţa asta, fiindcă gătitul pentru această zi specială se dovedise extrem şi neaşteptat de frustrant. Pentru a stabili un meniu splendid făcuse câteva cercetări preliminare asupra bucătăriei vegane şi descoperise îndurerată că trebuia să se abţină nu numai de la carne, ci şi de la unt, ouă, lapte, brânză... şi absolut tot ce dădea savoare mâncării şi făcea din gătit o plăcere. Pentru prima oară în viaţă, Alegre nu se simţea în largul ei în bucătărie. De aceea, când Abed şi Arroz, întorşi din plimbarea lor înviorătoare, se năpustiră în bucătărie să

vadă ce punea la cale, nu se dovedi prea înţelept din partea lor să reacţioneze atât de dur la un meniu ce fusese născocit cu atâta trudă.

~ Meniu ~
***Supă**: supă cu ciuperci, conopidă, praz, cartofi şi porumb*
***Feluri principale**: piure de morcovi, varză şi mazăre, terci de morcovi la cuptor, tofu marinat la grătar, friptură de tofu împănată, ştrudel cu* zucchini
***Feluri secundare**: clătite de ciuperci cu umplutură de cartofi, şniţel de tofu, tofu pane, salată de tofu*
***Deserturi**: plăcintă cu morcov, plăcintă cu dovleac, crochete de morcovi şi dovleac*

— Ce e asta? Sărbătoarea legumelor? protestă Abed.

Alegre îi purtă pică.

Dar înainte să rezolve problema lui *ce să mănânce*, mai bine rezolvau problema lui *cum să mănânce*, deoarece se dovedi curând că Omer nu mai ieşea din baie. In cea mai mare parte a după-amiezii fusese ţintuit acolo, nu numai fiindcă actul de a-şi contempla figura şovăitoare în oglindă stârnise o nouă serie de întrebări Ginseng! ontologice, ci şi fiindcă se simţea încă rău fizic.

În clasificarea bolilor, diareea este subapreciată şi plasată pe cea mai joasă treaptă. Singura boală care e extrem de comună, dar în acelaşi timp extrem de marginalizată. Ca să-l salveze pe Omer de umilinţă, cei trei observatori încercară să se gândească la un leac care ar face minuni în cele câteva ore dinaintea cinei. Fiindcă nu ştiau nici un asemenea leac, dar auziseră de multe altele mai puţin miraculoase (pentru că, atunci când vine vorba de diaree, fiecare are un remediu complicat, fie auzit de la cineva, fie ţinut minte din zilele copilăriei), hotărâră se le încerce pe toate odată. Astfel, în următoarele trei ore, Omer se văzu silit să mănânce o supă de cartofi cu lapte de cocos, care nici nu arăta a supă, nici nu avea gust de cartofi (leacul lui Alegre), suc de mure (sugestia mătuşii Piedad), mere (sugestia Oksanei Sergiyenko, când trecu să-i salute înainte de-a merge la cumpărături), un castron de terci de ovăz (leacul bunicii lui Piyu), un castron de

orez fiert (leacul Zahrei transmis prin telefon), banane (sugestia tuturor), iaurt cu piersici (leacul Zahrei transmis prin telefon), suc de mure cu vin (sugestia mătuşii Piedad după o reflecţie mai adâncă), mai multe mere (propunerea Oksanei Sergiyenko, întoarsă de la cumpărături cu o sacoşă cu mere Granny), o sticlă de Coca-Cola pentru întreaga familie (leacul tuturor) şi o mulţime de usturoi în loc de antibiotice (medicaţia lui Abed şi a lui Piyu). După ce devoră şi înghiţi totul, iar stomacul i se umflă ca un butoi, Omer îşi târşâi picioarele până la etaj, nu spre baie, nu iarăşi acolo, ci spre camera sa, ca să tragă un pui de somn şi de asemenea să-şi concentreze energiile Reiki şi să-i trimită lui Gail un mesaj să nu vină.

Dar, vai, mesajul trebuie să se fi pierdut pe drum.

La 7:15 p.m. Gail şi Debra Ellen Thompson erau jos, stând la masă cu toată lumea, lăudând meniul, puţin surprinse, dar fără îndoială mulţumite. Alegre o convinsese pe Gail să se aşeze în faţa lui Omer, dar fiindcă acesta din urmă nu-şi desprindea privirea de la bucata de praz ce înota în supa lui, era greu de spus dacă conştientiza lucrul ăsta sau nu. Din când în când un sunet strident, ca un grohăit, se auzea dinspre stomacul lui, dar spre uşurarea celor trei observatori, Omer nu mai simţea nevoia să fugă întruna la baie. Leacurile funcţionaseră, cel puţin unul dintre ele.

Cine s-a fript cu supă suflă şi-n iaurt. Nimeni de la masă nu părea să fi uitat tensiunea de la ultima lor cină împreună. Ca să nu mai apară fricţiuni de genul acela, tatonară cu prudenţă căile potenţialelor conversaţii, în căutarea unor subiecte uşoare şi inofensive. În astfel de grupuri multiculturale, atente să nu jignească pe nimeni, dornice să se distreze fără vreo urmă de desconsiderare, un subiect bun pentru discuţiile de la cină este întotdeauna acela al „legendelor urbane"; drept urmare, despre asta vorbiră în ora următoare.

Deşi în ţări diferite, auziseră aceleaşi poveşti, cu modificări infime pe ici, pe colo. Bărbatul care găsise un deget într-un borcan cu castraveţi muraţi cumpărat de la un supermarket din apropiere era în aceeaşi măsură marocan, spaniol şi american. La fel şi cuplul de tineri care îşi lăsaseră

bebelușul cu noua dădacă și când se întorseseră acasă noaptea târziu îl găsiseră pe o tavă mare, rumenit și garnisit cu cartofi. Apoi mai era celălalt cuplu, a cărui mașină fusese furată în noaptea cutremurului din San Francisco și găsită câteva săptămâni mai târziu printre ruinele unei clădiri cu cadavrul hoțului înăuntru, atât de strivit, încât devenise de nerecunoscut. Iar apoi, desigur, era povestea aia despre un scufundător care murise de infinite ori în fiecare loc în care existase o pădure în flăcări. Din elicoptere, cu găleți mari, miturile urbane îl aruncaseră în flăcări iar și iar pe tot cuprinsul lumii.

Legendele urbane sunt cetățenii liberi ai lumii. Nu au nevoie de pașaport ca să călătorească sau de viză ca să rămână într-o țară. Sunt un fel de cameleoni verbali, însușindu-și culoarea culturii cu care vin în contact. Pe orice țărm ar ajunge, pot să devină imediat indigene. Legendele urbane sunt sufletele libere, care nu aparțin nimănui și totuși sunt proprietatea tuturor.

— Aveți legende urbane asemănătoare în Istanbul? întrebă Alegre întorcându-se spre Ömer și zâmbind imediat în semn de scuză, fiindcă nu voise ca întrebarea să sune atât de rușinos de naivă și de evident intenționată pe cât se pare că sunase.

Dacă avem legende urbane? Ce importanță are? Povestea hoțului strivit într-o mașină furată în timpul cutremurului din San Francisco circulase de asemenea și după cutremurul din Istanbul, de parcă, pentru a fi în stare să îndure, oamenii simțeau nevoia să vadă mâna justiției divine în absolut fiecare catastrofă din lume.

Însă nu spuse nimic din toate astea. Ținându-și capul plecat, bolborosi un „mda", se opri câteva clipe și apoi ajunse la o înțelegere amicală cu el însuși: „mda".

Între primul și cel de-al doilea „mda", Gail se uită fix la Ömer, văzând acolo un alt lucru pe care îl adora la el: eșecul sistemului! Savura, aproape simboliza prin propria lui existență nu doar posibilitatea sau chiar tendința, ci însăși inevitabilitatea unui eșec al sistemului. Într-o lume orientată spre succes, în care toți știau atât de bine exact ce voiau și încotro se îndreptau, tipul ăsta permanent zăpăcit, autodistrugerea

asta ambulantă, era diferit de restul. Cum ar putea să-i spună vreodată că și ea, la rândul ei, cunoștea apele mâloase ale nefericirii care îl trăgeau în adâncuri. Gail îi zâmbi lui Ömer de parcă ar fi fost pe punctul de-a spune ceva, dar nu găsea cuvintele potrivite. „Încetează, iubitule", ar fi vrut să-i șoptească. „Asta e numai din cauza fricii, tristețea asta pe care o văd în ochii tăi de fiecare dată când te privesc, tristețea asta care era deja acolo înainte să ne întâlnim și cu mult înainte să începi să mă iubești."

Dar teamă să nu-ți fie, atât cât vei dori, eu voi fi lângă tine.

Nu putea spune nici unul din lucrurile astea cu glas tare. Își înghiți toate cuvintele cu o furculiță plină de terci de morcovi la cuptor și ascultă ce spuneau ceilalți. Vorbeau despre legenda urbană a unui profesor de orice naționalitate care pusese la un examen de filozofie/ fizică/ științe politice/ inginerie genetică... o singură întrebare: „DE CE?" și îi picase pe toți studenții, în afară de unul care răspunsese: „DE CE NU?". Apoi mai era păianjenul ăla legendar care vizita toate țările, depunându-și ouăle sub pielea vilegiaturiștilor. Erau tone de povestiri satanice care apăreau într-o anumită țară în clipa în care dispăreau de oriunde altundeva, creând panică și haos oriunde se duceau. Ascultând aceste zvonuri și legende care făceau ocolul întregului glob, Gail simți că trebuia să spună și ea câteva cuvinte.

— Preferata mea e legenda asta urbană inegalabilă, începu ea, a unei Fecioare Maria care varsă lacrimi de sânge în altarul unei biserici dintr-un sat îndepărtat... Marii Plângătoare, Marii Clipitoare, Marii Șoptitoare... O grămadă!

— ...

Acum, că începuse să vorbească, grupul se simțea dintr-odată semiparalizat, sfâșiat între a o lăsa să spună ce avea de spus și să se supere după aceea sau să fie destul de prudent să se supere chiar atunci și să scape de povara de-a asculta tot ce avea de spus. O scânteie de dușmănie, în nuanțe diferite, licări în ochii tuturor, în afara unuia singur. Deși privirea îi era încă ațintită la piureul de morcovi, varză și mazăre din farfurie, buzele lui Ömer se desfăcură într-un zâmbet timid.

Era atât de naiv din partea ei, dacă nu atât de dulce, şi de *drăguţ* să facă gafa asta în faţa unor oameni evident religioşi, unde catolicii se întâmplau să alcătuiască majoritatea.

— Aş zice că se scot bani frumoşi din afacerea asta cu miracolele, se entuziasmă Gail, neobservând valurile de iritare care începuseră să se învolbureze. Vreau să spun, dacă am vinde Marii Plângătoare din ciocolată, ne-am scălda în bani, nu crezi, Debra Ellen Thompson?

Debra Ellen Thompson schiţă un zâmbet obosit, iar Gail îşi continuă peroraţia:

— Turismul care se învârte în jurul Fecioarei Maria Plângătoare trebuie să fie cea mai profitabilă legendă urbană din toate timpurile.

— Hah! O luăm de la capăt! exclamă Abed prăbuşindu-se în scaun şi dând afară toată presiunea acumulată în sistemul lui nervos de când se aşezaseră la masă, în mare parte din pricina meniului vegetal pe care fusese silit să-l savureze, dar şi din cauză că grija extremă a tuturor de-a nu da naştere vreunei tensiuni era o tensiune în sine. Cuptorul încins a fost întrebat: „Cum a intrat focul în tine?". Şi ştii ce-a răspuns, Gail? A zis: „Prin gură!".

— Hei, ai mai spus chestia asta! se lumină Piyu la faţă din reflex, incapabil să-şi stăpânească entuziasmul de-a fi auzit în sfârşit un proverb familiar din gura lui Abed, chiar dacă familiaritatea nu atrăgea neapărat după sine clarificarea. Dar apoi se întoarse imediat spre Gail, incapabil să-şi reprime resentimentele: Poate că ai dreptate, Gail, poate că unii oameni încearcă într-adevăr să scoată bani de pe urma credinţei altora. Dar asta nu înseamnă că miracolele despre care vorbeşti sunt contrafăcute.

O boare de tăcere, o încordare delicată, o răceală trecătoare... toate întrerupte de ghiorăitul prelung şi răsunător al unui stomac.

— Faptul că Fecioara din Guadalupe ne-a lăsat propria imagine ca dovadă a apariţiei sale şi totodată câteva mesaje importante este în sine un miracol, mormăi Piyu, privirea înnegurându-i-se în spatele ochelarilor, în timp ce obrajii i se împurpurau tot mai tare. Nu credem că mesajul ăsta poate fi confundat cu o legendă urbană.

Cu un zâmbet răutăcios pe buze, o sclipire stranie în ochi şi pregătită să demonstreze că nu avea de gând să se dea bătută atât de uşor, Gail deschise gura. Chiar în aceeaşi clipă, Omer ridică brusc capul şi, pentru prima dată în două ore, reuşi să o privească în ochi. Acolo, în umbrele gurii ei deschise, auzi murmurul a ceea ce avea să vină, ca un anteecou. O auzi vorbind despre o lume care exploatează masiv orice speranţă firavă din sufletele oamenilor. O auzi perorând despre cum e să treci prin viaţă ca o corabie umană plutind pe apele mării, fără să simţi vreodată pământul solid sub picioare, gata să navighezi oricând şi oriunde. O auzi pomenind despre cum e să te duci la culcare în fiecare noapte cu spaima că a doua zi dimineaţă te vei trezi în pielea unui străin sau pe un tărâm străin din care s-ar putea să nu mai vrei să te întorci niciodată. O auzi vorbind despre moarte şi despre faptul că singura cale spre nemurire e aceea de-a schimba numele, locurile, de-a abandona ceea ce eşti, de-a muri înainte de moarte. „Încetează, iubito", ar fi vrut să-i şoptească. „Asta e numai din cauza fricii, furia asta de pe limba ta de care mă lovesc de fiecare dată când te-ascult, furia asta care era deja acolo înainte să ne întâlnim, cu mult înainte să încep să te iubesc."

Dar teamă să nu-ţi fie, atât cât vei dori, eu voi fi lângă tine.

Nu putea spune nici unul din lucrurile astea cu glas tare. Se străduí să-şi înghită toate cuvintele cu o furculiţă plină de piure. Totuşi, ascultase destulă vreme discuţiile celorlalţi ca să nu mai fie nevoit să audă vocile dinăuntrul lui. Dintr-odată simţi că trebuia să spună şi el câteva cuvinte.

— Cred că toţi tânjim după un miracol, deşi în feluri diferite. Nu numai catolicii fac asta. Toţi nutrim speranţe asemănătoare. Le dăm o mulţime de nume, dar dedesubt se ascunde aceeaşi năzuinţă fundamentală: un miracol care să ne lumineze viaţa insipidă. Un miracol... sau un mântuitor... sau o iubită... e totuna. Nu mi-am închipuit niciodată că o să împărtăşesc aceeaşi speranţă, dar...

Fiind adevăratul motiv al acestei întâlniri, iar acestea fiind primele sale cuvinte de ore întregi, Omer deveni într-o clipă centrul unei atenţii stânjenitoare. Adresându-se acestui public incomod, rosti următorul discurs:

— M-am văzut efectiv schimbându-mă. În momentul ăsta am ajuns să cred că a te lăsa furat de iubire e cam acelaşi lucru cu a te lăsa furat de miracol. Iubirea presupune la rândul ei speranţă şi credinţă. Speri că există încă mântuire pentru tine şi că într-o zi o fiinţă extraordinară o va face posibilă. Nu este asta oare o năzuinţă spre miracol? Chiar şi atunci când ştii că n-ar trebui să aştepţi prea multe de la lumea asta, ceva dinăuntrul tău se împotriveşte... continuă să spere... că ai putea fi iubit de fiinţa pe care o iubeşti.

Tăcere adâncă. Atât de adâncă, încât Arroz deveni neliniştit. Poc-poc. Arroz bătu de două ori din coadă. Nimeni nu-l băgă în seamă.

— Exact asta simt eu pentru tine... Gail!

Poc-poc. Un oftat anonim. Sau poate era doar o bucată de tofu care transpira, lâncezind neatinsă pe farfuria lui Abed.

— Poate că ar trebui să ieşim împreună, să locuim împreună, poate că ar trebui chiar să ne aventurăm să ne *căsătorim* şi să vedem care e treaba cu miracolul ăsta..., continuă Omer sau cineva de la masă care îi semăna. Nemaiavând deja nimic de pierdut în momentul ăsta, adăugă tandru: ...aşa cum fac toţi cei care se iubesc...

Fiindcă avea gura plină cu o clătită de ciuperci cu umplutură de cartofi şi fiindcă uitase să mai mestece în ultimele patru minute, Gail nu putu scoate la început decât un sunet inteligibil. Câteva clipe mai târziu, se bâlbâi printre îmbucături:

— Ai spus cumva... „aşa cum fac toţi cei care se iubesc..."?

Toată lumea aştepta paralizată de groaza a ceea ce avea să urmeze, de spaima că avea să zbiere ceva înfiorător de arctic, dacă nu chiar ceva ireparabil de nemilos şi să spargă carafa delicată a sufletului lui Omer în mii de bucăţi. Dar când reuşi în sfârşit să înghită clătita de ciuperci cu umplutură de cartofi, din gura ei ca un cuptor încins nu ieşi decât:

— Şi eu te iubesc.

Tăcere abisală. Apoi un oftat. De data asta nu era cu siguranţă tofu.

Păsări asemenea

Numărul zero

Deveniseră cât ai clipi un cuplu tandru. Și, asemenea tuturor celor care devin un cuplu tandru cât ai clipi, se avântaseră cu toată viteza în zbor spre al șaptelea cer, fără să-și dea seama cât de cumplit de enervanți păreau de jos. Se atingeau și se sărutau întruna, gângureau și se tachinau într-o limbă ciudată pe care abia o născociseră, dar pe care o vorbeau atât de bine, încât păreau s-o folosească de veacuri. Pluteau într-un balon umflat cu extaz. Un balon urmărit cu neîncredere de pe pământ, văzut întruna, dar incapabil el însuși să vadă: de aici și presupunerea că *dragostea e oarbă*.

Îndrăgostiții sunt patetic de fermecători și extrem de plini de ei înșiși sau de *el înșuși*, mai exact, fiindcă unul din multele necazuri cu cuplurile tandre este următorul: cele două euri autonome distincte se transformă într-un duo, în loc de „doi" (ca în unu plus unu), devin, nu se știe cum, „zero" (ca în unu minus unu). La fel, înainte să-și poată da seama cineva, Omer și Gail alcătuiseră un întreg. Nu mai erau „Omer plus Gail", ci un zero desăvârșit, un mutant *Gailömer* sau *Omergail*, e totuna.

Dragostea era în regulă, ba chiar drăguță, însă ÎNDRĂGOSTIȚII erau enervanți. Iar dacă asta părea prea mult, căsătoria era deja pură destrăbălare. Alegre era probabil mai enervată decât oricine altcineva. La urma urmei, când e vorba de căsătorii, ca și de orarele trenurilor, ai toate motivele să le aștepți mai întâi pe cele programate să sosească primele. Alegre și Piyu ieșeau deja împreună de doi-ani-și-jumătate, vorbeau despre cum va fi dacă și când aveau să se căsătorească, despre unde vor locui dacă și când aveau să se

căsătorească şi chiar despre ce vor găti dacă şi când aveau să se căsătorească. Aşteptau momentul potrivit.

— În fiecare zi există un moment în care un bărbat nu e în stare să-i spună „nu" femeii sale. O femeie deşteaptă ar trebui să ştie care e momentul ăla, o sfătui stră-strămătuşa.

Dar Alegre simţea că, din nu se ştie ce motiv, momentul acela îi scăpa printre degete. Uneori se îndoia că Piyu voia într-adevăr să se căsătorească cu ea, dar *tía* Piedad o asigura că nu avea de ce să-şi facă griji.

— *Con los hombres*[1], e întotdeauna aceeaşi piedică. La început sunt convinşi că viaţa lor o să se sfârşească dacă se căsătoresc şi pe urmă sunt convinşi că viaţa nu mai are nici un rost dacă se sfârşeşte căsătoria.

Aşadar iat-o pe Alegre chibzuind meticulos de mai bine de doi ani deja, aşteptând să vină momentul potrivit, gândindu-se serios la întemeierea unei familii şi la tot ce merita să te gândeşti serios, şi apoi, din senin, cele mai neverosimile personaje din habitatul ei veneau cu ideea de a-şi pune pirostriile. Cum de aveau curajul să se căsătorească atât de în pripă şi cu atâta nepăsare? Pe deasupra, nu era corect din punct de vedere moral. Şi Gail, şi Omer, prima mai mult decât al doilea, erau notorii pentru criticile lor frecvente asupra societăţii, condamnând orice lucru pe care îl făcea orice persoană normală. După toate astea, cum puteau să se comporte atât de scandalos de *normal* acum? Enervarea lui Alegre avea un efect îndoit asupra lui Piyu, şi dubla enervare a lui Piyu, la rândul ei, îl irita atât pe Arroz, cât şi pe Abed. Curând întreaga casă era zdruncinată, ca să nu mai pomenim de supărarea Debrei Ellen Thompson. Numai organismul acela bizar numit *Gailomer* rămânea netulburat, rotindu-se senin în reveria sa giroscopică.

Prin urmare, datoria de a-i reaminti lui Omer gravitatea situaţiei căzu pe umerii prietenilor şi colegilor săi de apartament. În seara următoare, Abed îl găsi pe Omer zăcând ameţit pe pat, gândindu-se la Gail şi ascultând *Only You* a celor de la Portishead, sub o ceaţă groasă de fericire pură şi de ceva tutun.

1. Cu bărbaţii (în spaniolă, în orig.).

— Aha! Deci te-ai apucat din nou de fumat, se încruntă Abed, dar fiindcă existau probleme mult mai grave pentru care să se încrunte, nu putu să se încrunte pentru aceasta atât cât şi-ar fi dorit, împotmolit într-o dilemă ce îi aducea aminte de un tată care îşi prinsese fiul fumând în camera lui, în ziua dinaintea plecării în armată.

— Oare? îl fulgeră Omer cu privirea, revenind dintr-o lume îndepărtată a viselor încântătoare. Am hotărât să mă regalez cu o ţigară, dar nu ştiu dacă m-am apucat din nou de fumat. Nu-mi fac nici un fel de planuri de viitor, *dostum*, îşi expuse el vitejeşte noua filosofie Ginseng!.

— Evident că nu-ţi faci nici un fel de planuri de viitor. Ai cerut-o pe Gail în căsătorie. Îţi închipui că mai ai vreun viitor? zise Abed cu asprime.

Însă apoi se cufundă într-o tăcere neobişnuită, aţintindu-şi privirea asupra degetului pe care ar fi putut avea acelaşi inel ca şi Safiya, dacă aceasta l-ar fi aşteptat. Ochii i se întunecară pe când îşi scărpina gropiţa din bărbie. Omer îl cunoştea deja destul de bine ca să-şi dea seama că urmau să aibă o „discuţie serioasă".

— Omar, mă cunoşti, poate că vorbesc prea mult, dar asta numai fiindcă îmi eşti prieten. În plus, ţi-am respectat întotdeauna intimitatea. Vreau să zic, de câte ori nu te-am văzut beat sau înfulecând cotlete de porc. Pe urmă, toate prietenele alea care veneau şi plecau. Toate astea nu fac deloc din tine un bun musulman, dar am pus vreodată lucrul ăsta la îndoială? E viaţa ta, bătrâne, nu e treaba mea. Dar de data asta e altceva. De data asta e vorba despre... **căsătorie**! Abed sublinie ultimul cuvânt în timp ce studia faţa lui Omer, de parcă ar fi vrut să verifice dacă era pe deplin conştient de înţelesul acestuia. Te rog să nu mă înţelegi greşit. N-am nimic cu Gail. Nu e vorba despre ea aici. Mă rog... sigur, e vorba şi despre ea... e atât de... Abed se ridică în picioare, trasă un semicerc nervos în jurul patului căutând *le mot juste*[1], găsi în cele din urmă unul şi ţipă: *Dificilă*!

Apoi încheie cealaltă jumătate de cerc, aparent nemulţumit de cuvântul care îi ieşise din gură.

1. Cuvântul potrivit (în fr., în orig.).

— E atât de *dificilă*... Ei bine, o să fiu absolut sincer cu tine. Încă din ziua în care am cunoscut-o pe Gail, mi-am zis: „Aoleu, dacă fata asta se mărită vreodată, să-i dea Dumnezeu răbdare soţului ei!". Iar acum soţul ăla eşti **tu**! Uită-te la **tine**!

Abed îşi flutură ostentativ mâinile spre Omer, aşa cum face un magician pe scenă înainte de-a deschide dulapul magic unde cineva din public a fost închis cu câteva clipe în urmă şi acum a dispărut.

— Căsătoria e o treabă serioasă, bătrâne. Abed se aşează din nou pe marginea patului şi coborî glasul până la o şoaptă cordială, confidenţială: Ştii ce vreau să spun.

Omer încuviinţă din toată inima. Da, ştia.

Only You tocmai o lua de la capăt, când se auzi un alt ciocănit în uşă.

— Intrăăă! strigă Omer, deja pregătit pentru ce avea să urmeze.

Uşa se deschise prudent şi Arroz se strecură înăuntru, în ritmul lui leneş, urmat imediat de Piyu.

— Omar, mă cunoşti, poate că nu vorbesc prea mult, dar chiar îmi pasă de tine. Eşti prietenul meu.

Piyu îşi drese glasul, îşi împinse ochelarii pe nas şi roşi într-o nuanţă de morcoviu. Omer îl cunoştea deja destul de bine ca să-şi dea seama că nuanţa asta însemna că urmau să aibă o „discuţie serioasă".

— Iubirea e un lucru minunat, desigur, dar (pauză) este oare de-ajuns ea singură (pauză) ca să întemeiezi o familie (pauză), o relaţie de-o viaţă? Nu poţi să dobândeşti o asemenea durabilitate decât împreună cu cineva la fel ca tine. La fel ca... *tine*, repetă Piyu epuizând deja vocabularul pe seara aceea.

— Ştiu, suspină Omer. Crezi că n-am încercat? De câte ori n-am căutat pe cineva la fel ca mine! Dar n-am reuşit să găsesc nicăieri un alt turc de douăzeci şi şase de ani care să fie născut în ultima zi a lunii octombrie, care să scrie o disertaţie cu titlul: *SÂNGE, CREIER şi APARTENENŢĂ: Naţionalismul şi Intelectualii din Orientul Mijlociu* şi care să locuiască în Boston împreună cu cel mai nostim spaniol şi

cel mai nostim marocan din lume. Promit că, în ziua în care dau peste tipul ăsta, o părăsesc pe Gail imediat şi mă căsătoresc cu el.

— Nu glumesc, bătrâne, e o treabă serioasă, zise Piyu roşind într-o nuanţă şi mai intensă de morcoviu. Ştii ce vreau să spun.

Omer încuviinţă cu jumătate de inimă. Da, ştia.

Ştia ce voiau să spună. Fiind în mod intuitiv iraţională prin definiţie, un fel de nebunie tolerabilă, iubirea nu îţi impunea neapărat să te îndrăgosteşti de cineva din acelaşi mediu, deşi ar fi fost fără îndoială lucrul ideal. Totuşi, când venea vorba de căsătorie, treburile se schimbau drastic. Legile nescrise ale vieţii conjugale cereau ca fiecare pasăre să se împerecheze cu una din stolul ei.

Căsătoria între două fiinţe diferite stârnea în oameni o groază morbidă, o spaimă primordială aproape religioasă, de parcă, chiar dacă cuplul ar fi reuşit să se înţeleagă perfect, când se cufundau în somnul lor adânc în fiecare noapte, zeii lor ar fi început să se lupte până în zori.

Fugi de clipă!

- Alege tema şi culoarea nunţii.
- Anunţă logodna în ziarele din oraşul natal.
- Planifică atmosfera pe care ai vrea s-o ai la nuntă.
- Înscrie-te la cursuri de dans cu câteva luni înainte.
- Comandă verighetele şi dă-le la inscripţionat.
- Ajută-le pe mame să aleagă rochiile.
- Cumpără un registru de oaspeţi şi asigură-te că toţi invitaţii scriu câte ceva.
- Alcătuieşte o listă detaliată a cadourilor pe care le-ai primit.
- Nu redacta niciodată scrisorile de mulţumire la maşină sau la calculator. Toate scrisorile de mulţumire trebuie scrise de mână. Dă dovadă de stil alegând o scrisoare de mulţumire frumoasă.
- Menţionează numele cadoului şi chiar spune cum ai de gând să-l foloseşti: „Mulţumesc pentru setul de prosoape bleumarin, se vor potrivi perfect în baia noastră".
- Pregăteşte o trusă de urgenţă pentru ziua nunţii care să cuprindă: un set de cusut, ciorapi de rezervă, agrafe de păr şi şerveţele Kleenex.

— Ce faci? întrebă Piyu când, întorcându-se din camera lui Omer, îl găsi pe Abed stând în bucătărie cu *Ghidul American al Sfaturilor pentru Ziua Nunţii* deschis în faţă.

— Observaţii sociologice, răspunse Abed lăsând capul pe spate şi dilatându-şi nările ca să oprească la timp o serie de strănuturi în lanţ. Mulţumit de reuşită, mormăi: Ce fel de femeie ar căra după ea o trusă de urgenţă cu ciorapi de rezervă în ziua nunţii ei? Cine naiba ar mai vrea să se însoare cu ea?

Cei doi îşi petrecură o oră în bucătărie răsfoind ghidurile pentru nunţi, la început din curiozitate, apoi cu o uimire crescândă. O oră mai târziu ajunseseră la concluzia că miresele americane erau un fel de maniace ale controlului. Dorinţa lor arzătoare de-a deţine controlul asupra oricărui lucru, chiar şi a celui mai mic detaliu, lăsa puţin loc pentru lucrul cu care erau obişnuite femeile din afara Statelor Unite: neprevăzutul.

Dar Gail reuşi să sfideze orice fel de generalizări în privinţa mireselor americane când, în ziua nunţii sale, pe la trei după-amiaza, intră în bucătărie îmbrăcată din cap până-n picioare în nuanţe de purpuriu. Dacă cineva din încăpere ar fi avut asupra sa vreo broşură cu mostre de culori pentru decoraţiuni, ar fi aflat că nuanţa rochiei sale avea numărul 57-A şi se numea *Struguri sălbatici* şi că aceea a şalului său purta numărul 60-D şi se numea *Tradiţie mândră*. Avea pene mov prinse în păr şi, în onoarea acelei zile, înlocuise lingura mică de argint cu una mai mare.

— Uau!!! exclamă Piyu cu un glas vioi şi amuzat. Arăţi ca un copac purpuriu!

Gail zâmbi timid, ca şi cum s-ar fi simţit flatată.

— Unde e mirele? întrebă ea.

Mirele era la etaj, ascultându-i pe cei de la Sex Pistols zbierând pe *Something Else*. Era teafăr şi nevătămat, doar pe punctul de a-şi pierde minţile. De la prima oră a dimineţii era ocupat să îmbrace şi să dezbrace pe rând toate hainele din dulap, făcându-i-se din ce în ce mai lehamite de clovnul din oglindă. Era nervos. Ca să nu se trădeze câtuşi de puţin, hotărâse să nu se îmbrace altfel decât de obicei. Totuşi, dificultatea cu lipsa de ceremonie calculată e că aceasta este practic un oximoron. Cu cât te străduieşti mai tare să fii neprotocolar, cu atât te îndepărtezi mai mult de scopul iniţial.

Asta era starea de spirit a mirelui când sună telefonul.

— Nu mă întrebi ce oră e aici? clincheti vocea lui Defne, la fel de veselă precum clopoţeii unui butic forfotind de cumpărători.

— Ce oră e acolo? zise Omer, deşi cu o voce la fel de dogită precum uşa unui magazin alăturat care pierduse deja competiţia cu celălalt.

— Ei bine, chiar aici, chiar acum, e 3:33 după-amiaza.

— A, da? Ce mai e pe-acolo?

— Prostuţule! ciripi ea. Eşti atât de prostuţ.

Omer nu ştiu ce să-i răspundă. Bâigui în schimb:

— Ascultă, îmi pare bine că ai sunat. În viaţa mea au apărut schimbări uriaşe. Trebuie să vorbesc cu tine.

— O, o să vorbim, nu-ţi face griji, chicoti ea misterios. Uite ce e, acum trebuie să închid. Nu pleca nicăieri. Vom avea o grămadă de timp să vorbim.

Înainte să se întrerupă legătura, se auzi o cascadă de râs atât de stranie şi de nefirească pentru ea, încât Omer avu pentru o clipă bănuiala că altcineva îi juca renghiuri imitându-i vocea. Puse *Suicide Is Painless* a celor de la Manic Street Preachers şi se aruncă pe mormanul de pantaloni şi cămăşi care se înălţa pe pat. Trei minute şi douăzeci şi şase de secunde.

— Ce e cu muzica asta? Şi ce face sus? Credeam că doar miresele au nevoie de ore întregi ca să se pregătească, se încruntă Piyu.

Chiar în clipa în care îşi împreună sprâncenele, zări câteva firimituri sub televizor.

— Lasă mătura aia şi vino încoace să mănânci o bomboană de ciocolată, îl consolă Gail. Nunta noastră o să fie una neobişnuită.

Nunta lor fiind una neobişnuită, nu voiau nici un fel de funcţionari oficiali, ceremonii bătătoare la ochi şi, pe cât se putea, cât mai puţină birocraţie cu putinţă. De asemenea, nu doreau nici un fel de rude. Piyu şi Abed nu-şi ascunseseră nemulţumirea, mai ales la partea cu „rudele". Totuşi se înseninaseră în timpul cununiei religioase, oficiată de un rabin care nu avea pereche în Boston şi, posibil, în lume pentru lipsa lui de reţineri lăuntrice în privinţa oricui. Rabinul Mark oficia cununii religioase pentru oameni din toate categoriile sociale, inclusiv cupluri homosexuale şi lesbiene, ateiste, agnostice sau de credinţe mixte, atâta vreme cât se iubeau.

Întorşi acasă, primul lucru pe care l-au făcut tinerii căsătoriţi a fost să desfacă o cutie de bere.

— Am pus la punct o teorie newtoniană a căsătoriei, ciripi Omer încolăcindu-şi braţul în jurul soţiei sale purpurii. Credem că, dacă toate căsătoriile încep diferit, dar se sfârşesc la fel, unul dintre motive este numărul persoanelor implicate. În cazul acesta, cunoaşterea înseamnă cu siguranţă putere. Cu cât ştiu mai mult, cu atât mai multă putere au oamenii asupra problemelor tale conjugale. Cu alte cuvinte, dacă nu vrei să ţi se năruie căsnicia, păstreaz-o secretă.

Totuşi o nuntă e o nuntă, chiar dacă tinerii căsătoriţi refuză să o privească aşa, şi cu atât mai mult un motiv de sărbătoare. E drept că nu erau prea mulţi invitaţi (doisprezece, mai exact), dar cei prezenţi se arătau dornici să petreacă. Mâncarea a fost furnizată de Alegre, iar tortul de nuntă de Debra Ellen Thompson. De data asta fusese îndeajuns de precaută s-o ţină pe Gail departe de prepararea tortului. Dar desertul ei nu era singurul. Din nu se ştie ce motiv, toată lumea părea să fi căzut de acord că, orice i-ar fi lipsit acestei nunţi ca să arate ca o nuntă în toată puterea cuvântului, putea fi compensat prin deserturi. Buna doamnă Oksana Sergiyenko adusese Romanoff cu căpşuni, Jamal – baclava, câţiva prieteni de la Ştiinţe Politice – prăjituri cu zmeură. Spivack trecuse şi el pe acolo cu o cutie de *choux à la creme* şi chiar zâmbise când i-o întinsese studentului său infam. O fată adusese un tort roz. Culoarea îi evocă lui Abed o amintire îndepărtată şi, uitându-se mai atent la ea, o recunoscu pe tipa cu fund în formă de bomboană de la petrecerea de Halloween, aflând că era o prietenă de-a lui Alegre de la cantina pentru săraci. Având oameni, mâncare, alcool şi un motiv bun ca să sărbătorească, restul veni de la sine.

În mijlocul zarvei tot mai mari a petrecerii, Debra Ellen Thompson şi Gail stăteau alături, cu ochii aţintiţi la o tartă cu marţipan pe jumătate mâncată pe care o abandonase cineva. O tăcere delicată plana între ele, apoi începură în sfârşit să vorbească.

— Îl iubeşti?

— Nu, răspunse Gail, dar sentimentele pe care le trezeşte în mine se apropie cel mai mult de iubire dintre toate senzaţiile pe care le voi încerca vreodată.

— Nici măcar nu-l cunoşti, murmură Debra Ellen Thompson cu o voce aproape şoptită. E un străin, Gail! Crezi că te poate înţelege? Crezi că te poate înţelege mai bine decât mine...?

Chipul i se schimonosi, de parcă întrebarea îi lăsase un gust neplăcut în gură.

Gail îşi simţi faţa luând foc în timp ce o privea pe Debra Ellen Thompson cu un amestec de vinovăţie şi compasiune. Preţ de o clipă rămase cu ochii aţintiţi la smocul roşu de pe fruntea acesteia, la expresia severă de pe figura ei, ca s-o descopere acolo pe fata care o salvase odată de un bărbat nervos cu barbişon şi de o ceată de fete puse pe râs. Era o faţă pe care o cunoştea atât de bine, în fiecare detaliu. De câte ori nu văzuse în ultimii zece ani ochii aceia strălucind de încântare, mândrie şi vervă, dar şi înnegurându-se de nelinişte şi disperare. O faţă care îi fusese total inaccesibilă la început şi care apoi devenise în mod uluitor dependentă de ea.

— Te rănesc adânc, ştiu, îngăimă Gail cu o prudenţă de catifea. Îmi pare rău.

— Nu, nu spune asta, protestă Debra Ellen Thompson cu fermitate, dar şi cu o bravură tacită. Te înţeleg perfect. Presupun că, în trecut, vreau să spun la început, eram foarte dură cu tine. Dar spune-mi, între duritatea mea de la început şi duritatea ta de pe urmă, a existat un timp în care ne-am iubit într-adevăr, nu-i aşa?

Gail încercă să se lupte cu disperarea care o cuprindea, însă cu prea puţin succes. Când începu să vorbească din nou, glasul i se înmuiase şi ochii i se întunecaseră de nelinişte. Apucă mâna Debrei Ellen Thompson şi o strânse afectuos.

— Aşa e, murmură ea. Aşa e, draga mea *Debra*.

Chipul Debrei Ellen Thompson era liniştit acum, aproape senin, deşi rosti următoarele cuvinte cu capul întors.

— Sper să fii foarte fericită cu el.

Din reflex, amândouă se răsuciră spre Ömer, ca şi cum ar fi vrut să vadă dacă exista vreo fărâmă de speranţă. Între timp Omer punea *Amnesia* a celor de la Chumbawamba pentru a şasea oară, dând de fiecare dată mai tare. Deja beat,

se suise pe canapea ca să dirijeze gaşca veselă de dedesubt, în mintea căreia graniţa subţire dintre a te distra la o petrecere modestă de nuntă şi a zbiera din toţi rărunchii se estompase vizibil. Pe când Ömer striga tare versurile, corul său cânta vesel: *Suferi de o pierdere de memorie pe termen lung? Nu-mi amintesc.*

*

Abed se afla în bucătărie, făcând ceai de mentă pentru cei despre care ştia că aveau să fie în curând beţi criţă, când auzi vocea unui fete în spatele său.

— Bună, pot să intru? întrebă tânăra elegantă din cadrul uşii, cu un accent melodios.

Târî valiza pe rotile după ea, trase adânc aer în piept şi apoi se uită atent, foarte atent, la Abed. Chipul i se lumină.

— Ştiu cine eşti... Nu-mi spune... Trebuie să fii...

Abed se uită la ea cu o uimire buimacă.

— Abed! exclamă ea aproape sărind în sus. Eşti Abed, nu-i aşa?

— Eu sunt, răspunse Abed şovăitor, cu trupul încordat şi faţa schimonosită de buimăceală, neputându-se abţine să nu-şi dorească să-i fi reţinut greşit numele sau, şi mai bine, să-l fi confundat cu altcineva, să fi confundat casa, să fi confundat oraşele, sperând că nu era cine credea el că era. Întrebă prudent:

— Dar tu cine eşti?

— Defne din Istanbul. Probabil că Ömer ţi-a vorbit despre mine, adăugă cu o voce tremurând de entuziasm. Nu ştie că sunt în America. Vreau să-i fac o surpriză. E acasă?

Abed înghiţi în sec, încercând să născocească o miriadă de minciuni, apoi înghiţi şi mai greu, nereuşind să scoată nici măcar una. Abia atunci zări cutia de cadouri din mâinile ei. Părea să aibă înăuntru un fel de dulciuri din Istanbul. Defne îi aruncă o privire tăioasă, bănuind că avea să urmeze ceva de rău augur, îşi lăsă valiza în mijlocul bucătăriei şi apoi se îndreptă cu paşi lenţi, şovăitori spre sufragerie, unde îngheţă dând cu ochii de mulţimea care zbiera înăuntru.

— *Suferi de o pierdere de memorie pe termen lung?*

Legănându-se încă pe canapea, Omer urlă spre orchestra sa:

— *Nu-mi amintesc...*

Pe când trupul lui deşirat se balansa înainte şi-napoi pe canapea, ochii săi făceau acelaşi lucru, cercetând încăperea, până când privirea îi alunecă spre uşa bucătăriei şi se opri asupra unei cutii cu castane glasate. Nefiind niciodată prea mare amator de dulciuri, acesta era singurul desert care îi plăcea pe vremea când stătea în Istanbul. Îşi desprinse cu mare greutate privirea de la cutie şi se uită la femeia care o ţinea.

Dar îşi amintea.

Ce s-a petrecut pe urmă avea să rămână întipărit în mod diferit în memoria fiecărui spectator. Alegre avea să-şi aducă aminte mai târziu că Gail ieşise din cameră, dar în arhivele mentale ale lui Piyu, personajul care se năpustise afară era Defne. După amintirile comune ale lui Abed şi ale lui Piyu, Omer se dăduse jos de pe canapea cuprins de panică, se împleticise spre Defne, însă apoi se oprise imediat şi se întorsese spre Gail, străduindu-se să convingă ambele femei de lucruri total opuse, fără să aibă prea mult succes cu nici una din ele. Abed avea să afirme chiar că, în zăpăceala în care se zbătea, Omer vorbise la un moment dat cu Gail în turcă şi cu Defne în engleză.

Cât despre Omer, acesta nu era în stare să contrazică nici una dintre afirmaţiile lor fiindcă, în mod uluitor, din toată experienţa aceea nefericită nu-i rămăsese în minte decât un singur lucru: imaginea cutiei cu castane glasate şi, scris cu litere elegante pe ea, numele magazinului de unde fusese cumpărată: *Demdenkaçarogullary*.

— Hei, să-ţi fie ruşine, Arroz! se răsti Abed. Iar ţie să-ţi fie de două ori mai ruşine, *señor* Piyu. Cum poţi să mănânci castanele bietei fete?

Petrecerea se terminase, oamenii plecaseră. Alegre dusese mâncarea rămasă la cantina pentru săraci, Debra Ellen Thompson se întorsese la magazin, iar Gail dispăruse. Omer

ieşise să vorbească în linişte cu Defne, dar se întorsese curând, singur şi deprimat.

— De ce să-mi fie ruşine? protestă Piyu. Lui să-i fie ruşine, nu mie!

— Mă rog, mda, ai dreptate! Abed lansă imediat o dojană. Să-i fie ruşine lui Omar, ocara cu picioare lungi a casei noastre! Barza ticăloasă!

Gura lui Omer se subţie într-o linie pe când le arunca pe furiş priviri jignite.

— Ce-a spus prietena ta din Istanbul? întrebă Piyu mutând castanele glasate în celălalt capăt al mesei, departe de Arroz.

— Fosta prietenă, îl corectă Omer stânjenit.

— Mda, sigur! Doar că ea nu ştia că era fostă, se amuză Abed.

— Mi-a urat tot binele din lume, mormăi Omer.

— E un dezastru să fii blestemat de o femeie, clătină Abed din cap, prinzând repede mesajul. „Dacă bărbaţii jură să se răzbune, poţi să dormi liniştit, dar dacă femeile jură să se răzbune, stai de veghe."

— Ce-a spus Gail? întrebă Piyu schimbând din nou locul castanelor glasate, fiindcă Arroz se muta odată cu ele.

— Nu cine ştie ce. Mi-era teamă că o să fie furioasă sau supărată. Dar mi-a spus să nu-mi fac griji în privinţa sentimentelor ei, fiindcă e în stare să înţeleagă. Toţi avem un trecut, mi-a zis. Omer se întoarse spre prietenii săi, simţind nevoia acută să îl lămurească cineva. E o reacţie cam ciudată, nu-i aşa?

— *Ciudată?* croncăni Abed dând peste cap o pereche de ochi negri şi limpezi în timp ce ridica vocea, de parcă s-ar fi adresat unui public invizibil din bucătărie. Prietenul nostru Omar a spus cumva că Gail e *ciudată*?

Piyu şi Abed chicotiră, Omer se încruntă. Profitând de zăpăceala care urmă, Arroz reuşi în sfârşit să şterpelească o castană glasată din cutie.

Semnificant fără semnificat

Problema locului unde aveau să locuiască tinerii căsătoriţi nu fusese, în mod surprinzător, niciodată o problemă. Obişnuindu-se deja să accepte această căsătorie ca pe *un fapt de viaţă*, Abed şi Piyu nu se îndoiseră nici o clipă că Gail avea să se mute acolo. Prin urmare, când auziră că proaspătul cuplu, cu venitul său jalnic, îşi căuta o casă, se opuseră cât se poate de sincer. Le propuseră în schimb să locuiască cu toţii acolo, cel puţin pentru o vreme. A doua cameră de la etajul al doilea nu era foarte mare, dar măcar oferea un spaţiu în plus pe care Gail îl putea folosi. Nu era la fel de atractivă precum casa de cărămidă din Davis Square care îi plăcuse atât de mult, însă era o locuinţă destul de drăguţă, până când aveau să fie pregătiţi să se mute acolo, în primăvară sau în vară, sau cine ştie când.

Joi dimineaţă Debra Ellen Thompson o duse pe Gail cu maşina în Pearl Street nr. 8, împreună cu şase cutii, dintre care două şuierau, iar patru erau extrem de tăcute. După ce toate cutiile fură cărate înăuntru şi stivuite în bucătărie, jeepul Cherokee dispăru imediat într-o rafală indigo.

Pe când Gail urcă scările să vadă cămăruţa de la etaj, cei trei colegi de apartament rămaseră în bucătărie, vizibil îngrijoraţi de conţinutul cutiilor, nu al celor tăcute, ci al celorlalte. Între timp, cel de-al patrulea colocatar, care ar fi trebuit să fie cel mai tulburat, se plimba de colo-colo indiferent, fără să-şi dea măcar osteneala să miroasă cutiile. Indiferenţa lui Arroz nu suferi prea mari schimbări când cele două cutii fură în cele din urmă deschise şi din ele ieşiră Vestul şi Restul, ameţite, zburlite de nervi, aproape sălbatice.

În clipa în care cele două gheme de blană păşiră afară, Piyu apucă zgarda lui Arroz, în caz că i-ar fi trecut prin cap să sară la atac. Zece secunde mai târziu, îi dăduse drumul lui Arroz şi se chinuia în schimb să le ţină piept celor două pisici. Folosind forţa brută, Gail şi Omer le băgară pe Vestul şi Restul la loc în cutiile lor şi le cărară la etaj, pe când Piyu oblojea nasul însângerat al lui Arroz.

Mutarea nu dură prea mult. De îndată ce Gail deschise cutiile şi scoase la iveală cărţi, haine, pungi cu ceaiuri şi zeci de alte obiecte cu conţinut sau rol dubios, prezenţa ei se făcu simţită în toată casa, începând din baie, spre consternarea lui Abed. Două ore mai târziu, când se întoarse de la cumpărături şi se repezi la baie, pradă unei crize alergice care îl cuprinsese pe drum, transformările dinăuntru i se părură atât de uriaşe, încât aproape că uită de nasul lui. Se uită năuc în jur. Esenţe pentru aromaterapie, uleiuri, săruri de baie, săpunuri de plante... Abed era oarecum obişnuit să vadă lucruri străine prin baie, dar nici una dintre prietenele lui Omer nu avusese curajul să-şi aducă tot arsenalul cu ea.

Lângă closet era un coş imens, iar în el un întreg vraf de cărţi, ziare şi articole. Printre ele, Abed zări *Manifestul Dada*, fotocopia unui articol cu titlul *Tăcerea Plăcerii Feminine*, poemele lui Dorothy Parker, o carte intitulată *Evreul ca paria: Identitatea şi politica evreiască în epoca modernă* şi o altă carte intitulată *Pentru că nu ştiu ce fac* sau *Pentru că nu fac ce ştiu*, totuna. Speră că mesajul cărţii era mai lucid decât titlul şi răsfoi câteva pagini: *„Autoritatea Stăpânului clasic este aceea a unui anume S1, semnificant-fără-semnificat, semnificant autoreferenţial care întrupează funcţia performativă a lumii"*.

Abed sări peste un capitol.

„...dacă înaintăm îndeajuns la suprafaţa formei pure, întâlnim o «pată» nonformală de plăcere care murdăreşte forma – însăşi renunţarea la plăcerea «patologică» atrage după sine o anumită plăcere-surplus."

Abed închise cartea.

Curând avea să devină clar că baia nu era decât începutul. Dintr-o adiere... dintr-o rafală... întreaga casă se trezi

vijelios invadată și Gail se instală pretutindeni. Era mai degrabă o invazie a mirosurilor decât una a lucrurilor. În anumite momente ale zilei ardea diverse mirodenii. Casa din Pearl Street nr. 8 mirosea a iasomie și a paciuli dimineața, a lemn de santal seara și a caprifoi noaptea târziu. Ardea scoarță de chiparos în nopțile cu lună plină și rozmarin în cele fără lună. Iar în weekenduri casa mirosea a curry, dar asta avea mai degrabă legătură cu felurile de mâncare vegane pe care continua să le gătească, spre exasperarea lui Alegre. Vestul și Restul le apreciau în mod deosebit, fiind practic hrănite cu cereale și legume. De aceea, Abed și Piyu se gândeau că cele două pisici erau o contra-dovadă vie a crezului vegan că agresivitatea, atât la nivel individual, cât și social, era o urmare directă a alimentației omnivore și că am fi cu toții niște ființe mult mai pașnice, dacă am înceta să mâncăm carne.

Dar, retrospectiv, probabil că mai mult decât cărțile, scoicile și chiar mirosurile, cuvintele pe care le arunca Gail îi făceau prezența atât de ostentativă. Prin aceste cuvinte lansa tiruri necruțătoare, le căuta nod în papură și își punea la zid noii colegi de apartament, descărcându-și gloanțele verbale atât de ascuțite fără nici un fel de precauție, de parcă atunci când corectitudinea politică luase amploare în S.U.A., ea dormitase prin altă parte și nu auzise niciodată de așa ceva.

Abed și Piyu nu vorbiseră niciodată despre asta, dar la începutul prieteniei lor existase o fază în care amândoi fuseseră în gardă, în eventualitatea unei întrebări tăioase sau a unei remarci părtinitoare din partea celuilalt privind mediul lor religios. Gândul la posibilele obiecții sau îndoieli pe care un catolic le-ar putea ridica împotriva islamului îi trecuse prin minte lui Abed de multe ori și își făcuse deja o rezervă de răspunsuri pentru cazul în care Piyu le rostea cu voce tare. La fel, Piyu cântărise la rândul lui cele mai probabile argumente pe care un musulman le-ar putea aduce împotriva creștinismului și avea deja răspunsurile pregătite. Cu timpul devenise clar că nu aveau să folosească nici unul din aceste răspunsuri, deoarece și Abed, și Piyu aveau un respect

extraordinar pentru religia celuilalt. Totuși, această coexistență armonioasă era acum serios zdruncinată de întrebările incomode și comentariile tăioase venind nu din partea religiei monoteiste vecine, așa cum fiecare se așteptase la început, ci a catapultei ăsteia păgâne de Gail, care urla simultan blasfemii la adresa ambelor părți.

Nu erau numai lucrurile pe care le spunea tot timpul, ci și felul în care le spunea. Cumva, Gail părea să nu fi observat până acum că nici unul dintre cei trei oameni cu care împărțea locuința nu se întâmpla să fie un vorbitor nativ.

— Te gândești vreodată să-ți schimbi felul de-a fi, Gail?

— Nu înainte să evadez din spirala asta sortită pieirii.

În fiecare zi Abed, Piyu și Omer absorbeau jargonul ei așa cum un burete uscat absoarbe apa. Argoul pe care îl ciupeau de la ea, expresii auzite pentru prima oară în viață, și-l îndesau în buzunare și, când ieșeau din casă, încercau imediat să folosească acele cuvinte, ca niște copii dornici să încalțe o pereche de patine noi.

Acestea erau contururile prezenței lui Gail în casă. Cât despre amploarea prezenței sale în cele două camere de la etajul al doilea, nici Abed, nici Piyu nu aveau vreo idee, fiindcă se abținuseră cu strictețe să intre acolo. După căsătorie, dormitorul lui Omer devenise o zonă privată pe care preferau să n-o încalce. Avea să le ia săptămâni întregi să pună piciorul acolo, iar când o făcură într-un sfârșit, camera se schimbase atât de mult, încât nu-și mai amintiră cum arătase înainte. Chiar de-a curmezișul peretelui, printre postere și desene scria cu litere uriașe : **Tulbură-i pe cei liniștiți, liniștește-i pe cei tulburați**. Pentru Abed și Piyu, sloganul nu însemna mare lucru deocamdată, pentru că acolo se simțeau deja neliniștiți și tulburați totodată. Locul acela nu mai era legat de restul casei, nu numai din pricina lucrurilor lui Gail, ci pentru că acum era dormitorul unui cuplu căsătorit. Ca să evite să se uite spre pat sau spre vreun alt lucru care ar fi putut presupune intimitate, se concentrară în întregime asupra pereților.

— Asta e un talisman de dragoste, zise Omer remarcându-le curiozitatea. Era singur în cameră, lucrând la cel de-al

doilea capitol al tezei sale. În dreapta sus e emblema unei zeițe, iar în dreapta jos emblema unui zeu.

Abed renunță primul să mai încerce să desluşească unde naiba era zeul şi unde zeița. Trecu la simbolul următor.

— Aia de colo e Steaua Muzelor. Spiritele sacre femeieşti umblau în grupuri de câte nouă. Precum muzele Greciei clasice sau cele nouă fecioare ale Lunii care au dat naştere divinităților scandinave, gânguri Omer, bucuros să le împărtăşească aceste informații pe care le învățase de la Gail şi cu care nu prea ştia ce să facă. Superstițiile medievale le numeau iepe. Acestea trăiau în pădurile sălbatice şi se aşezau pe piepturile oamenilor adormiți, tăindu-le răsuflarea şi luându-le darul vorbirii. De aici şi cuvântul coşmar[1]!

— Asta e mottoul femeii cu care te-ai însurat! Să taie răsuflarea bărbaților şi să le ia darul vorbirii!

— Ce caută svastica asta aici? îl întrerupse Piyu.

— Piyu, eşti atât de *lo-go-cen-tric*, protestă Abed. Dacă n-ai fi un *lo-go-cen-tric* fără speranță şi pe deasupra şi un *fa-lo-go-cen-tric* nenorocit, ai vedea svastica aia într-o lumină complet diferită. Pun pariu că e vreo zeiță ascunsă pe-acolo.

Piyu chicoti. Privindu-i stăruitor pe sub pleoape de pe fotoliul unde se prefăcuse că doarme toată după-amiaza, Vestul se ridică şi se apropie, ca pentru a se bucura şi ea de gluma lor. Restul o urmă imediat. Amuşinară împreună şosetele lui Piyu, în felul acela enervant care te face să te simți alarmant de bănuitor în privința mirosurilor tale corporale.

— De fapt, e chiar o svastică, îi lămuri Omer cu însuflețire. Dar o svastică romană. Lui Gail îi place foarte mult, pentru că arată ca un om îngenuncheat cu brațele ridicate în adorare...

— Vezi? țipă Abed.

Vestul îşi pierdu interesul pentru ei. Restul oricum nu era interesat. Cele două pisici se întoarseră țanțoşe la locurile lor. În ultima vreme era greu să-l vezi pe Arroz prin preajmă.

1. Joc de cuvinte intraductibil; în engleză, „iapă" se spune *mare*, iar „coşmar", *nightmare*.

Îşi făcuse obiceiul să-şi petreacă cea mai mare parte a timpului zăcând nemişcat sub patul lui Piyu de la etajul al treilea.

— Da, dar Gail spune că forma asta a fost un simbol religios încă din anul 10 000 înainte de Hristos. Apărea pe cele mai vechi monede din India şi pe imagini din Japonia, China, Asia Mică, Persia, Grecia, Bretania, Scandinavia şi chiar Islanda. Deci, vedeți, svastica nu e proprietatea naziştilor. Hitler a adoptat-o presupunând că era un simbol pur arian. Un lucru deloc adevărat. Gail crede că ar trebui să recuperăm simbolul de la ei, se entuziasmă Omer, vizibil inspirat de propriul său discurs.

Chiar atunci Piyu murmură gânditor:

— Hai, prietene, pleacă de-aici!

„Hai, prietene, pleacă de-aici!" nu e deloc o expresie obişnuită. Mai degrabă un fel de chemare visceralã şi virilă la origini, unul dintre multele semnale pe care bărbații celibatari i le dau unui frate căsătorit care a fost acaparat cu totul de o femeie.

*

— Îmi pare rău, se scuză Alegre gâfâind.

— Nu-i nici o problemă, Alegre, abia am început, spuse Connie zâmbindu-le celor din cerc şi cuprinzându-i pe toți cu zâmbetul ei. Când ochii săi îi întâlniră pe cei ai Debrei Ellen Thompson, zări în adâncul lor o scânteie de dispreț, dar preferă s-o ignore. Amy tocmai ne spunea ce-a simțit când a văzut jurnalul ținut de Debra săptămâna trecută.

— Când am văzut jurnalul Debrei, când am citit ce-a mâncat weekendul ăsta, m-am simțit plină de tristețe şi de furie..., continuă Amy cu înflăcărare. Uitați-vă la ziua sa de marți. Gail, prietena ei cea mai bună, se mărită. Ce v-ați aştepta să mănânce în această zi specială? Pateuri, dulciuri, mâncare gustoasă, chestii din astea, măcar o felie din tortul de nuntă. Dar a mâncat? Nu, nici gând. Ştiam cu toții că nu pune gura pe ciocolată şi banane, dar acum, ca să pună capac la toate, nu mănâncă nici tort de nuntă. De ce nu? Cred că e o formă de protest. În mintea ei, toate mâncărurile astea sunt legate

de această cea mai bună prietenă a sa, despre care mă îndoiesc sincer că îi e într-adevăr prietenă. Așa cum soțul lui Maureen o împiedică pe aceasta să fie ea însăși, Gail o împiedică la rândul ei pe Debra să fie ea însăși.

— Tu ce părere ai, Alegre? întrebă Connie lăsându-se pe spătarul scaunului și încrucișându-și brațele. Crezi că a te abține de la mâncare poate fi o formă de protest?

Fața lui Alegre păli sub greutatea privirilor. Ca să evite să se uite la cineva, căută un lucru asupra căruia să-și fixeze privirea și se opri la colierul lui Connie. Cu ochii ațintiți la el și cu o voce slabă, aproape șoptită, răspunse:

— Poate că e, n-am de unde să știu sigur.

Connie îi aruncă o privire compătimitoare, iar Amy își desfăcu exasperată brațele.

— Dar știu sigur că, urmă Alegre adresându-se în continuare colierului, așa cum ne-a învățat Iisus, nu lucrurile care ne intră în gură, ci doar cele care ies de-acolo sunt un păcat. Lucrurile pe care le spunem. Cuvintele noastre.

Buza de sus a lui Connie schiță o linie subțire, iar ochii lui Amy se îngustară.

— Îți mulțumim că ne-ai împărtășit gândurile tale. Vrei să împărtășești și jurnalul tău membrilor grupului?

Alegre se ridică în picioare, uitându-se la Debra Ellen Thompson. Cea din urmă o încurajă cu o încuviințare din cap. Alegre dădu ocol cercului, distribuind fotocopii ale JURNALULUI ALIMENTAR AL SĂPTĂMÂNII ținut de ea tuturor membrilor grupului și în cele din urmă lui Connie.

> Luni, 21: Am venit la serviciu hotărâtă și plină de energie. Doctorul Marc Victor Fitzpatrick avea șapte programări. Toată ziua doctorul s-a purtat ciudat, de parcă l-ar fi preocupat ceva. La prânz am mâncat un sendviș cu curcan. Am luat cina acasă.
>
> Marți, 22: Cred că doctorul are o aventură secretă. Când sună soția sa e foarte drăguț cu ea, dar după aceea e nervos toată ziua. Prin urmare, devin și eu nervoasă și îmi pierd pofta de mâncare.

Debra Ellen Thompson își reținu un zâmbet, zărind o umbră de groază ivindu-se pe chipul plin de superioritate al lui Connie.

> Joi, 24: Am descoperit în sfârșit iubirea secretă a doctorului. A venit la cabinet în dimineața asta. E foarte tânără, are doar nouăsprezece ani. Au ieșit împreună, sărutându-se. O jumătate de oră mai târziu a sunat soția doctorului. Am fost nevoită s-o mint. N-am putut mânca nimic toată ziua.

— Pot să încep interpretarea? strigă Amy entuziasmată. Pot? se văzu silită să repete, pentru că nu primi nici un răspuns de la Connie vreme de un minut aproape interminabil.

— O, da, te rog, își reveni Connie rapid, dar era prea împrăștiată ca să asculte orice ar fi avut aceasta de zis.

Debra Ellen Thompson și Alegre schimbară câteva priviri, priviri senine, calme, liniștite, pe când se cufundau încet în laguna de mulțumire după care tânjeau atât de mult sufletele lor.

O idee despre iad

— Abed, pot să-ţi pun o întrebare? zise Gail prinzându-l în bucătărie, extrem de concentrat asupra tigăii care sfârâia, pregătind unul dintre mic dejunurile lui de duminică alcătuite din ochiuri cât pentru întreaga casă, deşi era abia vineri. Poţi să-mi vorbeşti despre ideea de iad în islamism?

— De ce vrei tot timpul să afli mai multe despre viermi şi şerpi şi flăcări şi tortură, Gail? Dă-mi sarea! Abed clătină nemulţumit din cap şi, continuând să facă asta câteva secunde bune, sfârşi prin a pune prea multă sare peste ouă. Ce e în neregulă cu raiul, nu e destul de interesant pentru tine? bombăni el cu o voce aspră pe când turna delicat ceai de mentă în două ceşcuţe de sticlă.

Din toată casa, doar el putea să fie în acelaşi timp aspru la vorbă şi delicat în gesturi. Pe deasupra, putea să-i recunoască anumite merite lui Gail, pentru că dimineaţa era cel-mai-bun-tovarăş-de-ceai-de-mentă. O privi cum ţinea cu grijă ceaşca în palme, de parcă ar fi fost cel mai preţios lucru din lume, un gest mai mult decât suficient ca să-l înmoaie. Când vorbi din nou, vocea i se îmblânzise, la fel şi privirea.

— Cum de nu crezi în Dumnezeu? Ştiu că păgânul de Omar n-are nici o treabă cu credinţa. Dar tu eşti interesată de misterul creaţiei, de lumea de dincolo, înţelegi...

Gail lăsă să-i scape un căscat prelung şi plictisit.

— Dar *cred* în Dumnezeu! aproape că ţipă când termină cu căscatul. Cred că Dumnezeu e un cerc cu centrul pretutindeni şi circumferinţa nicăieri, aşa cum spunea filosoful alchimist în trecut.

— Nu ştiu despre ce filosof e vorba..., începu Abed să bombăne când îl zări pe Omer intrând în bucătărie, încă în pijamale şi cu un aer tipic de buimăceală matinală, şi se întoarse spre el să implore consolarea pe care ştia că n-avea s-o primească niciodată. Omar, poţi să-i explici nebunei de nevastă-ta că Dumnezeu nu e o formă geometrică pe care s-o poată măsura cu mintea ei îngustă de muritoare?

„Circumferinţă... De ce voi reuşiţi să găsiţi energie pentru asemenea cuvinte de cum vă daţi jos din pat şi eu nu?“ îi întoarseră ochii cârpiţi de somn ai lui Omer întrebarea.

Dar Gail era neînduplecată. Îl vână pe Abed prin toată bucătăria, punându-i noi întrebări, aruncând umbre întunecate peste ochiurile ce sfârâiau zgomotos în tigaie. Punând un al patrulea ochi acolo, Abed nu putea fi acuzat că uitase că Gail nu mânca ouă, pentru că refuzase să creadă lucrul ăsta din prima zi. Faptul că o persoană se putea abţine, din propria voinţă, de la un mic dejun alcătuit din ochiuri bine rumenite era pur şi simplu de neconceput.

— Măcar spune-mi din nou chestia aia despre cărţi, îl imploră Gail.

— Bine, bine! O să-ţi spun *chestia despre cărţi*, capitulă Abed. După Sfântul Coran, cel căruia i se pune cartea în mâna dreaptă se va bucura de o situaţie fericită în rai, într-o grădină splendidă, cu o grămadă de fructe şi lucruri frumoase la îndemână. Însă cel căruia i se pune cartea în mâna stângă va arde în focul iadului. Asta voiai să auzi în loc de „bună dimineaţa“?

Gail strânse cotul lui Omer, repetând:

— *„Cel căruia i se pune cartea în mâna stângă“*. Nu ţi se pare liric?

„Liric... De ce voi reuşiţi să găsiţi energie pentru asemenea cuvinte de cum vă daţi jos din pat şi eu nu?“ urmă privirea obişnuită.

În momente precum acestea, Omer tânjea cu exasperare după vremurile bune şi mohorâte, dar iubite cu patimă. Trecuseră deja opt luni, opt luni de iad fără cafea şi fără alcool, deşi mai fumase din când în când iarbă şi chiar câteva ţigări...

sau poate mai multe. Îi lăsă în bucătărie să-şi soarbă disputele odată cu ceaiul de mentă şi urcă în grabă scările, jinduind cu fiecare pas după o ceaşcă de cafea. Întors în camera lui, sună mai întâi la numărul de pe broşura bleumarin, ascultă cele zece sfaturi-cheie pentru renunţatul la fumat ale doamnei-robot, nu rezistă decât până la al patrulea şi închise. Apoi o sună pe maică-sa.

— Mai plouă pe-acolo? îl întrebă ea. Şase oameni au murit trăsniţi şi mulţi alţii au fost internaţi în spital.

— A plouat neaşteptat de mult în ultimele zile, răspunse Ömer uitându-se cu ochii îngustaţi la încheietura mâinii sale stângi, de parcă s-ar fi întrebat dintr-odată de ce nu purtase niciodată ceas. Dar sunt bine, nu-ţi face griji pentru mine, în casă e cald... şi... uscat... şi, mamă, m-am însurat.

—...

Maică-sa se puse pe plâns. Ömer îşi aprinse o ţigară. Din walkman se auzea melodia lui Elvis Costello: *„Acasă nu mai e acolo unde era odată. Acasă e oriunde pui capul"*.

Nu era vorba despre maică-sa. Nu era vorba despre cafea şi despre ţigările pe care nu se putea abţine să le fumeze, nici măcar despre Elvis Costello. Era vorba despre Gail.

De câteva ori în trecut şi din ce în ce mai des în ultima vreme, o văzuse cufundându-se în tristeţe chiar sub ochii lui. În momentele acelea tindea să devină extrem de sensibilă. O afirmaţie stupidă a unui politician stupid, uciderea unor civili în vreun colţ îndepărtat al lumii sau o veveriţă moartă în faţa ferestrei... toate îi sfâşiau inima şi o întristau cumplit. La început, Omer se gândise că nu exista nici un motiv de îngrijorare, atâta vreme cât ea era în stare să-şi controleze tristeţea. Însă cu timpul ajunsese să-şi dea seama că nu era în stare. De fiecare dată când încerca s-o înveselească, i se părea că se izbeşte de un zid, în spatele căruia avea senzaţia că se ascundea o vizuină, o gaură de vierme, un fel de spaţiu în care ea se retrăgea când se simţea deprimată, doar ca să se întoarcă de acolo şi mai deprimată. Tocmai spaţiul acela mic, dar rezistent îl înspăimânta mai mult decât orice altceva, fiindcă îşi dăduse deja seama că, atunci când ea se prăbuşea în golul acela, nu putea să găsească o

cale nici să pătrundă el acolo, nici să o tragă pe ea afară. Şi mai mult îl îngrijora teama că spaţiul acela nu era unul închis, ci o poartă spre o altă zonă, un infern existenţial. În adâncurile acelui Hades, prea încărcat şi otrăvit de veninul trecutului, ea cădea într-o moarte fără fund. Când se întorcea de acolo, era de obicei atât de plină de energie şi de îndrăzneală, încât nimeni n-ar fi putut bănui cum fusese în ultimele câteva zile.

Pe măsură ce vizitele lui Gail în infernul ei se înmulţeau, Ömer se chinuia să se gândească la o cale de-a o proteja, fără să-i dea vreodată impresia că ar face asta. Spera că, dacă se mutau într-una din casele acelea de cărămidă din Davis Square, care aveau un patio retras doar al lor ce îi mersese la inimă lui Gail de la prima vedere, avea să aibă mai mult spaţiu pentru ea însăşi. Ştia că nu-şi puteau permite casa, dar mai ştia în acelaşi timp că acum, când maică-sa aflase despre căsătoria lui, după şocul iniţial, familia avea să-i trimită bani. Se putea ca maică-sa să fie dezamăgită că se însurase, dar acum, că o făcuse, nu voia să-l ştie stânjenitor de strâmtorat. Faptul că le spusese despre căsătorie avea să-i aducă lui Ömer mai mulţi bani, deşi era o trădare clară a teoriei newtoniene a mariajului. Părinţii săi aveau să-şi dorească fără îndoială s-o întâlnească pe Gail la Istanbul în vara aceea.

Conversație în așternut

Nuanța 12-G, numită *Conversație în așternut*, colora obrajii lui Piyu când intră în camera lui Abed să-i mărturisească un secret pe care el și numai el din casa asta putea să-l înțeleagă.

— E vorba despre mine și Alegre. Știi că suntem împreună de ceva vreme..., începu Piyu cu ochii ațintiți la cartea deschisă în fața lor: *Progrese în bioinformatica moleculară*. O iubesc foarte mult. Dar nu pot să... Piyu închise ochii și nu-i deschise până când nu reuși să rostească și restul: ...să mă culc cu ea.

— Deloc?

— Deloc!

— Măi, măi, măi, zise Abed reușind ca de fiecare dată să pronunțe cuvântul cu totul diferit.

— Ai vreun proverb marocan la îndemână? încercă Piyu să împingă conversația aceea dificilă pe un teren mai degajat.

— E unul care îmi trece prin minte. În traducere literală ar suna cam așa: „Dacă te culci prea des cu femeile te lasă vederea". Dar mai e un altul care spune: „Dacă nu te culci cu o femeie îți pierzi lumina ochilor".

Piyu dădu din cap deznădăjduit.

— Proverbele sunt înțelepte, își susținu Abed cauza. Cred că avem tendința să le subapreciem fiindcă ni se par prea simple, pe când viețile noastre sunt extrem de complicate. Astăzi, în lumea modernă, e la modă să complici cât mai mult lucrurile. Dar proverbele sunt înțelepciune pură. Simplă și clară. Iar în cazul tău... Abed își suflecă hotărât mânecile și își scărpină gropița din bărbie ca să-și sporească hotărârea. ...mesajul e limpede ca lumina zilei. Nu e bine să cazi într-o

extremă sau în cealaltă. Ar trebui să existe o cale de mijloc între ele. Să nu te culci deloc cu o femeie e o extremă.

— Poate că ai dreptate, ridică Piyu din umeri exasperat. Poate că mi-e frică de rezultate. Dar nu mă tem pentru mine. Pe cuvânt, sunt îngrijorat pentru Alegre. Vreau să mă însor cu ea, dar dacă nu sunt bărbatul perfect pentru ea?

— Nu-ți face griji din pricina asta. Femeile nu se căsătoresc cu bărbații perfecți, îl liniști Abed clătinând încet și solemn din cap. Se îndrăgostesc de ei și apoi se mărită cu cei care vin la rând.

Dar asta nu reuși să risipească temerile lui Piyu. Uimit și descurajat, își împinse mai sus ochelarii pe nas:

— Nu crezi că există o legătură directă între dragoste și... sex?

— Firește. Avem alt proverb pentru asta. Unul mai obscen. Acesta spune așa: „Dacă o femeie iubește un bărbat, o să i se dăruiască chiar și prin gaura cheii".

— Care e treaba cu tine atunci? Cum se face că pledezi în favoarea căii de mijloc și nu ai încă o prietenă în America?

— Prietenă? repetă Abed meditativ. Preț de o clipă se gândi să-i mărturisească lui Piyu și totodată lui însuși interesul pe care i-l trezea o femeie cu care se întâlnea tot timpul la spălătorie, o femeie destul de bătrână ca să-i fie mamă. Ce-l enerva cel mai mult de fiecare dată când se uita în ochii ei era sinceritatea dorinței sale. Nu încerca s-o ascundă după cuvinte sau zâmbete. Dorința ei era pură și ostentativă. Pură și ostentativă și intimidantă. De fiecare dată când se întâlneau, Abed era sfâșiat între dorința de a-i evita privirea și cea de a i-o întoarce. Ei bine, știi că până astăzi n-a existat decât o singură femeie pentru mine. Am preferat s-o aștept pe Safiya. Gândindu-mă că și ea avea să facă la fel...

— De ce vorbești la trecut?

— Am primit un telefon de la mama ieri. Mi-a spus că Safiya se mărită. Și ghici cine e fericitul mire: vărul meu! Vara viitoare probabil că o să trec pe la ei și o să-i felicit. După cum spune proverbul: „Dacă ochii nu văd, inima nu suferă".

— Dar atunci proverbul se înșală...

— Da, șopti Abed. Uneori proverbele se înșală...

Să-ți distrugi propriul penaj

Eternul furnizor de linguri

— Tot nu reușesc să înțeleg de ce vă mutați, se tângui Piyu uitându-se supărat la cei doi angajați libanezi în uniforme albastre ai firmei de mutări care lucrau în mare viteză, de parcă ei ar fi fost vinovați.

— Nu aveți de gând să faceți copii, nu-i așa? întrebă bănuitor Abed.

— Copii? Nici gând! râse tare Omer, poate chiar prea tare, de două ori mai tare decât era nevoie.

Asta pentru că mințea. Nu îi mințea numai pe ei, ci și pe el însuși, de unde și nevoia de-a râde îndoit. În ultimele săptămâni se surprinsese de mai multe ori gândindu-se cum ar fi să aibă un copil al lor. Nu că *voia* neapărat, pur și simplu *se întreba*.

Se întreba dacă un copil ar putea-o lega pe Gail de viață printr-un cordon de iubire, devotament și dependență, un amestec abil care probabil i-ar fi displăcut în alte împrejurări, dar pe care l-ar fi adorat la propria ei odraslă. În momentele de liniște, Omer avea viziunea unei fetițe cu un năsuc drăgălaș, mânuțe drăgălașe și o claie uriașă de păr negru pe căpșorul ei drăgălaș. Copilul acela putea să înfăptuiască ceea ce el nu reușise până atunci: să insufle viață foamei de moarte a lui Gail. Pe când nihilistul din el râdea cu amărăciune de tatăl aspirant în care se preschimbase dintr-odată, Omer ținea această dorință rușinos de universală și de convențională pentru sine, nevorbind niciodată despre ea, nici măcar cu Gail – mai ales cu Gail.

— Deci ați dat deja testul usturoiului, băieți? zise Omer ca să schimbe subiectul, însă chiar în clipa în care puse

întrebarea, începu să se teamă de răspuns. Dacă nu și-ar fi împachetat CD-urile, ar fi putut asculta o singură melodie: Dot Allison, *You Can Be Replaced*.

— Mda, de data asta am postat și formulare de înscriere pe internet, răspunse Piyu. Am primit deja câteva completate.

— O, într-adevăr? șopti Omer. Vreun candidat promițător?

— Numai ţicniţi, zise Abed. Ori faptul că doar nebunii se înghesuie să fie colegi de apartament cu noi e o pură coincidenţă, ori fiecare doctorand din Boston se află în pragul nebuniei.

— Totuși a fost unul care mi-a plăcut. O femeie, foarte frumoasă. E profesoară de yoga și poate să se contorsioneze într-un *covrig*, spuse Piyu înroșindu-se ca un somon pe când pronunța ultimul cuvânt și făcându-i pe toţi să suspecteze că „covrig" avea o conotație licenţioasă necunoscută lor.

Pierdură vremea în fața unui prânz alcătuit din pui cu usturoi și cușcuș. Alegre gătea din ce în ce mai puțin în ultimul timp. Ieșea foarte des cu Debra Ellen Thompson. Piyu începuse să se teamă că ar putea deveni și ea vegană, iar acum, amintindu-și de teama asta, nu reușea să se abțină să nu ofteze. Arroz se ivi imediat lângă el, punându-și capul pe genunchiul lui, consolând oamenii cum putea mai bine: fă-i să simtă că sunt iubiți, dar în același timp fă-i să se simtă ca niște stăpâni. Nici o problemă. Astăzi, Arroz deborda de iubire. Nu era o zi grozavă! Se arătase extrem de fascinat de forfota și balamucul din casă, mai ales de partea în care ghemele alea snoabe de blană fuseseră băgate în cutiile lor de transport. Pisicile plecaseră! Gail pornise împreună cu ele spre casa cea nouă cu două ore în urmă, ca să poată să miroasă totul în voie și să se simtă ca acasă înainte să înceapă agitația.

Cu ajutorul muncitorilor libanezi de la firma de mutări, care lucrau chiar mai repede decât vorbeau, totul fusese împachetat și pregătit de plecare într-o oră. La 3:08 după-amiaza, cei trei colegi de apartament se aflau deja în mașină, urmând dubița *Firmei de Furgonete Calul în Galop*. Abed și Piyu nu schimbară decât câteva cuvinte, în timp ce Omer își puse căștile la urechi și ascultă întruna *Bleed For Me* a celor de

la Dead Kennedys, singurul CD pe care nu-l împachetase, până când ajunseră la un bloc aflat la câțiva pași de Davis Square. Clădirea părea foarte veche dacă o priveai din afară, iar înăuntru plutea un miros de mosc, fără îndoială nu prea plăcut, dar nu neapărat respingător. Un miros de vechi numai al ei, care însemna că avea, după cum pretindea Gail, o poveste veche numai a ei.

Gail ajunsese și ea acasă între timp. Mai exact, stătea la fereastră. Așteptându-i pe ceilalți să sosească, le urmărise o vreme pe Vestul și Restul amușinând încolo și-ncoace și se străduise să-și dea seama dacă le plăcea sau nu casa cea nouă; se plimbase de colo-colo și încercase să-și dea seama dacă *ei* îi plăcea sau nu casa cea nouă; mâncase o banană și apoi o figurină din ciocolată Doamna *Iisusmiaziscăaiundolarînplus*, cu siguranță nu una dintre cele mai de succes creații ale sale, trebuia să recunoască, fiindcă puțini cumpărători se arătaseră interesați de ele după Crăciun. Poate că ar fi trebuit să folosească pralină, nu ciocolată cu lapte pentru figurina cerșetoarei. Putea să încerce cu pralină la Crăciunul următor. Însă acum, când se sprijinea de pervazul ferestrei, mai puțin ca să privească lapoviţa de-afară, cât ca să simtă pe frunte răceala sticlei, hotărî că putea să facă altceva: să moară.

Ferestrele celei de-a treia camere din spate dădeau spre un patio tăcut și umbros, mărginit de clădirile învecinate. În mijlocul său era o plantă lemnoasă, ale cărei frunze fuseseră în cea mai mare parte smulse de vânturile reci. Dar poate că nu viscolul secătuise planta de viață. Poate cauza pentru care se uscase se afla înăuntrul său și nu avea prea mare legătură cu asprimea condițiilor din exterior. Planta o întristă. Deschizând fereastra și aplecându-și trupul în afară, Gail era încredinţată că unele plante, la fel ca unii oameni, se uscau și se ofileau pe dinăuntru.

— Domnișoară! Domnișoară! Vreţi să coborâți? Nu, nu! Voiam să spun pe partea cealaltă, pe scări, vreți să coborâți folosind scările...?

În patio stătea un cuplu în vârstă, înfricoșător de scheletic, fiecare dintre soți cu un păr alb ca făina și des ca o perie, cu obraji rumeni și un nas foarte ascuțit și foarte roșu

la vârf. Semănau atât de mult încât, dacă ar fi fost îmbrăcaţi la fel, ar fi fost foarte greu să-ţi dai seama la prima vedere care era soţia şi care era soţul.

— O, bună! Suntem noii vecini, le strigă Gail când deveni clar că nu avea cum să scape de atacul curiozităţii lor.

— Te simţi bine? zbieră bărbatul.

— Nu mai ţipa la ea! strigă femeia. Nu vezi că *nu se simte bine*?

Ţârâitul soneriei veni chiar la timp s-o salveze pe Gail de durerea de-a se vedea târâtă spre viaţă de un cuplu atât de veştejit. Cu o uşurare ce i se citea pe faţă, îşi flutură mâna în chip de rămas-bun şi, ridicând piciorul drept, apoi pe stângul, aproape sărind peste pervaz, se împinse în cele din urmă înăuntru. În picioarele goale, cu stropi de apă în păr, deschise uşa şi le zâmbi prietenos lui Abed, Piyu şi Ömer şi muncitorilor de la *Firma de Furgonete Calul în Galop* aliniaţi în spatele lor.

— Încăperea mică din spate o să fie camera lingurilor, zise Omer după ce toată lumea plecase şi îi lăsase singuri în mijlocul grămezilor de cutii. O să-ţi cumpăr mii de linguri de argint.

Vocea lui Gail scăzu până la o şoaptă confidenţială, de parcă ar fi dat în vileag cine ştie ce secret:

— Costă prea mult, ştii bine.

— Atunci am să le şterpelesc din restaurantele elegante. Am să fiu eternul tău furnizor de linguri.

Eternul furnizor de linguri. Lui Gail îi plăcu expresia. Însă în loc să-şi exprime aprobarea, se auzi obiectând:

— Etern e un cuvânt atât de vast. Cum poţi fi sigur că mâine mă vei mai iubi?

Omer se strâmbă pentru o clipă şi o sclipire tristă se ivi în ochii lui căprui.

— Nu cred că vei reuşi să înţelegi vreodată lucrul acesta, pentru că nu mă iubeşti aşa cum te iubesc eu, zise fără ca de data asta să-i dea vreo şansă să obiecteze. Nu mă contrazice, te rog. E adevărat. Pur şi simplu aşa stau lucrurile. Sper... sper că într-o zi o să mă iubeşti mai mult decât astăzi. Dar

chiar dacă n-o s-o faci, iubirea mea pentru tine e un stat suveran independent, înţelegi? o asigură ca un bun politolog. Nu depinde de ajutor extern ca să existe!

Sesizând tremurul abia perceptibil din glasul lui, Gail închise ochii, incapabilă să se simtă bine sau rău, vinovată şi uşurată în acelaşi timp. Îl trase spre ea sau îl sărută cu o compasiune care se preschimbă curând în pasiune. Ömer o lăsă să se cuibărească la pieptul lui, să-l alinte, să-l strângă în braţe şi să-l înghită... să-l distrugă şi să-l creeze... să-l creeze şi să-l distrugă. Acolo, printre cutiile aşezate pe podea şi sub privirile stăruitoare ale pisicilor, mai ales a Restului, începură să facă dragoste. Învârtindu-se în jurul lor, apoi în jurul Vestului, doar ca să fie refuzat de către aceasta de fiecare dată, nervozitatea Restului se înteţi, ca şi mieunăturile sale, făcându-i să izbucnească în râs în timpul acelei partide schizoide de sex, oscilând între veselie şi o tristeţe ciudată şi neaşteptată, de parcă n-aveau să mai fie niciodată în stare să pătrundă unul în altul în felul ăsta.

— Pisicile pot să ţârâie sau se aude soneria? şopti Ömer la urechea lui Gail.

Era într-adevăr ţârâitul soneriei şi chiar unul foarte insistent. Cu Restul care o luase razna complet, soneria ţârâind şi Gail chicotind... când se văzu nevoit să accepte tristul fapt că în aceste împrejurări penisul lui nu mai putea rămâne erect, Ömer se ridică în picioare, nu reuşi să-şi găsească pantalonii în toată harababura, încercă să se înfăşoare într-un prosop, apoi încercă să-şi tragă pe el pantalonii lui Gail, în cele din urmă îi găsi pe-ai lui şi fugi să răspundă la uşă cu pisicile pe urmele sale. Între timp, Gail stătea pe podea, chicotind în nuditatea ei golaşă.

— Cine era? întrebă câteva minute mai târziu.

— Un cuplu sonat! răspunse Ömer scărpinându-se în cap pe când se întorcea. Domnul şi doamna Jones. M-au întrebat dacă te simţi bine. Îi cunoşti?

— Eu? Nu! miorlăi Gail, făcându-le cu ochiul pisicilor care se învârteau încă în jurul ei, apoi îl trase din nou pe Ömer pe podea.

*

Primele două săptămâni petrecute în casa cea nouă li se părură minunate, în parte pentru că primele două săptămâni petrecute într-o casă nouă sunt întotdeauna minunate, dar și pentru că, după ce avuseseră atâta vreme colegi de apartament, descopereau cât de plăcută și de indecent de sexy era această celulă conjugală în care se găseau. Faptul că locuiseră cu Abed și Piyu vreme de zece luni avusese cu siguranță satisfacțiile și bucuriile sale, dar le impusese și o serie de restricții de ale căror greutate și dimensiune își dădeau seama abia acum. Binecuvântați cu libertatea de-a găti orice le poftea inima și de-a mânca mai puțin cușcuș, de-a nu auzi țipetele din filmele de groază în toiul nopții, de-a peria numai părul de pisică de pe haine, în loc să perie părul de câine și de pisică, de-a se plimba prin casă goi pușcă, cel puțin teoretic... ajunseră la concluzia că a deveni un cuplu burghez tipic nu era chiar atât de rău pe cât părea din afară. Faptul că se mutaseră într-un loc al lor le oferise, în primul rând, libertatea decibelilor, libertatea de-a geme, de-a juisa, de-a gânguri și de-a se certa tare, zgomotos, asurzitor.

— Doamna Basu s-a plâns, îi anunță portarul coreean într-o seară, blocându-le intrarea, cu o voce monotonă și o privire meditativă care putea fi tradusă astfel: *„Nici că mi-ar putea păsa mai puțin de chestia pe care am să v-o spun, dar am să v-o spun oricum“*. Ghicind întrebarea care avea să urmeze, adăugă repede: Doamna Basu e vecina voastră de-alături.

Prin urmare, trebuiau să se lipsească de unele libertăți.

La intrarea în clădire era câte o cutie poștală mică pentru fiecare apartament și, pe fiecare cutie, o hârtie și mai mică pe care trebuia scris numele familiei respective. Părea o chestie egalitară, dar ca majoritatea lucrurilor care par egalitare, nu era așa decât la suprafață. Sistemul ăsta, susținea Omer, mult mai tare când era pilit, favoriza oamenii cu nume

de familie mai scurte și îi dezavantaja pe cei cu nume de familie mai lungi. Era o relație inversă între a ști și a realiza de ce dispuneai. Ca să-ți dai seama cât de privilegiat erai, trebuia să fii mai întâi lipsit de privilegii, însă atunci, paradoxal, nu mai erai privilegiat.

Cină cu porțelanuri chinezești

Stând una lângă alta pe canapeaua mare din living, scânteind de curiozitate, *todas las tías* erau aliniate laolaltă, privind în aceeași direcție ca o brățară cu pietre rotunde, sidefate. Atât zâmbetele, cât și privirile lor erau destinate musafirei cu păr roșu pe care Alegre o invitase la cină și care se foia acum pe un fotoliu, străduindu-se să îi întoarcă zâmbetul fiecăreia și încurcând ordinea. La capătul rândului stătea *tía* Piedad. Aceasta vorbea mai puțin, zâmbea mai puțin, se holba mai puțin.

— Cina e gata! se auzi vocea lui Alegre din sufragerie și într-o clipă apăru și ea, șoptindu-i invitatei sale de onoare: Plictisită?

— Nu, deloc, gânguri Debra Ellen Thompson.

Nu era o minciună. Era atât de bucuroasă că fusese invitată la această cină în familie, încât nici nu-i trecuse prin cap să se plictisească.

Toată lumea se ridică în același timp, îndreptându-se într-un convoi fără vlagă spre sufragerie. Dar apoi, din senin, acesta se opri din mers și un murmur se răspândi dinspre rândurile din față către cele din spate. După aceea glasul mătușii Piedad:

— *Dios mio!*[1]

Chipul lui Alegre nu trăda nici o umbră de surpriză. Apucă mâna Debrei Ellen Thompson și o trase spre sufragerie, unde rămaseră în picioare, uitându-se la ce se uita toată lumea: la masa pe care se afla cina.

1. Dumnezeule! (în spaniolă, în orig.)

Pe masa luminată plăcut de lumânări galbene și împodobită cu pahare de cristal, șervete delicate și două vaze cu crini albi pe fiecare parte, se afla serviciul de porțelan chinezesc: douăsprezece farfurii întinse, douăsprezece farfurii de supă, douăsprezece cupe pentru desert, trei boluri pentru salată, un castron cu capac, un ceainic, o cafetieră, tăvi, cești și farfurioare... toate cele optzeci și șapte de piese scoase din cutiile lor după atâta amar de vreme și aranjate frumos pe masă. Zece dintre vasele de porțelan cu *Myosotis alpestris* aveau în ele *caldo de queso*[1], salată de avocado, *echiladas de queso*[2], fasole neagră și *guisado de cerdo*[3].

— *Alegre, que significa eso?*[4] nu se mai putu abține *tía* Chuta să întrebe.

— Au fost ținute atâta timp în cutii, se bâlbâi Alegre cu ochii sclipind de încântare. M-am gândit că ar fi bine să le scot de-acolo și să încep să le folosesc în scopul pentru care au fost destinate inițial. Pe deasupra..., înghiți în sec, încercând să nu se uite la *tía* Piedad, decât să aibă doar una din noi serviciul, în felul ăsta îl putem avea toate... m-am gândit.

— Dar o să se spargă în bucăți în câteva zile, se încruntă *tía* Tuta.

Curiozitatea privind reacția stră-strămătușii plana deasupra neliniștilor tuturor, iar drept urmare, în încăpere se lăsă o tăcere incomodă. Din fericire, n-avură prea mult de așteptat. Cu pași înceți, dar fermi, *tía* Piedad se îndreptă spre scaunul patriarhal din capul mesei, despături un șervet și arătă strâmbându-se spre supa din castronul de porțelan.

— Mi se pare mie sau văd niște *caldo de queso*? Ai făcut-o mai bine de data asta?

Servitoarea cea tânără zâmbi în semn de scuză.

Rând pe rând, *todas las tías* își traseră câte un scaun și, deși vizibil stingherite, se apucară să cineze din această amintire a familiei care supraviețuise vreme îndelungată și care

1. Supă de brânză (în spaniolă, în orig.).
2. *Tortilla* de porumb umplută cu brânză (în spaniolă, în orig.).
3. Mâncărică din carne de porc (în spaniolă, în orig.).
4. Alegre, ce înseamnă asta? (în spaniolă, în orig).

străbătuse un drum foarte lung fără să se aleagă cu vreo zgârietură. Până acum, trecutul ieșea întotdeauna la iveală în fiecare aspect al interacțiunii dintre ele. Chiar și atunci când părea să vorbească despre altceva, vorbeau întotdeauna despre trecut, folosind nenumăratele conjugări ale limbii spaniole, în vreme ce timpul viitor aștepta deoparte, rareori întrebuințat.

Pe când cuvintele şi exclamaţiile mătuşilor răpăiau pe deasupra serviciului de porţelan, Debra Ellen Thompson se cufunda tot mai adânc în căldura acestei atmosfere ţipător de convenţionale şi de feminine, simţindu-se deopotrivă ca o fetiţă şi ca o adultă, bucuroasă să se afle printre femei, bucuroasă să fie femeie.

Greșeli gramaticale

Vise. Tocmai visele îl neliniștea pe Ömer în ultima vreme, îl neliniștea mai mult decât orice altceva. În visele sale pierdea vremea împreună cu Gail, hoinărind pe străzile unor orașe necunoscute, trecând pe lângă piețe cu fântâni arteziene, clădiri care nu arătau a case, chipuri străine împietrite de acreală și, ici-colo, statui de marmură cărora le lipsea un braț, un picior sau chiar capul, efigii ale unor trupuri mutilate. Undeva pe parcursul visului, într-un fel care îi era de fiecare dată de neînțeles, Omer o pierdea pe Gail, începea s-o caute, să se teamă pentru ea, să străbată din nou, singur și înspăimântat, străzile pe care se plimbaseră împreună. Tocmai visele îl neliniștea în ultimele zece zile ale lui martie, mai mult chiar decât lucrările semestriale pe care le avea de scris, mai mult chiar decât reproșurile lui Spivack, pe care le auzea de fiecare dată când îl dezamăgea în vreun fel. Dar Gail nu părea să dea prea multă atenție neliniștilor nocturne ale lui Ömer. Era extrem de activă și de vioaie în ultima vreme, de plină de viață și de optimism, mult prea exaltată pentru ca Ömer să-i poată face față. Într-o săptămână proiectase un întreg set de figurine din ciocolată neagră reprezentând întregul panteon hindus. Era de asemenea ocupată cu detaliile și aranjamentele apropiatei lor călătorii la Istanbul. Era atât de neobosită, încât devenea obositoare în momentele astea.

Cu trei săptămâni înainte de plecare, într-o joi în care ploua fără oprire, Ömer sună în Pearl Street nr. 8. De câtva timp i se părea reconfortant să-l asculte pe Abed plângându-se de banalitatea noului coleg, un doctorand silitor de la

Facultatea de Management care scria o teză despre: *Managementul acţionarilor şi cum să-ţi măreşti profiturile în era digitală*. Auzind că noul coleg nu reuşise să-l înlocuiască în nici un fel, Ömer se simţi oarecum consolat. Însă avea nevoie de o consolare mai puternică sau, în lipsa ei, de ceva de băut.

— Abed, nu mă simt prea bine azi... Mă simt de parc-aş fi fost aruncat într-o fântână...

Când cei doi se întâlniră în Davis Square, Abed era încredinţat că Ömer nu ieşise să se plimbe, ci să bea ceva. Deşi nu era nici o noutate că fuma ţigări şi alte chestii dubioase din când în când, în linii mari reuşise să se abţină de la alcool şi, în mod surprinzător, şi de la cafea, din noaptea de coşmar pe care o petrecuse la spital. Pe când continuau să meargă, Omer încerca să-l convingă pe Abed că, spre deosebire de alte băuturi alcoolice, *raki* nu-i făcea rău la stomac, iar Abed încerca să-l convingă pe Ömer să nu se apuce din nou de băut. Nici unul nu reuşi.

Era în 16 martie, noaptea *Coţofenei Râzătoare*. Era, după cum avea să-şi dea seama Ömer mult mai târziu, un prag de rău augur după trecerea căruia Gail avea să se îndepărteze încet, dar inexorabil de el.

Foarte multe frânturi şi fragmente din noaptea aceea aveau să rămână înceţoşate în mintea lui sau aveau să fie chiar şterse cu desăvârşire. Din drumul de întoarcere de la bar nu avea să-şi amintească decât câteva scene în care Abed vorbea despre coţofene, iar el despre Gail, Abed despre *musulmani pierduţi*, el despre Gail, Abed despre păianjeni, el despre Gail... La fel, nu avea să-şi aducă aminte cât timp stătuse în faţa cutiilor poştale, după ce Abed îl urmărise intrând în clădire teafăr şi nevătămat. Cutia poştală cu numărul optsprezece. Iată-l, numele lui de familie, odată atât de familiar, acum transformat într-un soi de pastel al lui însuşi, cu litere înghesuite spre sfârşit ca să încapă în acest chenar strâmt: OZSIPAHIOGLU. Un sentiment fragil de continuitate în viaţa aceasta de rupturi bruşte, o faţadă şubredă de identificare de care fusese sudat la naştere, pe care fusese silit să o poarte după el oriunde se ducea întreaga viaţă şi de care trebuia să

fie mândru, atât de mândru încât să i-o lase fiului său, doar pentru că nu ştiu ce stră-stră-străbunic de-al lui sau vreun funcţionar nepăsător, înghiţit şi mistuit de mult de maşinăria birocratică, favorizase într-un trecut înceţoşat, dintr-un motiv acum cu desăvârşire necunoscut, combinaţia asta de litere în locul oricărei alteia.

Când O-ul silitor îşi poartă ochelarii de citit, devine un O; când I-ul zburdalnic iese la plimbare şi-şi pune pălăria, devine un I; când minunatul G îşi lasă părul să fluture în vânt, devine un G...

Ultima oară când murmurase cântecelul ăla siropos şi stupid trebuie să fi fost un băieţel de şapte ani din Istanbul, care suferea în secret în mâinile unei profesoare în jur de patruzeci de ani, convinsă că educaţia trebuia făcută prin amuzament, lucru care ar fi fost grozav, dacă simţul umorului de care dădea dovadă ar fi fost mai matur. Pe când învăţau alfabetul, puştii erau obligaţi să cânte şi să se bucure de un cântecel idiot ce personifica fiecare literă. Alfabetul acela, care avea douăzeci şi nouă de litere, fusese într-adevăr o descoperire dureroasă pentru el.

Şi totuşi în noaptea aceea, douăzeci de ani mai târziu şi la mii de kilometri depărtare de Istanbul, se întorsese acasă beat şi frânt de oboseală şi, dincolo de aburii minţii sale intoxicate de *ouzo*, se trezise dintr-odată privind braţele durdulii, nasul cărnos şi gura flască a primei sale profesoare din lume. Profesorii, mai ales cei din primii ani, sunt muritori cu sarcini divine. Numai ei reuşesc să distrugă ceea-ce-n-a-fost-creat-încă.

Îşi căutase stiloul în buzunar, fără să-şi dea seama că îl uitase la Coţofana Râzătoare, ca să poată pune la loc punctele numelui său. Dar asta oricum nu schimba nimic. Cu sau fără puncte, un asemenea nume de familie nu era nimic altceva decât o pereche de cătuşe care îi împresura picioarele, o povară mult prea mare pentru un nomad. Te obliga să aparţii unui loc, să te aşezi undeva, să ai un trecut căruia i se poate da de urmă acolo, o familie şi un viitor demn de numele ăsta. Dacă i s-ar fi dat şansa asta, Ömer ar fi preferat să aibă un nume de familie scurt, diafan şi rafinat, flexibil

și portabil, unul pe care îl puteai lua ușor cu tine oriunde te duceai, așa cum aveau domnul și doamna Brown.

În Istanbul, în anii de liceu, primul manual după care studiase la primul curs de engleză pe care îl urmase era intitulat prozaic: *Învățăm engleza–I*. Acesta era manualul din primul semestru al primului an. În semestrul al doilea trecuseră la alt manual, *Învățăm engleza–II* și așa mai departe. Nu-ți dădea impresia unui progres real și, în semestrul al patrulea sau al cincilea, puștii se distrau mâzgălind pe copertele manualelor prestabilite: *Încă învățăm engleza–XIV*, *Învățăm în disperare engleza-XXXV*. Profesorul le spusese că practic aceeași serie de manuale era folosită peste tot în lume pentru a-i învăța pe copii limba engleză, însă existau ușoare modificări pe ici, pe colo, fiindcă fiecare manual era adaptat pentru o țară diferită. Oricare ar fi fost măreția intențiilor celor care proiectaseră această serie, titlul și conținutul acestor manuale nu reprezentau cine știe ce mare succes. Acestea înfățișau limba engleză ca pe un lucru pe care nu puteai să-l înveți niciodată cu adevărat și pe deplin, ci în care puteai doar să te bălăcești puțin; un fel de materie alunecoasă pe care nu puteai s-o strângi în pumn, ci doar s-o atingi. Era un soi de iepure iute de picior pe care nu aveai cum să-l prinzi, oricât te-ai fi străduit, o năzuință pe care nu puteai să ți-o îndeplinești, la care nu ți se dădea nici măcar șansa să aspiri.

Și totuși, în ciuda lungirii demoralizante a titlurilor lor, manualele *Învățăm engleza* ar fi putut fi mult mai atrăgătoare dacă nu i-ar fi avut drept protagoniști pe domnul și doamna Brown.

Dacă puștii de liceu din Turcia vorbeau o engleză poticnită, cu o grijă maximă pentru regulile de gramatică și o competență minimă în ceea ce privea vocabularul, o parte din vină putea fi aruncată asupra domnului și doamnei Brown, și pe bună dreptate. În manualele *Învățăm engleza-I-II-III-IV...* cutreierau paginile, făcând cele mai simple lucruri în cele mai meticuloase moduri cu putință, fără să-și dea seama vreodată de amploarea daunelor aduse oricărei creativități sau ingeniozități pe care le-ar fi putut avea tinerii lor cititori.

Cei doi soți își făcuseră apariția încă din primele pagini ale manualului *Învățăm engleza–I*, zâmbind cu gura până la urechi în bucătăria casei lor. La prima întâlnire, doamna Brown stătea în picioare lângă blatul de bucătărie, cu misiunea declarată de a-i învăța cuvintele *„plate“*, *„cup“* și *„a bowl of red apples“*[1], în vreme ce domnul Brown era așezat la masă și își bea cafeaua, fără vreo misiune anume. În săptămâna următoare, doamna Brown era înfățișată în living, cu același zâmbet și aceeași rochie, învățându-i cuvintele *„armchair“*, *„curtain“* și, spre uluirea tuturor, *„television“*[2]. Domnul Brown nu se zărea nicăieri în imagine. Tehnicile de predare ale celor doi soți, ca și hainele și expresiile lor, au suferit puține schimbări în săptămânile următoare. În fiecare scenă diferită din casa lor, domnul și doamna Brown defineau și denumeau obiectele din jurul lor după trei criterii fundamentale: culoare, mărime și vechime. Prin urmare, doamna Brown curăța un covor *verde*, în vreme ce domnul Brown zărea un câine *mic* în grădină sau doamna Brown făcea un tort *alb*, pe când domnul Brown stătea în *vechiul* lui scaun, iar în momentele în care hotărau că venise timpul să mai complice puțin lucrurile, aspirau niște covoare *verzi*, *mici* și *noi* sau dădeau din întâmplare peste niște câini *mari*, *bătrâni* și *negri*.

Oricum ar fi stat lucrurile, s-a dovedit în curând că aceste scene de interior erau perioade de calm temporar, un soi de stadiu intermediar, în viața cuplului. De îndată ce această fază a luat sfârșit undeva pe la mijlocul manualului, domnul și doamna Brown s-au lansat într-o serie de activități în aer liber, din care nu s-au mai oprit niciodată. S-au dus la zoo ca să denumească animalele din cuști, s-au cățărat pe munți ca să-i învețe ierburile medicinale, plantele și florile, au petrecut o zi la plajă ca să poarte *„sunglasses“*, să mănânce *„ice-cream“*[3] și să-i privească pe oameni făcând surfing; au mers cu mașina pe la fermele din zonă ca să caute *„celery“*, *„lettuce“*, *„cabbage“*[4] și pe la malluri ca să cumpere *„gloves“*, *„belts“* și

1. „Farfurie“, „ceașcă“, „un castron cu mere roșii“ (engl.).
2. „Fotoliu“, „perdea“, „televizor“ (engl.).
3. „Ochelari de soare“, „înghețată“ (engl.).
4. „Țelină“, „salată verde“, „varză“ (engl.).

„earrings“[1], deşi nu se ştie din ce motiv nu le purtau niciodată. O altă activitate pe care o repetau din când în când era să meargă la picnicuri nesfârşite şi plicticoase de genul *„it-was-a-nice-sunny-day“*[2]. Acolo predau cuvintele *„frog“*, *„kite“*, *„grasshopper“*[3] pe când se odihneau lângă un *„brook“*[4] ce curgea printre *„hills“*[5]. Deşi nici domnul, nici doamna Brown nu păreau interesaţi de ce se întâmpla prin alte părţi ale lumii, într-un rând au mers în Mexic ca să-i înveţe cuvintele *„airport“*, *„customs“*, *„luggage“*[6] şi „sombrero“. Spre disperarea multor elevi, s-au întors repede şi au fost depistaţi din nou în casa lor, dând o petrecere flamboaiantă ca să le arate prietenilor şi rudelor pozele din concediu (unde fiecare din ei purta câte un sombrero), în timp ce predau *mai mult ca perfectul*.

Deşi păreau să fie tot timpul într-o mişcare neobosită, erau locuri unde domnul şi doamna Brown n-ar fi pus niciodată piciorul. De pildă, nu mergeau niciodată la cimitire şi nicăieri în habitatul lor nu puteai da peste sanatorii, clinici de reabilitare, aziluri de nebuni, ca să nu mai vorbim de bordeluri, unde majoritatea băieţilor din clasă făcuseră o vizită până în momentul de faţă, dar nici unul nu îndrăznise încă să intre. Nu că s-ar fi aşteptat să-l vadă pe domnul Brown zâmbind cu gura până la urechi şi predându-le nişte cuvinte pe care toată lumea îşi dorea cu ardoare să le înveţe sau pe doamna Brown amintindu-şi că putea face lucruri mai bune cu trupul ei decât să arate raţele cu degetul şi să orneze torturi mari şi albe. Dar cel puţin ar fi putut face o plimbare, ar fi putut cutreiera străzile, asta îşi amintea Omer că aştepta de la ei. Fiindcă lumea pe care o descriau era atât de ireală şi de vagă, limba pe care o predau a devenit la rândul ei ireală şi vagă, făcând să-ţi fie mult mai greu să vorbeşti în engleză, chiar dacă teoretic, adică gramatical, ştiai ce trebuia să spui.

1. „Mănuşi“, „curele“, „cercei“ (engl.).
2. „Era-o-zi-frumoasă-şi-însorită“ (engl.).
3. „Broască“, „zmeu“, „lăcustă“ (engl.).
4. „Pârâu“ (engl.).
5. „Dealuri“ (engl.).
6. „Aeroport“, „vamă“, „bagaj“ (engl.).

Apoi, în mod ridicol, venea momentul de rău augur când acea reproducere proastă a unei vieţi fericite predată în manualele *Învăţăm engleza-I-II-III*... era pusă nemilos şi sălbatic la încercare de viaţa reală nefericită, cu oamenii ei reali nefericiţi. Să-şi audă copiii vorbind în engleză constituia o mândrie uriaşă pentru părinţii turci din clasa de mijloc. Nu pierdeau nici o ocazie. Din senin, în faţa rudelor şi prietenilor, îşi puteau sili copilul să vorbească în engleză, să spună *ceva*, orice, atâta vreme cât era în engleză sau suna destul de mult a engleză. Dorinţa părinţilor de a-şi auzi copiii vorbind în engleză, chiar fără un conţinut anume şi fără vreun scop anume, era destul de chinuitoare, şi totuşi, cât de chinuitoare putea să devină descopereai abia în momentul în care aceşti părinţi dădeau peste nişte turişti. „De ce nu vorbeşti?“ spuneau înghiontindu-şi copilul cu cotul. „Du-te şi vorbeşte cu turiştii, întreabă-i dacă au nevoie de ceva. Înveţi deja engleza de două semestre. *Poţi* să vorbeşti!“

Sigur că puteau. Ar fi putut să vorbească, ba chiar să stea la taclale cu turiştii, dacă scena ar fi fost puţin diferită. Dacă în loc să se afle în mijlocul claxoanelor, sirenelor de ambulanţe, vânzătorilor stradali şi trecătorilor agitaţi care alergau pe trotuarele desfundate ale oraşului tumultuos al Istanbulului, ar fi fost însoţiţi la un picnic-de-duminică-frumoasă-şi-însorită lângă un izvor, ca să se îndoape cu conjuncţii şi interjecţii în timp ce priveau broaştele orăcăind şi crinii înflorind şi ar fi fost rugaţi mai degrabă să lege două propoziţii independente prin adverbe de legătură, decât să li se pună o întrebare simplă şi înspăimântătoare de genul: „Cum se ajunge la Grand Bazaar?“. Sigur că puteau să vorbească, dar nu acum, nu în împrejurările de faţă. Până la sfârşitul verii, puştii ajungeau deja să-şi urască profesorii de engleză, urându-i chiar mai mult pe domnul şi doamna Brown. Următorul semestru începea de la această bază şubredă de aversiune solidă, oferindu-le o motivaţie infimă de-a continua să studieze *Învăţăm engleza-III*.

Mai mult decât toate lucrurile pe care îşi propuneau să le predea aceste manuale, o problemă extrem de simplă pe care refuzau s-o recunoască le făcea atât de închistate: aceea că

toate instrucțiunile erau corecte pe hârtie și totuși complet denaturate în viață. Nocivitatea acestor manuale era atât de mare, încât Omer ar fi putut încă să se lupte cu efectele lor secundare, dacă n-ar fi fost dragostea sa adâncă pentru cinematograf și pentru muzică. Cinematograful – filmele americane, englezești și australiene independente, cu buget redus și lipsite de pretenții – și multitudinea de versuri din piesele punk/ rock/ post-punk îl învățaseră mult mai multe decât orice manuale de *engleză pentru avansați* pe care fusese pus să le studieze.

Viața reală, cea a sângelui și a cărnii, rămânea într-adevăr fidelă regulilor gramaticale, și totuși, din fericire, reușea necontenit și sistematic să se abată de la ele. Viața construia într-adevăr propoziții după exigențele gramaticii, însă apoi făcea mici găuri ici și colo, prin care esența limbii se năpustea afară să-și găsească propriul drum. Tocmai această distorsiune și plăcerea fără egal pe care ți-o oferea uitau să le predea manualele *Învățăm engleza*.

Perfecțiunea imposibilă

Petreceau mult timp împreună, Debra Ellen Thompson maimuțărind gesturile lui Connie pe când Alegre chicotea fără oprire sau Alegre imitându-le rând pe rând pe *las tías*, pe când Debra Ellen Thompson râdea în hohote generoase. Se simțeau splendid petrecându-și timpul împreună, întocmai ca și astăzi.

Intrară într-o cafenea de pe Auburn Street, faimoasă pentru *sendvișurile sale ingenioase*. Aceasta era neobișnuit de liniștită, doar câțiva clienți ici și colo. Se așezară la fereastră, bând ceai, bârfindu-i pe membrii grupului de lectură, privind trecătorii care mergeau agale pe trotuar și, înainte să-și dea seama, vorbind despre ele.

— Când sunt la birou răsfoiesc revistele săptămânale pentru femei, zise Alegre. Toate femeile alea perfecte mi se par atât de enervante. Reviste, reclame, televizor... sunt peste tot. Mătușii Piedad îi place să urmărească o telenovelă în care toate femeile fermecătoare sunt albe, înțelegi. Dacă sunt cumva mulatre, sunt fie servitoare, fie dădace. E un sentiment minunat să știi că Fecioara din Guadalupe nu i s-a arătat unui alb bogat, ci unui indian sărman. Iar când i s-a arătat, era la fel de mulatră ca mine. Nimeni nu poate schimba lucrul ăsta. Nimeni nu o poate acoperi cu un strat de nea, fiindcă e *La Virgen Morena*[1]!

— *La-Veer-gen-Mou-ree-na*, repetă Debra Ellen Thompson cu un accent îngrozitor, tipic anumitor nord-americani, atât de

1. Fecioara Neagră (în spaniolă, în orig.).

infatuat şi de strident încât nu te poţi abţine să nu bănuieşti că, în adâncimile necartografiate ale subconştientului lor, nutresc un soi de ură pentru limba spaniolă de care nici măcar ei înşişi nu-şi dau seama.

În liniştea care se aşternu îşi terminară ceaiurile. Nu era una dintre acele pauze stânjenitoare care se strecoară între două subiecte de discuţie, ci mai curând o tăcere catifelată, aflată într-o mişcare fluidă, de parcă ar fi fredonat aceeaşi melodie, probabil fiecare dintre ele în sinea ei şi de una singură, dar totuşi simultan şi într-o armonie totală. Oricare ar fi fost cântecul murmurat, când acesta se termină, Debra Ellen Thompson pescui din geanta ei două cutii mici de cadouri, întinzându-i una lui Alegre şi pe cealaltă păstrând-o pentru ea.

— Ce e înăuntru? întrebă Alegre.

— Deschide-o.

În fiecare cutie era câte o femeie din ciocolată.

— Am rugat-o pe Gail să ne facă fiecăreia câte o Connie din ciocolată, şi acum iat-o! Deşi trebuie să recunosc că nu seamănă prea mult, zâmbi Debra Ellen Thompson. Am vrut să ne facă două Connie, una pentru tine şi una pentru mine, dar nu i-am spus pentru ce.

— De ce? întrebă Alegre dintr-o suflare. Adică, *pentru ce*?

— Ei bine, am observat că pentru amândouă ciocolata era într-un fel... fructul oprit al vieţii noastre, murmură Debra Ellen Thompson, temându-se că lui Alegre s-ar putea să nu-i placă metafora. Vreau să spun că ciocolata e un fel de hotar de netrecut. Oricare ar fi motivul, nu suntem în stare să mâncăm ciocolată. Aceasta simbolizează într-un fel „imposibilul". Cât despre Connie, ea întruchipează „perfecţiunea", femeia aceea perfectă la care nu reuşim să ajungem. Prin urmare, o Connie din ciocolată reprezintă „perfecţiunea imposibilă".

— „Perfecţiunea imposibilă", repetă Alegre schiţând un zâmbet copilăros şi savurând expresia.

— Întocmai, se entuziasmă Debra Ellen Thompson. Chestia asta solidă pe care o vezi, continuă ridicând figurina de

ciocolată la nivelul ochilor, strâmbându-se la ea şi murmurând, e o greşeală nerușinată. E o povară cumplită pentru trupurile... şi pentru sufletele noastre. Chestia asta pe care o ai în faţa ochilor ne împiedică să fim cu adevărat noi înşine.

Alegre repetă numărul de pantomimă, ridicând figurina Connie din ciocolată la nivelul ochilor şi strâmbându-se la ea, deşi aparent cu mai puţină însufleţire şi înverşunare.

— Şi ştii ce o să facem cu ea?

Alegre aproape că nu mai îndrăzni să respire.

— S-o mâncăm!

— S-o mâncăm?

— Exact. O să înghiţim perfecţiunea asta imposibilă de care ne-am săturat până peste cap. O vom mânca, o vom devora, o vom digera şi apoi o vom arunca afară din trupurile noastre ca pe o bucată de...

— Rahat? întrebă Alegre politicos.

— **Rahat!** repetă Debra Ellen Thompson tare.

Un turist japonez înfiorător de slab, cu o şapcă cu cozoroc şi intenţia de-a vizita Muzeul JFK, fără să ştie că mergea în direcţia greşită, se holbă mirat la cele două femei din cafenea. Amândouă se încruntau la figurinele din ciocolată pe care le ţineau în mâini. Continuă să le privească pe când trecea prin faţa vitrinei, mergând mult mai încet ca de obicei.

— Pe toată? gemu Alegre.

— Păi, nu neapărat, răspunse Debra Ellen Thompson, de data asta şovăind. Să începem cu capul. Mâine o să mâncăm şi corpul. Dar..., adăugă ea cu blândeţe, ...să nu vomiţi, OK? N-o lăsa pe Connie să-ţi scape din mâini.

Alegre se zgâi la ea cu un amestec derutant de sentimente variate, în care următoarele trei cântăreau mai mult decât toate celelalte: uluire, panică şi uşurare. Din exact acelaşi motiv: cineva descoperise în sfârşit ceea ce făcea până acum pe-ascuns. Acest cineva era totodată un prieten şi un străin, era femeie, şi totuşi nu o muieruşcă perfectă. Prin urmare, să fie deconspirată de Debra Ellen Thompson era totodată usturător, şi totuşi nu chiar atât de usturător pe cât se temuse că avea să fie. Cu o sclipire în ochi şi o hotărâre de

neclintit pe chip, Alegre îşi înfipse dinţii în ciocolată şi o ronţăi prudent, savurând bucăţica delicioasă ce i se topea în gură şi privind-o pe Debra Ellen Thompson făcând la fel.

Ceea ce făcu Alegre pe urmă era cu totul neaşteptat din partea ei. Se întoarse spre Debra Ellen Thompson, îi zâmbi călduros şi o sărută fără veste pe obraz. Ceea ce făcu Debra Ellen Thompson pe urmă era cu totul neaşteptat din partea ei. Se uită la Alegre câteva clipe, îi zâmbi călduros şi o sărută pe gură.

Informat în legătură cu direcţia corectă în care se afla muzeul, turistul japonez înfiorător de slab se întorcea prin acelaşi loc, când aruncă din reflex o privire înăuntrul cafenelei, ca să vadă ce mai puneau la cale acum cele două femei. De aceea rămase ţintuit acolo, trăgând încă cu ochiul. Auzise într-adevăr despre libertatea lesbienelor din Boston, dar nu era destul de pregătit să le vadă purtându-se atât de îndrăzneţ în locuri publice. Totuşi, fiind un bărbat bine-crescut, după acel şoc puternic îşi desprinse privirea de la cele două femei care se sărutau şi prinse viteză, mergând de data asta mult mai repede ca de obicei.

Înăuntrul cafenelei, Alegre se trase înapoi cuprinsă de o panică adâncă şi de o ruşine şi mai adâncă şi se ridică în picioare, evitând să se uite la Debra Ellen Thompson. Neştiind ce să spună, îşi luă geanta şi ieşi aproape în fugă. În mod absurd, primul lucru care îi trecu prin minte fu să caute o toaletă şi să vomite capul lui Connie. Dar n-o făcu. În schimb, merse mai repede, cât pe ce să se ciocnească de japonezul din faţa ei şi urând-o tot mai mult pe Debra Ellen Thompson cu fiecare pas. De fapt, ura era doar un sentiment de suprafaţă. Dincolo de ea, nu ştia ce credea sau cum se simţea. Cât de proastă fusese să-şi închipuie că erau prietene! Debra Ellen Thompson se prefăcuse tot timpul că îi era prietenă, însă singurul lucru pe care îl voia de fapt era... era... Alegre refuză să articuleze restul. Alergă în josul străzii cu o viteză crescândă, nu avu răbdare să se schimbe culoarea semaforului şi traversă pe roşu într-o stare de confuzie adâncă. Doi turişti turci care aşteptau din întâmplare în intersecţie,

mai puţin din convingerea că trebuia să te opreşti la semafor şi mai mult pentru că aşa făcea toată lumea, îi urmară exemplul, năpustindu-se pe strada pustie.

Între timp, la cafenea, Debra Ellen Thompson, aruncată fără milă de pe iahtul prieteniei pe care navigase cu atâta seninătate, graţie şi bucurie împreună cu Alegre, rămânea ancorată într-o inerţie buimacă. Îi luă ceva vreme să-şi revină din uluială şi, chiar şi atunci, nu reuşi să se oprească din tremurat. Într-un fel, era obişnuită cu o astfel de durere, deşi nu o mai simţise niciodată atât de acut. Aceeaşi veche şi tainică durere de lesbiană pe care erai sortită s-o înduri când te îndrăgosteai de o femeie care se întâmpla să fie *normală*. Dacă o femeie heterosexuală se îndrăgosteşte şi e refuzată, aceasta se va simţi la rândul ei prost, dar numai din cauza urmării faptei sale, adică a părţii cu „refuzatul". Însă, dacă o femeie lesbiană se îndrăgosteşte de o femeie normală şi e refuzată, aceasta se va simţi prost din cauza multor lucruri, printre care dragostea însăşi şi faptul că i-a mărturisit-o din capul locului. Dorinţa de-a iubi şi de-a fi la rândul tău iubit, atât de unanim aprobată şi privită cu atâta înţelegere în alte împrejurări, se va preschimba într-o sursă de stânjeneală.

Debra Ellen Thompson nu era deloc străină de acest sentiment. Ştia destul de bine cât o putea urî Alegre, dacă îi mărturisea vreodată sentimentele ei. Şi totuşi, în această după-amiază senină, privind scânteierea din ochii ei, nu mai fusese în stare sau poate nu mai voise să-i ascundă că de ceva vreme o iubea în taină, în mod inexplicabil şi neîndoielnic.

La început nu se încrezuse în propriile sentimente, bănuind că interesul ei pentru Alegre nu reprezenta decât, aşa cum sugerase cu cinism Gail, căutarea unei femei docile, nevoia unei alte Zarpandit. Dar petrecând din ce în ce mai mult timp împreună cu Alegre, Debra Ellen Thompson se convingea tot mai tare că nici Alegre nu era atât de supusă pe cât părea la prima vedere, nici ea nu mai căuta supunere. Alegre o ajutase să treacă peste pierderea lui Gail, nu devenind o nouă Zarpandit, ci fiind ea însăşi, ea cea minunată.

Pe stradă, primul lucru care îi trecu prin minte Debrei Ellen Thompson fu să scoată cutia din geantă şi să arunce ciocolata. Dar n-o făcu. În schimb, păstră figurina decapitată a lui Connie în cutia ei şi se îndreptă hotărâtă spre ciocolateria SPİRİTUL ÎNCOLĂCİT, singurul liman ferit la care era în stare să se gândească. Însă la jumătatea drumului se opri din mers, încetă să mai alerge de parcă ar fi fost vinovată de ceva şi începu să plângă.

Sfatul Oracolului din Delphi

— Camera s-ar putea să nu fie foarte elegantă, dar mi s-a spus că are o privelişte inegalabilă. Dar, dacă nu ne place, ne putem muta oricând în altă parte. Bineînţeles, părinţii mei voiau să stăm la ei, însă i-am convins că pentru noi e un fel de lună de miere. Şi chiar aşa ar trebui să fie. Mâine putem să stăm în cameră toată ziua, dacă avem chef, sau să mergem la Grand Bazaar, iar poimâine ar trebui să vizităm Palatul Scufundat[1]. Sunt sigur că o să-ţi placă la nebunie... apoi mai e Sfânta Sofia..., se trezi Ömer spunându-i plin de entuziasm lui Gail în lift, peste capul creţ al boy-ului care stătea între ei cu o lucire răutăcioasă în ochi, ascultând discuţia cuplului american. Cu toate că Ömer i se adresase în turcă de mai multe ori, boy-ul părea să refuze în continuare să-l ia drept turc. Tipul ăla deşirat, oarecum ascuţit, care gesticula necontenit şi transpira în hainele lui multicolore şi femeia aia tânără, îmbrăcată din cap până-n picioare în negru şi cu o lingură atârnată în părul încă şi mai negru, care era, dimpotrivă, atât de calmă, era cel mai interesant cuplu pe care îl văzuse în ultimele zile, de aceea boy-ul îşi aţinti privirea asupra lor. Din când în când îşi flutura genele incredibil de lungi de mai multe ori la rând, de parcă lucrurile pe care le auzea l-ar fi amuzat.

1. Yerebatan Sarayi – cel mai mare dintre rezervoarele subterane de apă aflate sub oraşul Istanbul. Construit în secolul VI, în timpul domniei împăratului bizantin Iustinian I, acesta are mărimea unei catedrale şi este susţinut de coloane, pe unele dintre ele fiind sculptat chipul Meduzei.

— Apoi ar trebui să petrecem o zi în insule... Poate ar fi mai bine să facem o mică excursie pe cheiul Bosforului înainte. Vreau să vezi cramele. În oraşul ăsta există o întreagă tradiţie a băutului. Trebuie neapărat să bei *raki*. Trebuie neapărat să mănânci *mezeler* pe care le aduc împreună cu *raki*. Iar după aceea vom merge să vedem Turnul Galata...

Omer se opri, uitându-se cu ochii mijiţi la boy-ul care clătina uşor din cap, ca şi când ar fi fost gata să spună ceva, probabil să adauge câteva sugestii personale. Dar erau deja la etajul şase.

Camera 606 era o cameră tipică de hotel de trei stele, atât de tipică, încât nu putea nici să-ţi displacă în întregime, nici să-ţi placă în vreun fel. Pe pereţi atârnau desene pe jumătate fanteziste ale vieţii din haremuri, femei culcate pe perne moi îndărătul parmaclâcurilor, producţii în masă superficiale destinate ochiului superficial al turistului.

— Iubitule, vrei să te linişteşti? îi zâmbi Gail ironic după ce Omer închise, ei bine, *trânti* uşa în urma boy-ului. Nu-ţi mai face griji, OK? Sunt sigură că o să mă înţeleg bine cu el.

— Care el?

— Oraşul tău natal, bineînţeles..., murmură Gail deschizând o valiză şi scoţând un tricou negru şi o lingură de argint înnegrită, aproape cenuşie. Eşti fenomenal de anormal. Nu te arăţi deloc entuziasmat de faptul că o s-o cunosc pe mama ta. Dar te cuprinde frenezia la gândul că o să cunosc oraşul tău natal...

Omer simţi că ar trebui să spună ceva ca s-o contrazică, dar nu reuşi să-şi dea seama ce anume. În schimb, oftă. De ce se transformase dintr-odată într-un ghid turistic banal nu putea să exprime în cuvinte. În mod absurd, Istanbulul devenise un măr roşu, zemos şi delicios pe care îl lustruia iar şi iar înainte să i-l ofere femeii iubite. Cu cât îl lustruia mai mult, cu atât simţea mai tare nevoia să-l ferchezuiască. De parcă, răcind, ar fi fost expus unui virus până acum necunoscut trupului şi sufletului său, infectat cu o boală misterioasă ce făcea ravagii în cuplurile interculturale, mai ales cele în care unul dintre parteneri provenea dintr-o ţară mai puţin dezvoltată. Deşi nu-şi mărturisise încă lucrul ăsta, în

adâncul sufletului Omer îşi dorea ca lui Gail să-i placă oraşul, dacă nu ţara de unde venea. Totuşi dorinţa sa avea mai puţină legătură cu promovarea Istanbulului şi mai multă cu mulţumirea lui de sine.

Stând pe pat cu o broşură în mână, Gail încerca să înveţe lucruri noi despre Turcia şi în acelaşi timp să uite unele lucruri vechi: *Midnight Express*[1], încălcarea drepturilor omului, problema kurdă, frânturi şi fragmente de informaţii calomniatoare despre care avea sentimentul puternic că turcilor nu le-ar plăcea să li se amintească. Soiul ăsta de cenzură lăuntrică nu era tocmai tipic pentru Gail. Însă, virusurile fiind contagioase, fusese la rândul ei expusă la această boală misterioasă ce făcea ravagii în cuplurile interculturale, mai ales dacă unul dintre parteneri provenea dintr-o ţară mai dezvoltată. Deşi nu-şi bătuse capul să-şi mărturisească lucrul ăsta, în adâncul sufletului Gail îşi dorea, ca multe femei occidentale căsătorite cu bărbaţi orientali, să-i placă oraşul, dacă nu ţara, de unde venea soţul ei. Totuşi dorinţa ei avea mai puţină legătură cu descoperirea Istanbulului şi mai multă cu mulţumirea de sine.

Prin urmare, iată-i stând la câte un capăt al unui pat dublu extrem de kitsch dintr-o cameră banală de hotel, fiecare cu câte o broşură în mâini, unul plănuind cum *să dezvăluie* cele mai frumoase părţi ale Istanbulului, celălalt pregătindu-se *să vadă* cele mai frumoase părţi ale Istanbulului.

Intre timp, din spatele uşii duble uşor întredeschise a balconului, Istanbulul privea acest cuplu cu un zâmbet mieros şi o lucire sardonică în abisul de ametist al ochilor săi. La urma urmei, nu era un oraş pe care să-l poţi cerui şi lustrui, căruia să-i poţi franjura fantezist marginile şi pe care să-l poţi împacheta apoi în cutii viu colorate ca să-ţi înveseleşti iubita. Nu era un oraş pe care să-l poţi servi cu sos beşamel pe platouri fastuoase ca să dai un strop de romantism iubirii voastre şovăitoare. Istanbulul e mult deasupra

1. Film regizat de Alan Parker şi lansat în 1978, ecranizare a romanului omonim al lui Billy Hayes, ce descrie tratamentul crud la care erau supuşi condamnaţii din închisorile turceşti.

acestor gânduri mărunte, mult prea bătrân şi totuşi fără vârstă. A ajuns de mult la sfârşitul vieţii sale şi totuşi e fără moarte. E o regină urâtă, o alma mater capricioasă: un pântec amorf ce absoarbe necontenit sămânţa nou-veniţilor, dar niciodată în întreaga sa istorie inseminat de cineva, căminul celor deposedaţi de toate, dar niciodată posedat el însuşi de cineva.

Însă Gail urma să descopere curând toate astea... de fapt, avea să le observe într-o clipă, de îndată ce Omer se îndreptă spre baie să facă un duş, lăsând-o singură în dormitor. Atunci când se ridică în picioare şi se apropie de lumina pâlpâitoare care pătrundea prin perdelele mohorâte. Distrată, languroasă, aproape visătoare, deschise uşa dublă, păşi în balcon, îşi duse mâna streaşină la ochi ca să se apere de soare şi, înainte să-şi dea seama, stătea nemişcată, aproape uluită. La prima şi apoi la fiecare privire, oraşul i se părea lui Gail absolut *fermecător*.

E greu de spus de când stătea acolo, uitându-se cu ochii pierduţi la acel amalgam incredibil care se voia un oraş, dar în starea asta o găsi Omer când ieşi de la duş. Şi el îşi duse mâna streaşină la ochi ca să se apere de soare, şi el privi absent înaintea lui, însă ceea ce văzu *el* era destul de diferit, dacă nu chiar opus. Faţa i se schimonosi, iar de pe buze îi scăpă un geamăt. Ori se făcuse o greşeală la recepţie, ori recepţionera aia vorbăreaţă îl înşelase. Fără îndoială, aceea nu era deloc priveliştea care îi fusese promisă când luase camera. De fapt, Omer nu ştia lucrul ăsta, dar dacă li s-ar fi dat cheia de la camera 607, ar fi văzut de la balcon tabloul minunat pe care şi-l dorea: o mare indigo fără margini cu moschei pitoreşti şi cu acoperişuri roşii şi cochete de case înşiruite în depărtare, în brâul de umbră al dealurilor din fundal. Dar ceea ce vedea din camera 606, deasupra învălmăşelii acoperişurilor şi dedesubtul aripilor pescăruşilor, era haosul oraşului, atât de ameninţător de aproape, încât nu trebuia decât să întinzi degetul ca să-i simţi pulsul. Străduţe murdare, strâmte şi sinuoase, case înghesuite, scunde şi dărăpănate cu ferestrele larg deschise spre viaţa care pulsa afară, hoardele de pisici vagabonde, unele incredibil de maiestuoase, altele jalnice; această grămadă de istorie în care

erau incrustate nu numai vestigiile vieţilor stinse de mult, ci şi semnele celor care nu se născuseră încă. La prima şi apoi la fiecare privire, oraşul i se păru *hidos* lui Omer.

De fapt, se poate spune că amândoi aveau dreptate. De la balconul camerei 606, Istanbulul arăta deopotrivă *fermecător* şi *hidos*. Atât de mare e complexitatea măreţiei sale hâde. Două case învecinate sau chiar cei doi pereţi ai aceleiaşi camere îţi pot oferi o priveliştе cu totul diferită a oraşului. Aici splendoarea inegalabilă şi diformitatea grotescă trăiesc alături, frumosul şi monstruosul sunt închegate într-un balamuc cu o cifră octanică ridicată de căldura şi presiunea secolelor. Când cuvântul este *Istanbul*, sinonimul şi antonimul sunt unul şi acelaşi.

Ce nu ştia Omer şi ce nu reuşea să înţeleagă în dispoziţia sa de ghid turistic era că tocmai această amestecătură o fermeca pe Gail. Fusese fascinată imediat de Istanbul, dar nu de Istanbulul pe care plănuia să i-l dezvăluie Omer, ci mai curând de cel pe care încerca să i-l ascundă.

— Haide! strigă dintr-odată Gail ieşind din transă. Să mergem! Avem un oraş de descoperit.

Un oraş de descoperit...? chicoti Istanbulul. *Credeţi că vreau să fiu descoperit?*

Dar Gail nu îi auzi glasul. Era ocupată să prindă alte sunete. Înainte de toate, ţipetele pescăruşilor! Primul lucru pe care îl va descoperi un străin la Istanbul este că aici acoperişurile scot ţipete ascuţite. Pescăruşii sunt păsări uimitor de complicate sau poate extrem de simple. Sunt plini de contradicţii. Zboară de unii singuri, dar alcătuiesc întotdeauna o colectivitate; sunt vulgar de stângaci şi de urâţi, dar au totodată o graţie nobilă numai a lor; par atât de nătângi când aterizează lângă coşurile de gunoi căutând prin grămada de resturi ceva de înfulecat, dar nimic nu întrece înţelepciunea lor înfoiată când se odihnesc pe acoperişuri sau pe stânci privind gânditori marea, complet nemişcaţi, aproape împietriţi sub greutatea contemplării. Aceste păsări albe, gălăgioase şi enervante se cocoaţă pe fiecare acoperiş din Istanbul, pe cele din cartierele bogate şi sărace deopotrivă, pe cele ale locuinţelor sau hotelurilor, fiindcă nu fac nici o

deosebire între cei care vor pleca în câteva zile şi cei care sunt adânc înrădăcinaţi aici.

La început ţipetele lor pot fi atât de sâcâitoare, încât îţi închipui că nu te vei obişnui niciodată cu ele. Trei zile mai târziu, sunetele îţi devin atât de familiare şi ţi se par o dovadă atât de vie a vieţii, încât începi să-ţi faci griji când nu le auzi mai mult de zece minute. E de presupus că locuitorii Istanbulului nu sunt deranjaţi de această muzică disonantă fiindcă ştiu deja limpede că e mai bine s-o auzi decât să n-o auzi. Istanbulul face oamenii destul de înţelepţi ca să înţeleagă, nu intelectual, ci intuitiv, că în tăcerea pescăruşilor e ceva apocaliptic.

Aşadar acoperişurile ţipă în Istanbul, dar străzile sunt cele care vorbesc. Pe străzi viaţa pulsează într-un amestec de glasuri mânioase şi frustrate, triste şi vesele; de zgomot de claxoane despicat de strigătele ascuţite ale vânzătorilor ambulanţi, de ţipetele sirenelor ambulanţelor, de rugăciunile din nenumăratele moschei şi de dangătul îndepărtat al clopotelor bisericilor; de un murmur ameninţător însoţit de freamătul neîntrerupt al mării, ca şi când ar avea de gând să şteargă de pe faţa pământului acest pandemoniu o dată pentru totdeauna. E un oraş sfâşiat de certuri fără număr: între bărbaţi şi bărbaţi, între bărbaţi şi femei, între viaţă şi moarte. Zarva e atât de uriaşă, încât chiar şi cel mai mic pocnet răsună zgomotos până departe, absorbind prin urmare un strop din melodia generală. Dacă asculţi cu atenţie, descoperi că există un ritm subteran. Străzile au o cadenţă proprie în Istanbul, mult mai armonioasă decât pulsul vieţilor care alunecă pe ele.

Oraşul e o reţea de străzi. Ca şi când toate aceste monumente, palate vechi de secole, suburbii pântecoase şi chiar marea însăşi au fost aşezate unde se află acum doar ca să facă străzile accesibile. La rândul ei, fiecare stradă e mai puţin un pasaj spre un drum practicabil şi mai mult o ramificaţie a unei artere istorice acum în întregime şi cu desăvârşire dispărută. Străzile sunt cele care contează în Istanbul, nu neapărat locul spre care te conduc. Poate de aceea întregul oraş e presărat cu străzi fără ieşire, trunchiate pe neaşteptate

la jumătate, de parcă n-ar conta într-adevăr unde duceau iniţial. Dacă te întrebi vreodată care e tiparul de bază, dacă există unul dedesubtul acestei îngrămădiri urbane, ar trebui să întrebi Oracolul din Delphi. A fost ideea lui ca oraşul acesta să fie construit aici, dincolo de Tărâmul Orbilor.

Odată, aici erau două coaste despărţite de mare. Stăteau faţă în faţă într-o duşmănie ascunsă. Pe una dintre coaste era o aşezare, dar cealaltă era nelocuită. Apoi într-o zi a venit oracolul. „Oamenii de pe coasta de colo trebuie să fie orbi, dacă nu sunt în stare să vadă frumuseţea acestei coaste", a spus el. Urmând sfatul său, pe coasta pe care Tribul Orbilor n-a reuşit s-o aprecieze a fost ridicat un oraş. Însă una dintre multele ironii ale Istanbulului este că, extinzându-se cu timpul, a sfârşit prin a înghiţi nu numai coasta pe care a fost ridicat la început, ci şi Tărâmul Orbilor de pe coasta opusă. De atunci Istanbulul e o negare a negării. Aici fiecare sunet e întâmpinat cu o reverberaţie dezaprobatoare.

Gail pare surprinsă, dar e greu să-ţi dai seama ce o uluieşte mai mult, oraşul sau faptul că se află aici? Cât despre Ömer, nu pare nici surprins, nici atent la zgomote. De fapt, e oarecum surd în clipa asta. Nu se poate spune că aude într-adevăr ceva în afară de vocea cicălitoare a minţii sale, care se întreabă unde ar trebui să ia masa, dacă Gail va fi mulţumită de mâncare, ce atracţii turistice ar trebui să viziteze mai întâi, ce drum ar fi mai bine să aleagă ca să nu rămână blocaţi în trafic ore întregi şi Gail să nu divorţeze de el la sfârşitul zilei... Ömer e mult prea absorbit de problemele turistice de ordin practic ca să încerce vreo trăire filosofică sau poetică abstractă.

În ziua aceea şi în următoarele, aceasta era mai mult sau mai puţin starea în care cutreierau oraşul şi, cu cât pătrundeau mai adânc în inima lui, cu atât se îndepărtau mai tare de lista iniţială de priorităţi a lui Ömer. Acesta rămânea încă interesat de lucruri practice şi orare în timp ce Gail rămânea interesată de orice altceva în afară de asta. I se păru absolut surprinzător că boy-ul de la hotel nu era singurul care îl lua pe Omer drept un turist. În mod straniu, prezenţa lui Gail era de-ajuns ca să-i facă pe amândoi americani.

Și totuși Gail simțea că, în spatele acestei învălmășeli de aparențe, în care toate obiceiurile și chipurile necunoscute trebuiau să fie la fel de „străine", se ascundea o enigmă mult mai fundamentală, un soi de dualitate care îi împărțea pe turci în două tabere. Pe de o parte, erau cei mai educați, mai înstăriți și mai sofisticați, care păreau fără discuție occidentali și moderni; iar pe de altă parte era un al doilea grup de oameni, mai mare la număr, dar mai neînsemnat ca putere, cu o înfățișare mai puțin *occidentală*. Discrepanța dintre ele putea preschimba membrii primului grup în „turiști" în ochii celui de-al doilea. Un turc putea cu ușurință să arate ca un *străin* pentru un alt turc.

În mod curios, toată lumea vorbea engleza la Istanbul, chiar și cei care nu știau o boabă. Aceasta fiind prima ei ieșire în afara granițelor Statelor Unite, Gail se simțea uimită că nu era silită să îndure lucrurile pentru care se pregătise în secret: sentimentele antiamericane. Nu-i mărturisise asta lui Ömer, dar era gata să se confrunte cu o serie de probleme politice, internaționale, religioase și istorice privind politica americană în Orientul Mijlociu, *ciocnirea dintre culturi*, conflictele etnice din Balcani, tergiversarea Occidentului de-a pune capăt uciderii musulmanilor bosniaci, perspectivele problemei extrem de importante a „femeilor islamice", Războiul din Irak, instabilitatea pieței mondiale a petrolului... și așa mai departe. În schimb, așa cum avea să afle în scurt timp, oamenii din Istanbul aveau un set de întrebări alternativ pentru străini ca ea:

1. De unde ești?
2. Îți place Istanbulul?
3. Îți place mâncarea?

Era simplu ca bună ziua. Nu tu dispute religioase sau controverse politico-sociale. Primul lucru pe care oamenii de rând doreau să-l afle de la un străin era mult mai elementar: „Cum arăt din afară?".

Pe deasupra – Gail avea să fie amuzată să descopere –, oamenii din această parte a lumii nu se așteptau prea mult ca un american să aibă fie și cea mai încețoșată idee despre cum poate fi viața dincolo de granițele Americii. Dacă totuși

voiai să dezbați *politica mondială* cu localnicii, trebuia să treci mai întâi un fel de prag, fiindcă din momentul în care își dădeau seama că vorbesc cu un american, o licărire stranie le traversa chipurile, o licărire pe care inițial Gail o interpretase greșit ca pe un semn de apreciere, dar pe care ajunsese s-o decripteze astfel: *„O, atunci cu siguranță nu știi nimic despre noi"*.

După setul de trei întrebări sau uneori chiar înainte, o altă manie pe care oamenii din Istanbul o aveau de regulă când întâlneau un străin era să îndese mâncare în gura acestuia, de parcă să fii „străin" ar fi însemnat „să vii dintr-o țară bântuită de foamete". Oriunde se duceau, lui Gail i se oferea ceva de mâncat sau de băut, dar de obicei amândouă. Străinii trebuiau hrăniți! Și urma să fie într-adevăr hrănită, cu vârf și îndesat, în cea de-a treia zi petrecută în acest oraș, când aveau să meargă în vizită la familia lui Ömer.

Întinzându-i farfuria mamei lui Ömer pentru ca aceasta s-o poată umple pentru a patra oară cu mâncăruri incredibil de variate în cantități incredibile, Gail gemu, lucru care trecu absolut neobservat în mijlocul agitației vesele de la masă. În stânga ei stătea tatăl, care nu semăna deloc cu Ömer, și lângă el fratele lui Ömer, care nu semăna nici cu taică-său, nici cu Ömer. În dreapta ei stătea mama, o femeie elegantă și extrem de atrăgătoare, care părea mult mai tânără cu tunsoarea ei stilată, fața bronzată și trupul ei suplu și mlădios. Casa se afla pe o stradă frumoasă, cu blocuri îngrijite și curate, dintr-un cartier aristocratic. De la ferestre puteai să vezi marea rostogolindu-se densă, aproape gelatinoasă, în albastrul ei orbitor, iar Gail ar fi fost în stare să jure că nu era aceeași mare pe care o zărea de la balconul hotelului. Livingul era decorat într-un stil sofisticat, luxos și rafinat, distins și șic, dar se îndepărta prudent de tot ce era *à la mode*. Prin preajmă se aflau câteva fotografii și într-una din ele Gail îl zări pe băiețelul drăgălaș și senin care fusese odată Ömer. Pereții erau împodobiți cu numeroase tablouri de bun-gust înrămate cu rafinament, care lui Gail îi păreau fără umbră de îndoială autentice.

Sărmăluțe în foi de viță, vinete marinate, anghinare în ulei de măsline, piure de năut cu *tahini*[1], ardei roșii copți în sos de usturoi, smochine caramelizate și o cantitate uriașă și o mare varietate de pateuri... Cea mai rafinată selecție a bucătăriei otomano-turce, care putea să-l facă fericit pe orice vegetarian, după cum remarcase Gail, iar pe un vegan – mai mult decât bucuros. Ceaiul a fost servit în ceșcuțe de sticlă, cu feliuțe de lămâie. Având impresia extrem de greșită că nu trebuia să refuzi nimic din ce ți se oferea, Gail băuse deja douăsprezece ceșcuțe. Între timp, Omer rămânea în celălalt capăt al mesei, neacordând nici o atenție balonării ei agonizante. Mintea îi era prea distrată ca să observe așa ceva. Vorbea separat și totuși simultan cu toată lumea de la masă, flecărind cu însuflețire, deși nu chiar ca de obicei, străduindu-se din greu să nu pară enervat și chiar mai din greu ca să nu se strâmbe la maică-sa, în timp ce aceasta discuta cu Gail pe un ton extrem de politicos.

Pe drumul de întoarcere la hotel, luară feribotul ca să ajungă pe malul celălalt. Omer înaintă țeapăn, cu pași de barză, printre trecătorii care mișunau prin Piața Kadykoy, în timp ce Gail se rostogolea în urma lui, târându-și corpul greoi. Când se așezară în sfârșit pe o bancă de pe puntea superioară a feribotului, Gail scoase un suspin de ușurare, savurând adierea vântului pe obraji, și articulă întrebarea care o frământa de mult:

— Părinții tăi mi se par drăguți. Iar fratele tău e minunat. De ce ești atât de aspru cu ei? Cu ce ți-au greșit?

Cu ce mi-au greșit? Omer nu avea nici un fel de răspunsuri la întrebarea asta și totuși, în același timp, se simțea de parcă ar fi avut o mulțime la îndemână. Părinții lui nu erau oameni răi. Îl crescuseră cum se pricepuseră mai bine, se îngrijiseră să-i ofere o educație de calitate, cheltuiseră destui bani pentru fericirea lui, nu-l bătuseră niciodată sau altceva de genul ăsta. Omer nu putea să explice în nici un fel, nici lui Gail, nici lui însuși de unde venea ura aceea a lui. *Cu ce îi greșise familia lui?* Cu nimic. Dar poate că întrebarea în

1. Pastă de susan.

sine nu era formulată corect. Poate că asta nu avea nimic de-a face cu *greșitul*. În plus, părinții lui erau prea privilegiați, prea bine-crescuți și prea distinși ca să *greșească*. Oare era din nou nedrept? Nu voia să ia asupra sa povara de-a gândi *de rău* despre oameni *buni*. Își puse căștile la urechi și căută prin CD-urile sale cu punk-rock o melodie pe care simțea nevoia acută s-o asculte: *Overcoming Learned Behaviour*[1].

— Există o furie în mine, nu numai împotriva părinților mei, ci împotriva multor lucruri și oameni, printre care și eu, înțelegi... dar dacă cineva mă întreabă de ce sunt atât de înverșunat, nu prea știu ce să-i răspund... Crezi că ar trebui să am un răspuns?

— Nu, iubitule, îi răspunse Gail.

Ceea ce nu îi spuse era că furia inexplicabilă a lui Omer semăna enorm cu tristețea ei inexplicabilă. Exista o tristețe în adâncul ei, întotdeauna existase, dar dacă cineva o întreba care era motivul, nu avea nici un fel de răspunsuri imediate. Oare trebuia să aibă o explicație concretă și convingătoare, ca aceea pe care încercaseră să i-o confere fetele de la Colegiul Mount Holyoke, ca să li se pară mai puțin ciudată? Oare disperarea ei constantă ar fi mai ușor de înțeles, dacă ar fi fost chinuită sau bătută în copilărie sau dacă ar fi fost supusă la tot felul de violențe? Dar dacă nu i se întâmplase nimic din toate astea și totuși nu putea scăpa de tristețea ei?

Gail mângâie fața lui Omer cu un zâmbet plin de compasiune. Îi plăcea, de fapt admira această ursuzenie stăruitoare, vibrantă și înverșunată, aproape copilăroasă, care îl detașa pe Omer de clasa lui și de eticheta ei. Îl sărută pe obraz, își lăsă capul pe umărul lui și se apucă să cerceteze mulțimea pestriță a pasagerilor de pe feribot care se legăna în jur. Omer respiră parfumul părului ei, încântat să fie iubit de ea, și, deși o lingură rece de argint îi intra în gură, nu lăsă lucrul ăsta să distrugă romantismul unic al momentului.

1. Melodie a formației punk-rock Good Riddance, de pe albumul *Short Music For Short People*; în traducere, titlul piesei ar fi: „Învingerea comportamentului deprins".

Stăteau acolo, lipiți unul de altul, privind oamenii care coborau de pe feribot. De-a lungul dealurilor de pe cealaltă coastă, moscheile scânteiau ca niște cioburi de sticlă spartă. Apa scânteia de zbuciumul spumei albe, la fel și orașul care se apropia, la fel și viața însăși. În timp ce feribotul care luneca pe valuri o urmărea fără grabă, iar marea se legăna densă, răbdătoare, încrezătoare, părând vâscoasă, cleioasă, aproape comestibilă.

— Doamnelor și domnilor! Tot ce vă cer e o clipă de atenție. Vă voi oferi în schimb toate lucrurile de care aveți nevoie în viață, poate în afară de un iubit!

Era un țigan voinic și oacheș, cu ochi căprui vicleni, cu un sac uriaș pe umăr și un pântec flasc chiar mai mare, ce arăta ca un organism independent, atașat nu se știe cum de trupul lui. Cu amândouă brațele ridicate, ca un maestru în culmea concentrării, părea gata să dirijeze orchestra tăcută a pasagerilor somnoroși ai feribotului. Câțiva oameni chicotiră, dar cei mai mulți rămaseră țepeni, ferindu-se să privească în direcția lui. Erau sătui de el. De el sau de oricare vânzător ambulant, totuna. În fiecare dimineață când plecau la muncă și în fiecare seară când se întorceau acasă, pasagerii feribotului din Istanbul se trezeau spectatorii unei farse învechite, pe care o priveau de fiecare dată pe jumătate cu condescendență, pe jumătate cu plictiseală și uneori cu o ușoară invidie pentru nomadismul, impertinența și îndrăzneala acestor actori extrem de neobișnuiți, extrem de talentați și extrem de obositori.

Vânzătorul țigan își așeză sacul uriaș de piele pe jos și scoase din el o unealtă de plastic de un galben la fel de intens și de cleios ca un gălbenuș de ou, prevăzută cu lame ascuțite pe margini și cu un capac ciudat în vârf. Ridică *obiectul* în aer astfel încât fiecare să poată vedea *minunea*. În următoarele trei minute, curăță un cartof, felie morcovi și castraveți, stoarse o lămâie, apoi o portocală și le oferi sucul câtorva norocoși din public, ascuți un creion, umplu o foaie de viță și deschise un borcan cu murături, toate cu acea „inovație japoneză incredibilă", cum o numi el. Nimeni n-o luă în serios.

— Deși minunea asta nu are nevoie de reclamă, strigă vânzătorul ambulant cu o voce răgușită de atâta tutun și țipat toată ziua, primii trei cumpărători vor fi recompensați cu articole gratuite, printre care un storcător de lămâi (ridică storcătorul de lămâi în aer), un trepied extensibil (desfăcu trepiedul în aer), un... un spărgător de nuci (sparse o nucă în aer) și un harpon pentru pescarii pasionați (flutură unealta cu vârfuri ascuțite)... toate din partea casei.

De data asta nimeni nu mai chicoti. De fapt, câțiva oameni începuseră să se arate interesați. O femeie durdulie cu pălărie de pai fu prima cumpărătoare. Alți doi pasageri îi urmară îndată exemplul.

— Felicitările mele celor trei norocoși. Oferta s-a terminat, nu va mai exista o șansă asemănătoare, strigă vânzătorul ambulant, de data asta chiar mai tare. Totuși există o altă ofertă, nu mai puțin fascinantă. Dacă cumpărați două din inovațiile astea japoneze în loc de una, veți primi un set de creioane colorate (ridică setul în aer), mănuși de cauciuc (flutură perechea de mănuși) și un ventilator electric de care toată lumea are mare nevoie pe durata verii (făcu să sufle un ventilator de mărimea unui pumn înspre un bărbat care transpira fără oprire)... și pe deasupra mai primiți gratis și un tel!!!

O mână de pasageri îi făcură semn vânzătorului ambulant, apoi alți câțiva le urmară exemplul. În trei minute, toate inovațiile japoneze miraculoase erau vândute.

Pe când își strângea sacii ghiftuiți cu produse, ochii căprui ai bărbatului prinseră privirea unei turiste sub o claie de păr neagră ca smoala. Se apropie într-o clipită de Gail.

— Pentru aceia cărora le plac lingurile, zbieră din toți rărunchii, scoțând la iveală mai întâi un set de linguri ieftine de cupru, apoi unul din oțel inoxidabil și la urmă unul din plastic.

Fiecare set fiind mai ridicol și mai de proastă calitate decât cel dinainte, Gail se trezi strâmbându-se la vânzătorul ambulant, ca și când ar fi așteptat să-i dea de înțeles că glumea, ca să poată râde împreună. Dar chiar în clipa aia

vânzătorul scoase o altă lingură, una total diferită de restul: o lingură mare de argint autentică, cu o *tuğra*[1] otomană pe căuş şi o piatră de chihlimbar incrustată pe mânerul răsucit, lung şi delicat. Părea scumpă şi într-adevăr veche, foarte veche.

— Cumpărătorul norocos care ia aceste seturi de linguri, ţipă vânzătorul, primeşte gratis această lingură veche nepreţuită!

După aceea coborâră cu toţii de pe feribot, Gail încântată de lingurile ei, Omer încă uluit că le cumpărase pe toate şi vânzătorul ţigan deja cu gândul la următoarea tiradă de pe următorul feribot, uitând cu desăvârşire de ei.

*

Merseră o dată în insule şi de nenumărate ori la Grand Bazaar, vizitară Sfânta Sofia şi priviră drept în ochii Teodorei, care acum i se păru lui Omer cu adevărat magnifică, învăluită în căldura unei amintiri îndepărtate. Dădură peste lumi uimitor de diferite pe străzi paralele, cutreierară părţile cele mai cosmopolite, dar şi părţile cele mai conservatoare ale oraşului, şi uneori îl descoperiră concentrat în întregime într-un singur punct. În fiecare excursie, lui Gail îi venea în minte câte o idee pentru un nou set de figurine din ciocolată. Hotărî că, de îndată ce avea să se întoarcă la ciocolateria SPİRİTUL ÎNCOLĂCİT, urma să scoată noua ei colecţie: un set de dervişi rotitori din ciocolată albă, un alt set de femei cu văluri din ciocolată amăruie şi, probabil, de ce nu?, un set de vânzători ambulanţi de feribot făcuţi din trufe şi cu o umplutură de coniac în pântece.

În faţa străvechii Moschei Albastre, cumpărară grăunţe de la o femeie ştirbă şi hrăniră porumbeii. O pisică maro-roşcată le dădea târcoale, apropiindu-se din ce în ce mai tare, cu paşi prudenţi, dar absolut ridicoli. Pisica nu reuşi să prindă nici un porumbel. Gail luă lucrul ăsta ca pe un semn bun. În

1. Monogramă imperială (în turcă, în orig.).

ultima vreme era la apogeul stărilor sale maniacale, ceea ce însemna totodată că era pe punctul de-a se prăbuşi. Un stadiu trecător de nebunie incipientă.

După ce hoinăriră încolo şi-ncoace pe străduţele lăturalnice carnavaleşti din Beyoglu[1], unde o muzică întotdeauna diferită, dar la fel de zgomotoasă se revărsa din fiecare bar din jur, se opriră în faţa unui mormânt înghesuit între clădiri. Ca multe alte morminte care supravieţuiseră întâmplător printre construcţii, şi acesta aparţinea unui sfânt. Gail descoperise deja că întregul oraş era populat de nenumărate morminte vechi de secole şi că fiecare era specializat într-un anumit domeniu. Unii sfinţi te ajutau să-ţi găseşti un soţ, alţii să nu-l pierzi pe cel pe care îl aveai deja. Unele morminte erau vizitate de bolnavi şi de invalizi, altele de cei oropsiţi sau de cei cu inima frântă. Apoi mai erau cele vizitate de femei care nu puteau avea copii. Oricare ar fi fost diferenţa dintre sfinţi, vizitatorii lor erau aproape întotdeauna femei.

Gail cercetă piatra de mormânt, încercând să-şi dea seama în ce era specializat sfântul cu pricina. Dar nu exista nici un indiciu în privinţa asta, doar o inscripţie care nu-i spunea mare lucru, nici măcar atunci când i-a fost tradusă.

Nu aprindeţi lumânări în jurul mormântului.
Sfântul nu are nevoie de lumina voastră.

— Spune-mi, iubitule, murmură ea încet în drum spre hotel. Crezi că fac parte dintre cei cărora li se va pune cartea în mâna stângă?

Lui Omer Necredinciosul îi trebuiră câteva clipe să priceapă la ce se referea, şi apoi ceva mai mult timp ca să-şi dea seama că vorbea serios:

— Haide, doar nu crezi în *chestiile* astea...!

1. Cartier din partea europeană a Istanbulului, separat de oraşul vechi prin estuarul Cornul de Aur.

— Nu, dar poţi totuşi să-mi dai un răspuns. Vreau să spun, dacă ai fi Dumnezeu, mi-ai pune cartea în mâna stângă sau în mâna dreaptă?

— Dacă aş fi Dumnezeu, râse Omer, ţi-aş arunca-o direct în cap.

Ochii ei îl fulgerară cu asprime când întrebă:

— Dar metafora nu ţi se pare poetică?

— Nu, nu mi se pare, răspunse Omer oferindu-i braţul drept consolare, însă tu îmi pari cu siguranţă. Eşti cel mai poetic lucru din viaţa mea.

Dar în clipa în care se auzi rostind asemenea cuvinte, o tristeţe neaşteptată puse stăpânire pe Omer, de parcă *poetic* ar fi însemnat ceva care nu mai este. Îşi aduse aminte că mai simţise lucrul ăsta şi înainte, cu aceeaşi intensitate, dar nu-şi putea aminti unde sau când.

Gura flămândă din mine

Noapte. Alegre e singură în bucătărie, unicul loc în care se simte pe deplin ea însăşi. Bucătăria e patria ei. Deşi e înconjurată de o mulţime de rude şi de un cerc de prieteni dintre care majoritatea fuseseră expatriaţi, rupţi de spaţiul natal şi, cu toate că de bunăvoie, dureros transformaţi în nişte străini în Statele Unite, nimeni nu va crede că bucătăria poate fi un pământ de baştină, aşa că nu mărturiseşte lucrul ăsta nimănui. De fapt, Alegre nu-şi dă seama dacă statul în bucătărie o face sau nu fericită. Dar probabil că oricum nu asta e problema. Patriile n-au nici o legătură cu fericirea, la urma urmei, simte ea. În orice caz, singurul lucru de care poate fi sigură e acela că locul ei se află în bucătărie. Vine aici să gătească pentru alţii şi, din când în când, pentru ea, numai pentru ea. Acum e unul dintre momentele acelea. În seara asta Alegre nu se află aici ca să gătească. De data asta a venit în bucătărie să hrănească gura flămândă din ea.

Târziu. Dar timpul nu are nici o importanţă. Gura flămândă nu se sincronizează cu orarele meselor. Oamenii cu obiceiuri alimentare sănătoase presupun în mod eronat că aceia cu tulburări alimentare sunt obsedaţi de mâncare. Dar chiar dacă există un soi de obsesie, ceea ce nu reuşeşte Alegre este să ţină pasul cu ordinea meselor, mai degrabă decât cu calitatea sau cantitatea alimentelor consumate. Acea regularitate neclintită a mâncatului, constanţa episoadelor la exact aceeaşi oră în fiecare dimineaţă, după-amiază şi seară... apoi din nou dimineaţă, după-amiază şi seară... iar şi iar, în fiecare zi. Fiindcă oamenilor li se face foame în aceleaşi momente din acelaşi interval de timp, sunt perfect capabili să ia masa

împreună. Alegre nu e. Gurii ei i se face rar foame: o dată pe lună, o dată la câțiva ani, o dată la câteva decenii. Gurile altor oameni se află pe fețele lor, conturate într-o linie stridentă, ca într-un desen de copil, atât de vizibile de la prima privire, o ușă care se deschide în trupurile lor spre lumea de-afară. Gura lui Alegre e ștearsă de pe față, se află înăuntrul trupului ei, ca o rană în pântecul ei, un gol care freamătă în adâncuri. Se află întotdeauna în fundal, așteptând prudentă în umbră, ieșind la iveală doar atunci când vrea într-adevăr. Situându-se în afara timpului, nu are nici un fel de memorie a trecutului. De aceea, de fiecare dată când gura flămândă se apucă de mâncat, devorează totul în cale, de parcă n-ar mai fi pus niciodată ceva pe limbă. Situându-se în afara timpului, nu are de asemenea nici o noțiune a viitorului. De aceea, de fiecare dată când se apucă de mâncat, devorează totul în cale, de parcă nu va mai avea niciodată ocazia să pună ceva pe limbă. Spre deosebire de serviciul de porțelan al mătușii Piedad, gura dinăuntrul trupului lui Alegre năzuiește la un vid absolut, la o amnezie voită.

Foame. Își târșâi picioarele spre frigider, simțindu-se și mai lihnită după ce mâncase castroane întregi de cereale expandate; mai întâi, din cele crocante cu nuci și alune, care erau ale lui Piyu, apoi din cele mari cu glazură de miere caramelizată, care erau preferatele lui Abed. Abed și Piyu mănâncă în fiecare zi cereale din astea la micul dejun. Alegre nu pune gura pe ele niciodată. Au foarte multe calorii. Dar într-o noapte ca asta sfârșește prin a înfuleca o cutie întreagă, de parcă ar vrea să recupereze diminețile pierdute. O cutie cu lapte echivalează cu 1 880 de calorii, adică 75 de grame de zahăr. E prea târziu ca să se mai oprească. Gura flămândă din ea e perfect trează.

Deschise frigiderul, aruncă o privire distrată înăuntru, luă o felie de mozzarella, apoi încă una, închise frigiderul, îl deschise din nou, mâncă o felie pantagruelică de *quiche*[1]

1. Plăcintă umplută cu diverse ingrediente, precum carne, legume sau brânză.

cu brânză cheddar, închise frigiderul și rămase în picioare, uitându-se la ușa albă nu mai puțin distrată ca acum o clipă. Acolo, în talmeș-balmeșul de facturi telefonice, meniuri pentru comenzi la domiciliu, cupoane de reduceri, o poză a lui Arroz învăluit în spumă de baie, mostre de culori pentru decorațiuni și o veche tabelă de scor pentru un joc numit Vocabularul Limbii Engleze, pe care nici Abed, nici Piyu n-o dăduseră jos după plecarea lui Omer, zări o felicitare care sosise în dimineața aceea.

Dragi prieteni,
*Suntem la Grand Bazaar (**din nou!**). Omer face nazuri, fiindcă asta e a treia oară când îl târăsc aici. Vă scriem vederea asta dintr-un magazin de suvenire (**scandalos de oriental, vând chiar și cămile de jucărie și costume pentru dansatoare din buric**).*
*Dintr-un motiv de neînțeles, Omer vorbește la fel de mult ca Abed în ultima vreme (**fără supărare, fără supărare, glumeam doar**). Oricum, când ne-a văzut cumpărând vederea, proprietarul magazinului ne-a invitat cu amabilitate înăuntru ca s-o putem scrie aici (**ca să putem cumpăra mai multe de-aici**) și ne-a servit cu ceai și rahat turcesc. (**Gail mănâncă tot ce i se oferă.**) Chiar acum bărbatul mi-a arătat două linguri de argint vechi, despre care spune că au aparținut unei concubine din harem. (**Nu e oare asta exact ceea ce Said numește orientalizarea Orientului?**) Spre surprinderea mea, Omer pare să fi găsit aici o mare sursă de inspirație pentru teza lui. Ne-am dori să fiți aici împreună cu noi. Salutări din Istanbul...*

Alegre întoarse vederea și se strâmbă la imaginea de pe ea. Aceasta înfățișa silueta grațioasă a unei moschei aflate pe un deal în amurg... culorile erau minunate, nuanțe de portocaliu și galben, calde și delicate, ca o lingură de gem de piersici. Dacă tot veni vorba despre asta, Alegre deschise frigiderul, aruncă o privire înăuntru ca să vadă ce să mai mănânce, înhăță un cârnat, apoi încă unul, închise repede ușa și o deschise din nou imediat.

În frigider erau două feluri de mâncare recomandate în numărul din săptămâna aceea din *Women's Magazine*: Vinete

Picante cu Sos de Tamarin şi Ghimbir şi *Mostaccioli*[1] cu Spanac şi Feta. Le gătise, însă nici măcar nu gustase din ele, lăsându-i pe Piyu, pe Abed şi pe noul lor coleg de apartament să le savureze. Dormeau cu toţii acum. Numai Arroz era treaz şi stătea lângă ea, în timp ce o sclipire sumbră se rotea în vârtejul adânc şi întunecat al ochilor săi. Era atât de conştient că ceva nu mergea cum trebuie, încât nu făcuse nici măcar o singură încercare de-a cerşi din mâncarea pe care Alegre o devorase dinaintea ochilor săi. Arroz ştia că aici nu era vorba despre mâncat. Era vorba despre altceva, despre ceva înspăimântător. Ritualul ăsta era legat de răsturnarea ordinii lucrurilor: să înghiţi ceea ce era afară şi apoi să dai afară tot ce-ai înghiţit. Mâncare şi purificare, lăcomie şi cumpătare, păcat şi pocăinţă... ritualul ăsta era legat de transcenderea unor limite de nedepăşit.

Alegre se aşează pe podea, holbându-se la caserolele cu mâncare aranjate pe rafturi. Dădu gata toate vinetele şi toată oala cu *mostaccioli*, brânza cremoasă şi cârnaţii, soteul de ciuperci din ziua trecută, ştiuleţii de porumb şi castraveţii muraţi de prin borcane şi toată cutia de trei kilograme de îngheţată cu biscuiţi cu unt din congelator... Le dădu gata pe toate, un amestec picant şi dulce, acru şi amar. O *masala* à la Alegre. Devoră totul, până la ultima firimitură. Nu se gândi la urmările acestei izbucniri. Nimic n-o mai îngrijora. Actul de-a înfuleca era lipsit de orice reflecţii. Acum nu mai trebuia să ronţăie cu o eleganţă exersată şi să fie fata politicoasă şi docilă care fusese întotdeauna.

Înfulecă încă un cârnat şi după aceea tot restul de *quiche* cu brânză cheddar. Mesteca întruna, în timp ce ochii ei căutau febrili felul următor. Tocmai pusese mâna pe untul de arahide, când o voce despică aerul.

— *Alegre, que estás haciendo, por Dios?*[2]

Piyu stătea în uşa bucătăriei cu picioarele lui plate desculţe, cu mâinile în şolduri şi faţa încremenită într-o stupoare

1. Paste cilindrice, cu striaţii şi cu capetele tăiate în diagonală.
2. Alegre, ce faci acolo, pentru numele lui Dumnezeu? (în spaniolă, în orig.)

ce friza groaza. Maxilarul i se lăsă în jos, neştiind ce să mai spună, implorând o explicaţie. De când stătea oare acolo, privind-o cum mânca, mânca, mânca fără oprire? Alegre se înfioră, de parcă s-ar fi trezit goală în faţa unei mulţimi de oameni total necunoscuţi. Se ridică panicată în picioare, pierzându-şi echilibrul.

În spatele privirii sale somnoroase, Piyu era atât de nedumerit şi avea atâta nevoie de o explicaţie rezonabilă, încât îi trebuiră mai multe secunde ca să-şi dea seama de panica întipărită pe chipul lui Alegre. Se uită în jur după ochelari, îşi aminti că îi lăsase în dormitorul de la etaj şi apoi se împurpură la faţă, înghiţindu-şi şocul pricinuit nu atât de dezgustul pentru apetitul respingător al cărui martor fusese, cât mai ales de groaza revelaţiei că prietena lui era bulimică şi că el nu fusese în stare să-şi dea seama până atunci. Înainte să apuce să-i pună o serie de întrebări, Alegre ieşise deja pe verandă, năpustindu-se afară. Chiar la timp, deşi inconştient, Piyu se repezi înainte, apucând-o de cot.

— *Déjame!*[1] ţipă ea cu o voce care părea să aparţină altcuiva. Ce-ţi pasă ţie, până la urmă? Nici măcar nu te culci cu mine...

Exclamaţia era atât de neaşteptată şi de ruptă de orice context, încât mâinile lui Piyu îşi slăbiră strânsoarea când acesta se opri, neştiind cum să reacţioneze. Profitând de acea clipă de îndoială, Alegre îşi îmbrăcă paltonul peste pijamale şi se năpusti afară, alergând fără oprire până când nu îi mai rămase nici un strop de aer în plămâni. Când Piyu reuşi să-şi revină din nedumerire, să bâjbâie după ochelari prin camera lui de la etaj, să-şi pună pantofii şi să fugă după ea, Alegre ajunsese deja în Davis Square.

*

Noapte. În afară de ei, mai e un singur client la spălătorie, un bărbat beat care fredonează un cântec de beţiv. Abed şi femeia stau pe scaune, unul în faţa celuilalt, aşteptând ca

1. Lasă-mă! (în spaniolă, în orig.)

mașinile de spălat să le dea înapoi hainele curate și uscate. Ea are cu siguranță nevoie de haine, fiindcă în seara asta poartă doar o bluză de voal peste pantalonii strâmți, împingându-și sânii mari, albi și voluptuoși chiar sub nasul lui. Abed se preface că nu se uită la ei, că nu se uită la ea, și se concentrează asupra ziarului de duzină pe care îl ține în mâini. Sărind câteva pagini, dă peste poza unei fete comatoase care zâmbește de pe un pat de spital, cu o perfuzie cu ser fiziologic într-o parte și un teanc de cărți în cealaltă. Se spune că fetița a leșinat în clasă, încercând să termine cea de-a 6 667-a carte din viața ei, în loc să asculte cuvintele profesoarei.

Pe deasupra ziarului, Abed aruncă o privire furișă spre femeie, doar ca să descopere că se uită încă țintă la el cu zâmbetul acela ademenitor, fără nici un fel de pretenții, atât de deschis și de îndrăzneț, atât de imoral de nerușinat. Când lumina cade pe fața ei din unghiul acesta, ridurile din jurul ochilor și buzelor devin vizibile. Abed îi vede vârsta. E destul de bătrână ca să-i fie mamă, și totuși cât de tinere îi sunt privirea și mâinile în comparație cu ale Zahrei. Cu o stânjeneală crescândă, Abed se ridică în picioare și, fără să se gândească o clipă unde și de ce fuge, se repede în stradă, lăsându-și hainele în mașina de spălat, simțind nevoia cumplită de-a se smulge din nada ei.

Un pod între

Ziua plecării. După ce au stat zece zile în Istanbul, Gail și Omer părăsesc orașul. Avionul lor decolează la 3:30 p.m. Cu o zi înainte au traversat partea asiatică a orașului ca să-și ia rămas-bun de la părinții lui Omer. Ca de obicei, Omer planificase ziua în amănunt și, tot ca de obicei, planul lui zilnic nu fusese respectat. Inițial, programul era să ia un mic dejun târziu împreună cu familia, apoi să se întoarcă la hotel seara ca să-și facă bagajele și să se culce devreme ca să se poată trezi a doua zi. Însă, odată ajunși acolo, mic dejunul târziu se transformase într-o cină, cina într-o petrecere în toată regula și Gail într-un balon. Mama lui Omer stăruise pe lângă ei să doarmă acolo și să plece devreme a doua zi dimineață. Când se treziseră, fuseseră așezați iarăși la ospăț. Nereușind să iasă din casă la timp, trebuiseră să cheme un taxi ca să-i ducă în partea europeană a orașului, comițând astfel cea mai mare greșeală pe care o poți face în Istanbul: să traversezi Podul Bosforului la o oră de vârf!

Prin urmare, iată-i blocați fără speranță în trafic, printre nesfârșite convoaie de mașini aliniate pe benzile podului, stând pe bancheta din spate a unui taxi, în strigătele agitate ale unui meci de fotbal transmis la radio și exclamațiile și mai agitate ale șoferului, un bărbat slab și mărunțel, cu o voce uimitor de groasă pentru un asemenea trup minuscul. E 8:18 a.m. Afară adie o briză mângâietoare și în văzduh plutește o ceață frumoasă, care nu e de fapt ceață, ci un văl subțire de aer poluat care e totuși frumos, pentru că arată mai mult a ceață decât a aer poluat.

Nefiind niciodată cu adevărat interesat de fotbal și neînțelegând niciodată ce îi făcea pe oamenii de același sex cu el atât de fanatici în privința acestuia, Omer își puse căștile la urechi, dădu volumul mai tare și se apucă s-o asculte pe PJ Harvey cântând *This Mess We Are In*. Din când în când se strâmba la încheietura mâinii sale, de parcă ar fi fost furios pe el însuși că nu purta ceas. Dacă ar fi avut ceas sau dacă măcar ar fi avut cum să tragă cu ochiul la ceasul altcuiva, ar fi putut pleca la timp și s-ar fi putut afla într-un loc mult mai plăcut, făcând ceva mai semnificativ, în loc să stea țintuiți în ambuteiajul ăla.

— *Deci în clipa asta suntem între...*

— Ce-ai zis? întrebă Omer dându-și jos căștile.

— Am zis: *deci în clipa asta suntem între...*, murmură Gail privind înainte.

Pentru că mintea îi alerga departe, spre deosebire de trupul constrâns la nemișcare, lui Omer îi luă mai mult decât de obicei să descifreze cuvintele ei: cu un indicator pe care scria BINE AȚI VENIT PE CONTINENTUL ASIATIC la un capăt și un altul pe care scria BINE AȚI VENIT PE CONTINENTUL EUROPEAN la celălalt, podul pe care stăteau se afla între.

Faptul că orașul copilăriei sale era așezat pe două continente nefiind o noutate pentru el, Omer încuviință leneș din cap și își puse căștile la loc. Totuși, înainte să facă asta, schimbă CD-ul ca să asculte un cântec nou. Iggy Pop & The Stooges, *Gimme Danger*. Apăsă pe *replay*. Undeva în timpul celei de-a patra ascultări, observă că buzele lui Gail se mișcau din nou, dar de data asta părea să vorbească cu șoferul. Acoperind vocea tremurătoare a comentatorului sportiv, Gail ținea un discurs despre categoriile de șofran din lume și despre utilitatea fiecăreia și, în mod curios, șoferul o asculta cu atenție.

— Dacă vreți să gătiți orez, e mai bine să folosiți șofran indian, dar pentru deserturi e mult mai indicat șofranul persan.

— Dar șofranul turcesc? întrebă șoferul într-o engleză stricată, evident mult mai interesat de partea cu *turcescul* decât de partea cu *gătitul*, ca orice om care n-a pus niciodată piciorul în bucătărie să gătească ceva.

Dar Gail părea să se aștepte la întrebare. Într-o clipită enumeră felurile de mâncare otomano-turce gătite cu șofran, făcând să se lărgească zâmbetul de pe fața șoferului cu fiecare nume pronunțat în turca ei stricată. Uimit de grotescul capacității lor de-a comunica unul cu altul, Omer se cufundă din nou în muzica lui, dând volumul mai tare. *Gimme Danger*. Ca să fim sinceri, după cele zece zile petrecute la Istanbul se simțea epuizat, mai puțin de vacarmul orașului și mai curând de energia neobosită a lui Gail. Apăsă din nou pe *replay*. *Gimme Danger*.

Un minut mai târziu, Gail observă mișcându-se pe banda din dreapta o mașină scumpă de culoarea topazului, în care o fată cu cozi negre ca smoala stătea pe bancheta din spate, uitându-se pe fereastră cu o față uimitor de calmă și enervant de palidă. Fata nu părea fericită. Mai degrabă abătută. Deși privea chiar în direcția aceea, Gail avea impresia că n-o vedea. Copila se aplecă înainte, de parcă ar fi vrut să le spună ceva celor doi adulți din față, o femeie cu înfățișare prudentă care conducea prudent mașina și un bărbat cu un aer meditativ care privea meditativ pe fereastra din dreptul lui, dar pur și simplu n-o făcu.

Urmărind de la fereastra ei ce se petrecea în mașina de culoarea topazului, preț de o secundă sau poate chiar mai mult, într-un fel cu totul de neînțeles sau poate nu, Gail se înfioră cuprinsă de sentimentul straniu că fata la care se uita era de fapt ea însăși și că în acest moment își vedea trecutul și prezentul mișcându-se în paralel, dar amândouă împotmolite pe o autostradă blocată. Simți o durere în piept. Mintea ei se închise în sine. Încă o dată în viață, se văzu căzând și căderea accelerându-se într-un ritm uluitor, erodându-i puțin câte puțin dorința de-a trăi, precum sângele care se prelinge dintr-o rană lăuntrică, doar că nu exista nici o rană vizibilă și, prin urmare, nici un motiv evident.

Respirând greu și sacadat, reuși să-și desprindă privirea de la fată și să se uite la ceața subțire ce învăluia podul. Dintr-odată îi trecu prin minte, iar în secunda următoare știu lucrul acesta cu certitudine, că acest *între* era locul potrivit și că acest moment era timpul potrivit pentru a muri.

*

La 1:22 a.m. în Boston, 6:22 a.m. în Marrakesh și la 8:22 a.m. în Istanbul, portiera de pe partea dreaptă din spate a taxiului blocat în trafic pe Podul Bosforului se deschise, scoțând un sunet discret, ce trecu complet neobservat de Ömer, care intrase într-o stare de semitransă ascultându-i pe Iggy Pop & The Stooges, și de taximetrist, care intrase într-o stare de transă profundă din pricină că afurisitul de arbitru îi arătase cartonașul roșu jucătorului său preferat. Sunetul scos de portieră era un soi de „clac!".

În același moment cu „clac!"-ul din Istanbul, un suspin de ușurare se înălță în văzduh în Boston, când Alegre împinse ușa primului local pe care îl găsi deschis la ora aceea. Gâfâind sacadat și încercând în același timp să pară calmă, cu o mână pe crucea de sidef care i se legăna pe piept și cu cealaltă căutând niște bani prin buzunarul paltonului, se năpusti înăuntru și făcu slalom printre trupurile care râdeau, se clătinau, pălăvrăgeau, fiecare cu câte un pahar în mână. Se trezi holbându-se la o pereche de ochi rotunzi și roșii ca niște nimburi, încremeniți într-o căutătură sălbatică în partea din spate a localului, se înfioră ușor, își dădu seama că nu era o jucărie, ci o pasăre împăiată, se înfioră mai tare și, incapabilă să-și mai reprime nevoia urgentă de-a scăpa de povara din stomacul ei, se repezi în jos pe scări spre toaletă.

Trei minute mai târziu, se văzu silită să accepte că nu mai putea vomita, deși bănuia că îi mai rămăsese ceva mâncare în stomac. Ieși din toaletă și se clătină pe picioare până sus. Chiar în clipa în care puse mâna pe clanța ușii, îl zări pe Piyu trecând drept prin fața barului, mergând înainte cu fața crispată de o îngrijorare evidentă, fără să arunce măcar o privire înăuntru. Un bar nu se număra printre locurile unde avea s-o caute pe Alegre.

Se trase înapoi, hotărând să aștepte acolo câteva minute, încercând să evite privirile lacome ale bărbatului între două vârste care stătea la bar. Bărbatul avea o față mohorâtă,

aproape pământie, și se uita întruna la ea cu niște ochi injectați de alcool. În clipa următoare, un val de sânge înghețat îi străbătu tot trupul, de la degetele picioarelor până în creștet. Bolnavă de neliniște că bărbatul ar putea s-o urmărească pe străzile întunecoase, se repezi afară și alergă spre stația de metrou ca să prindă ultimul tren spre oraș. În noaptea asta nu voia să doarmă în casa mătușii Piedad și nu era în stare să se întoarcă în Pearl Street, dar simți că putea să bată la ușa Debrei Ellen Thompson. În vântul rece, se uită la numele de pe șervețelul pe care îl luase de la bar. *Coțofana Râzătoare*. Ce nume caraghios pentru un bar! se gândi pe când se urca în tren, întrebându-se a cui fusese ideea.

Când dădea colțul pe Walnut Street, Abed se opri să se uite la o umbră care trecu glonț pe lângă el cu o viteză ametitoare. Preț de o secundă avu senzația clară că o văzuse pe Alegre. Însă judecata îi corectă imediat impresia. Nu, Alegre nu putea să iasă de la *Coțofana Râzătoare* la ora aia târzie. Încetini și încercă să-și limpezească mintea ca să priceapă de ce se afla el însuși într-o asemenea stare de panică, de ce fugise mâncând pământul de la spălătorie. Deși răspunsul nu îi era clar, într-un minut se întoarse, încet, dar sigur, tras parcă de o coardă invizibilă înapoi la spălătorie. Simți că n-ar putea să explice niciodată nimănui, cu atât mai puțin lui însuși, că fidelitatea lui față de Safyia se împletise în mod tainic cu devotamentul față de trecutul lor comun, dar și față de țara lor. Durerea de-a pierde puțin câte puțin legătura cu Safyia era o slăbire subtilă a odgoanelor care îl legau de țara sa. Nu că s-ar fi simțit mai puțin legat de Maroc în clipa asta. Dar într-un fel se simțea mai conectat la viața lui din Statele Unite.

Pe când se apropia de spălătorie, mai întâi se temu că ar putea fi închisă și, văzând că nu era, se temu că femeia s-ar putea să fi plecat. Dar iat-o acolo, stând în picioare lângă o mașină de spălat, aranjând unele peste altele hainele curate și uscate în două coșuri, al ei și al lui. Când îi întinse coșul lui Abed, zâmbetul ei era atât de stânjenitor de victorios, iar victoria ei atât de incredibil de voluptuoasă, încât Abed trebui să coboare privirea.

— Pleacă, zise taximetristul cu o voce atât de paralizată de uimire încât nu păru deloc surprinsă. Prin urmare se văzu nevoit să repete, de data asta strigând: Pleacă!

Incapabil să înțeleagă ce voia să spună șoferul chiar și după ce-i auzise clar cuvintele, Omer urmă distrat privirea acestuia, până când o zări pe Gail strecurându-se grăbită printre mașinile blocate în ambuteiaj, pletele ei lungi și negre fluturând febril în timp ce alerga spre parapet. Se simți atât de copleșit, încât numai atunci când îl văzu pe șofer sărind din mașină și apucându-se să alerge după Gail, trupul lui reuși să se miște. Pulsul îi crescu vertiginos până la ritmul panicii, în vreme ce vocea lui Iggy Pop se revărsa încă din căștile care îi atârnau în jurul gâtului, cântând *Gimme danger, little stranger*[1], și Omer se năpusti afară din mașină.

Piyu așeză receptorul în furcă cu o profundă îngrijorare. Nu o putuse găsi pe Alegre, iar Abed nu se întorsese acasă. Mai mult decât lăcomia dezgustătoare la care fusese martor în noaptea aceea, expresia de pe chipul lui Alegre îl făcea pe Piyu să înghețe de spaimă de câte ori se gândea la incident. Era ca și când trupul lui Alegre se preschimbase într-un cuțit ascuțit pe care nu era în stare să pună mâna. Se plimbă încolo și-ncoace prin bucătărie, fără să-și dea seama că, odată cu fiecare pas, își adâncea nu numai neliniștea sa, ci și pe cea a lui Arroz, care îl privea de sub masa din bucătărie, aproape lipit de podea, ca și când ar fi căutat ceva solid de care să se agațe în mijlocul acestor turbulențe. Incapabil să-și dea seama cu ce-i greșise lui Alegre, cu inima chinuită de disperare, Piyu urcă în camera lui să se roage. *Ruega por nosotros, Santa Madre de Dios, para que seamos dignos de alcanzar las promesas de Cristo.*[2] Putea să jure că auzise niște bătăi puternice, ca ale unei inimi înfricoșate, și un glas care îl prevenea: „Fugi, te părăsește!".

1. Dă-mi primejdie, străine (în engl. în orig.).
2. Roagă-te pentru noi, Sfântă Maica Domnului, ca să fim vrednici de făgăduielile lui Hristos. (în spaniolă, în orig.)

Fugi, te părăsește!

Încă o dată în viață, Omer se vede rămânând în urma curgerii timpului, incapabil să prindă cadența vieții, doar că de data asta aleargă după cadența morții. *Gimme danger, little stranger.* Gail, taximetristul și Omer fac slalom printre mașinile înșiruite pe pod. Ici și colo, câțiva șoferi îi privesc din mașinile lor cu o expresie absolut perplexă. *And I feel with you at ease.*[1] Unii abia încep să-și dea seama că se petrece ceva neobișnuit. Le arată cu degetul celorlalți. *Gimme danger, little stranger.* Într-o fracțiune de secundă, toți oamenii din mașini sunt fascinați, aproape încântați să fie spectatorii unei încercări de sinucidere în direct de pe pod. *And I feel your disease...*[2] Omer aleargă. În fața lui se află taximetristul, care aleargă și el. În fața lui se află Gail, care aleargă și ea. Iar în fața ei se află doar un vid.

Stând în picioare de partea cealaltă a parapetului, agățându-se de viață doar cu o singură mână, Gail nu e conștientă de publicul ei. S-a întors cu spatele la pod și la învălmășeala de pe el și cu fața spre oraș, care pare neobișnuit de senin de la înălțimea aceea. În mod straniu, priveliștea pe care o vede în clipa asta e chiar mai frumoasă decât priveliștea camerei 607. Gâfâie de parcă și-ar ține respirația. Se află din nou la cealaltă extremă, doar că de data asta se simte mai aproape de margine. De data asta simte că fiecare moment din viața ei, fiecare persoană pe care a ajuns s-o cunoască, fiecare eu pe care l-a adăpostit înăuntrul ei e o literă din supa alfabetului. În mintea sa, le amestecă iar și iar pe toate, până când își pierd trăsăturile distinctive și se topesc într-un vârtej delirant. O supă pasată ce arată ca o vomă într-un castron, nimbul părului negru ca pana corbului al mamei sale, gustul unei omlete și o bucățică de hotdog picantă și fierbinte, imposibil de scos afară, imposibil de înghițit, înțepenită în gâtlejul ei de copil... o zeiță asiro-babiloniană venerată în nopțile cu lună plină... o mare cu țărmuri eterne...

1. Și mă simt cu tine bine. (în engl. în orig.)
2. Și simt ce te chinuie... (în engl. în orig.).

figurine din ciocolată încremenite pe tăvi... păsări zburând sus şi singure, incapabile să rămână în stolul lor... Dintr-odată totul i se pare perfect decompozabil şi totuşi o componentă perfectă a întregurilor variabile, întocmai ca literele în delir din supa alfabetului. Dintr-odată simte că se prăbuşeşte cu o viteză vertiginoasă şi cu o uşurare şi mai fulgerătoare într-un abis indigo în care nu va mai conta care va fi următorul ei nume.

Cu mult în urma ei, cu mult în urma timpului, o consolare trecătoare trece prin mintea lui Omer. Nu va muri. Nu, nu va muri. Oamenii nu se sinucid pe pământul altor oameni, iar aceasta nu e ţara ei. Dar a avut vreodată una? Care e adevăratul străin: cel care trăieşte într-o ţară străină şi ştie că aparţine altui loc sau cel care trăieşte viaţa unui străin în ţara sa natală şi nu are nici un alt loc căruia să-i aparţină?

Podul se află la şaizeci şi patru de metri deasupra nivelului mării. La walkmanul lui Omer începe un cântec nou. Cântecul durează trei minute şi douăzeci de secunde, dar dacă îl derulezi întruna de la început, poate să dureze o veşnicie.

Căderea lui Gail durează doar două minute şi şapte secunde.

Cuprins

S-a apucat din nou de băut 7
O zeiţă asiro-babiloniană însărcinată 24

Cioara 37

Litera dinăuntrul bananei 39
Numele ei e Zarpandit 47
Disperare ! Disperare ! Disperare ! 50
Vin vechi în sticle noi 65
Litere în delir 73

Barza 81

Nou-venit pe Noul Continent 83
Colegii de apartament 95
Alegre şi agonia 110
Americanii !!! 121
Gătind întruna 129
Otrava din tortul cu ciocolată 134
Las tías 149
E fată ! 156
„Normal“ – antonimul 169
Scursurile 180
Gaura 188
Zahra şi Omida Iggy 194
Foc fără fum 210
Pomana reggae 217
Iarna 224
Durere de chacră 243

Nevoia de liniște și limpezire 248
Privește heringul la reflux 255
Un talent latent se trezește 259
Zeița neolitică 266
Cupidon și mecanica cuantică 274
Tentativă de declarare a iubirii – II 281
Tentativă de declarare a iubirii – III 285

Păsări asemenea 295

Numărul zero 297
Fugi de clipă ! 302
Semnificant fără semnificat 310
O idee despre iad 318
Conversație în așternut 322

Să-ți distrugi propriul penaj 325

Eternul furnizor de linguri 327
Cină cu porțelanuri chinezești 334
Greșeli gramaticale 337
Perfecțiunea imposibilă 345
Sfatul Oracolului din Delphi 351
Gura flămândă din mine 367
Un pod între 373

La Editura POLIROM

au apărut:

Sylvia Plath – *Johnny Panic și Biblia viselor*
Giovanni Papini – *Gog*
Philippa Gregory – *Moștenirea Boleyn*
W. Somerset Maugham – *Magul*
George Orwell – *Aspidistra să trăiască!*
Chuck Palahniuk – *Supraviețuitor*
Naghib Mahfuz – *Băieții de pe strada noastră*
Nick Cave – *Moartea lui Bunny Munro*
Truman Capote – *Muzică pentru cameleoni*
Michel Houellebecq, Bernard-Henri Levy – *Inamici publici*
Jose Luís Peixoto – *Nici o privire*
Philip Ó Ceallaigh – *Și dulce e lumina*

în pregătire:

Curtis Sittenfeld – *Soția președintelui*
Philip Roth – *Pastorala americană*